Editura UNIVERS

„...Față de prima generație a furioșilor, David Storey este un întîrziat. Opera sa cea mai cunoscută apare în 1960, deci la sfîrșitul perioadei în care au scris colegii săi de generație. Autorul este al treilea fiu al unui miner din Yorkshire, și s-a născut în 1933. A primit o educație îngrijită, întîi la Queen Elisabeth Grammar School din Wakefield, apoi la Slade School of Fine Art, unde s-a întreținut jucînd rugbi la Leeds. A avut diferite meserii pînă în anul apariției romanului Viața sportivă care i-a adus consacrarea. Primit foarte bine de critică, romanul este ecranizat de Lindsay Anderson într-un film de investigație psihologică, condusă într-o manieră realistă avansată, cu subtilitate și forță evocatoare...“

Mihai POP

Lei 9,75

204

1972

DAVID STOREY • VIAȚA SPORTIVĂ

DAVID STOREY

VIAȚA SPORTIVĂ

COLECȚIA MERIDIANE

Desenul copertei de
Mihai Mănescu

THIS SPORTING LIFE
David Storey
Penguin Books

David Storey

Viața sportivă

În românește de
N. STEINHARDT
Prefața de
MIHAI POP

Editura UNIVERS

București — 1972

UN „FURIOS" ÎNTÎRZIAT — DAVID STOREY

Este greu şi poate chiar inutil pentru cercetătorul de azi să stabilească paternitatea exactă a numelui acestei pseudo-mişcări literare engleze din anii '50. După unele opinii „tinerii furioşi" îşi trag numele din titlul piesei lui John Osborne *Priveşte înapoi cu mînie,* sau din calificativul de tînăr furios pe care criticul Robert Muller i-l atribuie autorului într-un articol din *Picture post.* După alte opinii formula apăruse deja în 1951 în titlul autobiografiei lui Leslie Allen Paul, *Un tînăr furios,* şi deci acestuia i s-ar cuveni cinstea de a fi dat un nume unei mişcări care abia se năştea. Este evident însă că momentul consacrării trebuie plasat în acelaşi timp cu premiera piesei lui Osborne, în 1956, cînd criticul de mare audienţă Kenneth Tynan scria în *The Observer :*

„Sînt de acord că *Priveşte înapoi cu mînie* ar putea să rămînă pe gustul unei minorităţi. Ceea ce contează însă sînt dimensiunile acestei minorităţi. Le apreciez cam la 6.733.000, cifră ce reprezintă numărul locuitorilor acestei ţări între douăzeci şi treizeci de ani. Şi e neîndoios că această cifră va fi mărită de refugiaţi din alte grupuri de vîrstă care ar dori să ştie cu exactitate ce gîndeşte şi ce simte tînărul contemporan. Mă îndoiesc de faptul că aş putea iubi pe cineva care nu doreşte să vadă *Priveşte*

înapoi, cu mînie. Este cea mai bună piesă din acest deceniu."

Se descoperă acum romane și piese de teatru scrise într-un spirit asemănător celui al lui Osborne, cum ar fi „Jim norocosul" al lui Kingsley Amis sau „Grăbește-te în jos" al lui John Wain, și se adaugă inventarului în formare al furioșilor nume de romancieri ca John Braine, Colin Wilson, Iris Murdoch, Alan Sillitoe, sau dramaturgi ca John Arden, Brendan Behan, Shelagh Delaney, Bernard Kops, Arnold Wesker. Creație a criticii, mișcarea tinerilor furioși nu are o existență reală de grup, membrii ei evoluînd diferit și adeseori în direcții opuse. Ceea ce a încercat critica literară să facă a fost stabilirea unui complex de date sociologice și caracterologice ale personajelor acestor scriitori, pe care le-a sintetizat apoi într-un prototip ideal al „furiosului". Acesta este de obicei ieșit dintr-o familie de origine umilă sau mediocră și are părinți bătrîni incapabili să înțeleagă viața și să-și înțeleagă progenitura. Furiosul este un revoltat plin de calități, fie native fie cultivate, este un supra-înzestrat, curajos, puternic, vital, uneori artist, subtil, iar lumea care îl înconjoară e lipsită de aceste date. Fiind sărac, el rîvnește la bunurile pe care alții, fără marile sale calități, le dețin. Drept care furiosul încearcă adeseori să parvină, ca un modern Julien Sorel englez. În momentul cînd arivismul său este împlinit, ceea ce e vizibil mai ales după mărcile exterioare ale succesului, el își dă seama că nu mai poate să facă drumul înapoi, și că noua sa lume este tot atît de deficitară ca și cea veche. Revolta împotriva societății engleze este susținută de trăsăturile perioadei post-belice, nu destul de „nouă" pentru așteptările acestor tineri care trăiesc încă avînd în suflet amintirea războiului. Pe lîngă nemulțumirea dată de imposibilitatea punerii în valoare într-o lume neclară, pe care

forța lor juvenilă încearcă să o reorganizeze, mai apare și nemulțumirea interioară, căci furiosul nu are o conștiință limpede și un crez organizat în numele căruia să se revolte. Ajunge deci un însingurat, un luptător, un luptător fără camarazi, mereu mai violent și mai dezorientat. De obicei poveștile furioșilor sînt poveștile unor eșecuri în încercări pentru care forța individuală nu este suficientă. Stilistic, un asemenea personaj vorbește colocvial sau chiar argotic. În limbaj ca și în comportare el refuză convențiile, fiind agresiv nu numai față de lume ci și față de membrii grupului său. Nonconformist și revoltat, dar și lipsit de pespectivă, el își consumă de obicei forțele vitale ale adolescenței îmbătrînind prin epuizare. Ca și alte mișcări literare post-belice (existențialismul francez), tentativa furioșilor înseamnă mai ales o încercare de înnoire tematică, de sondare a individului (mai aproape de societate însă), dar nu și o mutație în domeniul organizării literaturii. Ei se revendică din vechiul realism, pe care încearcă să-l readucă la viață, descoperindu-i noi valențe sau posibilități de expresie insuficient explorate. Realismul furioșilor este o formulă nici foarte nouă și, poate, nici foarte eficace, și anume încercarea de a diseca în așa fel existența cotidiană a unor oameni nu prea deosebiți, încît fiecare fapt de mică importanță, nesemnificativ în aparență (sau pentru alții) să capete valențe simbolice într-un simbolism individual al eroului sau autorului. Cum însă o nouă mitologie și o nouă structură semnificativă este greu de inventat se reiau vechi forme ale literaturii, cuplurile, triunghiurile, structurile ciclice, miturile originare și miturile renașterii, pe care autorii englezi le localizează într-un mediu social a cărei funcție este și aceea de a disimula o semnificație prea evidentă. Este deci normal ca să se întîmple cu mișcarea furioșilor ceea ce s-a întîmplat cu alte mișcări similare, cu literatura de tip existen-

ţialist, dar şi cu neo-realismul italian: spre sfîrşitul deceniului al şaselea, cînd grupul furioşilor începe să se dezagrege, apare o mutaţie a ponderii de pe interesul sociologic, a cărei funcţie era una de catalizare mai ales a acţiunii, spre cel semnificativ, cel care, prin organizarea riguroasă a unui sistem de semne şi simboluri creează un univers nou, personal. Se întîmplă aşa şi pentru că aparenta pasiune pentru situaţia socială nu înseamnă altceva decît o încercare de a pune individul, personajul, în faţa unei existenţe unice, numai a sa, pe care el încearcă să o depăşească prin legături prea subţiri şi prea fragile pentru a putea rezista. Ca tehnică narativă sau dramatică, se poate vorbi şi despre un canal prin care această literatură comunică, în dublu sens, cu cinematografia. Opere cu structură cinematografică, romanele şi piesele de teatru ale furioşilor au prilejuit noului val al filmului englez realizări memorabile, cum ar fi cele ale lui Tony Richardson, Lindsay Anderson, Jack Clayton, Karel Reisz, şi ale altor tineri regizori ai perioadei.

Faţă de prima generaţia a furioşilor, David Storey este un întîrziat. Opera sa cea mai cunoscută apare în 1960, deci la sfîrşitul perioadei în care au scris colegii săi de generaţie. Autorul este al treilea fiu al unui miner din Yorkshire, şi s-a născut în 1933. A primit o educaţie îngrijită, întîi la Queen Elizabeth Grammar School din Wakefield, apoi la Slade School of Fine Art, unde s-a întreţinut jucînd rugbi la Leeds. A avut diferite meserii pînă în anul apariţiei romanului *Viaţa sportivă*, care i-a adus consacrarea. Primit foarte bine de critică, romanul este ecranizat de Lindsay Anderson într-un film de investigaţie psihologică condusă într-o manieră realistă avansată, cu subtilitate şi forţă evocatoare. Mai puţin cunoscute sînt celelalte opere ale autorului, *Flight into Camden* (Fugă la Camden), poveste a unei fete de miner care trăieşte cu

un profesor căsătorit, fapt ce trezeşte opoziţia unei familii pline de prejudecăţi, romanul *Radcliffe* şi piesa *The Restoration of Arnold Middleton*, opere în care maniera specifică şi problematica lui Storey sînt continuate, dar fără marele răsunet al primului roman.

Viaţă sportivă conţine oarecari elemente autobiografice. Ca şi autorul, eroul este jucător de rugbi. Arthur Machin, fiu de feroviar şi el însuşi muncitor, hotărăşte să-şi amelioreze situaţia materială intrînd în sportul profesionist. Locuieşte într-un oraş industrial din centrul Angliei la o văduvă cu doi copii, pe care o iubeşte şi a cărei personalitate apare mereu fie în prim-planul, fie în fundalul operei. Despărţit de părinţi, la care se întoarce pentru o scurtă perioadă, el încearcă să rupă toate legăturile cu viaţa de sărăcie şi mizerie în care trăise înainte. Este ajutat în parvenirea sa sportivă de bătrînul Johnson, un om fără ocupaţie dar cu vagi relaţii în cercurile de conducere ale clubului, apoi de industriaşul Weaver şi de bogătaşul Slomer, stăpînii clubului şi ai oraşului, şi, de partea cealaltă a terenului, de colegii de echipă Maurice Braithewaite şi Frank Miles. Concomitent cu ascensiunea sportivă se desfăşoară şi dragostea cu doamna Hammond, dragoste epuizantă, violentă, distrugătoare fizic pentru ea şi moralmente pentru bărbat. Finalul romanului coincide cu dezabuzarea totală a eroului, sătul de satisfacţiile uşoare pe care i le dădea jocul şi admiraţia mulţimii.

Subiectul, simplu, se organizează în mod clar în jurul acestui simbol central care este viaţa sportivă, existenţa pe terenul de rugbi. Jocurile închid şi deschid naraţiunea şi tot ele marchează separarea diferitelor părţi ale romanului. Funcţia lor nu este numai una de poziţie şi separare ci şi de indicator, de barometru al stării de spirit şi chiar fizice a eroului. În timpul jocului apare treptat ştiinţa agresivă a tînărului sănătos şi puternic, dar tot jocul

îi anihilează forțele, îl seacă, îi dă măsura exactă a vanității existenței sale. În ordinea din carte povestea începe cu un meci în care, lovit, Arthur își pierde dinții, ocazie pentru o vizită la dentist și o privire în trecut. Violența altui meci închide romanul, cîțiva ani mai tîrziu, cînd Arthur este un jucător complet, puternic, dar cu un gol interior iremediabil. Ordinea cronologică a întîmplărilor este alta, aici dominantă fiind personalitatea stranie a doamnei Hammond. Autorul își concepe cartea pe întretăierea celor două fire ale acțiunii, proces prin care se definește și se delimitează un tip uman „modern", cu complexe și neliniști grave. Aceeași este și funcția întoarcerilor în trecut care formează substanța primei părți. Ele nu au atît rolul de a explica o evoluție a personajului, cît de a-i marca dualitatea fundamentală, ruptura esențială.

Există o netă delimitare a celor trei lumi pe care Arthur încearcă să le cucerească. În prima parte, domeniul intim este cel asupra căruia se îndreaptă întreaga atenție a autorului, apoi intră în discuție cel al vieții sociale, și în sfîrșit cel al relațiilor umane nelegate de eros sau familie. Toate acestei trei domenii se succed și se interpătrund, într-o bine dozată proporție și cu evidentă funcționalitate. Fiecare dintre ele reprezintă opțiunea unui anumit moment din existența personajului, iar ansamblul lor conține ansamblul ezitărilor unui personaj modern. Incapabil să decidă, să se îndrepte spre un țel precis, în funcție de care să își dirijeze toată comportarea, eroul ajunge într-o stare nelămurită, de plictiseală și de oboseală adîncă. În construcția epică, seria de opțiuni ale personajului se dezvoltă pe un model care pare a fi al întregii cărți: aflat într-unul din domenii, Arthur Machin le are în față pe celelalte două spre care tinde succesiv; tendința îi împiedică realizarea în domeniul în care se află, iar cînd

trece în cel care i se pare mai fecund, rămîn din nou libere alte două spații, ceea ce îl obligă la o nouă opțiune, și aceasta inutilă de fapt și incompletă. Noaptea de Crăciun, cu lungile ei aventuri este semnificativă. Acum el obține un succes considerabil în plan social (întîlnirea cu Slomer), dar domeniul sportiv îl marchează fizic, iar în cel al relațiilor erotico-familiale are eșecuri (întîlnirea cu tatăl său). Suma tuturor acestor alegeri nu duce însă la ideea că nu poate exista ceva pozitiv în lume, ci mai degrabă la concluzia finală a ratării drumului din cauza neștiinței, din cauza imposibilității pentru tînărul fără experiență de a face singura alegere pozitivă posibilă, poate dragostea. Funcția realismului social al romanului lui Storey este deci evidentă: tentativa de trecere dintr-o clasă în alta este imposibilă, cel care încearcă aceasta rămîne suspendat între două grupuri umane fără a putea stabili legături cu nici unul, fiind refuzat de ambele. Bineînțeles că în acest proces un rol fundamental îl are sistematica personajelor. Nu se contractează relații cu personaje izolate ci cu perechi, cupluri instabile formate dintr-un adjuvant și un opozant care își inversează pe parcurs rolul. Există două episoade erotice (doamna Hammond — doamna Weaver), doi prieteni (Maurice — Frank), doi magnați financiari susținători ai clubului (Weaver — Slomer), iar eroul oscilează între membrii cuplurilor fără a fi cacapabil să opteze pentru una din legături. Fiecare dintre cei cu care Arthur intră în contact duce la dislocarea unei relații mai vechi în așa fel încît nu se poate lega de nici un mod de viață reprezentat de celelalte personaje. În acest sistem aparent simplist, lucrurile se complică datorită dezvoltării seriei de contacte prin stabilirea de relații de același tip între erou și membrii a două cupluri deosebite. Structura cuprinde în ea posibilitatea unor permutări infinite, pe care însă autorul le limitează deliberat.

Se elimină prin moarte sau dispariție din text unele personaje (părinții, doamna Hammond, Slomer), altele pierzîndu-și mărcile specifice (Maurice se căsătorește, Johnson începe să lucreze), și se limitează astfel posibilitățile eroului. Ceea ce în sistemul de opoziții rămînea o singurătate relativă, devine acum o izolare tinzînd spre absolut, eroul fiind obligat să caute soluțiile existenței sale în el însuși. Acest mod de organizare a personajelor ține, în epoca postbelică, de o convenție foarte răspîndită, atît în literatura furioșilor cît și în literatura de tip sartrian. În romanul lui Storey, sub masca foarte îngrijită a unor ființe cu existență reală, transpare evident caracterul schematic, convențional al acestor funcții epice care sînt personajele. Departe de a însemna o scădere, acest fapt marchează vizibil poziția autorului în mișcarea furioșilor englezi. Se poate urmări aici procesul de abstractizare a „realismului", una din modalități fiind tocmai această structurare pe sisteme de opoziții recurente a întregului sistem de relații a eroului. Referința nu mai este astfel o anume societate particulară, ci devine o generalitate cu deschidere existențială în planul existenței individului, într-o viață care nu înseamnă nimic altceva decît izolare. Atît nivelurile sociale cît și personajele se supun deci unei organizări riguroase și similare.

Această grupare are ca sens foarte vizibil împiedicarea relațiilor lui Arthur Machin cu lumea, cu ceilalți, diferitele ipostaze ale umanității fiind mereu și mereu refuzate. Singurătatea se accentuează, prietenii îl părăsesc, marea lui iubire se stinge deplorabil, protectorii dispar, și eroul rămîne izolat într-o lume ostilă pe care a avut la un moment dat iluzia că o poate îmblînzi. Totuși, o analiză atentă a seriilor de trăsături care formează personajele arată că nu ceilalți sînt marcați negativ, prin deficiențe, ci

mai ales Arthur. Semnele sale sînt lipsa căsătoriei, lipsa copiilor, lipsa dragostei și chiar lipsa interesului față de sport. Dantura spartă poate să fie și ea interpretată în același sens al mărcilor negative. Efortul de întărire a trupului, de antrenament metodic și rece, de deprindere a subtilităților jocului, mai ales a celor care să dea aparența unei activități dar care să intre pe linia minimei rezistențe, sînt forme de evadare, de ieșire din contingentul social și erotic prea nerealizat și apăsător, sînt modalități de iluzionare conștientă. După cum s-a mai remarcat, în acest fel personajul principal al romanului lui Storey face parte din acea clasă modernă a non-eroilor, care apar atît de des în literatura contemporană.

Caracterologic, funcția non-eroică a lui Arthur se marchează și prin faptul destul de vizibil al reluării mitului purității pierdute. Adolescentin și cu pubertatea întîrziată, el ratează ambele încercări erotice cu neîndemînarea și brutalitatea unui timid. Comuniunea cu doamna Hammond se înfăptuiește numai cu cîteva ore înainte de moartea acesteia, nu prin eros sau prin inteligență, ci fizic, prin transfer (inutil) de forțe vitale. Copiii îl atrag și îl întristează, dar se înțelege mai bine cu ei decît cu maturii. Chiar și satisfacțiile sportive, admirația publicului îl bucură în măsura în care îi subliniază forța, pe care o dorește și o caută, dar pe care pînă la urmă o vede ca o negativă înzestrare inutilă. Începînd prin a dori să devină matur ca om și ca sportiv, căutînd o familie și o dragoste stabilă, dorind să poată sprijini ființele mai slabe decît el, plin de iluzii și de visuri, ajunge la sfîrșitul romanului să regrete starea de tinerețe a începutului, stare pe care încearcă să și-o păstreze refuzînd noile legături de dragoste și căsătoria. Eșecul său este eșecul unui om care își caută inițial o personalitate bine conturată dar care, descoperindu-se treptat printr-o serie de experiențe, realizează vani-

tatea maturității și regretă forța sufletească a încrederii din tinerețe. Arthur Machin ajunge să îmbătrînească. Totuși, forma de realizare a acestui complex de sentimente și date interioare, de finețe și dorință de puritate, este cea a unei violențe agresive. Intrarea în echipa profesionistă și-o face datorită unui pumn bine plasat în fața unui coechipier, tehnica de joc se desăvîrșește în lovituri de apărare și de atac, pe doamna Hammond o terorizează cu o dragoste acaparatoare, cu o mare mîndrie de om independent și bine plătit. Certurile dintre cei doi sînt dure, se aruncă obiecte și cuvinte care rănesc, lovesc mai mult decît e nevoie. Formă de defulare și de autoprețuire, violența începe să-l părăsească în viața de toate zilele, dar rămîne în forma ei „științifică" în jocul de rugbi. Lecturile de tinerețe sînt supuse și ele modelului violent, căci Arthur citește cărți despre boxeri, toreadori, detectivi, pe care îi admiră și ar dori să-i imite. De aceea duritatea apare și ea ca o componentă convențională a eroului, nu atît susținută de însușirile lui fizice cît de imaginea pe care mulțimea admiratorilor i-o impune și în care el încearcă să intre prin imitarea unor prototipuri de eroi virili. În mare măsură violența face parte din componența adolescentină a tînărului sportiv. În alt plan, violența este o formă de manifestare a forțelor vitale și a unui fel de claustrofobie a eroului. Avînd impresia că se sufocă în lumea de mineri și muncitori din care iese, vrea să scape, după succesul sportiv, și din oraș. Singura limitare pe care o admite este cea a dragostei și a jocului. Fiind domeniile privilegiate ale existenței sale, Arthur consideră că aici trebuie să-și dezvăluie toate posibilitățile fizice și morale. Ca în plecările cu mașina în afara orașului, în dragoste și în sport nu trebuie să existe bariere care să limiteze libera mișcare. Ideea aceasta juvenilă este părăsită atunci cînd își dă seama că forțele vitale nu pot fi cheltuite fără limită, în violente înfruntări, pentru că spațiul de desfășurare lipsește în lumea subdimensionată în care trăiește.

Romanul lui Storey este deci romanul unui singur erou, și acesta marcat negativ. Celelalte personaje nu au decît o funcție secundară, de a forma un fundal veridic, și de a se organiza în așa fel încît orice relație contractată de erou să-i împiedice alta. Sistemul, asemănător celui din piesele lui Sartre, duce la un sens aproape existențialist al operei. Eroul este singur, izolat într-o lume fără sens, este supus unor dificultăți de comunicare, dragostea cu doamna Hammond fiind distrusă din neînțelegere. Totuși, Storey crede, asemeni lui D.H. Lawrence, în existența unor alte forme de comunicare, nelingvistice, neintelectuale, ci ținînd mai degrabă de domeniul instinctual, de forța naturii. Există, paradoxal, alături de existențialismul deprimant o viziune a vieții ca forță creatoare în sine, ca posibilitate de scăpare numai prin trăire intensă. Pe această din urmă idee se suprapune, în alt sens decît cel indicat anterior, investigația socială a autorului. Societatea, cu toate invențiile ei, inclusiv grupurile de oameni, este o anti-natură, destructivă și nefastă pentru trăirea plenară, care nu poate fi generată și susținută decît de impulsurile și de sinceritatea ființei naturale.

Romanul *Viața sportivă* este, fără îndoială, o carte bine construită. Autorul are acea știință a lucrului rotund și închegat, a operei care să se închidă cu eleganță în structuri fără fisură. Circularitatea de formă conține o linearitate a substanței, deschizînd deci, și din acest punct de vedere, perspective duble asupra lucrurilor. Ceea ce mi se pare remarcabil în concepția lui Storey este tocmai această permanentă grijă de a marca, pe planuri și pe parametri

diferiţi, două linii, două posibilităţi de interpretare. Şi aceste două posibilităţi, programatic alăturate, se rezolvă în ultimă instanţă similar, într-un sens comun şi redundant. Ştiinţa de constructor epic a lui Storey este solidă şi matură. Logică, organizată, cu un sistem de semnificaţii repartizate în toate straturile operei, naraţiunea autorului englez este, dacă nu un roman de inovatoare excepţie, măcar o foarte lucidă construcţie epică modernă.

MIHAI POP

Pentru ***Helen***

PARTEA ÎNTÎI

I.

MĂ SPRIJINEAM cu capul în Mellor, așteptînd să-i vină balonul între picioare.

S-a mișcat prea domol. Tocmai mă dădeam de-o parte, cînd iar mă pomenii cu bășica în mîini și, înainte de-a fi putut pasa, un umăr mă izbi drept în falcă. Cu o putere care m-a buimăcit, îmi turti dinții și mă zvîrli în beznă.

Ceea ce zăresc mai întîi e fața lui Mellor exprimînd un fel de părere de rău — alături de aceea a lui Dai antrenorul, care se apleacă spre mine cu un burete, împroșcîndu-mă cu apă.

— Bună dimineața, băiete, zice. Ți-ai zdrelit gura.

Mă pot ridica pentru că frînghia mîinilor lui mă saltă de subțiori. Îi trîntesc lui Mellor cîteva mai usturate ; jucătorii privesc nepăsători, bucuroși de întrerupere. O luăm din loc, eu și cu Dai, și el îmi îndeasă o fiolă de amoniac în nas.

Rămîn butuc pe bancă pînă ce termină de răcnit niște sfaturi spre teren, apoi mă apasă cu degetele jur-împrejurul gurii și cu degetele lui mari îmi răsucește buzele.

— Fir-ar să fie, măi omule, îmi spune. Ți-ai spart toți dinții din față.

— Strașnic, îi răspund eu în doi peri. Hai, acum dă vina pe mine.

Strivit cum arăt, mă tot măsoară cu ochii cît cepele, plimbîndu-și căutătura în jurul nasului meu.

— Nu da vina pe Mellor, zice. Te doare ? S-ar spune că o să fie nevoie de o proteză.

Rezervele se strîng în preajma lui, să se zgîiască pe deasupra umerilor săi la cele petrecute.

— Cum naiba oi fi arătînd ?

Ochii lui Dai se ridică o clipă pînă-n dreptul ochilor mei ; doar ca să vadă cît sînt de speriat.

— Ca un boșorog. Și ți-ar prinde bine să te lași de dame săptămîna asta.

— Mă simt cam amorțit, îi spun, după ce degetele lui mari îmi lasă gingiile în pace. O să mă întorc pe teren.

La drept vorbind nici nu-i nevoie să mă întorc. Noi conducem la o diferență de douăsprezece puncte un adversar obosit și nu mai sînt nici douăsprezece minute de joc. Mulțimea s-a și împăcat cu scorul și nu mai stă locului decît ca să se distreze cu incidente ca al meu. Poate că asta e și pricina pentru care mă întorc să continui, ca să le arăt ce puțin îmi pasă. A și început să se întunece și din vale se înalță o ceață ca să întîlnească plafonul jos al norilor. Un fel de aclamație cinică adie peste teren și mormăie prin tribune, în vreme ce eu o întind spre teren, fluturîndu-mi brațul să mă vadă arbitrul.

Tot o să am timp de o lovitură. Efectul benzedrinei aproape că s-a spulberat. Alerg pe linia de centru a terenului săltînd balonul în mîini, dar parcă sînt o momîie care nu l-ar putea amăgi nici pe-un copil. Cad la pămînt o dată cu cel care mă placheză, șutez și-mi caut de treabă pînă la fluierul final. Ne împrăștiem, cîte unul, cîte doi. Mulțimea s-a desfăcut în două pe mijloc, asemenea unei cortine negre, spre a se prelinge spre ieșirile principale de la fiecare capăt al terenului. Luminatele platforme superioare ale autobuzelor care așteaptă, înșiruite pe stradă afară, se zăresc pe deasupra împrejmuirii stadionului. Pentru mine, de fapt, ceasul ăsta s-ar cădea să fie cel mai baban din întreaga săptămînă : aceeași oră în fiecare sîmbătă cînd meciul se termină, cînd luminile pîlpîie în amurg și în aerul curat al unei zile de ne-muncă, în fața cu perspectiva răgazului cuvenit biruitorului. Dar în loc de asta, iată că mă holbez către fundul puturos al lui Mellor și-i sortesc în gînd toate răzbunările de pe lume. Își poartă capul plecat, în vreme ce trecem prin tunel și nu se uită la nimeni cînd își croiește drum printr-o gloată de oficiali agitați. Așa o face mereu pe grozavul — simulînd că nu simte nimic. Ceea ce și explică neroada imobilitate a mutrei lui.

Și nu se prezintă altminteri nici cînd ședem înghesuiți în bazin, iar apa fierbinte biciuie pielea crăpată. Dîre subțiri de sînge și de noroi întunecă suprafața apei. Dîrele se frîng și se-ncolăcesc în jurul bărbaților din bazin. Capetele li se ridică deasupra apei ca ale unor animale poticnindu-se într-un iaz ; nu mă mai gîndesc la nimic.

În spatele nostru, ajutați de un om de serviciu, un cocoșat, rezervele echipei sortează tricourile și chiloții, încercînd a se feri de noroiul și năduşeala de pe ele și atingîndu-le numai cu vîrfurile degetelor. Siluetele în impermeabile par că ne poartă pică. Se mișcă alene. Deasupra, tot mai răsună printre grinzile metalice ale tribunelor tropăitul mulțimii care se îndepărtează. În încăpere — pe cînd curentul bălăbăne lampa galbenă — e o atmosferă îmbîcsită de izul transpirației, al apei noroioase din canalul de scurgere, al unguentului, al unsoarei de bocanci din piele tăbăcită, iz purtat de un rotocol de abur ce ascunde vederii un perete de altul.

Prins în norul acela de vapori stă George Wade. Aproape că dau peste el cînd mă cațăr pe bordura bazinului și mă îndrept, clătinîndu-mă, spre masa de masaj. Nu-l recunosc, pînă ce nu simt sub piciorul gol laba cîinelui său și aud un schelălăit. Vine și se apleacă peste mine, în vreme ce Dai îmi unge și-mi bătucește coapsa.

— Ei, cum e, Art ? mă întreabă, sprijinindu-se în baston și arcuindu-se peste priveliștea trupului meu.

Dar se străduie să pară că-mi privește numai gura.

Drept răspuns, rînjesc demonstrativ bătrînei lui fețe care se retrage. I se parc nostim și zîmbește.

— N-o să mai poți să-i dai cu gura ca pînă acum, spune. Cel puțin vreo cîteva zile, nu.

Apoi, văzînd cum mă amuz :

— Las' că aranjez eu și te duc luni la un dentist... Adică nu, nu pot, vezi ? Luni e a doua zi de Crăciun. O să văd ce pot face.

Se mai uită la mine cîteva clipe, să se acomodeze cu noua impresie pe care i-o fac fără dinți. Cred că-i face plăcere, fiindcă mă întreabă de parcă nu mi s-a întîmplat nimic :

— Diseară vii la Weaver ? Pare-mi-se a spus că vii.

La asta mă și gîndisem. O serbare de ajunul Crăciunului, și posibilitatea de a face cunoștință cu Slomer. Nu mă pot hotărî.

— Chestia cu dinții, îi spun. Nu poți aranja să mi-i pună azi ? Altminteri, o să treacă o săptămînă pînă să pot ajunge la un dentist.

Wade își mușcă buzele, nițel pe gînduri, cu ochii mici pierduți într-o prefăcută contemplație.

— La Clubul Suporterilor nu există vreun dentist ? o țin eu morțiș.

Dă din cap.

— Nu știu, Arthur. Habar n-am. M-aș putea interesa.

Și mă măsoară, de parcă ar vrea să-și dea seama dacă merit atîta osteneală.

— Nu v-ați putea interesa chiar acum, *stimate domnule Wade ?*

Se întoarce și, trăgîndu-și cîinele, își face drum către ușă, împiedicîndu-se de maldărele de îmbrăcăminte murdară. Javra șovăie, încercînd să-și ridice una din labele dindărăt peste oricare din mormanele acelea de boarfe.

— O să văd, băiete... o să văd. Las' pe mine, îmi strigă el prin ceața galbenă.

— Vreau să termin cu treaba pînă diseară, îi răcnesc.

O dată cu ieșirea lui, un curent de aer rece pătrunde înăuntru.

Mă ridic de pe masa de masaj și mă așed pe bancă, sub cuierul în care mi-am agățat hainele. Din baie se aud niște țipete: nu știu ce purtare a nu știu cui, acolo dedesubtul apei, stîrnește proteste. Unul sau doi sar peste bordura bazinului și rămîn apoi locului să privească isprava, în vreme ce se scarpină.

— Mă, da porci mai sînteți, spune Dai ducîndu-se să inspecteze și el bazinul; apoi rîde.

Eu unul mă simt azi în așa hal, că nu știu ce n-aș fi dat, numai să n-am parte de-o asemenea zi.

Banca scîrțîie din încheieturi: Frank s-a așezat alături și se reazimă, fără să-și dea seama, cît e el de matahală, de brațul meu. Și privește înțelegător la mine, pricepînd cu mintea lui înceată de miner cam ceea ce simt. Și cu aceeași silită concentrare își freacă umerii; doar printr-atîta e în stare să-și vădească simpatia — mai mult nu-l duce capul. Îi zîmbesc; îi zîmbesc de cînd îl știu — are umilința aceea pe care profesioniștii o dobîndesc după o întreagă viață de trudă grea. Lipsa de trufie — asta-i ceea ce îmi place mai mult la Frank. Nu-i port pică fiindcă e căpitanul echipei și nu-i iau nici vîrsta în nume de rău. În curînd o s-o încheie de-a binelea cu jocul de rugbi.

— Te duci diseară la Weaver, măi Art? (Se bate cu palma peste uriașele coapse și le face să tremure). Abia auzii că dă serbare, de la Maurice de colo.

Arată cu capul spre silueta masivă a lui Maurice, aproape deformată de mușchi precoci, iar Maurice ne rînjește și el, arătînd către cei din baie, stîrniți de zarvă.

— Aș fi ținut să merg. Cum crezi că arăt? îl întreb.

Frank se ridică să-și zbicească trupul; pîntecele îi atîrnă și i se leagănă acum ca un sac.

— Iar s-a purtat Maurice porcește, Art băiete? mi se plînge de el, și-l privește cu toată seriozitatea, în vreme ce Maurice moare de rîs. Toată săptămîna asta-s de noapte, nu știu dacă ți-am spus? Mai trebuie să văd și de băiat, le are și el pe-ale lui.

Se uită apoi la mine piezìș și mă întreabă omenos:

— Și ce-ți mai face doamna Hammond?

E o înțepătură obișnuită, aceea de a fi pomeniți laolaltă, doamna Hammond și cu mine. Din partea lui Frank era îmi pare cîteodată o dojană. Bîjbîi pe sub bancă și scot un sac de sport.

— Uite, am aici, îi spun, ceva pentru copiii ei. Două păpuși pentru fată, și pentru băiat un tren.

— Cîți ani au?

— Lynda e de vreo cinci ani. Băiețelul abia a împlinit doi. Dar maică-si, afurisita, n-or să-i placă totuși. Nu-i convine să mă vîr în viața ei de familie.

Din ambalajul ei, scot o păpușă — e-o negresă — și o fac să miște din ochi pentru Frank. Frank surîde.

— Se zice că vine și Slomer diseară, îl anunț.

Își întoarce alene ochii și mă privește în ochi.

— Eu unul nu m-aș da în vînt să ajung în preajma lui.

Rîd, și Frank se uită la mine la gura mea.

— Oricum, zice aplecîndu-se să-și tragă ciorapii, nu-mi prea vine a crede că ai să te duci acolo numai de dragul lui Slomer. Ce femeie ți-ai pregătit de data asta ?

Frank e din oamenii aceia care sau nu aud sau nu ascultă ce le spui, ci doar îți trîntesc din cînd în cînd cîte o întrebare, care să-ți dea de lucru cîtă vreme discuți cu ei. Dacă se întîmplă să găsești ceva comun de vorbit cu Frank, apoi acel ceva e mai totdeauna un lucru peste care ai trecut și care nu te mai interesează. După ce-și trage ciorapii, se ridică dus pe gînduri, își mîngîie burta și-și îndreaptă privirea către focul de cocs din partea cealaltă a camerei. Pe urmă îmi zvîrle ștergarul.

— Ia freacă-mă pe spate, măi Art.

Se clatină, în timp ce-l masez, așa că n-aud tot ce spune.

— Să fiu ca tine, mi-aș vedea de treabă și-atîta tot, rostește cînd îi anin ștergarul de umăr.

Apoi mă freacă și el pe spate.

— E uscat. Ai auzit ce-am spus ?

Dau din cap, nemaiacordîndu-i nici o atenție, în timp ce o durere cumplită îmi sfredelește maxilarul superior.

— Eu să fiu ca tine, mai bine mi-aș vedea de gură și de dinți. Asta-i mai important.

Aerul rece năvălește în cameră o dată cu deschiderea ușii. Intră George Wade, urmîndu-și cîinele.

— Cît de repede poți să fii gata, Arthur ? strigă la mine prin pîcla de abur.

— Ai găsit pe cineva ?

— Fii băiat bun și-nchide ușa, George, se aude vocea unuia din bazin.

— Da, un dentist de la o școală sau așa ceva. Domnul Weaver poate aranja treaba, dacă ne grăbim.

— Ce fel de a-ți petrece Crăciunul ! exclamă Frank. Vrei să viu și eu ?

Wade mormăie ceva cam de soiul ăsta :

— Mulțumesc, Frank, dar nu-i nevoie. Domnul Weaver spune că-l duce cu mașina lui.

— Mare noroc, n-am ce zice, încheie Frank.

Tușește în pîcla aburilor și-și sprijină de masa de masaj trupul încins ; privește la mine cum mă îmbrac.

Înșfăcîndu-mi sacul de sport, strig din prag : „Sărbători fericite !“ și mă iau după Wade prin umezeala rece a tunelului de sub tribună.

— Firește, zice, dacă trebuie să ți se pună o proteză, așa cum crede Dai, va plăti clubul. O să vorbesc eu cu Weaver. Cum te simți ? Vreau să spun cu dinții ?

Drept orice răspuns mîrîi ceva, în timp ce suim treptele de lemn care duc la bar. Chiar în fața ușii, după cum mă și așteptam, dau de moș Johnson. Mă ia de braț cînd pășesc înăuntru. De îngrijorare, ochii i s-au făcut mici. E dat gata. Încerc să mă desprind fără să-l jignesc.

— Cum îți e, Arthur ? Te simți bine ? Cred că Weaver a aranjat să te ducă la un dentist, îmi spune.

— Dă-i drumul, Johnson, îl roagă Wade. Sîntem grăbiți.

Atîta doar, că nu sîntem. Doar văzînd spatele lui Weaver, îmbrăcat într-un pardesiu de stofă

fină, am și ghicit că ocolul pe la un dentist la ora aceea a zilei are să însemne o adevărată belea. Wade, uite, sare de pe un picior pe altul, încercînd să-l smulgă pe Weaver din conversația pe care o duce. Cîinele stă nemișcat. Johnson urmărește scena din dreptul ușii. În cele din urmă, Wade obosește de cît a tot țopăit și-și sprijină o clipă mîna de umărul de vestmînt plușat al lui Weaver. Industriașul se întoarce pe jumătate, luîndu-și obișnuitul aer de mirare față de măruntele incidente ale vieții și-mi aruncă o scurtă privire, înainte de a și-o pironi — însoțită de un surîs înghețat — asupra gestului stînjenit al lui Wade.

— Da, George ?

— Arthur e gata, domnule Weaver, glăsuie Wade, și adaugă după o pauză : Dacă sînteți și dumneavoastră.

— Așa-i ? Doar o clipă. Cum îți e, mă băiete? Își reia conversația numai bine ca să nu prindă ce-i răspund.

— Afaceri, șoptește Wade, înălțîndu-și degetul gros înspre cei din fața lui Weaver și, apreciindu-și la justa valoare propria-i situație, adaugă: Mă găsești la bar, cînd ai nevoie de mine. N-are nici un rost să stau aici, să mă țiu de pulpana lui.

Și-și mînă cîinele către bar, unde s-au adunat membrii comitetului.

Johnson miroase prilejul să facă o a doua încercare de apropiere, dar tocmai cînd îi trece gîndul ăsta prin minte, iată Weaver își întoarce fața lui de prunc înspre mine și-ntreabă enervat :

— Ei, gata, Arthur ?

Sibilinicul „da", pe care-l pronunț cu un inevitabil laconism, are darul de a-l potoli.

— Ia să văd, zice, dînd fără să vrea ecou sîsîielii mele, iar eu îi arăt ce-i de văzut.

Se îmblînzește nițel și se dă ca din întîmplare de o parte, încît să poată vedea și colegii lui scena — bineînțeles, dacă vor.

— Ai încasat-o gros de tot, fătule. Zău, dacă știu cine o să le poată veni de hac unor asemenea bolovani de dinți.

Weaver are anumite fițe ale lui, și nu numai în vorbire ; socotește în sinea lui că ele exprimă ceva din obîrșia sa industrial-democrată. Unii nu se pot în ruptul capului obișnui cu fițele astea. Wade, bunăoară, nu-i spune niciodată „Charles", ci totdeauna „domnule Weaver". Îmi dau seama, văzînd roșeața care se adună în jurul ochilor umflați ai lui Weaver, că tocmai despre mine a vorbit.

— Te superi dacă mai aștepți puțin ? mă întreabă. Maurice n-a venit încă. Vreau să stau nițel de vorbă cu el înainte de a pleca... era aproape gata cînd ai venit încoace.

— Cît trebuie să așteptăm ?

— A, o să fim nevoiți să așteptăm pînă vine. Bea ceva.

Apoi își privește deodată unghiile, ca și cum și-ar fi adus aminte de un anume lucru :

— Adică nu, mai bine nu, poate că o să-ți facă dentistul o anestezie. O să trimit eu pe cineva să-l zorească pe Morry. A fost grozav azi. Ce zici ?

— A și avut noroc.

— Are mereu, măi fătule.

Îl cuprinde o oarecare stare de agitaţie, apoi se linişteşte ca să rostească :

— Ei, cît despre tine, Arthur, şi tu ai jucat bine, pînă la accident. Dar de ce te-ai întors pe teren, eroule ?

— Am socotit că-i lucrul cel mai bun pe care-l puteam face. Mă simţeam răscolit pînă-n străfunduri.

— L-ai mardit ?

— Pe cine ?

— Pe buşteanul ăla care te-a izbit.

— Mellor a şutat prea încet.

— De — se poate să fi fost aşa. N-are a face. I se poate întîmpla oricui. Dar n-aş putea spune că-i cel mai nimerit dar de Crăciun ce ţi se cuvenea.

O parte a trupului său se ridică spre a-i face semn lui Maurice, care tocmai a dat buzna pe uşă.

— Uite-ne aici, Morry !

— Cum te simţi, Art ? îl aud pe Maurice.

Şi nu-şi află astîmpăr în uriaşul său pardesiu. Umerii s-au prăbuşit de fiecare parte, deoarece nu există pur şi simplu nici un fel de Maurice sub ei.

— Mellor ! exclamă el. Aţi mai văzut aşa tolomac trăgînd într-un balon ?

Se uită la Weaver :

— Zău dacă am habar de ce le plătiţi leafă unor asemenea oameni ?

— Va să zică, eşti de părere că e vina lui Mellor, reia Weaver, nu prea interesat, urmărindu-l însă pe Maurice cu atenţie.

— Mda, şi Maurice face o mutră, apoi trece la alt subiect. Să nu care cumva să nu vii diseară din pricina asta, Art, îmi cere el. Dar, pentru numele lui Dumnezeu, tot nu te duci la un dentist ? Dai spunea că ai şi plecat.

— Tocmai într-acolo ne îndreptăm, îi explică Weaver. Vrei să vii cu maşina ? Nu ştiu cît o să dureze, dar putem merge de-a dreptul la mine acasă, după ce Arthur al nostru va fi isprăvit cu dinţii.

— E-n regulă. N-aş dori să pierd ocazia de a-l vedea pe Arthur tolănit în fotoliul cabinetului dentar. Am putea lua şi un aparat de filmat cu noi.

— Dacă stau să mă gîndesc, cred că ar fi bine să vină şi George Wade, hotărăşte Weaver. N-o să prea vrea el, dar poate veni totuşi să vadă şi el de cîte necazuri avem parte.

Prin fereastra din spatele tribunei pot zări Bentley-ul lui Weaver pe aleea de dedesubt. Frank răsare deodată lîngă maşină, ivindu-se de pe intrarea jucătorilor, ţinîndu-şi capul în jos, cu gîtul înfăşurat într-un fular vîrît sub mantaua sa militară, acum vopsită. La lumina felinarului din stradă se vede ce rar îi este părul.

— N-ar fi exclus ca să trebuiască să te las la dentist, dacă durează prea mult, mă lămureşte Weaver, întorcîndu-se după ce l-a remarcat pe Wade. N-ai să te superi, Arthur, nu-i aşa ? Slomer şi alţi cîţiva musafiri vin la mine diseară şi vreau să fiu acasă devreme. Sîntem toţi gata ? O luăm cu toţii din loc.

— George, ai să mi-o iei în nume de rău dacă punem cîinele în port-bagaj ? întrebă Wea-

ver, aplecîndu-se peste fereastra mașinii, după ce a descuiat ușile.

— Fie, răspunde Wade cu voce șovăitoare.

— Nu-i închis. Îl poți pune chiar dumneata.

Apoi șoptește ușor :

— Pe cîinele tău unde-l punem, Arthur ?

— Cum adică ?

Și-l arată pe moș Johnson, care stă la ușa de intrare a jucătorilor, cu fața ascunsă după șapca aia a lui, turtită și coșcogea.

— Gluma nu mi se pare prea grozavă, i-o tai eu.

Wade și Maurice se fac a nu lua seama la tonul pe care l-am folosit.

Weaver își trage capul înlăuntrul mașinii și vorbește de acolo :

— Ții să vină și el ?

De ținut nu țin, dar îl chem, și vine împleticindu-se, gata să-și arate recunoștința.

— Intră ! îi poruncesc. Plecăm.

— Tu unde șezi, Arthur ? mă întreabă.

Îl trag în fundul mașinii.

— Numai de-ar da Dumnezeu să nu bea cîinele berea cea neagră, domnule Wade, se roagă Maurice de pe locul unde se află așezat, lîngă șofer.

Dar Weaver de colo :

— Ar trebui să aibă o gură în formă de tirbușon.

Totuși, de rîs nu rîde nimeni.

Bentley-ul trece pe lîngă autobuzul oaspeților. Cei trei jucători dinăuntru se uită în gol și nu ne văd.

Sub noi se împrăștie luminile orașului. Coborîm de grabă la nivelul lor. Creasta de peste

vale se pierde — la Sandwood, unde se află casa lui Weaver — îndărătul clădirilor de piatră. Ajungem pe Bull Ring și o cotim pe o stradă cu sens unic, unde mașina se oprește în dreptul unei case de cărămidă, clădită în stil victorian.

— A și venit, constată Weaver. Foarte bine.

Se apleacă pe deasupra volanului ca să arate cu degetul o fereastră luminată undeva la etaj.

— Intrați cu toții sau așteptați în mașină ?

— Eu unul intru, răspunde Maurice. Dar dumneavoastră, domnule Wade ?

— O, de mine nu te sinchisi.

Și-a aprins un trabuc, în timpul drumului de la Primstone pînă aici.

— Cîinele și cu mine așteptăm aici.

— Nici eu nu pot fi de mare folos înăuntru, declară Weaver, obișnuita-i răceală fiind ațîțată acum de plimbarea cu mașina. O să aștept jos cu George. Dacă-i nevoie de mine, înștiințează-mă. Presupun că domnul Johnson o să urce cu voi.

Coborîm tustrei. Ușa din față a casei o găsim deschisă. Pe panelele ei stă scris cu vopsea : „Centrul dentar pentru copii". Johnson se sprijină din răsputeri cu mîna de spatele meu, în timp ce urcăm scara. Dentistul aude că venim și ne întîmpină pe primul palier.

— Care dintre voi e cu beleaua ? întreabă el, și pare a-și îndrepta privirea spre Maurice.

Uriașul pardesiu al acestuia îi dă, oarecum, aparența unui om suferind.

— Nu-i vorba de mine, fîrtate, răspunde însă Maurice. Arthur e cel cu pricina.

Dentistul ne conduce în cabinet.

— Şezi pe scaun, îmi porunceşte. Am un carnet de membru al clubului; probabil că aşa aţi dat de mine. Deşi n-am văzut nici un meci în tot sezonul ăsta.

Toate acestea le spune ca şi cum prin ele ar dovedi că nu-i nicidecum omul potrivit pentru intervenţia care i se cere.

— Unde-i domnul Weaver ?

— În maşină. Nu prea se ţine tare pe picioare. Aşa-i, Arthur ?

Dau din cap, lăsîndu-mă afund în fotoliu şi zgîindu-mă la sticla mată care acoperă lampa din cabinet. Eterul îmi dă o puternică senzaţie de greaţă, venind după duhoarea puturoasă şi umedă din vestiar şi după căldura pluşată din maşină.

— Voi reveni într-o clipă, ne anunţă dentistul, şi o ia pe scări în jos.

— Ştim noi ce-l doare, face Maurice. Cred că pînă la urmă am să-ţi scot eu molarii ăştia, măi Art.

Pipăie instrumentele, pişcă sîrmele bormaşinei şi tocmai dă peste cleşti într-un sertar, în clipa în care dentistul începe a tropăi pe scări în sus.

— Vine ! îi atrage repede atenţia Johnson, din ungherul în care s-a ghemuit.

— Cît crezi că a stors de la Weaver pentru trebşoara asta ? vrea să ştie Maurice.

— Cinci bătrîne.

— Cinci pe puţin. Adu-ţi aminte a cui zi de naştere este azi.

Dentistul gîfîie niţeluş. Se uită la cleştii din mîna lui Maurice :

— Văd că te descurci destul de bine, constată el. Sau poate că tot ţi-ar prinde bine şi indicaţiile mele ?

— Nu mi-ar strica sfatul unui om de meserie, îl aud pe Maurice, care se află în spatele meu.

— Eu însă atîta îţi spun ; nu te băga unde nu-ţi fierbe oala.

Pare a fi peste măsură de furios, şi de vreme ce Maurice tace chitic, deduc la iuţeală că s-ar putea ca dentistul să se fi supărat de-a binelea. Dau să mă întorc, dar m-a şi înşfăcat de cap. Deschid şi închid ochii. Îi simt răsuflarea, fierbinte şi zvîcnită, duhnind a ceva ce nu-i farmaceutic. Mormăie nemulţumit.

— Curată dandana, zice. Doare ?

— Nu prea.

Aud zgomote îngrijorate venind dinspre Johnson ; ele coincid cu un şuvoi de sînge care-mi ţîşneşte din gingie.

— Colegii dumitale ar fi putut să se mai stăpînească, vreme de cîteva zile, fără să-mi dea mie de furcă, îşi dă dentistul cu părerea. Ai fi putut merge atunci la propriul dumitale medic — pentru că — să ştii — asta-i o clinică de copii.

— Ce anume e nevoie să-mi faceţi ?

— Trebuie să-i scoţi, desigur. Toţi şase. Unul s-ar mai putea salva, la nevoie. În orice caz, o să ţină ei pînă miercuri. Pînă atunci o să găseşti deschis un cabinet dentar obişnuit.

— Nu ţi-a plătit destul Weaver ? îl întreb.

Simt că se trage înapoi şi eu casc ochii.

— Ce vrei să spui cu asta ?

A vorbit deodată cu glas gros şi cu accentul acela care-i vădeşte pe oamenii din Yorkshire.

Maurice face un pas înainte.

— Dacă n-a plătit Weaver cît trebuie, îţi vom plăti noi diferenţa. Scot eu pe urmă banii de la el. De cît e vorba ?

— Nu aşa se pune problema, îngînă dentistul.

Încă nu şi-a pus halatul alb, şi mă întreb dacă are de gînd să şi-l îmbrace ; arată a un fel de casier de bancă, prins cu o lipsă de cinci bani.

— Proteza o să-mi dea de furcă. Presupun că vrei o lucrare pentru toţi dinţii de sus.

— Da, chiar aşa vrea, întăreşte Maurice.

— Atunci o să fie cam aiurea povestea asta, dacă se duce cu şase extracţii recente şi cere unui dentist necunoscut să-i pună o dantură. Pentru că subsemnatul nu i-o poate fixa.

— Şi de ce nu ? se minunează Maurice, care — decît să tacă — preferă să angajeze o discuţie. Stăm şi ne pierdem timpul. Copiii poartă şi ei dinţi falsi. Cunosc eu unul.

— Zău aşa ?

Dentistul clatină din cap.

— Te poţi aranja cu un coleg. Dumneata faci extracţia şi celălalt pune proteza.

— Dinspre partea mea, puteţi pleca şi fără a lua măcar vreun calmant, răspunde în cele din urmă dentistul. Să ştiţi că nu mi-aţi făcut nici un hatîr venind aici.

Mă trec sudorile, îmi vine să vărs. Acum Johnson s-a apropiat să se uite cum arăt.

— Lăsaţi-o moartă, îi rog. Hai să terminăm, oricît de pipărat o să fie afurisitul ăla de preţ.

— Vezi, face iar Maurice. Suferă.

— O să te coste cinci guinee, mi se adresează dentistul.

Mă întreb dacă e cazul să-i spun ce mai zgripţuroi meschin şi împuţit este. Dar îmi trec imediat prin minte unele măsuri de represiune pe care le-ar putea lua.

— Eşti de acord ? mă întreabă.

— Da, îi răspund.

Maurice spune că, pînă una alta, plăteşte el, iar dentistul se uită, în vreme ce banii îi sînt înşiraţi pe masă. Îi ia şi-i vîră într-unul din buzunarele interioare ale vestonului.

— Nu e atît de rentabil pe cît aţi putea crede, să lucrezi pentru un consiliu comunal, mărturiseşte el, îmbrăcîndu-şi în cele din urmă un halat alb. N-o să găsiţi pe nimeni altcineva care să vrea să lucreze la o asemenea oră. Trebuie să te adorm. E mult de cînd ai mîncat ?

— N-am mai mîncat de la prînz.

Maurice adaugă :

— Şi o să aranjezi, nu-i aşa, cu un coleg pentru proteză ?

— Da, confirmă dentistul. Dar vreţi să fiţi atît de buni să treceţi în camera de alături. Puteţi lăsa uşa deschisă, dacă vreţi să priviţi. Însă aici în cabinet nu vreau să staţi.

După o clipă îmi pune masca pe faţă. Mă apucă atunci frica şi strig după Maurice. Sănătatea Naţională, o duhnitură de whisky. Lasă-mă să ies. Figura ciudată, suptă, a lui Johnson. Şi-apoi, figura suferindă a lui Johnson.

2.

De ce să-mi fac griji pentru el ? Asta-i prima idee care îmi vine cînd mă gîndesc la Johnson. După ce mă folosisem de el, părea curios să mă străduiesc să aflu tot ce pot în legătură cu el. Mai întîi, fusese cel pe care m-am bizuit în întregime, așa încît n-am cercetat îndeaproape — ca să nu-mi dau seama cît de fragil era sprijinul său. Și totuși, cînd folosul său a încetat, am început să mă întreb cine e. Poate că nu dădusem niciodată de un om atît de distrus ca Johnson. S-ar fi cuvenit să fiu cît de cît uimit de nemărginita lui simplitate. Cît de mic poate ajunge un om ? Așa mă întrebam ori de cîte ori îl vedeam cum vine șontîc-șontîc.

Știam de Johnson de pe cînd eram copil. Era destul de bine cunoscut tuturor femeilor și puștimii din parcelarea Highfield, deoarece atunci cînd toți ceilalți bărbați plecau la muncă, pe Johnson tot îl mai puteai vedea tălălăind pe străzi, singurul bărbat de care te împiedicai. Presupun că singurătatea îl îmboldise să-și schimbe vîrsta — susținea că e cu zece ani mai bătrîn decît în realitate. Asta, desigur, se adăuga la ciudățenia statornicului său șomaj. Cred că odată, poate timp de vreo două săptămîni, fusese paznic la o grădină publică.

Cînd eram în ultimul an de școală și jucam în echipa de rugbi, Johnson a făcut parte din comitetul clubului diviziei municipale de rugbi, sus la Primstone. N-a stat multă vreme, dar nici atît de puțin încît să nu mă aleg, despre el, cu impresia unui om de oarecare însemnătate. A

fost o greșeală, din toate punctele de vedere, și totuși s-a dovedit a-mi fi spre folos. Cum de a putut intra acolo, chiar dacă nu s-ar fi datorat asta decît faptului că avea mai mult timp liber decît oricare altul, nu știu încă nici azi.

N-am ajuns să-l cunosc mai cu adevărat pînă ce nu am împlinit douăzeci de ani. Pe atunci, ca urmare a unui anunț dat în ziar, locuiam în Fairfax Street, la numărul cincisprezece. Cu doi ani mai înainte fusesem scutit de serviciul militar din cauza unui beteșug la picioare ; glezna dreaptă nu-mi era teafără din pricina unui accident de fotbal întîmplat la școală. Mă lăsasem de joc. Eram și sătul pînă-n gît să stau cu părinții, în sînul familiei, și mă tot mutasem dintr-o locuință de irlandezi într-alta.

Dinspre partea mea, doamna Hammond n-avea decît să fie și muma pădurii. Dădea casă și masă pentru treizeci și cinci de șilingi pe săptămînă, și eram singur în cameră ; s-ar fi zis că *ea* dorește să mă întrețină *pe mine*. Chiar dacă-aș fi stabilit eu însumi condițiile, n-ar fi fost mai avantajoase. Eram unicul locatar, ea o văduvă nici chiar tînără de tot, iar locuința se afla pe o stradă cu vilișoare tip și cu grădinițe ; era firesc să se poarte așa, pentru că viața abia pusese pentru ea capăt unei tinereți destul de fericite. În fața căminului stătea nemișcată o pereche de cizme maro de cauciuc.

Lucram de doi ani în uzina lui Weaver, cînd m-am mutat la dînsa. Nu mă putea suferi, pentru că mă țineam țanțoș : părinții mei nu puteau s-o sufere pe ea ; iar țîncii doamnei Hammond urlau cît îi ținea gura, să te înnebunească de cap și

alta nu. Nu mă sinchiseam însă de nimic. Tocmai primisem un strung pe seama mea, la uzina lui Weaver, și mai tot timpul mi-l petreceam urmărindu-l cu privirea pe Maurice Braithewaite, care lucra în același atelier cu mine. Mi se părea interesant să văd ce fel de simțăminte stîrnește. Era admirat și urît. Nu era greu să observi cine-l urăște. Renunțase să mai meargă la cantina întreprinderii și se ducea la un local din apropiere, însoțit de doi-trei colegi. Mi se părea grozav, nu glumă. Și nu era mai în vîrstă ca mine.

Deoarece juca în echipa Federației de rugbi, se menținea deasupra obișnuitului fel de trai păcătos, ceea ce pentru mine era principalul. Eu abia dacă mă țineam pe deasupra liniei de plutire. A fost cel care mi-a explicat că e nevoie de o pildă serioasă ori de un descoperitor de elemente talentate, atunci cînd i-am dat de înțeles că aș dori să dau o probă la Primstone. Cum nu cunoșteam absolut pe nimeni, iar Maurice mi-a spus fățiș că n-are de gînd să intervină pentru mine, am pomenit atunci de Johnson.

— N-am auzit niciodată de el, mi-a răspuns. Dar roagă-l să vorbească. Va fi nevoie să garanteze cineva pentru tine.

Și iată în ce fel am ajuns la Johnson. M-am dus la el fără să cred că ar fi în stare să mă ajute. M-am dus doar așa, să văd ce se întîmplă dacă-i cer ceva. Cînd am bătut la ușă, a ieșit și m-a măsurat de sus pînă jos și n-a încăput nici o îndoială pentru mine că nevastă-sa se afla îndărătul ușii. După ce am început să-i explic ce doresc, a izbucnit:

— Și d-aia vii și-mi bați în ușă ?...

Ceea ce mi s-a părut de-a dreptul nostim și am început să rîd. Nu știa de ce mă pornisem pe rîs, dar a făcut un pas în afară și mi-a șoptit ceva despre „Regele William". Am plecat ținîndu-mă bine. M-am sprijinit de garduri vii, de porți, de felinare. Mi se părea că ins mai nostim decît Johnson nu-mi fusese dat să cunosc. L-am întîlnit la cîrciuma care purta numele regelui William. A fost singura dată cînd mi s-a întîmplat să rîd de Johnson.

Mi-am dat repede seama că pornisem cu stîngul. Anul de așteptare, în cursul căruia Johnson a depus întortocheate și căznite strădanii ca să mă introducă la Primstone, i-a fost mult mai de folos lui decît mie. Lucru de care își dădea și el seama. Nu m-aș mira de fel să aflu că și-a băgat singur bețe în roate, ca să amîne data cînd voi fi în stare să mă descurc prin propriile mele puteri. Păru să vădească prin unele semne că începea a se bizui pe mine, lucru care nu-mi prea era pe plac. Pașii lui păreau că mă urmăresc de-a lungul fiecărei străzi. De ce să nu fi căutat alte căi de a pătrunde la Primstone ?

Tot nădăjduisem că Maurice Braithewaite s-ar putea răzgîndi ca să-mi pună el propteaua de care aveam nevoie. Da' de unde, Maurice nu arăta o cît de mică intenție de a voi să-mi vină în ajutor. Mi se deschidea perspectiva unei lungi așteptări care avea să mă pună în fel și chip la încercări ; nu-mi rămînea să mă încredințez, așadar, decît lui Johnson, ca să ajung unde voiam.

Cînd m-am pomenit pe teren era aproape întuneric. O ceață groasă se lăsase peste vale și ne împresura de pretutindeni, ca un zid gros și cenușiu de burniță. Era frig al naibii. Jucătorii alergau încoace și-ncolo, pîlcuri-pîlcuri, mici și ireali, sub aripile tribunelor pe jumătate goale : insecte risipite în spațiu. Îmi venea să vărs și-mi era teamă și mă întrebam la ce naiba venisem la Primstone, de ce-mi pierdusem un an ca să pot ajunge aici. Dincolo de întunecata cunună a mulțimii și de acoperitoarele din lemn ale stadionului, nu se mai vedea nimic. Eram izolați ; tot ce ne era familiar și ne putea da curaj pierise, lăsîndu-ne la voia întîmplării în scoica amfiteatrului. Nu mai știam prea bine ce avea să urmeze.

Johnson se aflase în gura tunelului cînd am ieșit pe teren. Cum de aranjase cele patru partide de probă, habar n-am. Dar ăsta se chema că va fi ceasul său de biruință. Cînd am trecut pe lîngă el, era ursuz și nehotărît. L-am mai putut vedea în vreme ce așteptam ivirea celeilalte echipe : urca încetișor treptele tribunei celei mari. Apoi din gura tunelului a țîșnit un șuvoi de tricouri albe care s-a revărsat peste teren.

O poftisem pe doamna Hammond să vină, dar a refuzat și mi-a dat de înțeles că nu are de gînd să se lase cicălită cu astfel de chestii.

— Ce Dumnezeu, e primul meu meci. Am nevoie de cineva care să mă-mbărbăteze.

— N-ai decît să te îmbărbătezi singur. Pe mine, acolo, cocoțată în frig ca să înghet un ceas întreg, n-ai să mă prinzi.

Cînd am încercat s-o domolesc, mi-a trîntit-o :

— Nu ești obligat să joci.

Întregul chip îi scînteia de-nverșunare.

— Nu-i decît o afacere. Dacă joc bine, s-ar putea să pun mîna pe trei sau patru sute de lire.

Ea s-a pus pe rîs :

— Nici nu mă îndoiesc că-ți vor da atîta.

— Asta-i încurajarea de care aveam nevoie. Totuși, mi-ar părea bine să vii.

— Nu viu, se zborși. Dacă mi-ar fi făcut plăcere, veneam. Ți-am spus-o. Nu vreau să viu.

— Atunci, urează-mi noroc.

— Ai din plin. În orice caz, nu ți-l doresc pe-al meu.

Săream cînd într-un picior cînd în altul, fără a mă deplasa, silindu-mă să-mi aduc aminte de fața ei în clipa cînd părăsisem locuința. Mă privise cu oarecare atenție, dar bănuitoare, învăluindu-se toată într-un val de compătimire de sine. Iar acum, iată, îmi părea bine că nu venise. Oricum, lucrurile nu se prezentau prea grozav : vreo două sute de oameni, jucau două echipe de rezervă, și Johnson care-și flutura brațele lui de păianjen. Nepăsarea însă oarecum agresivă a doamnei Hammond trezea în mine ceva ca un fel de furie, o cruzime care se potrivea de minune cu meciul. Pierdusem orice fel de simț al prudenței. În pauza primei partide, în vreme ce plecam unul după altul, mi-am dat seama că sălbăticia era esențială felului în care jucam. Deși părea că ea mi se potrivește grozav, nu-mi făcea totuși plăcere să admit că felul acesta de a juca, mai încet și mai neexperimentat, precum și folosirea avantajului pe care mi-l dădeau talia și

greutatea, constituiau singurele aporturi pe care le puteam aduce.

Ne-am aliniat pentru a doua repriză, sub o burniță stăruitoare ce acoperea terenul de la un capăt la altul. M-a cuprins dintr-odată o stare de fericire, de ușurare, respiram în voie. La început n-am atribuit senzația aceea nici unei cauze anume ; am folosit-o doar ca să-mi dau curaj. Mai tîrziu mi s-a părut un simțămînt premergător aceluia de putere. Eram mare, voinic și în măsură să-i fac pe oameni s-o înțeleagă. Mă pricepeam să trag tare și în chipul acela anume intenționat, de care aveam să mă folosesc mai tîrziu și prin care puteam fi într-adevăr în stare să vatăm pe cineva. Eram mare și tare. Mare și tare ! Nu oarecare, deci, mi-era exaltarea.

Trăgeam cu urechea la vuietul mulțimii, un zgomot pe care nu-l mai auzisem niciodată. Am încercat să-l stăpînesc, timp de un minut, două ; vreme destul de îndelungată le-am smuls oamenilor acelora din tribune urale, așa cum le-aș fi putut stîrni dintr-un animal domesticit. Eram mare și tare !

În ultimul sfert de oră, exaltării mele i-a luat locul o scîrbă cum nu-mi mai închipuisem vreodată. Voiam să nu mai joc niciodată. Frigul și umezeala mă pătrunseseră pînă-n măduva oaselor ; mîinile și picioarele parcă nici nu le mai aveam. Acum se înălțase un zid între mine și mulțime : n-o mai puteam auzi. Terenul se lărgise, marginile sale se pierdeau în ceața aceea înăbușitoare. Era o tălăzuire a pămîntului care nu mai înceta parcă să înfulece. Ascultam bocănitul istovitelor mele picioare. Uram toată acea mulțime

căreia îi datoram suferința mea. Ochii mi se scurgeau, limba îmi atîrna, gura mi se blegise, aerul mi se rostogolea pe gîtlej ca niște mari bucăți de plumb pilit.

Toate acestea erau degeaba. Alergam în jurul terenului învîrtindu-mă ca o țață și gîfîind, scuipîndu-mi bojocii o dată cu fiecare pas pe care-l făceam, deși în mers de buiestru m-aș fi putut descurca de minune. Chiar în timpul celor patru meciuri de probă am învățat să-mi cruț energia în așteptarea momentelor în care să mi-o pot folosi cît mai prielnic. Nu m-am simțit însă niciodată atît de istovit și de ușurat ca după acel meci dintîi. Nu-mi păsa dacă mai aveam să joc sau nu cîndva. Mi-era de ajuns să mă pot doar culca pe spate. Voiam doar să nu mai știu ce-i mișcarea. Zăceam scufundat în bazin, suflam ca niște foale, apa îmi încingea pieptul într-o strînsură de moarte, pielea mi se zbîrcea pe măsură ce fierbințeala îi pîrjolea suprafața crăpată. Undeva înapoia mea puteam auzi agitata voce a lui Johnson : în juru-mi, rîsetele și sporovăiala obșteștei ușurări.

Careva cu un prosop îmi freca spinarea, apoi antrenorul se porni să-mi tamponeze brațele și picioarele cu un unguent gălbui. Johnson stătea lîngă ușă, cu ochii aprinși, pironiți asupra mea, plini de mîndrie și stăpîniți de vrajă. Îmi tot făcea semne de încuviințare. Cînd am fost pe jumătate îmbrăcat, a găsit el un pretext să se repeadă pînă-n apropierea mea.

— Le-ai luat piuitul, rosti liniștit, așteptînd să-i gust încîntarea.

— Ți-a plăcut ?

— Ehei, mă Arthur, îmi zise încetişor, dar tremura din toate balamalele. Mă Arthur dragă, a fost cel mai bun meci din viaţa mea. Or să se bată toţi pe tine.

— Crezi ?

— Sînt sigur.

Ochii i se căscau pe măsură ce-şi dădea singur ghes.

— Am stat chiar în mijlocul comitetului, minţi el. Îi ştiu eu şi le cunosc felul de a gîndi. Ai jucat exact cum trebuia. Exact cum ar fi trebuit să joci. Nu ţi-am spus eu ?

Şi înşiră cîteva incidente de care habar n-aveam că avuseseră loc.

— N-o umfla prea tare, i-am atras atenţia, deoarece glasul i se înălţase şi cîţiva inşi zîmbeau cam prea binevoitor.

— Prea tare ! Îşi retrase mîna, prefăcîndu-se jignit : Păreau toţi nişte bieţi şcolari pe lîngă tine.

— Prea-i întinereşti. Nu te pierde cu firea, tăticule. Sîntem încă în vestiar. Şi fiindcă veni vorba, cum de-ai pătruns pînă aici ?

— Nimeni nu se sinchiseşte de mine, îmi mărturisi. Apoi şoptind : Nimic nu-ţi stă în cale, Arthur. O să poţi cere orice preţ vrei.

Şi se uită la mine cu atenţie :

— Ce, nu ştiu eu ? N-am făcut eu parte din comitetul ăsta mai înainte ca tu să fi putut măcar ţine o minge în mînă ? Ştii, tu m-ai crezut pe cuvînt pînă acum. Nu-i aşa, Arthur ?

Mă apucă de braţ.

— N-or să gîndească toţi la fel ca dumneata, tăticule ! Ia încearcă să vezi lucrurile din punctul lor de vedere.

— Ai să te convingi că ei judecă întocmai ca mine. Apoi se posomorî : Poate că n-au s-o arate. Fireşte — n-o să-şi dea drumul ca mine.

Îmi eliberă braţul şi aşteptă să mă îmbrac.

Îşi roti privirea jur-împrejurul camerei şi făcu o serie de comparaţii evidente între mine şi ceilalţi jucători, uitîndu-se la picioarele şi piepturile lor, şi apoi la ale mele. M-am dus ca să stau cîtva timp alături de ei, în jurul căminului, să mai îndrept ceva din atmosfera ce mi-ar fi putut-o crea Johnson cu laudele lui.

Mă duse apoi la bufet.

— Nu-i nimeni de seamă aici, mă vesti el.

Părea sigur de ceea ce spunea.

— Nimeni din comitetul de care vorbeai ?

— Nu. În orice caz, George Wade, preşedintele, e dus cu prima echipă la St. Helens.

Ne-am servit cu ceai şi cu sandvişuri.

— Ce fel de tip e Wade ? l-am întrebat.

— El va fi cel care hotărăşte. I-am vorbit de tine. E dat naibii, dar îşi cunoaşte interesul. Se ocupă de rugbi de atîţia ani cît ai tu la un loc.

Johnson începuse să mă plictisească. Doream să stau de vorbă cu ceilalţi jucători, să-i descos, să aflu cît de tare se ţineau, cît de bine jucasem. Moşul mă obosise şi cu felul lui de a se holba la goliciunea mea. Urmăream felul în care îşi tot deschidea şi închidea gura, pe care o avea mică, şi mă întrebam de ce naiba o fi făcînd mereu aşa. Ce tot trăncăneşti, omuleţule ? îmi venea să-i

spun. Și mai faci și clăbuci, pe deasupra. M-am mărginit însă a-l întreba :

— Dar Weaver — ori Slomer ?

— Ce vrei să spui ?

Arăta încurcat, nițel îngrijorat .

— N-au și ei un cuvînt în povestea asta ?

A dat din cap :

— Ei sînt cu banii. De joc se ocupă Wade. Nu te gîndi la ei.

— Da' Weaver ce fel de tip e ?

Nu cred că m-a auzit. Și nu cred că ar fi înțeles dacă ar fi văzut că Weaver mă interesa mai mult decît jocul. Bufetul s-a umplut ; după zece minute, s-a golit din nou. Nimănui nu-i ardea să stea. Am așteptat acolo de unul singur, în vreme ce Johnson rătăcea prin cameră, împărtășind păreri și confidențe, în urma cărora unii își ridicau ochii către mine, iar alții — mai numeroși poate — sprîncenele către el. Purta niște ghetuțe negre care dădeau picioarelor lui înfățișarea unor cioturi.

Am plecat împreună de acolo și am prins un autobuz în fața stadionului. Se și lăsase întunericul unei seri de iarnă timpurie. Luminile orașului luceau stins în vale. Ne-am așezat pe locurile din față ale autobuzului și am urmărit cum zidurile din piatră cenușie lunecă și dispar de fiecare parte a ferestrelor. Am scos cartea pe care încercasem s-o citesc pe drum, cînd mă duceam la meci. Exaltarea lui Johnson dădea semne de ostoire, acum că totul se isprăvise. Făcea doar cînd și cînd un comentariu, căutătura ochilor săi vădind un fel de nouă luare în stăpînire. În aceeași stare de spirit am coborît la stația Bull

Ring și am luat autobuzul 10 care merge de-a lungul lui West Street pînă la Highfield.

— Am citit-o, rosti atingînd cartea, apoi își așeză degetul de-a curmezișul paginii ca să mă oprească din citit.

— Despre ce scrie ? l-am întrebat.

— Despre un boxer.

Tuși pe urmă și-și suflă nasul cu degetele.

— Asta se vede după copertă, i-am completat răspunsul, arătîndu-i poza de pe învelitoare.

Se zgîi la fața sulemenită a eroului și la cele două mănuși roșii.

— Îți place cartea ? vru el să știe.

Am dat din umeri, am răspuns ceva la întîmplare — nu voiam să-i arăt că eram impresionat de acest erou tenace. În cele din urmă, ca și cum i s-ar fi încleștat niște degete în jurul gîtului, dădu glas gîndului ce-l frămîntase încă de la începutul meciului.

— Vrei să te însoțesc pînă acasă ?

Mă privea cu un fel de spaimă năucă ; se prefăcea.

— N-ar fi un deranj... n-ar fi un deranj pentru mine, adăugă.

— Dacă vrei. Vino să bem un ceai. Doamna Hammond nu se va supăra.

N-a mai scos nici un cuvînt. Am gonit așa mai departe, prin cercurile de lumină ale felinarelor, dincolo de parcelare, înspre capătul mai izolat al orașului, sub creasta pe care se ridica spitalul.

Acasă nu era nimeni. Doamna Hammond ieșise cu cei doi plozi. Probabil că dinadins. Ne-am așezat în bucătăria din dos și am așteptat. John-

son o luă iar de la capăt în legătură cu meciul, aruncînd numai din timp în timp cîte o căutătură către cizmele din fața vetrei, scormonind focul cu vătraiul și întreținîndu-l cu adaosuri de cărbune. Încerca să se simtă ca la el acasă.

Spre foc și la văpaia-i acum uriașă scăpărară ochii doamnei Hammond în clipa cînd intră în odaie. Mă privi mînioasă, iar unul din copii spuse :

— Nu-i așa că-i cald, mămico ?

— Cald ! exclamă ea, și apoi luă aminte la prezența lui Johnson, care se ridica anevoie în picioare în colțul bucătăriei. E ca într-un cuptor ! mai spuse cu amărăciune. Știi prea bine că nu ne putem permite să ardem atîția cărbuni, domnule Machin.

Se făcea că nu-l vede pe Johnson și aștepta să-i răspund eu. Apoi ciuda femeii trecu de la foc asupra lui Johnson : trebuia să nu-l fi adus cu mine.

— Domnul Johnson m-a însoțit pînă acasă, am lămurit-o într-o doară. Tocmai ne-am înapoiat de la meci. Dumneaei e doamna Hammond, i-am spus și lui.

— Nu prea avem mare lucru pentru ceai, se scuză ea.

— Lasă fasoanele, i-o tăiai. S-ar putea ca domnul Johnson să-și închipuie că sîntem săraci.

N-a lipsit mult să izbucnească în plîns ori să înceapă a mă ocărî. Nu mai știa însă ce să facă. Am ajutat-o să-și deșerte plasa. Vedeam că făcusem o boroboață aducîndu-l pe Johnson, și mă trezii că de fapt ea avea dreptate. Dădeam și eu

toată vina pe el. Am așezat cele cîteva pachețele pe masă, întrebîndu-mă de ce-și dăduse osteneala să le tîrguiască.

— Tocmai am făcut niște cumpărături, zise. E o vreme groaznică.

— Așa-i, încuviință Johnson. Tot burniță într-una și tot ceață.

Doamna Hammond se fîțîia acum în jurul mesei, îngăduindu-mi s-o ajut, dorind ca Johnson să observe c-o ajut. Am umplut ceainicul. Copiii tot nu se deslipiseră de lîngă ușă. Simțeau că mama lor nu-i mulțumită și se încruntau la mutra lui Johnson.

— Șezi, i-am spus lui Johnson.

Se lăsă pe scaun, ținîndu-se țeapăn, atent, urmărindu-mi gesturile. Doamna Hammond întrebă :

— Ei, și cum a mers meciul ? Ați cîștigat ?

N-avea nevoie să pară că nu-i curioasă ; se vedea bine că nici nu-i păsa. Am mormăit un răspuns, apoi Johnson a izbucnit aproape strigînd :

— A fost grozav, coniță !

— Zău așa ? Mă privi o clipă. Și cu cît l-au angajat ?

— Nu merge chiar așa iute. Mai sînt trei meciuri de jucat înainte de a se lua o hotărîre în chestia asta.

— Mă ducea gîndul, spuse ea molipsindu-se de înflăcărarea lui Johnosn, că dacă a fost atît de grozav, s-ar fi putut să-l angajeze pe loc.

— O, nu. Vorbise pompos. Trebuie să-și ia și ei garanțiile lor — înțelegeți, cînd e vorba de sume de bani așa de mari.

— Va să zică, trebuie să mai joci trei meciuri pe gratis.

— Nu pe gratis. Primește treizeci de șilingi, onorariul unui amator. Asta e un fel de garanție.

— Nu-i rău de loc, zise ea, și repetă: Treizeci de șilingi.

— E o nimica toată, o lămuri Johnson. O să poată cere oricît dorește după patru meciuri ca ăla de astăzi. N-o să le dea mîna să-l refuze, doamnă Hammond. N-am eu dreptate, Arthur?

— Nu știu.

— Sînt sigură că o să-i dea cît vrea, domnule Johnson.

— Da, o asigură, cu ochii umezi de căldură. O să-și taie drum.

— N-am nici o îndoială că lucrul ăsta o să te bucure, îi răspunse și mai înțepată doamna Hammond, privind la Johnson cu și mai multă mirare.

Ieșiserăm pe ușă și ne aflam afară, în stradă, cînd Johnson îmi atinse deodată brațul și-mi șopti:

— Uitai să-ți spun. A fost și Slomer de față.

M-am dat de o parte:

— De ce nu mi-ai spus-o pînă acum?

— Am uitat. A plecat înainte de sfîrșit. Nu prea se întîmplă des să vină la un meci al echipei „A".

— Și ce-a spus?

Johnson zîmbi:

— Nu știu, că nu cu *mine* a vorbit.

— N-ai putut ghici după mutră? E un infirm, nu-i așa? Unde ședea?

— În spatele meu. Cu cîteva rînduri mai în urmă.

Îi păru deodată rău că pomenise de Slomer.

— Un' te duci acum Arthur? mă întrebă apoi și aruncă o privire scîrbită în coridorul luminat ce se întindea în spatele meu. Hai, vino cu mine. Putem da o raită pe la cîrciumă.

— Mă simt obosit.

— Sîntem acolo într-o clipă. Ne putem sui într-un autobuz.

Cînd m-am urnit din loc, lumina mă făcu să-i văd chipul mic și frămîntat: undeva, în întuneric, o mască iritată. Înapoia mea, în coridor, o auzeam pe doamna Hammond.

— Poate că trec mîine, i-am spus. Pe la ora prînzului.

Am pășit pragul ușii:

— Te văd mîine, tăticule.

— Nu te superi că vreau să te ajut, nu-i așa, Arthur, că nu te superi?

— De ce-mi vorbești astfel?

Fața-i dispăru, înlocuită de ponosita parte de sus a șepcii lui turtite, ca și cum stăpînul ei s-ar fi frecat, purtînd-o pe cap, de multe și multe acoperișuri.

— Sper... știi, că nu crezi că eu mă bag sau că mă impun.

Așa-i glăsuia ascunsa față.

— De loc..., mormăii cu oarecare șovăială.

— Căci vreau să te ajut — înțelegi, nu? — ce vreau să spun. De vreme ce-s în măsură să ajut, cred că e de datoria mea să...

— Sigur că da. Așa-i, tăticule.

— Va să zică nu te superi.

— Cîtuși de puțin, l-am asigurat. Nici nu

știu de ce-i dai zor că m-aș putea supăra. Va să zică, te văd mîine.

— Mîine, repetă el. La ora unsprezece.

— Și mulțumesc pentru toate.

— E-n regulă, Arthur. Oricînd, absolut oricînd.

A așteptat pînă ce i-am închis ușa în nas.

Doamna Hammond deretica în bucătărie. Aveam să-mi aduc aminte vreme îndelungată de privirea pe care mi-a aruncat-o atunci.

— Dacă am ars atîta cărbune pe foc, facem economie la lumină.

— Nu vreau decît să mă odihnesc, i-am spus. Cît despre mine, fie și fără lumină.

M-am așezat lîngă vatră și n-am mai spus nici pîs.

— De ce nu te duci în camera dumitale, dacă ești obosit? m-a întrebat gazda cînd m-a văzut că scot din buzunar *Sînge pe ring*.

Vocea îi era pe jumătate sugrumată. Flăcările îi jucau jur împrejur.

— Acolo nu m-aș putea odihni. Și pe urmă nici nu mi-e somn.

— Nu ieși în oraș? Aș fi crezut că vrei să-ți sărbătorești noua faimă.

Am scos un oftat prelung, spre a-i arăta cu adevărat cît eram de obosit.

— Dacă-i vorba pe-așa, înseamnă că ești în stare să te miști. Dă-mi o mînă de ajutor.

— Mă rog.

Ted Williams îi povestea neveste-si despre meci. Ea îi mîngîia părul, fandosindu-se, dîndu-i

de înțeles că merita să lupte pentru ea. Ted tresărea de durere. Dar se ținea tare.

— Ce vrei să fac?

— Ai putea spăla vasele. S-ar zice că astăzi s-au strîns toate buluc. Claie peste grămadă.

Glasu-i era lipsit de orice modulație, sau mai bine zis avea doar un singur ton, acela al tristeții, ca și cum ar fi înăbușit în el o chinuitoare durere lăuntrică.

M-am îndreptat către chiuvetă și am pus într-un lighean ceștile de ceai, apoi farfuriile rămase de la prînz, după aceea am vîrît în el și ceștile de la micul dejun și, în sfîrșit, farfuriile rămase de la cina din ajun.

— Ceașca aia a lui Johnson las-o deoparte, mi-a poruncit. O spăl eu singură, ceva mai încolo — o opăresc. Ai apă în ceainic pentru spălat.

Am turnat-o, clocotindă, dar cînd am dat s-o răcesc cu apă de la robinet, mi-a atras atenția.

— Nu lăsa să curgă prea multă apă rece. La ce bun să mai folosești atunci apa din ceainic?

— Unde-s Lynda și puștiul?

— Sînt sus. Îi culc numaidecît.

— Cam devreme pentru ei.

— Sîmbătă se culcă totdeauna devreme.

Am clincănit cîteva cești, apoi am șters aburul de pe oglindă, ca să mă pot vedea.

Dar ea de colo:

— Dacă nu-i culc numaidecît, îi țin treji bețivii și nu mai apucă să se liniștească.

Mă urmărea din ochi, să vadă cum spăl prima ceașcă. A mai așteptat și la a doua, apoi a început cu povețele:

— Dacă pui ceașca sub robinet ca s-o clătești, după ce ai spălat-o, săpunul iese tot — e mai curat așa. Dar nu vreau să stau să te socresc.

Cînd a coborît de sus, după ce și-a culcat plozii, vasele erau rînduite pe masă, gata să fie puse la locurile lor. Iar eu ședeam la gura sobei, aflînd cîte ceva despre viața casnică de toate zilele a lui Williams, după sfîrșitul cîte unui meci formidabil. Mă întrebam de ce nu se afla și o poză a exemplarului ăstuia de blondă pe coperta cărții. Ar fi putut-o așeza în arierplan, după vreuna din mănușile celea mari și roșii, chiar la dreapta urechii tipului. Ar fi putut-o înfățișa pe recamierul din apartamentul lor. Ar fi arătat grozav, el în relief pe primul plan, în plină acțiune, iar ea în așteptare, pe planul din fund, gata să-l mîngîie în fel și chip. Grozav lucru să fii ca Williams! Toate damele alea dintre care să tot alegi. Nimeni în lume care să-i poată para undercutul stîng! Și laterala aia ucigătoare cu dreapta! Undercutul stîng...

— Poți fuma dacă vrei, îmi îngădui doamna Hammond.

Și, după ce verifică toate farfuriile să vadă cîtă grăsime putusem lăsa pe ele, începu să le care în bufet.

— Ce-ai spus ?!

— Am spus că poți fuma.

— Și-atunci, cum rămîne cu toate observațiile de pînă acum ?

— Copiii nu-s de față. Nu-mi place să fumezi cînd sînt și ei aici, jos.

— Asta nu mi-ai spus-o niciodată pînă acum.

— Ei bine, de acum încolo știi.

Cotrobăi prin bufet, trăsnind și pocnind. Apoi grăi :

— Nu prea-i o plată dreaptă.

— Vrei să spui azi după-amiază ?

N-a răspuns nimic.

— Devine dreaptă după angajare, i-am explicat.

— Și-or să te angajeze ?

— Nu știu...

— Moșul părea tare sigur de asta... Te tratează ca pe un fiu.

M-am întors s-o privesc drept în ochi.

— Nu mi se pare cea mai nimerită exprimare.

Apoi m-am gîndit la ceea ce spusese :

— Eu îi zic tăticule, numai fiindcă-i bătrîn.

— N-am vrut să spun asta.

— Atunci ce-ai vrut să spui ?

— Felul în care se poartă cu dumneata — te mănîncă din ochi. Te privește cum ar privi o fată.

— Hai, nu vorbi așa. Pe om îl interesează jocul, și atîta tot.

— Aș spune mai degrabă că e pasionat.

— Pasionat, fie. Ce-i rău în asta ? Nu i-au rămas multe de care să se pasioneze la vîrsta lui. Mi-a fost de mare folos.

— Asta chiar vreau să și spun — e ceva neobișnuit.

Doamna Hammond atîrnă fiecare ceașcă de cîrligul ei din bufet, ca și cînd ultimul său argument și-ar fi atins ținta cu aceeași ușurință.

— Dacă jocul de rugbi nu te interesează personal, cum de poți ști ce fel de sentimente trezește el în alții ? Cei mai numeroși dintre pasionații jocului sînt de vîrsta lui.

— Dar nu în chip subiectiv. La el e ceva subiectiv.

Şi, stînd încă în picioare, veni să-şi sprijine palmele de masă.

— Da — ştiu că eşti obosită şi că n-ar fi trebuit să-l aduc aici astă-seară. Îmi pare şi mie rău. N-o să se mai întîmple.

— Nu-s obosită. Şi nu-mi pasă dacă îl mai aduci ori ba.

— Ce vrei să insinuezi, atunci ?

— Nimic.

— N-are un fiu al lui. Îl cunoşti ori ştii ceva despre el ?

— S-ar putea să ştiu.

Se întinse de-a curmezişul mesei, în vreme ce văpaia focului îi tremura pe corp.

— Cît ar căpăta el, dacă ăia te angajează cu adevărat ?

M-am făcut că-s jignit. Dar nu m-a luat în seamă. Îmi venea să cred că încearcă să ţină pasul cu mine, depăşindu-l pe Johnson. I-am răspuns cu o jignire în glas :

— N-ar căpăta nici o leţcaie. Nici măcar nu m-am gîndit la una ca asta.

— Pun rămăşag că el s-a gîndit.

Simţii dintr-o dată că ar putea fi în prietenia lui Johnson un ceva anume care se cerea ocrotit.

— Nu-i aşa cum crezi, i-am spus.

— Nu zău ? În toată viaţa lui n-a avut nici o slujbă, nici o meserie.

Vorbea cu adevărată cerbicie. Mă întrebai cum ar fi procedat Williams cu ea. Ar fi bătut-o ? I-ar fi ars cîteva perechi de palme — asta cel puţin. Aşa ar fi terminat-o cu ea un adevărat bărbat. Brutal.

M-am mulţumit s-o întreb :

— Şi de unde ştii că n-a muncit niciodată ?

— Păi, că doar nu degeaba am ochi. Ia uită-te la mîinile lui. Toată viaţa lui n-a făcut nici o treabă. Are mîini respingătoare. Moi de tot.

— Ce naiba au de-a face mîinile lui cu toată treaba asta ?

Mi le privii la iuţeală pe ale mele ; apoi adăugai :

— Are mîini respingătoare. Şi eu am mîini respingătoare. Nu putem fi cu toţii femei. Şi-apoi, nici măcar nu ştiu dacă voi fi angajat. Şi n-o ştie nici el.

— Pare că totuşi el ştie ceva.

Vorbea cu nepăsare.

— L-am auzit că pomenea numele lui Slomer.

— Şi asta ce-nseamnă ?

— L-am auzit pomenind de Slomer.

— Va să zică l-ai auzit pomenind de Slomer. Vorbeşti ca un copil. Şi *despre ce* vorbeşti, la urma urmei ? Tare aş vrea să ştiu. Slomer contribuie la întreţinerea clubului. De fapt, el este probabil însuşi clubul. Sau măcar o bună jumătate din el. Vede la bani cu grămada.

— Şi-i primeşti, totuşi, banii ? E doar catolic.

Mă întrebam în ce măsură faptul acesta putea avea o influenţă asupra mea. La urma-urmei, pe strada aceea, pe strada învecinată, pe toate străzile, pentru toţi cîţi erau şi pe care-i puteai vedea de sus de pe creasta spitalului aşezat deasupra văii, un catolic însemna mai mult sau mai puţin un agent străin. S-ar putea să fie toţi de partea mea. Pe de altă parte, s-ar putea tot atît

de bine să nu fie. Cel mai bun lucru era să-i privești pe toți ca pe niște dușmani ; atunci nu mai riscai nimic. Dacă-l socotești pe fiecare în parte ca pe o fiară sălbatică, nu te poți îndepărta prea tare de adevăr. Cu Slomer simțeam însă că lucrurile aveau să stea altfel. El avea bani. Îi plăcea să riște. Îmi ziceam că era de ajuns ca să anuleze orice alte combinații ar fi avut.

— După cîte mi-a fost dat să aud, am lămurit-o, nici Weaver nu mi-e din cale afară de simpatic. Și totuși lucrez în uzina lui. Crezi că ar trebui să-mi schimb locul de muncă ?

— Asta nu-i treaba mea.

Părea destul de mulțumită că izbutise să mă scoată din fire. Focul se domolise prea mult ca să mai pot citi la lumina lui, iar lampa nu voia s-o aprindă. Ba se și apucă să lustruiască cizmele de pe vatră cu o cîrpușoară galbenă ; îngenunchease în dogoarea focului.

— Soțul dumitale, dacă nu mă-nșel, a lucrat la Weaver, rostii eu pe un ton solemn, ca și cum aș fi comunicat știri cu privire la un necaz de mari proporții în care nu aveam personal nici un amestec.

— Cine ți-a spus ? mă întrebă, fără să-și ridice însă ochii

Își înfășurase degetul arătător cu cîrpa și freca încrețiturile din jurul găurilor de șireturi.

— Tot Johnson. S-a întîmplat să mă întrebe unde locuiesc. Și i-am spus. Mi-a mărtuirsit că soțul dumitale a lucrat acolo.

— Trebuie că ți-a mai spus el și altele. N-ai fi pomenit de asta, dacă nu-ți spunea... De bună

seamă i-ai mărturisit că trăiești pe doi bani jumate cu văduva bietului Hammond.

— Nu. Dar i-am spus cît plătesc și că mă completez dînd uneori cîte o mînă de ajutor la gospodărie.

— Pun rămășag că i s-a părut foarte cavaleresc din partea dumitale. Dai o mînă de ajutor la gospodărie — așa i-ai spus ? Și el ce-a răspuns ?

— M-ai asigurat că prea puțin îți pasă de ce spune lumea.

— Așa și este : nu-mi pasă.

Din tot focul nu mai viețuia acum decît un ghemotoc mînios de cărbune strălucitor. Jarul azvîrlea dungi roșii peste cauciucul galben al cizmei în care-și afundase mîna.

— Îmi pasă însă că numele lui Eric e amestecat în tărășenia asta. Iată ce nu-mi place, grăi ea.

— Îmi pare rău că m-a luat gura pe dinainte.

— Nu-mi pasă că se vorbește despre mine. Despre mine s-a vorbit întotdeauna. Cînd a murit Eric, s-a spus că... mă rog, n-are nici o importanță. Nu-mi place să-i fie tîrît numele în toate murdăriile.

Dincolo de curtea din fund se jucau niște copii. Picioarele lor zdrobeau cenușa din fața ușii. Strigau și făceau tărăboi prin întuneric. Tînărul Farrer, în curtea de alături, își verifica motorul motocicletei, ba accelerîndu-l, ba făcîndu-l să turuie și să tușească, ba lăsîndu-l să moară. Curat balamuc. M-am ridicat să ies.

— Și ce se spune despre el la uzina lui Weaver ? vru să știe.

— Nu i-am auzit numele pomenit decît atunci.

— Trebuie că ai vorbit despre el — altfel nu-l aminteai așa, dintr-o dată.

— Nu. Nu i-am pomenit niciodată numele...

Și-a scos mîna din cizmă, și apoi a pus cizma jos, lîngă perechea ei.

— Vezi, cînd a murit Eric — cum să-ți spun, pentru mine totul s-a sfîrșit.

Silueta i se profila pe văpaie, aplecată cum era acum.

— Spunea adeseori că nu știe de ce trăiește. Spunea adeseori : de ce oare mi-a fost dat să trăiesc ? Cînd o lua așa, simțeam că nu mă purtasem cu el cum trebuie. Nu-l făcusem să înțeleagă, să simtă că aparținea...

Își ridică ochii :

— N-ar fi trebuit să-ți spun asta, așa-i ?

— Nu mă supără...

— Mă refeream la felul dumitale de a fi. Încrezător în sine. Așa cred că te-ar socoti oricine. Semeț. Nu pari îngrijorat, așa cum era Eric.

— Am vorbit despre el numai pentru c-ai început să lustruiești cizmele acestea.

— Și ce, dacă le lustruiesc ? Ai ceva împotrivă ? Nu-ți place să te uiți la mine cum le lustruiesc ?

— Ți-am mai spus, nu mă supără, nu-mi pasă...

Văzui că începe să plîngă. Ieșii mai înainte ca lucrurile să se încurce mai tare.

*

Al doilea meci de probă mi s-a părut mai ușor decît primul. Mai întîi, că n-am avut mare lucru de făcut : tipul ăsta solid încearcă o pătrundere, uite, pe partea închisă ori de cîte ori se organizează o grămadă. Poartă mingea detașat. Nu-mi rămîne decît să-i stau în cale, că de uitat nu se uită. Îl lovesc sub maxilar cu umărul și se prăbușește ca un prunc. Încep să număr ori de cîte ori apare în felul acesta. Paisprezece. Nu i-a rămas neizbită nici o părticică a feței. A cincisprezecea oară e scos de pe teren cu targa. Uite cum se prostește omul. Asta arată că-s bun la jocul în defensivă.

Cu Johnson am mai răcit-o. Nu știu de ce anume, dar mi-era silă să-l văd acolo, proțăpit pe linia orizontului de la Batley. Am zăbovit ceva mai mult în bazin și încă și mai mult în vestiar, dar cînd am ieșit, el tot mă mai aștepta. Credea că fusesem rănit și neliniștea asta a lui mă sîcîia parcă mai tare.

— Tocmai plecăm, l-am anunțat. Nu credeam că o să aștepți.

— Doar ca să văd că nu ți s-a întîmplat nimic rău, Arthur.

Mă cercetă cu privirea de sus pînă jos, să se convingă că-s teafăr și nevătămat.

— Unde mergi acum ?

M-am străduit să-i ascund enervarea mea.

A ridicat din umeri, dar cînd să pun mîna pe clanța ușii ca să mă cațăr în autobuz, numai ce mă apucă de braț.

— Autobuzul încă nu pleacă, mi-a spus. Hai să bem un ceai.

— Uite-i că numai pe mine mă așteaptă. Băieții vor să se întoarcă în oraș.

Arătai înspre șirul de mutre buimace dinapoia geamurilor autobuzului. Toată lumea era obosită, pe toți îi durea cîte ceva, toți voiau să plece.

— Vii diseară la cîrciumă ?
— Nu pot.
— Nu poţi ?
— Ies în oraş.
Începu să înţeleagă niţeluş ce fel de sentimente nutream faţă de el. Îşi vîrî la loc smocul de păr cărunt care-i ieşea totdeauna de sub cozorocul şepcii.
— Atunci, cînd te văd ?
Încerca să dea o nuanţă de reproş vorbelor sale, privindu-mă ciufut de sub şapcă, punînd în căutătura ochilor ceva tulbure.
— Spune tu o zi, Arthur, oricare. Mă ştii. O să fiu punctual la întîlnire.
Mă urcasem în autobuz.
— Dacă nu te văd mai înainte, strigă, te văd la Primstone. Parol. Aşa rămîne. După antrenament. Marţi seara.
Pînă cînd autobuzul ieşea din curte, i-am făcut semn cu mîna pe fereastră şi m-am aplecat să văd cum luase lucrurile. Stătea singur în mijlocul întinderii aceleia pline de praf. Cîteva hîrtii, cu programe, zburau încoace şi încolo în bătaia vîntului. Terenul de joc era doar glod bătătorit, cenuşiu-verzui. Johnson îşi flutura braţele cu multă însufleţire.
— M-a întrebat dacă poate veni cu noi în maşină, îmi vorbi antrenorul, peste umăr. Dar ştii cum e ; dacă dai voie unuia, vor toţi să se urce.
— Toate în regulă, Dicky. E niţel pisălog.
Mi se părea că Johnson ar fi trebuit să-şi cunoască mai bine lungul... vîrstei.

— Îmi pare bine că nu te-ai supărat, Art.
Mă bătu pe spate şi ne aşezarăm la locurile noastre. Autobuzul luneca, în seara aceea timpurie, către oraş. Cerul strălucea de ultimele pîlpîiri ale luminei zilei, dealurile de calcar ieşeau în relief, purpurii şi goale.
Şase din noi ne apucarăm de un pocheraş, pe locurile din fundul vehicolului. Am pierdut trei lire şi cîţiva şilingi.
Se făcuse aproape ora douăsprezece cînd am sosit acasă şi totul era cufundat în beznă. Am bătut uşor la uşa din faţă. În mai puţin de o clipă, am şi auzit-o pe scări. S-a aprins lumina din coridor şi apoi mi-a deschis uşa. N-a rostit nici o vorbuliţă cît am intrat pe uşă. Apoi a tras zăvorul şi a pornit-o înapoi pe trepte-n sus.
— Îmi cer scuze c-am întîrziat.
— N-are a face.
— Bucuros, că n-are a face.
Îşi trăsese paltonul peste capotul de casă şi-şi freca mîinile de frig.
— Ai băut, mi-a atras atenţia pe un ton liniştit.
Apoi s-a oprit în locul unde scara se cufunda în întuneric.
— N-ai de gînd să mă întrebi cum mi-a mers la Batley ?
— Ai jucat pînă la ora asta ?
— Terenul nu-i aproape. N-am ajuns înapoi decît tîrziu. Cîţiva dintre noi ne-am dus ca să dansăm.
— Nu te ştiam mare amator de dans.
— Nu-s. În orice caz, nu prea mare. Dar din cînd în cînd tot mă dau şi eu pe brazdă şi poposesc la „Mecca".

— Şi-ţi place ?
— Merge.
Nu voiam să par prea înflăcărat. Am dat să mă sprijin de perete, căznindu-mă să-mi ridic ochii şi s-o privesc.
— Eşti beat ! strigă ea. Ai venit acasă beat !
— Şi ce mare crimă am făcut cu asta ? După cîte ştiu, nu-mi eşti mamă, nu-mi eşti... mă rog, mai ştiu eu ce. Şi de ce mă iei aşa din scurt ? Ba să-ţi mai spun ceva — tare mi-ar plăcea să mă laşi să-ţi zic „lumina ochilor mei"... Valerie.
O luase iar pe scări în sus. Dar s-a oprit şi s-a întors pe jumătate, de parcă nu-i venea să creadă că auzise bine.
— Lumina ochilor mei, am repetat — şi am rîgîit.
A zbughit-o sus şi-am auzit-o că închide uşa.

Johnson mă aştepta lîngă vestiar, în tunel, aşa încît să fie imposibil să nu dau de dînsul. Stătuse pe linia de tuşă toată seara, urmărind antrenamentul şi făcîndu-mi obişnuitele lui semne de încurajare.
— Ce ţi-e : tată sau unchi ? mă întrebă unul din jucători, în vreme ce ieşeam împreună.
— Nu mi-e nimic. A intervenit să pot da o probă aici, asta-i tot.
— Bine e să aibă omul vecini buni.
Îmi făcu cu ochiul, mă lovi pe umăr şi se îndepărtă morfolindu-şi guma de mestecat.
— Ai fost în formă bună astă-seară, Arthur, mi-a spus bătrînul. Cum te-ai simţit, după sîmbăta trecută ?

Şi se uită atent la mine să vadă dacă-s cumva în aceeaşi dispoziţie mahmură ca şi ultima oară.
— Fac şi eu tot ce pot ca să mă adaptez, i-am răspuns, şi mi-am dat seama că mă străduiam să par voios, să-l încurajez.
— Aşa te vreau, fiule. Aşa te vreau.
Ţinea cu orice preţ să desprindă o nuanţă de prietenie din vorbele mele.
— Totu-i să te ţii de treabă zi de zi : ăsta-i secretul. Antrenament şi iar antrenament. Nu-i niciodată îndeajuns, Arthur. Înţelegi tu ce vreau să spun ? Aici nu merge cu şmecherie. După aceea o să-ţi îngădui s-o iei mai la pas.
Şi, măsurîndu-mă din cap pînă-n picioare, iscodea orice schimbare ce s-ar fi putut produce de cînd mă văzuse ultima oară.
— O mulţime de jucători buni s-au dat la fund... cu desăvîrşire la fund, pentru că au fost prea leneşi, nenorociţii de ei, ca să se antreneze. Înţelegi ce vreau să spun ? Fiindcă puteau da şi ei două lovituri într-o învălmăşeală, socoteau că nu mai au nevoie de antrenament. Li se urca la cap. Şi-i puteai vedea lăfăindu-se peste tot locul, de parcă toată ţara era a lor...
Şi-i dădea mai departe cu vorba, trupul său bătrîn zorindu-se şi poticnindu-se în vreme ce se străduia să ţie pas cu al meu, pînă ce am ajuns în staţia de autobuz.
— Mă întrebam, îmi spuse cu glas destul de tare pentru ca jucătorul celălalt, cu guma de mestecat, să poată şi el auzi, dacă n-am putea merge la tine acasă. N-am avea decît să ducem niscai peşte şi cîţiva cartofi prăjiţi. Aşa încît n-o s-o

deranjăm pe doamna Hammond a ta — căci mi-ar face plăcere s-o reîntîlnesc.

L-am privit drept în ochi, să văd de ce i-ar face plăcere s-o reîntîlnească. De ce naiba să fi vrut Johnson s-o vadă ?

— E ocupată în seara asta, tăticule. Şi de cîtva timp încoace e cam cu capsa pusă, cînd cade cineva aşa pe neanunţate. Îi place şi ei să ştie dinainte.

— N-am supăra-o cu nimic, Arthur. Am putea pune laolaltă tot ce avem... Aşa, pentru un fel de mică petrecere. Mai luăm pe drum nişte bere blondă şi mai luăm şi nişte bere brună, tare. Bea şi din asta, nu ?

— Într-altă seară, tăticule. Acum e cam pornită pe harţă. De vreo săptămînă o ţine tot aşa. O să încercăm noi altă dată.

Vorbisem destul de răspicat ; însă abia coborîrăm din autobuzul 10, că el o luă iar de la început, ca un copilandru.

— Nu văd ce rău am putea face.

— Dar de ce ţii morţiş să vii, aşa dintr-o dată ?

— De ce ? Ei bine, pentru că sîntem oarecum înrudiţi. Ultima dată am avut impresia că nu-i sînt pe plac.

Îmi ceru din ochi să-i spun care-i adevărul.

— Nu prea-i place să-i vină lume în casă, asta-i tot.

— Ba cred că nu m-a plăcut pe mine.

— Te înşeli. A supărat-o chestia cu focul. Am pus prea mult din afurisitul ăla de cărbune sau mai ştiu eu ce. E susceptibilă.

Am trecut prin dreptul rîndurilor celora îndesate de case de unde autobuzul o ia peste rîu.

Un fel de maghernițe afumate, legate unele de altele prin coşurile vetrelor. Un şlep fusese tras la mal şi copiii se dădeau de-a lunecuşul pe puntea aplecată a şlepului, care semăna cu un animal trîndav, nătîng şi căscat, priponit acolo fără noimă. Două camioane de cărbuni erau parcate la ambarcaderul pentru cărbuni, gata pentru dimineaţă. Luminile păreau supte de apă, pînă ce se făceau nevăzute într-un picur subţirel şi iute.

— Îţi place să locuieşti pe-aci ? mă întrebă Johnson.

— Să-mi placă ? Mi-e tot una. E ieftin. De ce ?

— Mi-a făcut impresia, ştii — că e niţel ciudată. Privirea aceea pierdută pe care o are. Şi-apoi, cizmele de pe vatră. Nu-s ale tale, nu-i aşa ?

— Sînt ale răposatului. De-aia şi este ea cam într-o doagă. Omul a murit, nu-i mult de-atunci, într-un accident la uzina lui Weaver.

Dar explicaţiile mele nu izbutiseră a-l mai linişti. Încercă să spună în cîteva cuvinte că-i pare rău. De lămurit rămăsese însă mai nelămurit ca înainte ; nu putea înţelege în ruptul capului de ce locuiam acolo. Dacă-i vorba pe-aşa, apoi nu înţeleg nici eu. Mi-am pierdut un ceas cu el în cîrciuma „La regele William".

Cu prilejul antrenamentului de joi seara, mi s-a dat de veste că George Wade n-avea să mai plece sîmbătă cu prima echipă la Wakefield şi că renunţase la călătorie numai şi numai pentru a urmări jocul echipei „A". Am dedus de aici că avea de gînd să urmărească jocul meu, deşi mai erau şi alţi patru probişti în echipă. În vestiar,

înaintea meciului, am făcut-o pe importantul și pe indispensabilul. Îi frecam pe toți cu vaselină, le prindeam apărătoarele și bandajele de umăr, boxam de unul singur cu mare aprindere în colțul camerei. Nu încăpea îndoială cu privire la scopul pe care-l urmăream. Și pentru prima oară vremea era frumoasă.

Mi-am auzit numele strigat la megafon, apoi vuietul mulțimii cînd echipa cu care urma să jucăm a ieșit prima pe teren. Dicky, antrenorul, ne-a dat ultimele instrucțiuni, ne-am înșiruit și am luat-o de-a lungul tunelului. Cei din capăt au pornit-o la trap. Bocancii răsunară pe beton, apoi zgomotul se topi și liniștea se lăsă deodată cînd dădurăm de pămîntul gol, de partea cealaltă a gurii tunelului.

Întunericul se risipi. Lumina te orbea o clipă, se contopea cu șocul pe care ți-l producea vuietul mulțimii. Mi se păruse că nu-mi încap în piele cînd pășisem în goană pe teren. Megafoanele transmiteau „Intrarea gladiatorilor", în vreme ce noi alergam semeți către mijlocul terenului și ne dădeam în lături ca să alcătuim un cerc. Muzica se schimbă în uruit de fanfară, cînd cei doi căpitani aruncară cu banul.

Echipele se împrăștiară, punînd stăpînire pe tot cuprinsul terenului : scăpărări de albastru și roșu deasupra petelor de cafeniu ponosit și verde prăfos ale terenului. Așteptam, cuminți, fluierul. Îl auzirăm. Balonul se ridică în aer.

Trecuseră cincisprezece minute din prima repriză și nici măcar nu atinsesem balonul. Mă furnicau durerile de cît mă agitam și răsuflam

din greu. Mi-a trebuit mai bine de jumătate din prima repriză ca să-mi dau seama că propria mea echipă mă ținea departe de balon.

Am priceput că Taff Gower, trăgătorul, e la capătul firului acestei manevre : o jigodie mică și tăcută, care-și molfăia ultimele zile de rugbist în echipa „A". Cu fața-i știrbă și speriată, silueta lui scundă, susținută de niște picioare arcuite, șontîcăia în preajmă-mi la fiecare mișcare pe care o făceam și, ca din întîmplare, îndepărta balonul ori de cîte ori îmi venea în cale. Mi-am spus că desigur nu mă place. S-ar putea să fiu eu pricina pentru care vreunul din prietenii lui e ținut în afara echipei, pierzîndu-se astfel o leafă. De asta nu-mi păsa. Vedeam doar că ambițiile mele erau menite unei grabnice spulberări. În vreme ce ne aplecam pentru grămada următoare, fața lui Taff Gower se nimeri să se pomenească înaintea alei mele.

— De ce nu mă lași să ajung la balon ? l-am întrebat.

Își ținea capul dat pe spate, așteptînd să intre balonul, dar zîmbea, destul de politicos. Îi puteam zări fundul gîtlejului. Cînd m-a scuipat, nu mi-am putut feri capul. Mi-am spus doar că-i clar că nu mă place.

Am așeptat alte trei grămezi, să-i dau mai departe impresia că nu-l paște nici un pericol și totodată să prind prilejul cel mai bun. Brațul drept mi-l păstram liber. Era cu fața întoarsă, cu privirea încordată, cu ochii dilatați în orbite, gata să descopere balonul cînd avea să intre. Am văzut balonul pornind din mîinile mijlocașului de grămadă, iar pe Taff cu capul prins sub trunchiul

ridicat în sus al înaintaşului. I-am repezit una cu pumnul drept în ochi. A scos un ţipăt puternic. L-am lovit iar şi i-am văzut mucoasa roşie a nasului şi a buzelor în vreme ce-mi retrăgeam pumnul. Acum zbiera de-a binelea, prefăcîndu-se oarecum (durere profesională), dar în bună parte îl şi durea cu adevărat. Glăsciorul i se auzea peste tot terenul.

Grămada se risipi la auzul fluierului în care arbitrul sufla de să-i sară ochii şi nu alta.

— Te-am văzut! te-am văzut! răcni el, îmboldit la drastice măsuri de dreptate de formidabilele huiduieli ale publicului.

Se ridicaseră cu toţii în picioare, ca să protesteze şi să vocifereze. Gower îşi acoperise faţa cu mîinile, dar sîngele i se prelingea printre degete, în vreme ce antrenorul şi doi jucători îi călăuzeau paşii bîlbîiţi în afara terenului.

— Ai să vezi tu ce-ai să păţeşti, porcule şi măgarule! N-ai să mai joci cîte zile îi avea, şi aşa mai departe, răcnea arbitrul.

Şi spunînd toate astea, arăta spre trăgătorul echipei adverse, cu un adevărat simţ al efectului dramatic. Răspunsul mulţimii atinse culmea — mult mai mult decît ar fi făcut-o pentru — bunătoară, incendierea unei biserici. Tînărul trăgător clătina din cap.

— Nici nu l-am atins, făcea el, căutînd din ochi sprijinul propriei sale echipe. Jur pe ce am mai sfînt că nu l-am atins nici c-un deget.

— Asta să i-o spui preşedintelui federaţiei.

Trăgătorul îşi ieşise din fire, de nevinovat ce se ştia.

— Da' uitaţi-vă măcar la blestematul ăsta de pumn al meu, zicea el. Uitaţi-vă, n-are nici picătură de sînge pe el.

— Nu discut.

Arbitrul i-a notat numele şi l-a scos din joc.

Nu mai văzusem niciodată aşa circ. Întregul teren duduia de furie, în vreme ce tînăra siluetă, în echipamentul ei de băieţandru, trecea prin dreptul tribunei centrale.

— Nu-s vrednici să stea pe un teren de rugbi, îmi spuse arbitrul deoarece se întîmpla să fiu cel mai aproape de el.

Nu ştiam dacă se referă la public sau la oameni de teapa trăgătorului. Lovitura de pedeapsă ne-a asigurat un avans de două puncte.

La pauză şedeam în jurul gurii tunelului, bînd din sticle şi ascultînd la Dicky, care ne înşira un pomelnic de greşeli lung cît o zi de post. Eram cu toţii liniştiţi. Fapt e că, de cînd plecase Gower, balonul sosea şi la mine de-mi era mai mare dragul şi de cele mai multe ori chiar la deschideri. Îmi ridicasem ochii, încercînd să localizez pălăria de fetru a lui George Wade în loja comitetului, cînd mă pomenii cu Dicky că vine spre mine. Mă apucă de mînă şi-mi scutură încheieturile.

— Ai cîteva vînătăi de toată frumuseţea pe-aci, băiete, mi-o trînti el. De ce pom te-ai lovit?

Nu privea la mine, ci la ceilalţi jucători.

— Ce vreţi să spuneţi?

— Taff Gower, asta vreau să spun; de pe bancă, totul s-a văzut limpede ca lumina zilei.

— Nu mă lăsa să ajung la balon.

— Lasă-te de bancuri de-alde-astea, grozavule.

Chestii de-alde-astea nu plac nimănuia dintre noi aici.

— Credeam și eu că nu le plac.

S-a strîmbat, plictisit de faptul că-l luasem la fix.

— Ești născut ca pentru clubul ăsta, mi-a răspuns. În orice caz, eu nu scot o vorbuliță, afară de cazul că Wade mă întreabă între patru ochi.

— Sînteți de partea mea, am constatat.

— Înțelege, băiete : sînt numai de partea mea.

Clipi din ochi, ușurel de tot, și mă bătu zdravăn pe umăr.

— Nu te lăsa, Art, vorbi cu glas tare și porni mai departe să dea îndrumări fundașului.

Pe cînd stăteam pe teren așteptînd semnalul reprizei a doua, am cercetat totul cu amănunțită grijă, spunîndu-mi că s-ar cuveni să gust fiecare secundă a simțămîntului pe care-l încercam. Îmi ațintisem ochii pe doi muguri, pe cele două turnuri gemene de răcire ale centralei electrice, și urmăream un nor de vapori albi care o luase de-a curmezișul văii și se-ndrepta spre cerul de deasupra terenului. Balonul se ridică într-acolo și, descriind o curbă lentă, căzu către mine. L-am prins ușor și, depășind doi oameni, am gonit spre centrul terenului. Nu știu cine striga să-i pasez balonul. Nu i l-am dat. M-am trezit într-un coridor și deodată mă fulgeră gîndul că s-ar putea chiar să ating linia de buturi. M-am repezit drept asupra fundașului și, cînd mi-a venit în față, l-am fericit cu cocoașa pumnului în nas. Pocnetul, geamătul, căderea în jos a brațelor lui, toate au coincis în mine cu o senzație de nemaipomenit

avînt. Am trecut printre buturi, trăgînd cu ochiul la entuziasmul publicului cînd am culcat balonul.

Totul era văruit cu lumină, totul scînteia. Casele de dincolo de turelele stadionului, siluetele copacilor din Sandwood, cerul de un albastru sticlos, masele de oameni — toate țineau neapărat să mă vadă. Eram purtat de un iureș de energie, pierdusem orice simț al efortului, gata să sfîșii și să fac țăndări pe oricine și în același timp să zîmbesc mulțimii. Am ieșit de pe teren mai vioi decît intrasem și încă în așteptarea blestematului ăluia de lucru care să fie în stare să mă obosească.

George Wade nu era în camera unde se servea ceaiul ; Johnson însă, da. M-a sorbit dintr-o privire extaziată, încolăcindu-și brațul subțire în jurul meu, legănîndu-se și gungurind și atrăgînd atenția multora asupra noastră.

— Ce mai joc, Arthur ! Ai fost grozav !

Turuia și îndruga fel de fel de vorbe cu atîta foc, încît a trebuit să-l duc la bar ca să încerc să-l domolesc. Ajuns acolo, s-a repezit deodată la toaletă : se ținuse pînă să mă vadă. Am comandat două sticle de bere.

— Dă-mi voie, glăsui o voce în spatele meu.

Întorcîndu-mă, dădui peste trăsăturile moi ale unei fețe zîmbitoare.

— Nu, dă-mi voie. Te rog foarte mult, urmă omul, și cu toate că nu era de presupus că știu cu cine aveam de a face, am mirosit că e Weaver.

El îndepărtă banii pe care-i întinsesem barmanului, înlocuindu-i cu un bilet de o liră. Apoi își scoase pălăria și-și comandă și el o bere.

— Ai jucat frumos astăzi, Arthur, îmi vorbi pe un ton familiar — de parcă am fi fost prieteni la toartă de cînd lumea. Cum te simți în tîrgul nostru ?

Printre buzele lui mici, bombate, i se vedeau dinții mărunți, egali și care, deși nu erau artificiali, păreau totuși a fi.

— E-al treilea meci pentru mine. Cred că merge binișor.

— Da, mi-a răspuns. Așa am auzit și eu. Se pare că ai pornit-o bine. Dacă-mi dai voie să vorbesc astfel.

Arătă către geamul mat al ușii care dădea spre camera comitetului.

— Wade le-a vorbit despre tine celor de-acolo. Cred că a ales ziua cea mai nimerită.

Apoi arătă spre ferestrele dinspre teren.

— Ți-ar fi pe plac un angajament ferm ?

— Parcă am de ales !

A rîs cu multă poftă. L-am văzut pe Johnson ieșind de la toaletă și oprindu-se la oarecare distanță de noi. I-am făcut semn să se apropie, dar el n-a venit.

— Ai mai jucat pentru alt club, pentru vreunul din cluburile diviziei mijlocii ? mă întrebă Weaver, fără a lua aminte la încercarea mea de a-l ispiti pe Johnson.

Am dat din cap că nu.

— Nu cred să-ți fi auzit numele pînă acum — Machin.

Îl pronunța ca pe un nume foarte comun.

Ne priveam cu atenție unul pe altul, nu fără un soi de reacție instinctivă.

— Mare păcat de bietul Taffy Gower.

— Ce s-a întîmplat ? Nu l-am mai văzut după meci.

— Nici că s-ar mai fi putut. L-au dus la raze. La un spital. Am auzit că are nasul spart. Firav cum e... trăgătorul acela vede ceva pumn.

Și zîmbea, aproape să fi zis că rîdea, și tot clipea din ochii lui albaștri.

— Ghinion.

— Așa e.

Și-a luat pălăria, lăsîndu-și berea nebăută.

— Trebuie să plec. Încă n-ai fost angajat aici ?

— Mai am de jucat un meci, înaintea de a se lua o hotărîre.

— Nu cred că o să le vină greu să o ia, așa-i ?

Clipi iarăși din ochii-i de prunc, încrețind cărnoasele pungi ale orbitelor.

— Rămîi cu bine, Arthur.

De cum plecă, mă și întorsei către Johnson.

— Cine-i ? l-am întrebat.

— Păi ar fi trebuit să știi, Arthur.

Știa că știu.

— Cine e ?

— Ghici... Hai, ghici.

Zîmbetul care-i lumina fața dovedea că-i plăcea jocul pe care-l jucam împreună.

L-am înșfăcat de mînă, chiar de deasupra degetului gros, și am strîns din răsputeri.

— Cine e, tăticule ?

Mă miram și eu de cît mă tulburase întrevederea cu Weaver. De ce oare mă purtam astfel ?

Părea să fie singurul fel în care-mi puteam stăpîni neliniştea.

— E urît ce faci, Arthur. E urît.

Atunci l-am strîns şi mai tare, şi ciotul cela de mînă bătrînă albi cu totul.

— E urît, gemu el.

I-am dat drumul şi Johnson se porni să-şi frece încheietura încet, privindu-mă pe furiş.

— Ce-a fost asta, Arthur ?

— Nu ştiu nici eu.

Nu-şi putea înfrîna mînia care-l năpădea.

— De ce m-ai strîns de încheietura mîinii în halul ăsta ?

Am clătinat din cap.

— Nu-i aşa că-i Weaver ? l-am întrebat...

— M-ai lovit. De-aia m-ai strîns de încheietura mîinii ?

Îşi legă o batistă în jurul mîinii, cu ajutorul mîinii celeilalte.

— Numai pentru că ai stat de vorbă cu Weaver ?

Mi se părea ciudat că el, Johnson, se supăra pentru că fusese lovit ; că se supăra pentru că fusese lovit de mine. Mi se părea că e cineva care-ntotdeauna fusese lovit şi jignit şi care avea să fie mereu lovit şi jignit, orice avea să facă ori să nu facă. Nu-mi plăcea să-l aud văitîndu-se ; dacă nu-l brutalizam eu, l-ar fi brutalizat altul. De ce să arunce vina asupră-mi, de ce să mă facă pe mine să apar ca o brută ?

— Eşti prea tulburat, spuse el obosit, mîngîindu-şi pielea umflată. Credeam că ştii că-i Weaver.

— Am rămas uimit că-mi vorbeşte astfel. Ce, e puţin lucru să vină şi să înceapă a-mi vorbi ? Trebuie că l-am impresionat.

Johnson era bosumflat. Voia să se ia la ceartă, însă nu ştia cum. Pricinuindu-i o durere fizică şi jignindu-l, îl scosesem din atmosfera sărbătorească a acelei după-amiezi : ăsta era simţămîntul pe care-l încerca. L-am lăsat şi am plecat să mă plimb în oraş. Luminile explodau pretutindeni tăcute. Era pe înserate, ceasul cînd toată lumea începe să aprindă lumina în casă. Puteam urmări dîra luminilor pe vale în sus, pînă la parcelarea de la Highfield, rînd pe rînd, aidoma unei uriaşe tabere militare întinzîndu-se către matahala neclară a spitalului regional, situat pe creasta de deasupra adînciturii. Din rîu suia o ceaţă care se răspîndea şi acoperea parcul împreună cu movila sa singuratic înălţată, apoi se întindea dincolo de parc, peste toată valea cu tufişuri dese şi copaci ale căror întunecate siluete ai fi zis că se chirceau pe povîrnişuri ca nişte animale. Cînd am întors capul, pe cine am văzut ţinîndu-se după mine la vreo cincizeci de metri în urmă ? — pe Johnson.

Nu mă puteam hotărî încotro s-o apuc. Nu aveam nici o carte cu mine : lăsasem *Toreadorul* acasă. M-am gîndit să fac o plimbare cu o maşină undeva la ţară. Mi-am luat un ziar de sport şi, după ce m-am săturat căutînd, am dat peste o mică dare de seamă a meciului, bine dosită printre alte şi alte articole, şi iată că, numai la aproximativ un ceas de fluieratul final, numele meu apărea cu litere mari. Judecînd după normele strungului, cred că ele aveau cam o şaispre-

zecime de țol înălțime. Nu chiar de tot mari. Dar le puteam eu face să mai crească.

Cînd am ajuns în oraș, singurul lucru pe care l-am putut face a fost să iau autobuzul 10.

Am găsit-o în bucătărie, aplecată deasupra chiuvetei. Lynda și Ian se jucau pe un fotoliu lîngă vatră. Făceau gălăgie multă. Ian era fără chiloți. I-am ars o palmă peste poponeața goală și m-am așezat, supărat, ca un controlor venit în inspecție, c-o găsesc încă afundată în vizuina ei cu aer îmbîcsit, în plină dezordine printre vase răvășite, cești și farfurii, cu desăvîrșire neștiutoare de succesul care pătrunsese în cameră o dată cu mine.

— Ți-ai băut ceaiul ? mă întrebă.

— Am băut o ceașcă, după meci.

— Cum a mers ?

— Te interesează ?

— Nu prea.. Ei, dar ce s-a întîmplat ? făcu atunci cînd Lynda izbucni în plîns.

Își șterse mîinile ca să-i împace pe plozi și-i ferici cu cîte o pălmuță. Se uitară amîndoi la mine, vreme de o clipă ; apoi, deosebind un strop de simpatie în căutătura ochilor mei, se porniră pe un nou val de tînguiri.

— Ia spune-mi, de ce rîzi acum ? mă întrebă ea.

— Nu găsești că-s nostimi ?

Se înapoie la chiuvetă, unde spăla niște pantalonași de-ai lui Ian, făcuți în casă. De bună seamă că se gîndea la întreg timpul pe care-l petrecea cu ei, zi de zi, toată vremea și la motivele pentru care nu putea găsi că-s nostimi.

— Uneori mi se pare și mie așa, îmi răspunse — totuși.

Mi-am tras un scaun de printre ziare, păpuși, cărți rupte, rufe spălate, perne sfîșiate, cărămizi și automobile-jucării.

— L-am întîlnit pe patronul meu acum o jumătate de oră.

— Zău așa ?

Și a dat drumul unui robinet :

— De cine vrei să vorbești ?

Am pomenit numele lui Weaver, în timp ce apa țîșnea zgomotos.

— Și unde l-ai întîlnit ? m-a întrebat în cele din urmă.

— La meci. După părerea lui nu voi întîmpina nici o greutate la angajare.

— Frumos din partea lui. Presupun că-i un om pe care te poți bizui.

— L-am impresionat, asta fără glumă. Se vedea cît de colo. Și mi-a făcut cinste.

— Dar cu prietenul dumitale celălalt — domnul Johnson — ce s-a ales astăzi ?

— I-a făcut cinste și lui.

— Asta înseamnă că știe omul cine-i sînt prietenii.

— M-am gîndit — venind încoace — ce-ar fi să ieșim și noi să ne plimbăm ? Putem lua și copiii, dacă nu-i poți culca.

A închis robinetul, și deodată s-a oprit și Ian din plîns, apoi numaidecît și Lynda.

— Doamne Dumnezeule, ce-ți veni ? Mă privea uluită. La ce bun să ieșim să umblăm teleleu prin bezna asta cumplită ?

— Îmi vine a crede că nu ieși niciodată de aici. Am crezut că aerul curat poate să-ți facă

bine. Cît despre mine, îmi place să stau de vorbă cu cineva cînd mă plimb. Poţi discuta problemele care...

— Foarte mulţumesc, dar n-am decît să-mi văd şi singură de sănătate, mi-a răspuns.

Fapt era că simţeam nevoie să mă plimb, însă nu de unul singur, iar ea era singura persoană alături de care aş fi dorit să mă plimb. Astea nu i le puteam explica. Voiam doar să vorbesc cu cineva. Dar ea aştepta o lămurire. S-ar fi putut chiar să-i pară bine de ivirea acestui prilej, pentru a-şi dovedi astfel independenţa. Văzînd că tac, rosti :

— Trebuie să fii nebun să crezi că aş ieşi pe întuneric... să mă plimb cu dumneata.

Se gîndea la ceea ce aveau să spună cele două rînduri de locatari înşiraţi pe amîndouă părţile străzii, numai ca să poată urmări ce se petrece pe uliţă.

— Cred să a sosit momentul să ne lămurim o dată pentru totdeauna, domnule Machin. Avem fiecare viaţa noastră particulară şi ea rămîne a noastră, a fiecăruia. Nu-mi place să-ţi vîri nasul în treburile mele. Şi nici eu nu mi-l vîr pe-al meu într-ale dumitale. Nu vreau să te bagi în felul ăsta în viaţa mea de familie. Şi te poftesc să ştii că nu mi-am pierdut cu totul mîndria — în cazul în care ai crezut altfel.

Nu mai aveam ce replica. Voiam să-i vorbesc despre după-amiaza aceea, despre Gower, despre ce şanse credeam că am ; aş fi dorit să-i arăt şi notiţa din ziar despre transformarea pe care o realizasem.

— Ce-i cu dumneata ? Nu vrei să fii fericită ? am întrebat-o.

— Fericită ?... Sigur că vreau să fiu fericită. Ţi-oi fi închipuind că sînt nenorocită numai pentru că... Dacă sînt lăsată în pace, sînt fericită. Ştiu să mă descurc şi singură. Nu-i nevoie să te vîri unde nu-ţi fierbe oala.

— Nu mă vîr unde nu-mi fierbe oala. Încerc doar să fiu prietenos. Aseară păreai destul de mulţumită să poţi sta de vorbă cu mine.

— Ai o droaie de prieteni. Nu-i nevoie să-ţi dovedeşti amabilitatea aici, în casă. De ce te ţii de capul meu şi nu de capul prietenilor dumitale ?

— Dar cum de poţi vorbi de fericire aici ? Ia gîndeşte-te. Nu ieşi în oraş niciodată. N-ai prietene printre vecine. În orice caz, nu prietene adevărate. De ce plăcere ai parte, dacă stai înfundată aici toată ziulica ? Să nu-mi spui mie că eşti fericită.

— Sînt fericită.

— Aşa spui. *Spui* că eşti fericită. Dar eu nu te cred.

— Nici nu-ţi cer să mă crezi. Adu-ţi, rogu-te, aminte cine eşti. Aici nu poţi să dai ordine cum îi dai trepăduşului ăluia de Johnson. Eu nu-s slujnica dumitale. Nu umblu de dimineaţa pînă seara cu un zîmbet pe faţă, numai ca să te fac pe dumneata să crezi că-s fericită.

— Dar nici nu-i vorba de rîs tot timpul. E vorba doar să arăţi fericită. Şi de arătat, dumneata nu arăţi niciodată. Rîsul nu are nici o legătură cu asta.

— Mă scoţi din sărite. Nu te duci la plimbare ?

— Ba da, ba da. Mi-e silă să trăiesc aici, asta-i buba.

— Așa ? Ei, păi atunci treaba-i ușor de rezolvat. Nu mai trăi aici. Pleacă. Sau poate crezi... că o să mă tîrăsc la picioarele dumitale să te rog să stai ? Mai ușor lucru nici că se poate : încetează de a locui la mine. O să fim fericiți c-am scăpat de dumneata.

Am ieșit trîntind ușa. Casa întreagă se zgîlțîi din temelii. Mi-am închipuit ce poate simți cînd vede zgîlțîindu-i-se în halul ăsta toată casa. Am pocnit de două ori ușa, m-am plimbat fără rost pînă seara tîrziu și apoi m-am dus ca să omor timpul la „Mecca", unde am încercat să agăț ceva.

Nu mi-a fost greu să văd în cursul săptămînii următoare că nu se hotărîse încă dacă să-mi ceară să plec sau ba. De data aceasta nu știam ce cale va alege. Cînd m-am întors miercuri de la lucru, își îmbrăcase rochia de lînă gri. Ceaiul era servit pe masă ; Lynda și Ian își primiseră tainul înaintea sosirii mele.

— Ieși diseară ? am întrebat-o.

— Tocmai m-am întors din parc, mi-a răspuns și, vrînd să precizeze, adăugă : Am fost la plimbare și n-am avut încă timpul să ne schimbăm. Sînt obosiți.

Arătă cu mîna spre plozii pe jumătate adormiți, sub un pled de pe sofa. M-a privit cum mîncam. Probabil că nu-și dădea seama cît de atent mă privea, iar eu mă străduiam să mă port cît mai firesc.

— Voiam să-ți vorbesc, mi-a spus.

— Cu privire la plecarea mea ?

— Nu... cu privire la cum am putea aranja mai bine lucrurile aici.

— Te-ai gîndit să-mi ceri să plec ?

— Nu cred că asta-i ceea ce vreau, a continuat, ca și cum n-ar fi luat încă o hotărîre. E nevoie să lămurim vreo două-trei lucruri. Nu crezi și dumneata ?

Mă privea drept în ochi, preocupată numai de ea însăși ; semn de sănătate la ea. Bolta frunții îi strălucea cu aceeași intensitate ca și ochii, aidoma aceleia a unei mame italience într-un film american pe care-l văzusem.

— Voiam să te întreb dacă știi de ce ți-am cerut o chirie atît de mică la început.

— Pentru că aveam să ajut la gospodărie. Și cred c-am ajutat.

— Nu mai avusesem niciodată chiriași. Mă gîndisem să iau o femeie, știi. Dar care femeie avea să vie aici ? Pînă ce-ai venit dumneata, toți cei care trecuseră să se intereseze erau irlandezi. Să nu crezi însă că mă plîng de felul în care m-ai ajutat în casă.

— Cît te costă ca să mă ții ?

— Nu la asta mă gîndeam. Nu de asta e vorba.

— Haida de, știi că ar trebui să ceri o chirie mai mare. Nu mă poți ține sub trei lire.

Fața i se înăspri la auzul menționării unei sume precise de bani.

Am reluat :

— Unele gazde cer pînă la cinci lire pe săptămînă. Trebuie să mărturisesc că atunci cînd am nimerit aici, mi-am spus că dădusem de-un chilipir.

— Nu vreau să urmeze o listă a lipsurilor mele.
— Nu mă gîndeam cîtuşi de puţin la aşa ceva. Încerc să-ţi arăt numai în cel fel îţi pricinuieşti singură rău. Pot oare să vorbesc ca unui om întreg, măcar o dată ? Dacă vrei să asculţi ce-ţi spun, aş putea să-ţi fiu de folos.

S-a ridicat în picioare ca să fie mai stăpînă pe sine. Ne străduiam amîndoi să fim amabili, binevoitori, şi totodată grijulii să nu cedăm prea mult, prea degrabă. Aveam întotdeauna impresia că se preface, aşa încît nu puteam şti niciodată cît de adînci îi erau sentimentele.

— Tare ţi-aş fi recunoscătoare dacă ai înceta să faci tot ce-ţi stă la îndemînă ca să mă scoţi mereu din sărite, mi-a spus. Te-am rugat de nenumărate ori să mă laşi în pace, în privinţa asta. Nu mai pot suporta !
— Ies în oraş, i-am răspuns.

Terenul fără public mă deprima. Alcătuia centrul unei piste pentru curse de cîini. Clubul era dintr-acelea cărora le venea greu să-şi plătească echipa „A", rezultatul fiind că cei mai mulţi dintre jucători erau recrutaţi pentru cîte o după-amiază de la mina de cărbuni din vecinătate. În împrejurimile acelea era şi firesc să domnească o atmosferă de neglijenţă. O ceată de puşti veniră să ne ceară autografe, cînd am coborît din autobuz. Ochii lor ne urmăreau privirile, în timp ce noi luam aminte la stadionul părăginit, la iarba netunsă, la pista neîngrijită, la terenul ce nu mai fusese de mult nivelat. Din oraş nu se vedea nimic peste modestele tribune, deoarece terenul se afla

în vîrful unei uşoare ridicături, formată de un morman golaş de zgură.

În vreme ce-mi ofeream autograful, am dat cu ochii de semnătura lui Charles Weaver, mîzgălită acolo ceva mai înainte, într-un colţ.

— Pe asta de unde-o ai ? l-am întrebat pe băiat.
— De la un tip din tribună. I-am cerut-o.
— Acum cît timp ?
— Chiar adineauri. Nici nu-s cîteva minute.

Nu era de mirare din partea lui să dea autografe. Mi-am aşternut numele sub al lui şi am scrutat îndelung tribuna cu privirea. Era goală ; n-avea să vină nimeni cel puţin încă douăzeci de minute. De ce oare venise *el* ? Nu mă puteam gîndi la nici o pricină, afară de aceea că eram un erou. I-am urmat pe ceilalţi în micul vestiar neîncălzit, din spatele cămăruţelor agenţilor de pariuri. Jucătorii şi începuseră să se învîrtească şi să se răsucească, să discute — cu braţele încrucişate pe piept şi cu mîinile la subţiori, aşteptînd ca Dicky să citească cu glas tare numele celor care urmau să joace.

— N-am putea anula meciul ăsta ? a întrebat careva. E unul şi-acelaşi lucru în fiecare an, n-ar mai fi să fie. Mai întîi te-nghează tun, apoi îţi dă în moalele capului. Ori aici ori la morgă, tot una.
— Morgă cu bilet de favoare, zise Dicky. Are omul ăsta un spirit grozav, al lui !
— Mi-aş da prima de învingător, numai să nu trebuiască să vin aici.
— A strigat îngerul tău vestitor !
— După ce vei fi venit aici tot atît de mulţi ani, băiete, cîţi am avut şi eu, nenorocitul de mine, parte să vin...

— De ce nu e luată echipa întîi atunci ?

— Pentru numele lui Dumnezeu, măi băiete, las-o moartă !

Pînă şi Dicky arăta plictisit. O dată ajunşi pe teren, ne-am pornit pe sărit, am alergat în jurul buturilor, ne-am pasat unul altuia mingea, dar de încălzit tot nu ne-am încălzit. Weaver nu se arăta nicăieri în tribună. Singurul loc unde s-ar fi putut afla era loja starterului. Dar aceasta era în umbră şi nu puteam vedea într-însa.

Încă de la început, jocul a iscat un tărăboi şi apoi a stagnat. Eu unul mă descurcam destul de bine, dar la liniile dinapoi, în ciuda apărătoarelor, era o treabă pe care n-aş fi făcut-o nici pentru toţi banii din lume. De n-or avea alte însuşiri, minerii sînt cel puţin vînjoşi. Să încerci să te strecori printre pumnii şi bocancii lor e ca şi cum ai dansa printre picături de ploaie.

Către sfîrşitul jocului, am fost placat scurt şi lovit drept în rădăcina nasului. Mi s-a smuls balonul din mîini şi am rămas întins la pămînt, adulmecînd zgura, aşteptîndu-l pe Dicky să vină fuga cu buretele.

— Ce joc crezi că joci ? m-a întrebat.

Era mai mult decît furios.

— Rugbi joc, n-aş mai juca.

— Ţi-ai căutat-o singur. Acum, că i-ai dat de gust, poate c-o să te declari satisfăcut. Rănit şi bun de ridicat de pe teren.

Mare lucru nu mai puteam face. Oricum, aşa cum eram, a trebuit să mă sprijine, iar eu umblam de parcă aş fi avut cinci picioare.

— Azi e ziua ta cea mare. Ai face bine să fi cu ochii-n patru.

— Ce vrei să spui, Dicky ?

Am încercat să mă uit la el.

— Fereşte-te de buclucuri şi ţine-ţi pumnii acasă, mi-a răspuns el scurt. Nu uita că orice mişcare faci poate fi văzută de la depărtare de doi kilometri.

— Dar nu numai a mea. Mai sînt şi alţi douăzeci şi cinci.

— Dacă te prinde arbitrul, tu vei fi singurul. Umple-ţi timpul cum vei şti pînă ce auzi fluierul încetării şi nu-ţi căuta beleaua cu lumînarea.

Mi-a înfundat capul în găleată, m-a pus să respir nişte amoniac şi m-am înapoiat pe teren.

Am avut mare grijă să mă ţin cît mai departe, să fiu mereu al doilea la atac şi să mă feresc din calea balonului cînd venea către mine. Pentru prima oară mi-era frică să nu fiu rănit. Toată faţa îmi zvîcnea şi mă durea, ca şi cum oasele mi-ar fi fost ciuruite cu ace.

— Pe terenul ăsta n-am văzut de cînd sînt un joc de rugbi, grăi Dicky, în vreme ce ne tîram către vestiar. Ăştia vin numai pentru păruială.

— Dacă vrei să ştii părerea mea, Dicky, ăştia se mai cred încă pe vremea gladiatorilor.

Ceaiul ni l-am băut în cabina cu vedere asupra pistei. N-a scos nimeni nici o vorbă. Feţe înfierbîntate şi înroşite şi lucioase de pe urma băii priveau tăcute prin ferestrele dungate. Fiecare voia să se înapoieze în oraş, să se ducă la „Mecca“, să aibă din nou senzaţia că aparţine lumii civilizate.

Mai înainte ca soarele de iarnă să fi apus, eram pe drumul de întoarcere, lung de șaizeci de kilometri, peste cîmpia netedă, către văi, prinzînd din ce în ce mai mult curaj. Nu zărisem nici urmă de Weaver.

Cei mai mulți dintre jucători coborîră la Bull Ring.

— Nu mai poți rămîne, Arthur ? m-a întrebat Dicky. Ducem echipamentul înapoi la Primstone. Cei de acolo vor să te vadă...

— În legătură cu ce ?

— Cred că știi tu mai bine ca mine. Rămîi unde ești. N-o să dureze mult.

Am fost introdus în camera de ședințe a comitetului de către unul din îngrijitorii de teren, care așteptase să se întoarcă autobuzul. Primul ins pe care l-am recunoscut a fost Weaver, deși se afla tocmai undeva în fund, zgîindu-se la o colecție de fotografii ale echipelor municipale. Apoi am văzut cîinele, și pe George Wade. Cîinele dormea în fața focului.

— Am auzit că ați avut de furcă nu glumă azi după-amiază, vorbi Wade.

Binevoi să zîmbească și-mi întinse mîna.

— Bănuiesc că știi de ce te-am convocat aci, Arthur ?

— Nu credeam că o să meargă atît de repede, i-am răspuns eu.

Wade rămase și el nițeluș pe gînduri, apoi glăsui :

— Într-adevăr. Așa-i băiete, și ne-am strîns mîna. Nu vrei să șezi puțin ?

Erau cinci, cu toții. În afară de Wade și de Weaver, mai era roșcovanul de Riley, secretarul,

și doi membri ai comitetului, pe care nu-i mai văzusem pînă atunci. Ne-am așezat împreună în jurul mesei de stejar lustruit. Weaver întoarse spatele fotografiilor și se porni numaidecît să ne zîmbească, mie și lui Wade, cîinelui, peretelui și mesei.

— L-ai mai întîlnit pe domnul Weaver, mi se pare, glăsui Wade. Acesta-i domnul Riley, secretarul clubului. Iar acești doi domni, domnul Glover și domnul Thorpe, se află de față aici ca reprezentanți ai intereselor comitetului.

Mi-am îndreptat privirea către Weaver, căutînd un fel de încurajare. El îmi răspunse cu o căutătură prietenoasă.

— Cum ți s-au părut aste patru meciuri, Arthur ? m-a întrebat.

— Mie mi-au plăcut.

Wade de colo :

— Nu ești obișnuit cu jocul de profesionist. Bănuiesc c-o să-ți vină cam greu.

Era pornit să-mi deprecieze situația și părea sigur că va izbuti.

— N-ai jucat niciodată rugbi adevărat, regulamentar.

Văzîndu-mă că șovăi, se isteți și adăugă :

— Ți-am cercetat dosarul. Știi — trecutul. N-ai mai jucat sistematic de cînd ai ieșit din școală. Asta înseamnă de acum șase ori șapte ani.

Weaver mă privi atent, ca și cum s-ar fi putut să fie plictisit — însă interesat mai degrabă de cum voi răspunde decît de critica lui Wade. N-am răspuns, și Wade a continuat :

— Desigur că n-ai să te superi dacă spunem lucrurilor pe nume, Arthur, ca să nu ne vinzi

pielea ursului din pădure. Dacă pot spune așa. Noi te-am verificat așa cum și tu ai avut la dispoziție timp de patru săptămîni ca să ne verifici pe noi. Sper, băiete, că nu-ți închipui că te-am spionat sau că așa ne este obiceiul. Ești convins de asta, nu ?

Se așteptau să încep dintr-o clipă într-alta a turui într-un fel anume și-mi cotrobăiam prin minte să găsesc felul cel mai potrivit. Nu mai aveam altă ipoteză la îndemînă decît aceea despre care îmi vorbise Maurice auzind că sînt pus la probă : „Ține-ți muia și spune-le numai cît ceri."

— Desigur, am răspuns.

— Vedem că nu ești însurat.

— Nu.

— Și unde locuiești ?

— Pentru moment, în Fairfax Street.

— Asta-i lîngă uzină, nu-i așa ? întrebă Weaver.

— Da. Lucrez în întreprinderea dumneavoastră, domnule Weaver.

Privirea i se opri asupră-mi, chibzuitoare.

— Așa ? Aș fi preferat s-o știu dinainte.

— Ei, n-are a face, își lămuri Wade colegii. Braithewaite lucrează și el la uzină. Și, va să zică, ai o gazdă în Fairfax Street ?

— Da.

— Și ai o gazdă de treabă ?

Am dat afirmativ din cap.

— Înțelegi, nouă ne poți spune. Oricînd îți putem găsi o locuință ca lumea. Dacă ai fi însurat, bunăoară, ai avea dreptul să primești o casă din partea clubului. E clar, Arthur ?

— Stau bine unde stau, i-am răspuns, întrebîndu-mă cît apucaseră ei să știe pînă în clipa aceea despre mine.

— Și n-ai nici un fel de obligații legale — față de familie sau de altcineva ?

— Nu, nici o obligație.

— Și-ți place munca în uzina domnului Weaver ? Wade rosti aceste cuvinte dîndu-și mare importanță, ca și cum interogatoriul pe care mi-l lua l-ar fi pus într-o situație superioară celei a lui Weaver însuși.

— Nu te feri să răspunzi că ești nemulțumit în prezența domnului Weaver, știi. O să fie dimpotrivă bucuros să afle dacă e ceva ce nu merge așa cum trebuie.

Din partea lui Weaver veni un zîmbet de întărire.

— O duc bine.

— Te ocupi de ceea ce îți place ? Dacă nu, te putem transfera altundeva.

— Mă împac de minune cu treaba pe care o fac.

— Pare a fi un om pe deplin fericit și nepretențios, constată Weaver.

Se uitară cu toții la mine, de parcă într-adevăr aș fi fost un om pe deplin fericit — fericit sau neghiob.

— Cred că ai luat o hotărîre în inima ta, vorbi Wade, dacă vrei sau nu să joci mai departe la Primstone.

— Da, aș vrea să joc mai departe.

Dincolo, la cafenea și în bar, cineva rîdea tare ; pe geamurile mate ale ușii se perindau umbre.

— Ești dispus să te angajezi ca profesionist la noi ?
— Da.
— Te-ai gîndit bine și ești sigur de asta ? Vezi, n-am vrea să te facem să te pripești la ceva pentru care nu ești pe deplin pregătit. Asta-i grija noastră, Arthur. Clubul municipal e un club important — și orice greșeală am săvîrși, ea cîntărește greu. Vreau să fim bine înțeleși, mai înainte ca cineva să-și ia orice fel de angajament.
— Da, știu.
Dintr-o dată atmosfera se destinse. Riley, secretarul, își plecă umerii peste masă, ascunzînd astfel vederii uriașa emblemă a clubului purtată pe bluzon. Fața-i devenise de un roșu mai concentrat, de parcă i-ar fi fost întoarsă pe dos. Dinții îi sclipeau.
— Nu mi-o lua în nume de rău că nu umblu pe ocolite, Arthur, îmi spuse, arătîndu-mi că a sosit momentul să dăm cărțile pe față. Dar cu cît aranjăm lucrurile mai degrabă, cu atît e mai bine. Te-ai gîndit la o sumă anume ca onorariu de angajare ?
— Cinci sute de lire, i-am răspuns.
Nici unul din chipurile celor de față nu tresări. De parcă ar fi vrut să înlăture orice jenă pe care o putea isca sunetul monedei, Wade o zăngăni apăsat.
— Cinci sute... Cinci sute. Frumos, n-am ce spune.
Scoase un fel de zumzet și aruncă priviri jur împrejurul mesei. Își spusese, de bună seamă, că va putea pune mîna pe mine pentru două sutare.

— Cinci sute.
Riley se vîrî în vorbă de îndată ce-l văzu pe Wade surprins de greutatea atacului pe linia de centru.
— Ce-ai spune de trei sute peșin, o sută cincizeci pentru campionatul regional și o sută cincizeci dacă ajungi să joci pentru Britania ?
— Marea Britanie, murmură încet Weaver.
— Pentru campionatul inter-regional și internațional vreau în plus peste ce am cerut, i-am lămurit eu, gîndindu-mă că le pot economisi trei sute de bătrîne, mulțumindu-mă să mă port doar ca un bun jucător de club. Cinci sute peșin.
— Ai vrea, cu alte cuvinte, începu Riley, și chiar mirîndu-se într-un tîrziu, ai vrea adică cinci sute peșin, *plus* o sută cincizeci pentru campionatul inter-regional și, respectiv, pentru cel internațional.
— Da.
— Și asta ți-e ultimul cuvînt ?
Cînd am dat din cap, s-a întors către Wade care a reînceput atacul frontal.
— Asta-i o sumă foarte mare pentru cineva care abia începe să joace. De vreo experiență a jocului profesionist nici vorbă nu-i, o știi doar.
— Dumneavoastră m-ați văzut săptămîna trecută cum joc.
— Asta înseamnă un singur meci, băiete dragă. Ba încă unul al echipei „A“. Și sînt cel puțin treizeci și șase de meciuri într-un sezon — înțelegi unde vreau să ajung ? Nu țin să insinuez că tu nu ai jucat bine sîmbăta trecută.
— Și că nu ne-ai impresionat pe toți, sări cu vorba Weaver, răutăcios.

Mă împresurau toți acum, din toate părțile. Aveau un avantaj și-l foloseau. Părură că răsuflă din greu, mai înainte ca Riley să fie auzit spunînd :

— Vrei să reflectezi asupra noii propuneri? Îți plătim șase sute de lire — șase sute — trei sute acum, trei sute după ce vei fi stat un sezon întreg la noi, adică pînă la anul pe vremea asta, și prime de cîte o sută de lire pentru campionatul inter-regional și, respectiv, internațional.

— Da, vorbi Wade, suflînd zgomotos pe nări, de se clătină odaia. Pe legea mea, e o propunere cumsecade.

Weaver se întreba dacă era cazul să picure un strop de zîmbet peste entuziasmul forțat al lui Wade.

— Vreau cinci sute peșin și două prime de cîte o sută cincizeci, le-am răspuns.

— Dar vei primi aceeași sumă potrivit cu propunerea noastră, exact aceeași sumă, obiectă Riley. Oricum am socoti, tot la opt sute de lire ajungem. Însă, după propunerea noastră, ai primi, de fapt, banii mai repede. Ai avea șase sute în mînă. Înțelegi doar? Drept garanție, trei din ele sînt reținute pe un an; numai și numai ca garanție.

— Garanție mai mult pentru dumneavoastră, decît pentru mine.

— Ascultă, Arthur, interveni Wade, ne pui în situația de a raționa ca unul care mizează la un joc de noroc. Dacă am accepta punctul tău de vedere, n-am avea nici o garanție că ne vom alege cu un cîștig de pe urma investiției pe care o facem. Nu zic că jocul de noroc nu-i cinstit și așa mai departe, dar sîntem nevoiți să evităm din principiu astfel de situații. Vezi, tu nu tratezi cu noi cum ai trata cu niște particulari. Personal, s-ar putea să fim convinși că meriți fiecare bănuț din suma pe care o ceri. Dar noi nu-ți plătim din banii noștri. Vezi, asta-i buba, adăugă de parcă ar fi descoperit-o în clipa aceea. Sîntem o asociație. Avem răspunderi care depășesc marginile acestui te-en de rugbi. Propunerea domnului Riley oferă o garanție care acoperă amîndouă interesele — și pe al tău și pe ale noastre.

— Tot joc de noroc rămîne, oricum ar fi privite lucrurile, i-am răspuns.

Se uita la mine, și eu încercam să-mi frec ochii pentru a rămîne treaz în lumina aceea aromită.

— S-ar putea să fiu rănit și să nu mai pot juca în sezonul acesta, ori niciodată. În cazul ăsta n-aș mai putea figura în toate meciurile unui sezon și mi-aș pierde cele trei sute.

— O, pentru un asemenea caz te-am despăgubi. Am putea să prevedem o clauză de despăgubiri pentru asemenea eventualitate, reluă Wade cu o proaspătă încredere. „În cazul în care e capabil să joace...", iată formula pe care am întrebuința-o.

— N-aș fi capabil, dacă-s rănit.

— Am exclude eventualitatea rănirii provocate în timpul jocului: asta e mereu de subînțeles. Dar nici o asigurare generală nu-ți putem da, știi prea bine.

Ciocănea cu degetele în masă și mîna, asemenea unui cal neastîmpărat, i se cobora pe

masa lustruită. Aştepta să cedez, plecîndu-şi niţel capul într-o parte, cu ochii aţintiţi asupră-mi.

— Nu-mi pot schimba hotărîrea, i-am spus. Simt că merit cît am cerut.

Oftă, poate cam jignitor pentru mine.

— Nu vrem să te silim cu nimic, Arthur. Tare aş dori să-ţi bagi asta în cap. Este în interesul nostru să-ţi oferim condiţiile care să-ţi dea o mulţumire deplină. Dar reprezentăm aici alţi oameni. Răspundem de o judicioasă învestire a banilor lor. Ce-au să spună cînd le voi aduce la cunoştiinţă că am înmînat cinci sutare din bănişorii lor unuia care, după cîte ştim, a jucat şi el o dată în viaţa lui un meci bun în cadrul echipei „A" ? Şi-apoi, toată discuţia pe care o purtăm se învîrteşte numai în jurul lui *cum* urmează să fie plătiţi banii. Căci asupra sumei ne-am înţeles : şase sute de lire şi primele.

— Cinci sute.

— Cum te simţi ? mă întrebă. Îţi tot freci ochii. Te-ai lovit la cap azi ?

— Mă cam doare. M-a pocnit unul.

— Vrei să bei ceva ?

Am făcut semn din cap că nu.

— Ei, ce-ai de spus ?

— Cinci sute peşin, i-am răspuns glonţ.

M-a privit rece :

— Dacă-i aşa, zise, vrei să fii bun să aştepţi afară o clipă ?

Riley se şi ridicase ca să-mi deschidă uşa. Am trecut în bar, să mă răcoresc.

— Cum merg treburile, Arthur ?

Un personaj pîntecos, cu impermeabil şi pălărie moale, veni la tejghea :

— S-au hotărît ?

— În ce chestie ?

— În chestia dacă să declare sau nu război — ştii tu, dacă-i cazul să te blindeze.

Şi rîse niţeluş, ca să arate omul că are simţul umorului.

— Acum stau şi discută.

— Vrei să bei ceva ? Lasă-mă să te servesc eu.

Comandă o bere.

— Îmi închipui că te freacă rău, zise fără a face risipă de imaginaţie şi-şi strînse pumnul ca să arate ce vrea să spună. Sînt foarte strînşi la mînă.

— Asta o s-o aflu eu curînd.

La celălalt capăt al barului, Dicky şi cîţiva din comitet se puseseră pe băut, aşteptînd rezultatul şi uitîndu-se să vadă cam cum arăt.

— Ascultă, numele meu e Philips, de la ziarul *City Guardian.* Ai putea să-mi spui cîte ceva despre dumneata. Ştii — dacă se iveşte prilejul.

Berea îmi amorţea capul, odihnitoare.

— N-ar trebui s-o iei în serios.

Nu ştiam dacă era un sfat sau o mustrare.

— De ce n-aş lua-o în serios ?

— Nu-i decît un joc, omule dragă.

Mă prinse de mînecă, tainic.

— Totul e un joc, rosti el. În folosul lui Weaver.

— Se poartă aşa numai de dragul lui Weaver ?

— Gologănaşii pe care-i împart sînt ai lui. Şi lui îi place să-i vadă că se poartă după cuviinţă. Văd că ai o vînătaie la cap. Nu te-ar fi chemat ei aici numai de florile mărului.

Se uită din nou la vînătaie.

— A fost curat război azi după-amiază, i-am spus.

— Așa am auzit și de la Dicky. Pe-acolo, prin ținuturile depărtatate ale sălbăticiei, lucrurile se petrec mereu astfel. A-ha, uite-l din nou pe omul nostru.

Am întors amîndoi capul și am dat de Weaver, care stătea în pragul ușii de la camera de consiliu.

— Bagă de seamă să nu-l calci pe bătătură pe *ăsta*, mai adăugă Philips.

— Vrei să poftești înăuntru ? îmi vorbi Weaver, în vreme ce conversația din bar încetă.

Nu m-am așezat ; păreau că n-o doresc.

— Ce planuri ai, Arthur, dacă noi nu te angajăm ? mă întrebă Wade.

Cîinele se trezise acum, de-ai fi zis că abia fusese și el consultat, și mă urmărea cu ochii roșii îndreptați în sus.

— Nu știu. Să rămîn mai departe unde sînt. Nu m-am gîndit.

— Contai va să zică să te angajeze Consiliul municipal ?

Am aprobat cu o mișcare a capului, între-bîndu-mă dacă făcusem bine arătîndu-mă încăpățînat.

— Ai fi tare dezamăgit, dacă ți-am spune că nu sîntem în măsură să-ți primim oferta ?

— Mă respingeți ?

— Nu te poți răzgîndi cu privire la decalarea plății ? La urma-urmelor, dacă stăm să judecăm, nu-i decît o chestiune de procedură.

Mai că eram să spun „Da“, însă am clătinat din cap și, înainte să pot rosti „Nu“, Wade își întinse mîinile a neputință și glăsui :

— Ei bine, în cazul acesta, Arthur, tare mă tem că n-avem ce face.

— Așadar nu mă angajați.

— Nu putem.

Wade răsuflă din greu :

— Dar n-avem încotro.

Își repezi mîna peste masă — cu cureluşa cîinelui legată de încheietură — și zîmbi sfruntător :

— Felicitările mele, Arthur.

Se grăbiră cu toții să-i întărească izbucnirea aceea. Weaver îmi strînse mîna încetișor și mă privi drept în ochi, cu bucuria unui copil care a dat de o jucărie nouă.

— Cine te-a învățat ? vru Wade să afle.

— Să mă învețe ce ?

— Să ceri atît de mult și să nu discuți.

— Maurice.

— Breithewaite ? La fel m-am gîndit și eu. Se izbi cu palma peste coapsă : Mi-am zis eu că văd atitudinea lui îndărătnică înapoia a tot ce spuneai sau mai degrabă a tot ce nu spuneai.

Va să zică, treaba se făcuse.

Îl ascultam pe Wade care-i dădea mai departe cu :

— Dacă joci rugbi tot atît de strașnic pe cît ne-ai jucat pe noi toți acum, apoi te clasezi internațional pînă la anul. Și nu glumesc.

Riley rămase tăcut, ușor purpuriu la față, privind cu îngrijorare la Weaver. După cîtva timp rosti :

— Dacă vrei să citești și să semnezi documentele acestea, Arthur, atunci am terminat cu toate.
Am îndeplinit formele și am trecut la bar. Wade bocănea pe lîngă mine cu bastonul, trăgîndu-și după el cîinele. Începusem să mă întreb cînd aveam să văd cu ochii mei banii. Poate că doreau să li-i cer. Tărășenia asta nu-mi plăcea.
— Un rînd pe socoteala clubului, porunci Wade barmanului cu urechi clăpăuge, iar după sosirea paharelor rosti urarea : Un viitor strălucit, Arthur, și izbîndă în toate !
Băură toți, Dicky și Philips băură și ei, bău mica grămadă de oameni din juru-ne, și Wade își așeză paharul jos.
— Ei, uite și afurisita asta de hîrțoagă pentru care ne-am ciorovăit. Îți pot mărturisi că Riley al nostru o semnase în vreme ce tu fuseseși poftit afară din cameră. Eram doar atît de siguri...
Îmi încleștă mîna dreaptă într-a sa, așa încît acum amîndoi țineam de hîrtie.
— Rămîi așa, murmură el cu o înfrigurare cum nu mai vădise pînă atunci. Rămîi o clipă nemișcat, pînă ce te trage în poză.
Aproape că-i țîșniseră dinții din gură, cît timp i-a trebuit fotografului lui Philips să ia un instantaneu, apoi dinții se făcuseră iarăși nevăzuți, în vreme ce trăsăturile feței i se muiau.
Nu prea știam în care buzunar să-mi vîr cecul. Mă simțeam de parcă aș fi fost campion la titlul mondial, cîntărit înainte de meci, cu toți simpatizanții și suporterii roind în juru-mi. Se uitau la mine cum îmi tot treceam cecul dintr-o mînă într-alta, pînă ce Weaver spuse :
— N-ai de gînd să-l citești ?

— Ba da, i-am răspuns, și am aruncat o privire asupra cuvintelor și cifrelor și am vîrît cecul în buzunarul dinlăuntru al hainei.
L-am putut vedea atunci pe Dicky întrebîndu-l pe Thorpe despre ce sumă era vorba, iar cînd cel din comitet i-a șoptit răspunsul, fața micului antrenor al echipei „A" exprimă o mînioasă surprindere. Weaver nu-și freca mîinile, ci surîdea, ca și cum pielea aceea firavă a mîinilor ar fi putut crăpa.
— Nu-i cheltui pe toți deodată, mă sfătui el și rîse.
În clipa aceea m-a apucat ciuda pe puturoșii ăia de bani. Parcă mi-ar fi găurit buzunarul. Apoi mi-am adus aminte că-s ai mei și m-am pornit a zîmbi.
— Cît despre domnul de colo, zise Wade, desfășurînd cureaua cîinelui de pe încheietura mîinii și arătînd către Philips, să nu-i șoptești nici un cuvînt lui Ed Philips. Îi spun eu tot ce trebuie să știe. Stă scris în contract, Ed. N-are voie să facă declarații presei.
— Păi, ar avea ceva de declarat ? glumi Ed.
Wade nu-i mai dădea ascultare. Își întorsese capul către mine.
— Vezi, Arthur, așa se procedează.
Apoi văzînd că mă uit țintă la Philips, mă luă de cot și mă urni din loc.
— Sîmbăta viitoare n-ai să joci, îmi spuse. Dar săptămîna cealaltă avem două meciuri ale echipei întîi, sîmbătă și luni. O să joci în amîndouă. Două meciuri, cum ar veni, apropiate — asta o să-ți dea prilejul de a parveni mai iute în linia a doua. Adevărul, Arthur, ți-l spun, este

că avem doi sau trei buni înaintași de linia doua — și-i tot dădea cu pe cît este de important să joc mai bine ca oricare altul, cu bună credință și alte asemenea gogoși.

Am făcut-o pe mortu-n păpușoi pînă ce l-am auzit :

— O să mai dai tu și de o primă-două pe drum. De luni seara într-o săptămînă, dacă ai să cîștigi, pui mîna pe douăzeci de lire, afară de cazul că Weaver sau Slomer vor fi excepționali de mulțumiți și vor veni și ei peste tine cu o primă personală. La weekend-urile de Crăciun și de Anul Nou ai putea face rost de cîte cincizeci de lire de fiecare dată, dacă te menții cîștigător. Așa încît vezi că noi, dinspre partea noastră, ne purtăm corect cu tine. Acum îți rămîne și ție să dai tot ce poți da mai bun — și adu-ți aminte că eu unul pun preț pe un joc bun de rugbi, nu pe pumni și ghionți. Înțelegi ce vreau să spun ?

Am văzut, după felul cum vorbea, că nu era cîtuși de puțin convins că dăduse peste un cîștigător. I se ghicea îngrijorarea.

— Vino marți neapărat la vestiarul echipei întîi, spuse el în încheiere, apoi împărți o serie de „Noapte bună" și, luîndu-și cîinele, o porni spre casă.

Am plecat și eu curînd după aceea. Ajunsesem la capătul de jos al scării, dinapoia tribunei, cînd o siluetă strigă din ușa barului :

— Ai și tulit-o, măi băiete ? Stai o clipă că vin și eu.

Am așteptat în dreptul intrării jucătorilor, întrebîndu-mă ce naiba mai vrea Weaver de la mine.

— Prietenul acela al tău a fost aici acum un ceas sau două, mi-a destăinuit el. Johnson. I-am turnat și noi o minciună și a luat-o din loc. Nu voiam să ne stea pe cap, în asemenea momente. Sper că n-ai să te superi pe chestia asta. Cum te simți acum ?

— Cam obosit. Mă duceam acasă.

— D-aia am și venit după tine. Mi-am închipuit că te vei duce acasă. Hai, te conduc eu cu mașina. Vrem să te știm ajuns teafăr la domiciliu, cu cec cu tot.

Vorbea de parcă s-ar fi adresat nu doar mie, ci unei gloate de cincizeci de inși ca mine, unei încărcături de trunchiuri de copaci, unui lung zid de cărămidă, și tot timpul se uita ba la una, ba la alta, în văzduh sau la picioarele lui, și își scotocea buzunarul pantalonilor.

Sub felinar stătea Bentley-ul. Avea o strălucire care bătea în albastru. Mașina asta o puteam adulmeca de la o depărtare de douăzeci de metri. I-am dat ocol și, ajuns de partea cealaltă, am așteptat să mi se deschidă ușa. O mînă palidă se întinse spre a trage de siguranța portierei.

— Sus cu tine, băiete ! mă pofti Weaver. Am dat drumul la încălzire.

Înăuntrul mașinei era cald, dulce și parfumat : un fotoliu ca-n filme.

Am alunecat pe alee în jos și am cotit-o pe șosea.

— Fairfax Street ai zis ?

Părea a fi un loc nou, un loc poate ceva mai murdar, mai întinat acum că-l învăluia în vocea lui.

— Da, am răspuns.

Cîtva timp n-am scos nici o vorbă, apoi nu m-a răbdat inima :

— Mi s-a părut că v-am văzut la meciul echipei „A" de azi după-amiază.

Mă uitam la pardesiul lui cauciucat și la pălăria-i de fetru. Părea concentrat asupra șoselei.

— Azi după-amiază, repetă el prea puțin interesat. Da, am venit să mă uit.

Zîmbi nițel dojenitor :

— N-ai jucat prea bine.

— A jucat bine careva ?

— Asta așa-i.

Roti nițel volanul, aprinse cîteva faruri, schimbă viteza, lumină o clipă tabloul de bord, se chiorî la cadrane : totul de parcă n-aș fi fost și eu acolo. Cunoștea bine orașul. Lăsînd de o parte centrul, o luă pe șoseaua din jurul parcului și ieși chiar în fața parcelării Highfield.

— Ce crezi despre talentele de precupeață ale lui Wade ? mă întrebă. Ți s-a părut un „adversar dur" ?

— Nu mi s-a părut în nici un fel. M-am mulțumit să tot spun „cinci sute" și să nădăjduiesc că pînă la urmă o să iasă bine.

Depăși cîteva automobile, stinse farurile și grăi :

— Și-a ieșit bine ?

— Dac-a ieșit bine ? Nu mă așteptam să meargă chiar atît de repede.

Trebuie că-și spunea că, avînd acum cele cinci sutare în buzunar, încerc s-o fac pe naivul. Privi de cealaltă parte a străzii.

— La drept vorbind, nici nu știu ce să cred, am spus.

— Cum te simți cînd te trezești mai bogat cu cinci sute de lire într-o singură zi ?

Oare ce voia de-adevăratelea de la mine ? Puteam să-l simt cum mă lustruiește și mă așează pe etajeră ca pe ultimul său exponat. Se apropie de mine, suflîndu-mi în nas și mă atinse ușor cu manșeta.

— Încă nu simt nimic, mi-am adus eu aminte a-i preciza.

— A mers totul cam repejor, constată simplu, fără să se angajeze.

— Întocmai.

— Mi-e teamă că din vina mea. Îmi place să nu las lucrurile să tărăgăneze. Nu cred că-ți pare rău.

— Nu, acum nu-mi pare.

Rîse.

— De fapt, erai vînat de un club sau două. Au trimis pe cineva să te urmărească sîmbătă. Așa încît poate că nu-s cu totul de osîndit, că te-am zorit. Ai mai avut și alte propuneri ?

— Nu. N-am auzit de nimic.

— Mă rog, dacă auzi acum, știi ce ai de spus : „Sînt proprietatea consiliului municipal".

Rîse cu și mai mare poftă și mă bătu cu palma pe coapsă. Apoi îmi strînse genunchiul.

— Cel mai bun lucru, Arthur, este să-ți iei toate măsurile de siguranță.

Trecurăm de Highfield și spuse :

— Riley mi s-a părut că arată cam otrăvit. Ce zici ? Îi place să trateze chestiile astea cam de sus, știi. Să dea o impresie de mari tranzacții financiare. Contabililor ăstora de mîna a

două, am observat că le place să procedeze mereu cam așa. Costumează banii ca să ascundă rahatul din ei. Ce părere ai ?

— Poate că tocmai rahatul e cel care-mi place.

Se porni din nou pe rîs. Aveam senzația că tot învîrtesc la un buton. Voia să mă simt ca între prieteni la cataramă. Așa încît am rîs cu el. N-aș putea spune că-mi era antipatic. Încerca să-mi facă unele confidențe. Dacă de confidențe era vorba. Să înțeleg eu că-s „de-al casei". Eram totuși nițel sfiicios, în calitate de ultim venit. Mă atinse ușor cu umărul, în timp ce învîrtea volanul :

— Fairfax Street, îngînă. Știi, numele ăsta parcă-mi spune ceva. Care om pe care-l cunosc locuiește pe-acolo ?

Își zgîria partea din afară a nării cu vîrful degetului mic.

— Un tip cu numele de Hammond locuia în Fairfax Street. A fost ucis în întreprinderea dumneavoastră.

Am rămas surprins de felul cum rostisem „întreprinderea dumneavoastră". Prea suna solemn, municipal.

— În incinta uzinelor Weaver, am repetat eu, spre a dovedi că exista o deosebire între el și fabrică. Eu stau în gazdă la văduva lui.

— Asta-i numele, spuse el liniștit. Hammond, Eric Hammond, nu-i așa ? Îmi aduc aminte de înmormîntare.

— Cum de-a fost ucis ?

— La un strung în atelierul „D". Urîtă treabă !

Automobilul încetini și Weaver aprinse farurile, ca și cum gîndind la cele ce vorbeam și-ar fi reamintit de inevitabilitatea accidentelor.

Reluă :

— Stătea cu fața către butucul unei roți de curea trapezoidală — cu o pilă în mînă. Una dintr-acelea fără mîner de lemn. A fost în bună parte din vina lui. Oricine știe că nu se folosesc asemenea pile la un pezevenghi de strung. Firește că de îndată ce a atins marginea roții, blestemata aia de pilă a țîșnit ca un glonț. L-a străpuns pînă la jumătatea corpului. Am pus să fie scoase toate pilele celea, pînă și de pe bancurile de lucru. Dar te-ai fi putut aștepta ca oamenii să vadă un lucru atît de simplu.

Stinse farurile. Mergeam acum încet.

— N-a fost numai atît, i s-a mai prins și îmbrăcămintea în strung și desigur că asta nu i-a îmbunătățit situația... Au mai fost apoi și alte două sau trei complicații.

N-a mai adăugat nimic, așa că l-am întrebat :

— Ce fel de complicații ?

A înălțat din umeri.

— Nu știu. Cum arată nevastă-sa, adică mai bine zis văduva ? Avea și doi copii, dacă-mi aduc bine aminte.

— Nevastă-sa e o femeie de treabă.

S-a uitat o clipă la mine. Nu știu de ce. Apoi :

— N-a primit nici o despăgubire. A pierdut procesul. I-am dat noi totuși ceva, nu prea mult.

— Nu s-ar fi cuvenit să fie despăgubită ?

— Nu știu, băiete dragă. Nu ne venea la îndemînă să admitem că noi purtăm răspunderea. În sfîrșit, nu eu mă pot pronunța, nu-i așa ?

Unde vrei să te las? La capătul străzii ori în fața casei?

— La capătul străzii e perfect.

— Oricum, e o coincidență că locuiești acolo.

— Așa s-ar părea.

— Da, fără îndoială că e o coincidență. Eric Hammond. Te și miri cum oamenii ăștia morți îți tot ies în cale.

Opri mașina, de s-ar fi zis că știa strada. Am împins siguranța și am deschis portiera.

— Ei bine, nu cred că ai să-ți pierzi banii de aici pînă acasă. Nu prea văd eu cine știe ce ispite de-a lungul străzii ăsteia.

Stăteam pe trotuar și mă uitam la el, ca la un pește dintr-un acvariu. Un acvariu în valoare de trei mii de lire.

— Noapte bună, Arthur, și urările mele cele mai bune.

I-am urat noapte bună și-am așteptat pînă ce a întors și a pornit mașina. Am urmărit Bentley-ul cu privirea, cum o lua înapoi de-a lungul lui City Road.

Mă părăsiseră orice gînduri, pentru că abia pășii pe stradă și mașina începu să se tot învîrte cu o nebunească viteză și apoi se porni fără zăbavă pe o lungă și încîlcită goană, despicînd peisajul întunecat, în salturi și zvîrcoliri.

Ceea ce am văzut imediat după aceea a fost Johnson. Mă striga pe nume și-mi spunea că-mi e prieten.

— Ce-ai făcut? mă întrebă. Cum ai scos-o la capăt?

— Sînt obosit. Doamne, cît îs de obosit!

— Ai băut. Asta nu-i cuminte.

M-a cuprins în brațe ca și cînd aș fi avut nevoie de toată ocrotirea lui.

— M-ai văzut coborînd din mașina lui Weaver tăticule? M-ai văzut cum m-am dat jos? M-a condus acasă cu mașina.

Ceva care aducea pe departe a istețime se vădi în mișcările lui Johnson.

— Ce s-a întîmplat în seara asta? Ați sărbătorit ceva? mă întrebă el și mă tot îmbărbăta și sprijinea, ca pe un tovarăș de pileală. Ai semnat? Te-au angajat?

Mă simțeam destul de mulțumit de mine. M-am îndreptat ca să-l pot vedea mai limpede. Strada nălucirilor mele aterizase. Mai palpita ea, dar intrase totuși în stare de repaus.

— A, n-au pus ei laba pe mine, tăticule. Nu pun ei laba pe mine. Le-am spus eu lor ce au de făcut cu puturoșii lor de bani împuțiți, buni numai ca să te ștergi cu ei la...

— Lasă că n-ai făcut tu una ca asta! îmi strigă.

I se părea că aflase explicația halului fără de hal în care mă aflam. Tot mai credea că-s pilit.

— Și nu plîngi pentru asta? l-am întrebat. Îl priveam drept în lumina ochilor. Nu cumva plîngi?

— Nu, răspunse el rezemîndu-se de felinar și acoperindu-și fața cu palmele, ca un copil.

— Nu merită să faci atîta caz, i-am spus. Nu-i atît de important.

Parcă-mi crăpase capul și se făcuse numai țăndări și toate cele din jur parcă picurau pe caldarîm: hainele, șoseaua. Peste ochi mi se lă-

sase o durere grea. L-am zgîlţîit pe Johnson, dar nu mişca.

— Nu-i nimic, măi tăticule. Atîta doar că m-a condus Weaver cu maşina acasă.

— De două ore aştept aici, Arthur dragă, mi-a mărturisit.

— De două ore... Dar de ce ?

— Am vrut să aud ce s-a întîmplat. Şi va să zică, totul a fost degeaba.

— Da... Întocmai.

— Bine, e-n regulă, rosti el, şi-şi tot ţinea faţa acoperită.

— Eşti dezamăgit ? l-am întrebat.

N-a răspuns. După o clipă şi-a întors capul privind în lungul străzii şi am crezut că avea să plece din faţa mea şi că n-am să-l mai văd niciodată.

Apoi, tot el :

— Mi s-a spus că aveau să vină aici ca să te angajeze. Că n-are nici un rost să stau să aştept colo sus. Weaver, el mi-a spus. Mi-a spus că vor veni la tine. Şi eu aştept de două ceasuri.

— Ne-am fi văzut mîine. Nu era nevoie să aştepţi aici atîta vreme. Pentru Dumnezeu, de ce ai aşteptat atîta ? Ai fi putut să revii mai tîrziu, tot în seara asta.

— Am vrut să văd, mormăi.

— Să vezi, ce ? Pe mine că semnez o hîrţoagă ? Nu-i nimic de văzut. Ştii că te-am păcălit, nu-i aşa că ştii ?

— Aşteptam.

— Acum. Te-am dus cu zăhărelul în chestia angajării.

N-a spus nici pîs.

— Ei, cît crezi c-am luat, tăticule ?

— Aştept să-mi spui *tu*, Arthur, stărui el. Arăta ca dus pe ceea lume.

— Ei, cu cît crezi că m-am ales ? Cît crezi că au plătit pentru Arthur Machin ?

— Spune-mi *tu*.

— N-ai de gînd să ghiceşti ? Hai, încearcă şi ghiceşte cît am luat.

— Mi-ai sucit încheietura mîinii, cînd ţi-am spus eu ţie acelaşi lucru. Acum trebuie să-mi spui tu, Arthur.

— Cinci sute — cinci sute de lire. Abia încep să simt ce înseamnă asta. Cinci sute de lire. Vrei să vezi cecul ?

Îşi aţintise privirea asupra felinarului. Obrajii îi sclipiră în vreme ce se întorcea în bătaia globului care lumina strada. Acum era cu faţa înspre susul străzii şi se uita la mine.

— Aş putea să-l văd ? se rugă.

Ochii-i erau în umbră. Am scos cecul şi l-am ţinut sub felinar. Şi-a adus amîndouă mîinile în jurul hîrtiei, de parcă ar fi fost vorba de un gingaş fluture de noapte şi l-a cercetat cu grijă. Se uită apoi la mine.

— Tu şi cu mine, Arthur, suspină el.

— Crezi că merit atîta ?

— Tu şi cu mine.

Înălţă cecul.

— Aici sîntem adunaţi amîndoi.

— Am avut mult de furcă.

Nu păru să audă.

— Am făcut-o împreună, continuă.

— Bătrînul Wade şi scîrba aia meschină de Riley — de-ai fi putut măcar să-i vezi mutra.

Era roșie ca... mă rog ca orice lucru la care te-ar putea duce gîndul. Erau toți puși pe reducere. Țineau morțiș să mă mulțumesc doar cu jumătate sau așa ceva, cu vreo cîteva nenorocite de lire. Ba că pînă la anu' s-ar putea să fiu mort. Ba că s-ar putea să izbucnească războiul. Ba că... nici ei nu știu ce le-a venit să mă angajeze. Weaver însuși a spus-o. Zicea că Riley e supărat foc.

Johnson nu-mi dăduse ascultare, în vreme ce mie astea toate îmi ardeau capul și-mi alungau durerea. Începuse să țopăie în jurul felinarului. Zău dacă nu arăta ca broscuța cea mai nostimă pe care mi-a fost dat s-o văd vreodată. Cioturile alea de ghetuțe ale lui se tîrșîiau prin rigolă, apoi pe trotuar, apoi pe stradă, pe cînd nu mai înceta să dea tîrcoale felinarului. Nu asculta la nimic, de fel. Cînd i-am spus însă :

— Cît vrei dintr-înșii ? atunci s-a oprit ca trăsnit.

Îl nimerisem în plin.

— Ce vrei să spui, Arthur ?

— Cît vrei dintr-înșii ? Sînt cinci sute de lire. M-ai condus pe drumul cel bun. Cît crezi că ți s-ar cuveni să primești ?

— A, nu, Arthur dragă.

— Cum adică „A, nu" ?

— Știi bine că nu pentru asta am făcut-o.

— Ba nu știu nimic, m-am răstit eu, scos din pepeni, crezînd că încearcă s-o facă pe mironosița înainte de a înșfăca o porție zdravănă. Și pentru ce-ai făcut-o, mă rog ?

— Nu pentru asta.

— Pentru altceva, deci ?

— Nu.

— Uite — pentru ceva anume trebuie s-o fi făcut. Ți-ai pierdut un an gudurîndu-te pe lîngă Wade și-n preajma comitetului. Ce vrei să spui cînd spui că ai făcut-o pentru nimic ? Nimeni n-ar face asta pentru nimic. Să te tot guduri pe lîngă javrele alea unsuroase. Te rog să nu-mi spui că ai făcut-o din plăcere.

— Dar n-am făcut-o pentru asta.

— Nu-mi pasă, dacă vrei s-o facem pe din două. Asta te îngrijorează ? O să mai curgă din gros pentru mine de acolo de unde au curs și ăștia. Știu eu cum să le iau pe javrele alea. Sînt gata să-ți dau ceva. Cred că meriți. O cred, pe ochii mei.

Încetase a mai țopăi și încetase a mai vorbi. S-ar fi zis că încetase și să mai respire. Rămăsese ca o stană de piatră.

— Atunci, de ce ai făcut-o... N-ai de gînd să-mi spui ? Hai, hai. Te-am jignit cumva ?

— Nu-i vorba de asta.

— Atunci, de ce-i vorba ?

— Voiam... știi tu. Știi tu ce.

— Nu știu, am repetat, străduindu-mă să ghicesc ce voia, dacă nu care cumva *toate* cele cinci sute.

— Voiam să fac ceva pe socoteala mea, ceva de unul singur. Asta voiam.

— Nu pari convins, i-am întors-o.

— Mă jignești, Arthur. Vrei să-ți impui felul tău de a vedea. Vrei să mă faci să gîndesc așa cum ai vrea tu să fi gîndit eu. N-ar fi trebuit să crezi că doresc bani — să iau simbrie pentru ceea ce am făcut. Murdărești totul.

— Nu, asta crede-mă că n-am vrut să fac. Dar ştii că totul a fost o afacere bănească pentru mine, încă de la prima vorbuliţă. Şi nu te-am cicălit.

— Atunci, dacă-i aşa, hai s-o lăsăm moartă. O mască sfrijită şi dură, asta-i era faţa.

— Ba nu, vreau să mă asculţi. Nu vreau s-o mai iei de la capăt vreodată. Să terminăm acum, o dată pentru totdeauna. Vreau să-ţi plătesc ceva. Zi-i atenţie sau cum ai chef. Dar tot vreau să iei. Nici prin gînd nu-mi trece să mi te prefac în stafie care să vină să-mi tulbure pacea. Pentru că ţin să ţi-o spun de la obraz, nu-mi face de loc plăcere să fiu cotonogit pe un teren numai ca să distrez lumea. Înţelegi ce vreau să spun, tăticule ? Nu-mi face plăcere decît dacă sînt plătit din gros pentru treaba asta. Asta-i muzica ce-mi place. Aşa încît doresc să văd că iei ceva şi mătăluţă.

— Eu nu vreau nimic, Arthur. Dacă asta-i ceea ce urmăreşti tu, salutare şi frăţie. Eu am avut parte de ceea ce doream.

— Nu m-aş fi gîndit că o iei chiar atît de în serios. Ascultă, ştii ce-a spus doamna Hammond ?

— În ce privinţă ? s-a zorit să mă întrebe.

— În privinţa asta — a celor ce-am discutat chiar acum. Părerea *ei* e că ai făcut-o pentru bani.

— Nu mă miră... nu mă miră, răspunse Johnson, opintindu-se să găsească şi el ceva cu care să-mi replice. Nu mă miră că a spus aşa. Femeia asta nu-mi place. Nu ştiu de ce locuieşti la ea, Arthur dragă. E o fiinţă care nu mă poate suferi.

— Nu asta am vrut eu să-ţi spun. Ţi-am spus-o numai că să-ţi arăt că nu-i mare lucru pentru mine să-ţi lepăd cîteva bătrîne. Ştiu că n-ai făcut-o pentru bani — gata, asta nu mai discut. O să-ţi trimit ceva, aşa să ştii. Hai, dă-mi cecul.

— Cînd te văd ? mă întrebă.

Acum arăta rece şi pierdut.

— Nu ştiu.

I-am luat hîrtia din mînă şi am împăturit-o.

— Ce-ai zice de mîine, duminică ? mă întrebă el.

— Duminică ? După cum mă simt acum, n-o să mă trezesc nici pînă duminica viitoare. Mi-e rău.

— Intră-n casă şi odihneşte-te, mă sfătui. O să trec mîine să văd cum îţi este... Ia spune-mi, ai băut ?

— Da, i-am tăiat-o. Sînt beat turtă.

Se uită după mine, în vreme ce o luai clătinîndu-mă pe stradă înspre intrare. În cîteva case era lumină şi oamenii petreceau. Ferestrele casei ei erau întunecate, mohorîte ca-ntotdeauna.

— Cine e ? strigă după ce-am ciocănit.

— Eu îs. Regele Angliei.

— Dumneata eşti ? o auzii.

— Nu-i dumneata, îs eu.

— Dumneata eşti...?

— Pentru numele lui Dumnezeu, deschide o dată uşa. Că doar n-a izbucnit încă războiul.

Am auzit-o cum trăgea zăvorul, apoi m-am aflat înăuntru, sprijinindu-mă de zid.

— Ce naiba aveţi cu toţii în seara asta ?

— Eşti beat, mă fulgeră ea.

Se ţinea liniştită, încercînd să se uite la mine cu scîrbă.

Am pătruns în bucătărie cum am putut şi m-am trîntit pe un scaun.

— Ai ochii roşii de tot, observă ea. Sînt plini de sînge.

— Poate vreo congestie cerebrală, cucoană dragă.

— Te-ai bătut ? Ai şi un semn pe frunte.

Se uită cîteva clipe ţintă la mine, nădăjduind poate că voi manifesta şi alte simptome care să-i dea un indiciu. Nu ştia cum s-ar fi cuvenit să reacţioneze.

— Ai o vînătaie între ochi.

— Nu-i nici o nevoie să-mi spui toate acestea. Le simt eu. Ai puţină codeină sau altceva ?

S-a fîţîit încoace şi-ncolo niţel, a deschis cîteva sertare, un dulap, apoi s-a întors şi mi-a strecurat o ceaşcă în mînă. Am întins cealaltă mînă, i-am pipăit degetele, apoi pastilele.

— Hai, ce Dumnezeu. Măcar patru.

— Deocamdată ajung două, mi-a răspuns ea înţepată. Mai poţi lua una ceva mai tîrziu, dacă nu-ţi trece.

— Aşa te-am ştiut dintotdeauna : dacă nu-ţi trece. Da' de ce să nu-mi dai patru acum, ca să fim siguri că trece ?

— Văd că mi te-ai făcut dintr-odată bărbătos şi viteaz nevoie mare — şi asta numai pentru că te-ai ales cu o lovitură în cap.

N-am răspuns. A aşteptat pînă ce le-am înghiţit, apoi a luat ceaşca şi a clătit-o la robinet. Apa gîlgîia. S-a aşezat în faţa mea.

— Johnson a fost pe-aici. Prietenul ăla al dumitale.

— Tocmai am dat de el afară. Nu ştiu pentru care pricină i-a intrat în cap că nu-l simpatizezi. Ciudat, nu ?

— Părea să creadă că te-am ascuns pe undeva. Zicea că i s-a spus că eşti acasă.

— I s-a şi spus. Cît e de cînd a fost pe-aici ?

— Mai bine de un ceas... Trebuie să i se fi întîmplat ceva, dacă a stat el să te aştepte atîta timp. Spune drept, nu crezi tot aşa ? Zău dacă pricep de ce-i dai nas.

— Asta-i exact ce-a spus şi el despre dumneata. Zicea că nu înţelege de ce stau aici.

Timp de un minut n-avu ce spune.

— Ai putea să ai prieteni de seama dumitale, se hotărî apoi să-mi spună.

— Am.

— Ar trebui să muncească. Nu-i prea bătrîn ca să muncească.

— M-au angajat.

Glasul mi-era sugrumat. Şi-a ridicat de îndată capul. Arăta istovită, avea în fiinţa ei ceva de nopţi nedormite. Ochii, şi aşa nesiguri, îi erau acum cu totul duşi de pe lume. Nişte simple găuri goale.

— Vrei să-ţi fac un ceai ? m-a întrebat.

— N-ai auzit ce-am spus ?

— Ba da. Îţi pare bine ?

— O să-ţi dai singură seama cînd o să ghiceşti cît mi-au dat.

— Habar n-am de lucrurile astea... Judecînd după starea în care se afla Johnson al dumitale, trebuie să fie vorba de cîteva mii. N-am priceput ce tot bolborosea. Poate că-i mai bine aşa.

— Nu te mai gîndi la el. Ia ghicește la cît m-au prețuit ?

— Nu știu. Nu știu nimic despre rugbi.

— Știu că nu știi. Așa încît ghicește doar cît ai socoti că *prețuiesc*. Adică în bani gheață, cît crezi că *fac* ?

— Zău că n-aș putea spune — dac-ar fi după mine ar trebui să le mai dai dumneata ceva lor.

Mi-am sprijinit capul de speteaza scaunului s-o pot vedea, și apoi am izbucnit în rîs.

— Asta a fost o glumă, i-am spus.

— Da.

— Știu și eu că sub masca pe care o porți ești alta.

Zîmbi serioasă.

O privii din nou. Nu prea o văzusem eu mult ca femeie în sine. Nu voia să fie văzută. Toată viața ei, de cîtă vreme o cunoșteam, și-o petrecuse numai ca să se facă pe cît putea mai mică, mai neînsemnată. Atît de mică încît să nu existe. Ăsta-i era țelul. Și era chiar opusul celui pe care-l urmăream eu. Tocmai asta mă irita. Voiam ca adevărata doamnă Hammond să iasă frumușel la iveală, cum parcă se întîmpla în clipa aceea. Din viață scosese atîtea numere necîștigătoare, încît refuza parcă să mai mizeze. Se retrăsese și se dăduse la fund. De-aia o uram. De-aia, că nici nu mă vedea : că nu-și dădea seama cît i-aș putea fi de folos. De toate îi era silă. Și de mine. Nimic nu mai avea importanță pentru ea. Nici chiar eu.

— Ei, nu vrei să ghicești ? am întrebat-o, nevrînd să-i dau răgaz.

— Nu ! și clătină din cap.

Am așteptat să se răzgîndească.

— De vreme ce ești așa de curioasă, o să-ți spun. Cinci sute de lire.

Se porni pe un rîs ușor, spontan.

— Nu mă crezi, am făcut.

— Nu.

— Dacă vii lîngă mine, îți arăt cecul, semnat, barat și datat.

I l-am întins și ea l-a luat în mînă.

— Vezi ? i-am spus pe cînd citea. Cinci sute, în cifre și litere.

L-a ținut puțin și apoi mi l-a înapoiat.

— Ei, ce crezi ?

I s-a părut că sînt nerăbdător.

— E foarte bine.

— Nu s-ar zice că ești chiar încîntată.

— Ei, păi nici așa, să mă apuc să țopăi de bucurie.

— N-ar trebui să vorbești în felul ăsta. Nu-ți șade bine.

— N-ai avut nimic de făcut, ca să-l obții.

— Fie și așa. Dacă asta ți-e bucuria, s-o lăsăm baltă. Acum am să încerc să mă urc sus. O să mă simt mai bine culcat în întuneric — cu toți copiii ăia care urlă afară... Ar trebui să-ți pară bine, nu m-am putut opri eu de a mai adăuga.

— Nu le pasă — părinților, vreau să spun. Îi lasă să se joace toată noaptea, numai să nu vină în casă.

— O să-mi ducă lipsa la „Mecca" în seara asta. S-or fi așteptînd să viu să cumpăr localul. Bietul Dicky — să fi văzut cum a înverzit cînd i-a spus Thorpe cît am primit. Nu mă trezi de dimineață, doamnă Hammond, s-ar putea să fi dat ortul popii.

Am luat-o mai mult mort decît viu înspre scări, să văd dacă-i ispitită să mă ajute. A rămas șovăitoare în mijlocul bucătăriei. Nu eram sigur dacă îi va păsa ori nu văzînd că mă prăbușesc lat pe dușumea.

— Asta-mi aduce aminte ceva, i-am spus. Weaver vorbea despre soțul dumitale în seara asta. Mi-a povestit cum de s-a întîmplat să fie ucis.

— Zău așa ?

— Am socotit că-i de datoria mea să-ți spun — îmi cer iertare dac-am greșit.

M-am întins în pat și am zăcut așa cîtva timp, fără să pot dormi din cauza durerii ; am răsfoit *Toreadorul*, acolo unde se arată cum eroul era în stare să facă mulțimea să-i urmărească vrăjită pînă și cel mai mic strănut. Așteptam s-o aud că încetase de a mai plînge acolo jos. Trebuie că mă dușmănea, pentru că pusesem mîna atît de ușor pe o groază de bani. Ca să se aleagă cu —poate— vreo două sute din partea firmei, Eric fusese nevoie să moară. Toreadorul ăsta avea obiceiul să zbiere la public. Îi înnebunea numai ce urla spre ei, și apoi le turna ceva atît de spectaculos, că într-o clipită ar fi fost gata să-l pupe undeva. Numai ce aud vocea doamnei Hammond de cealaltă parte a ușii.

— Trebuie să înțeleg așadar că nu o să mai rămîi la noi ? întrebă.

La asta nu mă gîndisem. Văzîndu-mă că tac, urmă :

— Vreau să spun... din cauza banilor — înseamnă că te muți, da ?

— Nu cred, i-am răspuns cu glas tare, și apoi am auzit ușa camerei ei închizîndu-se.

Am așezat cecul pe scaunul de lîngă pat, așa încît să fie cel dintîi lucru pe care să-l văd cînd mă trezesc.

3.

„Bum-bum-bum — iată-i pe eroii noștri-acum".

Pot vedea brațul lui Weaver, în haină de stofă scumpă, cum stă petrecut peste umărul lui Maurice. Maurice cîntă cît îl ține gura. Capetele lor sînt foarte apropiate unul de altul ; între ele farurile iscă un soi de tunel prin frunziș. Călătorim în urcuș, cu viteză mare, undeva pe la Sandwood. Alături de mine pot mirosi trabucul lui George Wade, iar de cealaltă parte pot simți corpul lui Johnson înghesuit într-al meu. Bătrînul își întinde grijuliu mîna atingîndu-l pe Maurice.

— Ce-i, tăticule ?

Maurice își întoarce capul. Apoi vede că am deschis ochii.

— O... s-a trezit pacientul, doctore.

Îl îndeamnă pe Weaver să se uite și el. În clipa aceea sînt singurul ins care se uită prin parbriz.

— Ia priviți-l dacă nu-i ca dintr-un tablou ! Te-ai ținut tare, Arthur dragă, zău așa, zice Maurice și izbucnește într-un hohot de rîs. Cum adică, nu-i adevărat ? i se adresează lui Weaver și-i aruncă lui George Wade o ocheadă. I-am putut auzi toate mărturisirile inconștiente, sau cum le-o fi spunînd la chestiile astea, nu-i așa, George ?

Pot să-l văd dar nu să-l aud pe Weaver potolindu-i rîsul.

— A fost cea mai grozavă scenă la care am asistat, Art. Eu îmi pun toată nădejdea în Dumnezeu să nu fie nimeni de față cînd mi-or scoate mie dinții. Nu mi-ar mai rămîne nici un prieten pe lume.

— Dar mie mi-a rămas ?

Maurice rîde și mai tare și exclamă :

— Ați auzit ce-a spus, domnule Wade ?

Se îneacă și gîlgîie :

— Ai un prieten, Arthur, și ăla-s eu. Nu pot garanta de nimeni altul.

Se uită drept în ochii lui Wade, a cărui față n-o pot vedea.

Apoi e rîndul lui Weaver.

— Mă cam îndoiam eu pînă acum de psihologie și de chestii de-astea, zice, dar de-acum încolo cred c-o să mă apuc să studiez și eu subconștientul și toate belelele celea de care vorbește Morry — știți voi : tot ce păstrăm ascuns sub tejghea.

— Nu-s decît aiurelile unui om care și-a pierdut starea de conștiință, protestează Wade. De ce ne-am chinui să căutăm altceva în ele ?

— Aiureli sau ba, răspunde Weaver, pare că știe pe unde calcă, și a călcat apăsat.

— Balamucul pămîntului, conchide Maurice. „Bum, bum, bum... iată-i pe eroii noștri-acum".

— Mă rog, nu-i port nici o supărare lui Arthur, declară Wade. E bolnav. Eu tot cred că ar fi trebuit să-l ducem mai bine acasă, cum ne-a sfătuit dentistul. Sau cel puțin să fi așteptat acolo pînă și-ar fi venit în fire de-a binelea. Cum te simți, Arthur ?

— El a vrut să vie. Nu-i așa, Art ? intervine Maurice. E ajunul Crăciunului și nu vrea omu' să fie ținut zăvorît într-o amărîtă de cameră. Așa-i că am dreptate, Arthur ?

— Nu știu.

— Cum te simți ? repetă Wade întrebarea.

Dă impresia că i-am făcut un rău, în vreme ce eram ca dus de pe lume. Vocea îi e sleită de puteri și ofensată, grija pe care mi-o arată prea vădită.

— Mi-a scăpat gura ?

— Te-au scos la aer curat înainte de vreme. Domnul Weaver n-a mai putut aștepta și Maurice a hotărît să te ia cu ei. Se pare că dentistul ți-a administrat o doză cam tărișoară.

— N-oi fi vrut să te lăsăm acolo, așa-i Arthur? mă întrebă Maurice. Ar fi trebuit să te vezi cînd te-am urnit din cabinetul ăla dentar. Credeai că înoți. Dădeai din brațe...

— Ai fi putut s-o iei înainte, observă Wade. N-aveam decît să luăm un taxi...

— Și să-l ducem acasă ? Ce fel de Crăciun ar fi petrecut el acolo ? Ia spune tu, Art, dacă n-are băiatu' dreptate ? Tu ai vrut să vii cu noi.

— Am ajuns pînă aici. Înapoi nu mai dau.

— Așa te vreau, măi Art. Ia arată-le tu ce poți !

— Cel mai bun lucru pe care-l putem face, încheie Wade, este să telefonăm după un taxi, de îndată ce sosim la vila domnului Weaver, și să-l ducem acasă la culcare.

— Ba nu mă duc să mă culc acum, i-o retez.

— Bine, Art, fie voia ta. Hai s-o facem cît mai lată, atîta cît încă sîntem pe pămînt. Mîine s-ar putea să trecem în lumea drepților.

Ne rezemăm cu toții de speteze și urmărim frunzele care flutură prin fața parbrizului. Trebuie să mai țin seama și de Johnson, care de cîtva timp îmi tot dă cu cotul. Dar nu vrea altceva decît să mă uit la el. În reflexul luminilor farurilor, îl văd că zîmbește ; e un fel de plăcere mută a lui.

— Ei bine, o să sosim în cîteva clipe, anunță Weaver. Am luat-o pe drumul lateral cînd am ieșit din oraș. E circulația mai redusă. Dacă te uiți la dreapta, George, peste cotitura asta, poți vedea pînă sus, la Primstone.

Înghit puțin sînge și-mi plimb vîrful limbii prin alveolele goale din față. Sînt moi. Parcă aș da de-o piftie. Simt o durere înăbușită, nu prea neplăcută, în toată partea de sus a gurii.

Automobilul iese gonind dintr-o scurtătură care ne duce pe buza dealului. Vedem orașul luminat în vale, salba de lumini încovrigîndu-se pînă la întunecimea din jur de Primstone. Laturile turnurilor de răcire din vale reflectă lumina cu putere descrescîndă, pînă ce vîrfurile turnurilor se ascund în bezna cerului. Sînt ca două coloane care susțin nu știu ce tainică greutate.

— O găurice de rai, constată Maurice.

Și trage o scuipătură pe fereastră afară. Weaver își ia în clipa aceea brațul de pe umărul lui.

— M-ai atins și pe mine, Morry, zice, purtîndu-și mîna de-a curmezișul obrazului. Unde dracu' te trezești ?

Nu cred că Maurice aude. În orice caz, scuipă din nou și Weaver îi strigă lui Wade :

— N-am ce-i face, George. Tu ce zici ?

E plictisit de purtarea flăcăului, dar nu ține cîtuși de puțin s-o arate. Wade nu răspunde ; se uită țintă la peisaj, cu o expresie extaziată, de parcă și-ar trece viața în revistă, în vederea unei reasigurări.

Farurile descoperă o poartă albă într-un gard viu înalt. Maurice coboară și, după o droaie de răcnete, o deschide — poarta — și trecem prin ea. Se urcă și Maurice din mers și o zbughim cu mașina pe alee în sus.

Fiecare fereastră a vilei „Linga Longa“ e luminată. O petrecere în toată puterea cuvîntului e în curs de desfășurare. Jumătate din oaspeți ne ies în întîmpinare, vociferînd și zbierînd, spre a ne însoți pînă la veranda vilei. Maurice se apleacă pe fereastră și se pune și el pe răcnit.

— Întocmai ca în vechea Romă, diagnostichează Weaver cu liniștită, superioară satisfacție.

Se reține a da ca din greșeală peste o pereche.

— Calcă-i că tot nu le pasă, țipă Maurice. E Crăciunul.

Cîtva timp nimeni nu poate deschide nici o ușă nici altceva ca să putem ieși. Apoi Maurice trage plafonul glisant și se cațără în sus. Amîndouă picioarele i se sprijină pe umerii de stofă ai lui Weaver, după care dispar dintr-o dată, în vreme ce el cade în brațele cuiva de afară.

— Iată cel mai costisitor preș pe care l-a avut vreodată în viață băiatul ăsta, constată Weaver, tot politicos, dar arătînd palid și încordat în lumina tabloului de bord.

Motorul se oprește. Pot zări înăuntrul verandei un uriaș pom de Crăciun. Cînd lumea se hîrjonește în jurul său, luminile bradului tremură.

— Cred că lucrul cel mai bun pe care-l avem de făcut e s-o luăm drept înainte, pînă ieşim, propune Wade.

— S-ar putea să ai dreptate, George. Numai că n-aş putea înainta nici zece metri.

Încearcă să deschidă uşa, dînd dovadă de oarecare demnitate, dar greutatea trupurilor de afară o apasă voios înapoi ori de cîte ori pare a izbuti s-o libereze.

— N-am invitat niciodată toată gloata asta. Jumătate din afurisitul ăsta de oraş e venită aici. Se pare că va trebui să apucăm şi noi calea plafonului glisant. Ce crezi ?

Dar se prăbuşeşte la loc pe banchetă.

— Eu zic să-i dai drumul drept înainte, îi repetă Wade. Nu-mi închipui că vreun om civilizat, şi cu atît mai puţin Slomer sau altul ca el, să vrea să se amestece în gloata asta. O bandă de cretini siniştri.

— Nu i-am invitat eu. Oricum, slavă Domnului că mai avem un ceas pînă să se ivească Slomer ori deputatul.

— Cît e ceasul ? întreb.

S-ar zice că au trecut săptămîni întregi de cînd am fost la dentist. Wade se scotoceşte în vestă.

— Încă nu e opt.

Mai trec zece minute pînă ce se deschide uşa din dreptul lui Johnson şi bătrînul piere dintr-o dată. Maurice m-a înhăţat de braţ şi zbiară :

— Fiţi atent cu porcul ăsta de cîine. S-ar putea să ne mai facă vreodată figura, înainte de a ne fi dat să-i admirăm din nou fermecătorul zîmbet de prunc.

Ajung în picioare afară şi mă reazem de maşină. Trupuri şi feţe şi pahare încleştate în degete mă împresoară din toate părţile, rîzînd şi strigînd şi ciocnind, şi totuşi pot auzi desluşit glasul lui George care rosteşte din automobil :

— De aici nu mă mişc pînă nu se-mprăştie gloata. Mă poţi lăsa aici.

— Hai, zîmbeşte, Art, ţipă la mine Maurice.

S-a adunat lume, nu glumă, întinzîndu-se pînă la verandă şi umplînd-o. Feţe aidoma unor măşti se bălăbănesc la toate ferestrele. Maurice e sufletul petrecerii. Mă strîmb la el spre a-l îndemna să se apropie. Cînd e lipit de mine şi-mi urlă drept în nas : „Hai, zîmbeşte-le, Art, sufleţelul taichii !“, eu îl împing de lîngă maşină şi-i altoiesc una sub centură. Apoi îl susţin cu stînga.

— N-o lua razna, Maurice, îl sfătuiesc.

Se degajează :

— Am uitat să spun, le explică el celor de lîngă dînsul, că sînt două lăzi cu sticle de bere în port-bagaj.

Îl însoţesc cu toţii în spatele maşinii. Weaver se şi află acolo, apăsînd pe mîner. Femeile ţipă şi bat din palme cînd iese la iveală cîinele ghemuit printre lăzi. Asta-i destul ca să-l scoată pe Wade din automobil : îşi croieşte drum cu coatele pînă-n rîndul întîi.

— Scot eu cîinele, zice el.

— Las' pe mine, îl asigură Maurice. Ţi-l scot eu. Îşi întoarce privirea către Weaver, care se hlizeşte. Hai, cuţu. Hai cuţu — cuţulache, hai !

Cîinele scheaună şi se tupilează în fundul port-bagajului. Maurice îl înşfacă şi-l trage afară, ţi-

nîndu-l cu o mînă de coadă, iar cu alta de zgarda lui groasă, bătută cu nituri de argint. Javra se încovrigă și se răsucește, apoi se liniștește în brațele lui Maurice. Femeile folosesc prilejul pentru a dovedi cît de miloase știu să fie și mîngîie potaia și o giugiulesc cu vorbulițe dulci. Cîinele-și lasă capul în jos și Wade surîde.

— Hop ! face Maurice, cînd îi fuge cîinele dintre mîini. Mi-a scăpat.

— Să nu fugă, zbiară Wade.

— Îl prind eu, îl asigură Maurice, dar încercînd să-l ridice pare să dea ca din întîmplare cu piciorul în el și cîinele, aflînd brusc un loc de trecere, se năpustește în tufăriș.

— Pe dracu ! La naiba ! face Wade.

Maurice și-a acoperit fața cu mîinile ; umerii i se scutură și-i saltă înlăuntrul pardesiului larg.

— A fugit, izbutește el să rostească.

— Vino aici, Toby ! Hai, Toby, vin' la tata ! Wade strigă cu glas dezbinat, sfîșiat între furie și ademenire.

Majoritatea celor prezenți aud pentru prima oară numele cîinelui — îl aud și eu pentru prima dată — și evenimentul e sărbătorit cu o grămadă de rîsete. Unul sau doi se îndepărtează.

— Îl găsim noi numaidecît, George, îl asigură Weaver, bucuros oarecum de această diversiune. Din grădină nu poate el ieși. Am face bine să băgăm lăzile astea înăuntru, înainte să dea de aer. Hai, fetelor, arătați-le luptătorilor unde să le pună.

Maurice trece pe lîngă mine, cărînd o ladă și tot chicotind.

— Hai, George, să intrăm, strigă Weaver la Wade, care încă nu s-a desprins din spatele mașinii și se uită plin de speranță înspre tufișuri.

— Mai întîi trebuie să găsesc cîinele, domnule Weaver. Nu-l pot lăsa pe nenorocitul ăsta de animal aici afară.

Și începe să strige și să fluiere, ca să-i arate lui Weaver că nu stă degeaba.

— Bine, George. Venim și noi înapoi într-o clipă, după ce aranjăm nițel lucrurile înăuntru. Din grădină însă nu poate ieși, ți-o spun eu, toate gardurile vii sînt împrejmuite cu un zăplaz de fier. Așa încît n-are rost să te necăjești.

Wade răspunde făcîndu-se nevăzut în tufișuri, dibuindu-și drumul cu bastonul : un vînător de cățeluși, ce mai încoace și-ncolo ! Weaver afișează un zîmbet mîngîietor cînd în sfîrșit intră în casă.

— Poți să te descurci singur, Arthur ? mă întreabă — și pleacă mai departe, fără să-mi aștepte răspunsul.

Știu să-mi găsesc drumul prin casa lui Weaver tot atît de bine ca în orice clădire publică, deși văd pentru întîia oară aici, fie ea și în ajunul Crăciunului, o recepție de talia asta.

Singurul simțămînt pe care-l încerc este dorința de a găsi pe undeva un colț liniștit și de a mă întinde. Locul la care mă duce mintea este un mic dormitor pitit pe sub streașină, vîrf al unuia dintre acoperișurile în formă de piramidă. E locul unde mă retrag de obicei, după ce am participat la vreuna din petrecerile pe care le dă Weaver după meciuri. De-abia mă aflu însă

la jumătatea scărilor, că Johnson intră în hol, semănînd leit cu însuşi rătăcitul cîine al lui Wade. Ajung la palier fără ca el să mă fi văzut. Sînt ameţit.

Uşa e încuiată. Dinlăuntru pot auzi nişte mormăieli. Bat în uşă :

— Hai ! Hai ! Gata. V-aţi făcut porţia.

Urmează o serie întreagă de scîrţîituri şi bufnituri, apoi aud vocea lui Tommy Clinton, unul din jucătorii de rezervă ai echipei municipale :

— Valea, că de-abia am intrat !

— Hai, Clinton, îi spun. Tat-tu e jos.

— Dacă n-o întinzi, vorbeşte el calm, ies şi, oricine ai fi, îţi sar în cap.

— Te lauzi, Clinton. Şi zău, fii şi tu drept. Ai doar toată noaptea la dispoziţie ca să-ţi iei tainul.

— Nu cumva o fi Arthur ? glăsuieşte el bănuitor, lăsînd-o mai moale.

— Ba da. Cît mai durează ?

— Mai dă-ne cinci minute, Art. În cinci minute ieşim, parol.

— Cinci minute. Aştept pe palier şi număr.

Mă întorc şi aştept lîngă un ficus cît toate zilele, aşezat într-un vas de alamă, una din maniile doamnei Weaver. Miroase de parcă l-ar fi stropit cineva de curînd, şi nu cu apă de la robinet. Dindărătul ficusului pot vedea scara şi o parte din hol. Zgomotul acolo jos e asurzitor, se propagă prin perete pînă la urechea mea, îmi umple tot capul de bîzîieli. Sînt numai de cîteva clipe aici, şi iată că Johnson apare din nou în bătaia ochilor, de data asta ţinîndu-se după

Maurice. Se ciorovăiesc puţin, apoi pornesc pe scări în sus.

Mă pipernicesc şi mă furişez de-a lungul palierului, pînă în camera de baie. Lumina e stinsă şi încui uşa.

— Dacă nu s-a evaporat, tăticule, pe-aici trebuie să fie, afirmă Maurice. Acasă nu s-a dus, de asta poţi fi sigur. Îi este numai ruşine că n-are dinţi.

Bate în uşa dormitorului din faţa băii, dar nu se alege cu nici un răspuns.

— Nu face pe nebunu', Art. Eu îs, Maurice. Ştiu că eşti înăuntru, vulpoiule. Ce ţi s-a întîmplat ? Faci pe bosumflatu' ?

— Pentru numele lui Dumnezeu ! aud vocea stinsă a lui Clinton. Nu putem avea oare o clipă de linişte în blestemata asta de casă ?

O clipă de tăcere, apoi Maurice îi dă din plisc :

— Scuză-mă, Tommy. Credeam că s-ar putea să fie înăuntru Arthur.

— Mă iei drept ceea ce nu sînt, răspunde Tommy. Du-te de vezi dacă nu-i cumva în grădină, Maurice.

— Nu-i aici, îi murmură Maurice lui Johnson. De ce nu te uiţi prin dormitoarele celelalte ? Eu cobor.

După ce pleacă amîndoi, umplu lavoarul cu apă rece şi-mi vîr capul într-însul vreme de un minut. Găsesc nişte aspirină pe o etajeră, lîngă un borcan cu pudră de talc al doamnei Weaver. Sau o fi al domnului Weaver ? Iau patru comprimate. Apoi încă două ca să fiu sigur. Uşa dormitorului

tocmai se deschide cînd ies din baie, şi Tommy păşeşte în prag însoţit de aleasa inimii lui.

— Un' ţi-e gagica ? mă descoase el.

— Vine.

Arăt înspre baie. Răspunde făcîndu-mi cu ochiul.

— Croitorul bun nici un petec nu leapădă.

Tommy se crede grozav cu femeile.

— Te caută Maurice.

— Spune-i că nu m-ai văzut.

— Cum porunceşti, Art. Poftă mare.

N-a lăsat cheia în broască. Zăvorăsc uşa, apoi îndrept aşternutul. Duhneşte a parfum. Sting lumina, trag perdelele, îmi scot haina şi pantofii. Mă vîr sub pătură şi încep să chibzuiesc de ce m-o fi urînd Weaver atît de mult de cîtva timp încoace ? În ce strachină am călcat ?

4.

Acel dintîi week-end al primei echipe de rugbi m-a rostuit cu şase lire mai mult decît prevăzuse George Wade. Din cele două meciuri am scos cincizeci şi şase de lire : fiind şi Crăciunul, am luat prime mari. Mi-am şi văzut înaintea ochilor un viitor de aur şi am cumpărat un automobil de care Weaver mi-a făcut rost. Era un Humber de la garajul Consiliului Regional, pe care l-am luat cu ceva mai mult de trei sute — jumătate din preţul pe care ar fi trebuit să-l plătesc dacă nu era şi Weaver la mijloc. Mi-am dat seama de adevăratul preţ al pieţei, cînd l-am vîndut în schimbul unui Jaguar, cîteva luni mai tîrziu.

Am avut nevoie de trei săptămîni ca s-o conving pe doamna Hammond să se urce în el. Se urca pentru a doua oară în viaţa ei într-o maşină : prima oară fusese la înmormîntarea lui Eric. Nu se putea hotărî cum să se poarte. Era duminică dimineaţa şi Lynda se tot foia să iasă la plimbare. Nu pomenise de maşină, Ian însă da. Doamna Hammond făcea nazuri, dar e drept că nu i-a repezit cu cine ştie ce tragere de inimă. Îmi tot zîmbea, de parcă aş fi poftit-o. Maşina strălucea în stradă — o curăţasem la opt dimineaţa şi acum era înconjurată de o bandă de puşti care nu mai văzuseră niciodată aşa arătare la ei în cartier.

— Bine, le-a făgăduit. O să vă duc în parc după cîteva minute.

— Vai, mămico, se miorlăi atunci Lynda, privind-o cu adevărată dezamăgire de adult.

— Păi credeam că de-aia mi-aţi împuiat capul toată dimineaţa, ca să vă scot la plimbare, se apără ea.

Parte din stinghereala ce o avea de a se urca în maşină provenea din faptul că punea lucrurile în legătură cu Weaver — şi dintr-o dată se apucă să-l duşmănească pe Weaver, găsind poate o uşurare în a arunca asupra lui personal toată vina morţii lui Eric. Nu ştia în ce fel îmi făcuse Weaver rost de maşină, dar auzise că mă învăţase să conduc. Avusesem grijă să nu-l las să vină mai aproape de capătul străzii.

— Ştii tu ce vrem, mămico — să ne plimbăm cu maşina lui nenea Arthur, o lămuri Lynda.

— Asta nu depinde de mine. Nu-i maşina mea, domnişorico.

— Te iau, i-am spus lui Lyn, dacă vine și maică-ta.

Fetița începu să țopăie, presupunînd că acum nu mai există nici o piedică.

— Nu știu dacă o să pot veni, răspunse doamna Hammond. Am atîtea de rînduit...

Își roti privirea în jurul camerei — o hală de vechituri. Acolo unde Ian își spălase mașinuța lui era o băltoacă de clăbuci de săpun, iar mai încolo se afla mormanul de cutii goale de conserve și de fulgi de porumb din care Lynda își făcuse un atelier al ei.

— Ce-ați zice, i se adresă ea copilei, dacă n-ați avea mîncarea gata la prînz ? Am atîtea de pregătit.

— Nu mi-ar păsa, o asigură Lynda.

— Ei, da, dar fără maică-ta nu putem merge, am avertizat-o.

Șovăitoare, fetița frămînta în mîini fusta maică-si.

— Bine, atunci, dar numai cîteva clipe, vorbi doamna Hammond, și-și scoase șorțul. Dăm o raită în jurul caselor.

— Nu vrei să-ți pui rochia gri ? am întrebat-o.

— La ce bun, pentru două minute ?

Mă privea mirată.

— E duminică. Lyn și cu mine sîntem gătiți ca de sărbătoare. Nu-i așa, Lyn ?

Nu era dispusă să înceapă o discuție. Știa de bună seamă ce doream, așa că se duse sus, fără a mai scoate o vorbă.

Am așteptat-o în bucătărie, în vreme ce Lyn și Ian se zbenguiau pe afară, claxonînd, izbind pneurile cu picioarele, lustruind geamurile. I-a trebuit cîtva timp ca să se pună la punct și, cînd a coborît, era cu capsa pusă. Plînsese. De la o vreme încoace plîngea cu nemiluita : mult mai mult ca de obicei. A băgat iarăși copiii în casă și le-a tot frecat amîndurora fețele cu un burete, pînă ce s-au pus pe bocit. Eu am îmbrăcat vestonul de sport și am ieșit în stradă. Ea a încuiat ușa de la intrare cu grijă, rămînînd cu cheia în mînă.

Era o dimineață însorită de iarnă. Prin ușile caselor se vedeau răsărind ca la un spectacol cîteva capete. Doamna Hammond își ținea ochii plecați, nevrînd să pară că-i pasă. Era neliniștită. Știa ce gîndesc vecinii și, din pricina asta, se temea de ei. În vreme ce-i deschideam portiera mașinii, i-am spus :

— Acum or să te ia drept o doamnă.

— Da, mi-a răspuns ea. Dar îmi dai voie să mă așed în fundul mașinii ? Nu vreau să pară că...

Îmi întîlni privirea și adăugă :

— Lynda și Ian tot vor voi să stea în față.

— Vom sta cu toții în față. E loc berechet. Mașina asta i-a cărat și pe borțoșii ăia de granguri de la Consiliul Regional, așa încît nu se va plînge de noi că sîntem prea grei.

S-a urcat lîngă volan.

Am condus încet de-a lungul străzii, să nu-i lipsesc pe vecini de întreaga bucurie a bîlciului. Și-i vorbeam doamnei Hammond într-un chip destul de ostentativ, ca să-i arăt cît de independent sînt și că de fapt nu mă sinchisesc de părerea lumii.

Am cotit-o la stînga pe City Road și am pornit să ies din oraș accelerînd viteza. Doamna

Hammond era nervoasă. Îl ținea pe Ian strîns între genunchi, iar brațul și-l petrecuse pe după talia Lyndei. Urmărea cu privirea uriașa capotă a motorului, ca și cum i-s-ar fi părut cine știe ce matahală de reptilă care-și rîcîie drumul prin peisaj.

— Cît de departe mergem ? m-a întrebat cînd ultimele case rămăseseră în urma noastră și pluteam între înaltele maluri ale gardurilor vii acoperite de funingine.

— Eu ziceam că n-ar strica să ne luăm liber toată ziua.

Pe Lynda n-o mai puteam folosi să-mi susțină propunerea, așa încît adăugai :

— Casa ai încuiat-o. Să facem așadar o plimbare la țară. Nu te supără, nu-i așa ?

— Acum e drept că ne-ar fi și greu să coborîm.

— Dacă ai de gînd să te porți așa, mai bine întorc.

Nu mi-a răspuns.

— De-ar fi măcar de dragul copiilor, și tot merită. Nu ești de acord cu mine ?

Aș fi putut aștepta mult și bine un răspuns. Am luat-o către nord, trecînd peste culme în valea alăturată. Am ocolit orașele mari, pierzîndu-ne o jumătate de ceas cu șerpuirea prin suburbii. Copiii deveniseră neastîmpărați văzînd numai și numai case pretutindeni. Am apucat-o pe șoseaua care duce peste pîrloage și am ieșit pe culmea unei uriașe creste de calcar, de unde aveai perspectiva a zece sau cincisprezece mile de pămînt împădurit. Ne-am înviorat cu toții și am parcat mașina pe un petec de iarbă. Am coborît, ne-am dezmorțit picioarele și i-am trimis pe Lyn și pe Ian

îndărătul tufișurilor. Mai erau niște excursioniști care parcaseră acolo, înaintea noastră ; ne-au făcut semn cu mîna, plini de voioșie, iar doamna Hammond a zîmbit și le-a răspuns sfios.

— Am mai fost o dată aici, mi-a mărturisit ea. Veniserăm cu autobuzul. Chiar înainte de a ne fi căsătorit.

— Cred că vara trebuie să fie mai frumos. O să venim să vedem.

Tot mai surîdea. Cîtva timp ne-am învîrtit încoace și-ncolo printre stînci și mesteceni ; i-am fugărit pe copii pînă ce s-au săturat și ne-au cerut să plecăm mai departe.

Am urmat șoseaua pînă la vale și am ținut-o de-a lungul rîului, trecînd prin două păduri pustii și părăginite și printr-un sat. Cotind pe-o serpentină, am dat de Mănăstirea Markham, situată la marginea apei și înconjurată de pajiști. Doamna Hammond își vădi surprinderea printr-o exclamație. Lyn mai că se năpusti prin parbriz la „castelul fermecat". Am condus mașina de-a lungul unei alei înguste și ne-am oprit la poalele ruinelor, în imediata apropiere a unei turme de oi, care au dat tîrcoale automobilului de parcă n-ar fi fost și el decît o altă parte a ruinelor, bușindu-se cu boturile lor negre pe sub roți, ca să ajungă la cîte un smoc de iarbă.

— Nici că-ți vine a crede că există așa ceva, recunoscu doamna Hammond.

Stăteam lîngă mașină și ne ridicaserăm privirile către scheletul clădirii, cu marea ei fereastră îndreptată, goală, spre cer. Ian rămăsese lîngă noi, înfricoșat, dar puteam auzi, dinăuntru, ecoul strigătelor Lyndei.

Am pornit agale spre Lynda. Se tot repezea înapoi să ne spună ce noi descoperiri făcuse. Am ajuns-o din urmă numai la malul rîului, unde nu-şi lua ochii de pe apă, ca să mai surprindă o dată ţîşnitura unui peşte. Rîul fusese lărgit acolo, cu multe veacuri înainte, şi i se durase şi un baraj de-a curmezişul. Din toate nu mai rămăsese acum decît o înşiruire de pietre ce alcătuiau un fel de podişcă şi în jurul cărora apa, ca o perdea netedă de marmură bălţată, se prăvălea. Lynda sări pe prima piatră, se cumpăni şi spuse :

— Sînt peşti în apa asta. Trecem dincolo, mămico ?

Maică-sa clătină din cap :

— Prea-i periculos, Lyn. Şi ne-ar lua oricum prea multă vreme.

Eu o luai pe Lynda în braţe.

Maică-sa ştia ce voiam să fac. N-a spus nimic. Dădu să facă un pas, apoi se opri şi rămase ca ţintuită locului. Ne privi cum trecem de pe cea dintîi piatră pe a doua şi apoi întoarse capul. Privea către ruine, ţeapănă, măruntă, ca o stană.

Rîul era adînc şi curgea lin, iuţit de ploile iernii ; fundul nu i se vedea din cauza sclipirii apei. Spuma bolborosea şi împroşca pietrele, dar luneca aidoma sticlei deasupra celor cufundate şi nevăzute. Lynda era înfricoşată. Îşi rotea privirile jur-împrejur, ca şi cum nu i-ar fi venit să creadă, ca şi cum apa ar fi fost ceva nou, ceva ce nu mai văzuse ori la care nu luase aminte pînă atunci. Era grea şi, cum păşeam de pe o piatră pe alta, aveam impresia că fata s-ar fi putut înspăimînta, trăgîndu-ne pe amîndoi în rîu. Ajunsesem la jumătatea drumului, mai înainte de a-mi da seama că unele pietre nu erau sigure şi, cînd am încercat să mă întorc, nici una nu era destul de mare ca să-mi pot sprijini pe ea toată laba piciorului. Renunţasem la speranţa de a-mi păstra picioarele uscate. M-am bălăcit prin apă şi am luptat pentru fiecare piatră ; cînd izbuteam să mă sprijin pe cîte una, mă opream să-mi regăsesc echilibrul. Ultimele pietre fuseseră îngrămădite laolaltă spre a se putea pescui de pe ele şi, de îndată ce ne-am aflat pe acel mic debarcader, i-am spus Lyndei să facă semne către celălalt mal.

— Maa-maa ! se porni să behăie cît o ţinea gura.

— Vrei să te plimbi niţel pe aici, Lyn ? am întrebat-o. Ori vrei să mergem chiar acuma înapoi ?

Nu ştia nici ea. Se uita la mine, apoi la apă. Acolo unde ne găseam ţărmul era jos şi mîlos, iar picioarele mi se tot afundau. M-am gîndit să încerc să dau de-un pod, dar în josul apei rîul se pierdea într-o pădure, unde părea puţin probabil să aflu ce căutam, iar mai sus apa se rostogolea de-a lungul unei rîpe stîncoase, ciuruite şi înconjurate de buruienişuri şi mocirle.

Lynda s-a vîrît pe sub un tufiş, două. A găsit un cuib de păsări şi ne-am uitat amîndoi la el cu nervozitate, mai lacomi decît am fi făcut-o în alte împrejurări. Eu am ţinut-o ridicată în aşa fel încît să-şi strecoare mîna în mijlocul tufişului şi să pipăie acolo în căuşul cuibului. A scos un fulg, umed şi mic.

— Acum vrei să ne înapoiem, Lynda ? i-am spus.

A scuturat încet din cap, holbîndu-se la tufişuri în speranţa de a mai găsi şi altă distracţie. Se făcuse palidă. Mai apoi s-a dus de s-a aşezat pe malul jos, urmărind-o cu privirea pe maică-sa, rămasă la vreo cincizeci şi mai bine de metri. Puteam vedea automobilul înălţîndu-se în mijlocul turmei de oi, şi petele roşii de vopsea de pe spinările mioarelor. Am încercat să-mi închipui ce sentimente m-ar năpădi dacă aş fi răspunzător că Lynda s-a înecat, însă după ce-am luat-o în braţe gîndul ăsta m-a părăsit.

— Gata de drum! am strigat, atît de voios încît fata a început să rîdă.

A găsit însă de cuviinţă să se smiorcăie, pe măsură ce ne apropiam de mijlocul rîului şi mă auzea suflînd din greu, gîfîind în vreme ce — căutînd să-mi menţin echilibrul — săream de pe o piatră pe alta. M-am oprit să mă odihnesc. Apa înăbuşea orice alt zgomot. Doamna Hammond ne făcea semne şi striga ceva, mica-i siluetă părînd ea însăşi cufundată în apă. Lynda se uita cu atenţie să vadă unde o să-mi proptesc picioarele pe următoarea piatră, apoi văzîndu-le că alunecă pe muşchiul verde, îşi înălţa căpşorul şi-şi pironea privirea asupra micuţei siluete de pe celălalt mal. O simţeam cum tremură între mîinile mele, agăţîndu-se răbdătoare de mine, înfigîndu-şi degetele în braţele mele, ţinîndu-şi răsuflarea pînă ce — după cîteva încercări de a-mi pune picioarele pe un bolovan verde, răzleţ — am reuşit în sfîrşit.

— Uite, Lyn! Ai văzut peştele ăla?

Dar nu m-a putut auzi ce spun.

— Maa-maa! Mămico!

Îşi flutura domol braţul.

Maică-sa îi strigă:

— Nu te mai tot zvîrcoli — sau vrei să-l vezi căzînd pe domnul Machin în apă?

Vocea-i răsuna ciudat, nepăsătoare.

Cînd ne-am oprit pe ultimul bolovan, Lynda s-a zbătut să coboare. Am aşezat-o pe iarba de curînd cosită scurt şi s-a repezit să se azvîrle în braţele maică-si.

— Am făcut-o! i-a spus. Ne-ai văzut?

Teama îi pierise cu desăvîrşire o dată cu sentimentul de uşurare. Maică-sa o cuprinse la piept, o înfăşură toată, fără măcar a se uita spre mine.

— Ne-am întors repede, nu-i aşa? întrebă Lynda, înfofolită.

Picioarele mi-erau leoarcă. Abia după ce mi-am încălţat o pereche de bocanci de sport pe care-i aveam în spatele maşinii, doamna Hammond schiţă un zîmbet sfios.

— Doar n-ai de gînd să conduci cu vapoarele astea? îmi zise.

— Păi, alţii n-am. Vrei să mi-i împrumuţi pe-ai dumitale?

Roşi, uitîndu-se cum îmi legam şireturile. Se îmbujorase de altfel din clipa în care Lynda sărise din braţele mele într-ale ei, ca şi cînd toată tevatura i-ar fi răscolit sîngele, l-ar fi tălăzuit în locuri pe care le socotise ori simţise pînă atunci moarte. Faţa îi exprima liniştea stării de destindere ce urmează după o încordare şi-i bătea în roşu aprins, de parcă ar fi stat vreme îndelungată la aer.

— Vom vedea cum se poartă aceste „vapoare" cînd o să pornim maşina, i-am spus.

— Crezi că-i prudent ? Vorbea serios. Poţi conduce în ei tot atît de bine ca-n ghetele celelalte ?

Cînd am început să rîd, mi-a răspuns cu un fel de zîmbet încurcat.

— Credeam că ai obsevrat că nu conduc cu picioarele.

— Mă gîndesc la pedalele acelea, pe care apeşi.

Ne-am uitat unul la altul cu sfială, dîndu-ne amîndoi seama că de fapt ne jucam. Apoi ea îşi îndreptă privirea spre ei, şi bătu din picior la ele.

Senzaţia de siguranţă din automobil am apreciat-o mai mult ca oricînd. Dădusem drumul la încălzire, înaintam lin, ne lăfăiam în confort din toate părţile.

— Mare lucru e să ai o maşină, am rostit eu, iar doamna Hammond se învoi cu o mutră îndoielnică, rezervată.

— Aici a trăit un rege ? întrebă Lynda, îmbujorată ca şi maică-sa şi privind ruinele în vreme ce încercam să ieşim din vale.

— Aşa mi-nchipui, drăguţo, răspunse doamna Hammond.

Nu ştia, de bună seamă, că acolo fusese o mănăstire. Lynda a urmărit cu privirea pînă ce ultima piatră din vîrful clădirii s-a făcut nevăzută printre copacii golaşi.

— Unde mergem acum ? întrebă doamna Hammond.

Coborîsem o pantă lungă şi înaintam repede. Am apăsat pedala cu piciorul ; automobilul se legănă şi se clătină, iar aerul, pe undeva, scoase un ţipăt la trecerea peste o groapă.

— Mergem într-un loc despre care am auzit şi eu vorbindu-se. Tragem acolo să mîncăm ceva. Nu-i departe.

Am pornit-o înainte, de data aceasta tăcuţi, dar cînd am trecut prin următorul sat, cu locuinţele sale cenuşii de piatră, asemenea malurilor unui rîu, mă întrebă :

— Înseamnă că va trebui să mîncăm laolaltă şi cu altă lume ?

— Depinde dacă mai e cineva acolo. Nu cred să fie aglomerat în perioada asta a anului. Nu-ţi place să mănînci cu alţii, sau ce-i ?

— Nu că nu-mi place, răspunse ea stingherită. Mă întrebam doar dacă sîntem îmbrăcaţi cum trebuie.

— Părerea mea este că, atîta vreme cît avem ceva pe noi, n-or să ne dea afară.

Howton Hall e un vechi conac prefăcut în hotel şi restaurant, pentru acel soi de clienţi care-şi pot permite să-şi ia maşina spre a petrece acolo o seară sau un week-end. Se află situat la egală distanţă de trei mari oraşe industriale şi este accesibil încă altor două. Depărtarea acţiona ca un fel de sită socială. Dar, de cînd cu toată creşterea asta a numărului de automobile şi cu tot felul de reclame turistice aiurite, a mai coborît cu o treaptă ori două pe scara eleganţei. Două cluburi ale Federaţiei de rugbi îşi programează acum acolo dineurile anuale, iar în week-end-uri poţi da de profesori de şcoli sau de cîte un funcţionar care a parcurs tot drumul pe bicicletă, năduşind, bietul, din plin. Din pricina înmulţirii clientelei şi a ieşirii din categoria de lux, au împărţit localul în două. De o parte, cu vedere asupra

unei adînci văi împădurite și a unui lac, se află sectorul mai acătării și restaurantul ; de cealaltă parte e un parcaj pentru mașini, rasteluri pentru biciclete și o cafenea.

I-am dus la restaurant. Era după ora unu și nu prea aglomerat. Am încercat s-o conving pe doamna Hammond să intre la bar, dar de cum și-a aruncat ochii asupra mobilelor plușate și de cum a văzut negustorii de stofe din regiune, n-a mai fost chip s-o hotărăsc a se urni peste prag. Restaurantul nu se schimbase de fel : aceeași mulțime de oameni care vrusese să scape de grija de a-și găti acasă prînzul de duminică. Tîndăleau mîncînd și bînd, și făceau cam prea mult zgomot. Dar erau destul de risipiți prin săli, așa încît nu puteau fi chiar de nesuferit.

Pe un întreg perete cărămizile fuseseră scoase și înlocuite cu geamuri ; aveai astfel impresia, așezîndu-te, că încăperea anină deasupra văii : o senzație pe care n-o încerci oriunde și pentru care plăteai, în schimb, din gros.

Era înfricoșată — mai înfricoșată ca atunci cînd o trecusem pe Lynda peste rîu. Și o frămînta grija ca nu cumva atît Lynda cît și Ian să se poarte ca niște purceluși. M-am străduit s-o fac să priceapă că pe nimeni nu-l doare în cot că rămăsesem încălțat cu bocancii de sport.

Chelnerului, care nu s-a sfiit de fel să ne arate impresia lui, aceea că am fi nimerit adicătelea din greșeală în acea parte a hotelului, i-am vorbit numai eu. Chelnerul tușea într-una cu tîlc și ne atrăgea atenția asupra piperatelor prețuri doar din vîrful distinsului său creion. A și subliniat un preț sau două, ca să scoată astfel în evidență cît de scumpe erau toate. Am comandat tot ce era mai scump. Nu era el sigur că avea să fie bine. Ar fi vrut să se vadă ajuns cît mai repede la făcutul plății. Doamna Hammond tăcea chitic : netotul băgase groaza într-însa ; și-l privea de parcă ar fi exalat un anumit miros.

Ceea ce însă nu ne-a împiedicat, după ce năpîrstocul ăla ne-a scutit de prezența lui, să ne bucurăm de masă. Doamna Hammond făcea ochi ma i, gustînd din felurile suculente de mîncare. Momentul îi dădea senzația că, deși se umilise venind acolo, totuși meritase să vină.

— Nu-i așa că și acesta este unul din restaurantele unde se servește cafea după desert ? m-a întrebat ea la un moment dat, ca și cum numai în restaurante de-alde-astea ar fi umblat de cînd lumea.

Tocmai isprăvise a îndesa ultimul cartof în gîtlejul lui Ian. Cînd i-am răspuns că „Da", a încuviințat din cap, cu înțeles.

— Acum că ești aici, vrei și o cafea ? am întrebat-o, fiindcă la drept vorbind voiam să renunț la cafea.

Nu aveam ciorapi în picioare și cîțiva din rîioșii din jur se zgîiseră pe sub masă la bocancii mei de sport. Unul dintre ei se și grăbise a atrage chelnerului atenția asupra lor.

— Da, mi-a răspuns.

Își redobîndise încrederea în sine, datorită faptului că nu fuseserăm dați pe ușă afară, dar mă privea iscoditor ca să-și dea seama dacă piedica nu era cumva bănească. Am comandat două cafele.

Cînd au sosit, a vrut și Lynda niţică ; într-o ceaşcă de-a ei. I-am dat în schimb niște suc de portocale, chelnerul asigurîndu-ne că nu-i este peste măsură de greu să-l aducă. Ne-am sprijinit apoi de spetezele scaunelor și ne-am uitat la peisaj ; nu trecuseră nici cinci minute, că se și arătară semne de neastîmpăr din partea copiilor. Lynda pornise să dea o raită printre mese și se oprise să urmărească pe un ins liniștit care mînca un pui. I-am spus doamnei Hammond să-l ia pe Ian, s-o înhaţe pe fetiță și să ne întîlnim cu toții după aceea la mașină.

Chelnerul era hotărît să mă lase să aștept cu plata. I-am îngăduit trei minute. După aceea m-am îndreptat iute înspre ușă.

Mi-a tăiat drumul, împiedicîndu-se de vreo cîteva ori de-a lungul sălii, clătinîndu-se și legănîndu-se printre mese, de parcă i-ar fi pus cineva foc la fund.

— Aţi plătit — domnule ? m-a întrebat el abia răsuflînd.

Am încercat să mă gîndesc la un răspuns foarte iscusit, dar tot ce mi-a ieșit din gură a fost :

— Nu.

Se strîmbă străduindu-se să pară amabil și-mi întinse nota pe o tavă. Făcea cam vreo două lire și șaisprezece șilingi. L-am întrebat cum de s-a ajuns la atîta. Mi-a explicat totul cu deosebită grijă, simţind în sfîrșit că avusese dreptate să ne privească de la început chiorîș, verificînd fiecare fel pe care-l mîncasem, încercuindu-l cu distinsu-i creion pe lista de bucate, rezervîndu-și cu plăcere în adîncul minții posibilitatea de a-l

chema în ajutor pe director. L-am întrebat dacă nu greșise la adunare.

Galopă de-a lungul coloanei bănuţilor, a șilingilor și impunse la repezeală lirele. Bănuţii, i-am suflat, acolo cred că ai greșit. I-a adunat din nou, niţeluș mai încet, aruncîndu-mi cîte o privire la fiecare șiling pe care-l ștergea. Am găsit de cuviință că ar trebui să confruntăm prețurile cu cele de pe listă. Ceea ce a și făcut. Cifrele de pe nota de plată erau acum îngroșate ca desenul unui copil, de cît tot trecuse peste ele. Creionul i se tocise. Fierbea de mînie. Eu tot nu eram sigur că nu greșise cumva. A mai verificat încă o dată totul — și cîteva cifre nu le-a putut deosebi.

Am numărat banii cu grijă și-am pus un bacșiș de șase bănuţi peste teancul de bani.

— Mulțumesc, zise, și-i ardeau ochii ca niște cărbuni aprinși.

Mă așteptau în fața mașinii. Lynda plîngea și Ian se sprijinea somnoros de apărătoarea de noroi. S-a încruntat la mine cînd am ajuns lîngă el, de parcă aș fi purtat răspunderea tuturor necazurilor lui.

— Ce s-a întîmplat cu fetița noastră ? am întrebat-o pe doamna Hammond.

— A mîncat bătaie pentru că a fugit printre mesele alea, spuse maică-sa.

I-am aruncat o privire plină de înțelepciune Lyndei și am deschis ușile mașinii. Am plecat de la Howton Hill cu senzaţia că realizasem ceva.

Ne-am întors pe alt drum, străbătînd locuri de ţară pe unde nu mai fusesem decît în copi-

lărie, cu bicicleta. A fost un fel de călătorie triumfală. Lynda adormise. Am oprit ca s-o așezăm pe bancheta din spate, iar doamna Hammond s-a așezat alături de ea. Am ajuns în Fairfax Street o dată cu apusul soarelui.

Am fost prea ocupat în următoarele cîteva săptămîni ca să mai stau să mă gîndesc la ce efect putuse avea excursia. Doamna Hammond părea mai liniștită. Eu nu prea stăteam pe acasă și abia dacă vorbeam unul cu altul. Mi-am urcat singur chiria și ea nu s-a opus. Am încetat astfel de a-mi mai spăla lucrurile și de a o mai ajuta la spălatul vaselor. Mai căram însă cînd și cînd cărbunii din beci.

Îmi petreceam mai tot timpul făcînd cunoștință cu noua gașcă de oameni printre care mă vîrîsem ; și mașina constituia capitalul meu cel mai de preț. Înainte de toate, însemna că-l puteam evita mai ușor pe Johnson, ceea ce fusese cu adevărat greu pe cînd nu aveam alt mijloc de călătorie decît autobuzul și nici alt loc prin care să trec decît parcul. Singurele dăți cînd îl mai vedeam acum erau orele de după meciuri, acasă și la cîte un antrenament seral ori două. Cu o mulțime de noi prieteni care forfoteau în jurul meu, mi-am însușit degrabă tehnica eschivării.

Lucrul cel mai de mirare din partea lui Weaver s-a dovedit a fi că omul nu mai știa ce să facă pentru mine. Ajunsesem în lumea lui ; și ne-am apropiat destul de multișor. El mi-a dat pontul cu privire la Jaguar după ce pusesem mîna pe cele cinci sute și optzeci de lire pentru Humber

și mi-a mai împrumutat cele o sută și cincizeci de care aveam nevoie ca să nu-mi depășesc contul din bancă. Ceea ce l-a lăsat țuț este că i-am dat banii înapoi în mai puțin de cinci săptămîni. Explicația era că de cîteva săptămîni cîștigam pînă la 20 de lire pariind pe cîinii de la Stokeley, un sat de mineri așezat undeva mai de vale, unde locuia Frank Miles, căpitanul echipei.

Cu acea încredere pe care ți-o pot da o mașină și lipsa oricărei griji bănești, știindu-mă totodată și ținta tuturor privirilor, mi-am descoperit și darul de a ști să mă pun bine cu cîțiva oameni însemnați, de la industriașii locali și directorii regionali pînă la vedetele sportive de prin orașele vecine, și chiar pînă la deputat. Totul dura de obicei puțin. Taff Gower mi-a fost, în afară de Maurice, aproape singurul prieten de care am rămas legat. Din ziua cînd îi turtisem nasul — care a și rămas pentru totdeauna încovoiat de atunci — ne împrieteniserăm într-un fel lipsit de pretenții. Nu făceam niciodată mare lucru unul pentru altul. Cîtă prietenie era între noi se datora toată chestiei cu nasul și faptului că-l pocnisem. Îl vedeam destul de des, chiar și cînd s-a lăsat de sport și a preluat o cîrciumă lîngă Primstone — mă ajuta la antrenamentul juniorilor în serile de joi.

Nu eram însă atît de apropiat de Weaver încît să nu văd că era și el un exemplar cît se poate de bun al tipului de om azi-cu-ăsta-mîine-cu-ăla. Nu depășise niciodată stadiul în care prietenia este totuna cu aerele protectoare ale unuia din prieteni. Am înțeles că fusese cîndva un adevărat ambițios — mai mult decît puteam eu

vedea acum sau decît mi-aş fi închipuit — şi că era încă foarte susceptibil în ceea ce-l privea pe singurul său rival, Slomer. Erau socotiţi a fi cei mai periculoşi oameni din oraş — în măsura în care putea fi vorba de oameni periculoşi în acest oraş — iar Primstone era şi jucăria unuia şi a altuia. Cumpărau şi vindeau jucători, îi formau şi-i lăsau baltă cum ar face doi copii cu nişte soldaţi de plumb. Dar aşa se pare că se petrec lucrurile cu orice sport profesionist. Pentru mine unul, doar atîta era interesant : să rămîn cît mai aproape de Weaver.

Cînd am început a mă ţine de el, ori mai degrabă el de mine, nu-mi dădeam seama cît era de puternic. Îmi spuneam că merit şi eu să existe un alde Weaver care să aibă grijă de mine. Nu am înţeles cît de mult sînt în stare oamenii să urască, pînă ce n-am dat de cîţiva care nu-l înghiţeau pe el, sau care nu-l înghiţeau pe Slomer. Despre Weaver se presupunea că are cîrlig la băieţi, ceea ce putea să însemne că nu-i greu să rămînă agăţat în părerile altora. Poate să fi avut vreo pornire în direcţia asta, dar mare lucru nu făcea. Se tot uita la noi în timpul băii calde, dar mai mult decît să ne bată pe spate ori să ne ia pe după umăr nu făcea. Simpatiile şi antipatiile îi erau mai pronunţate decît la cei mai mulţi dintre oameni. De altfel, orice reticenţe aş fi putut avea, le-am dat, fără a sta mult pe gînduri, deoparte, pentru simplul motiv că Weaver ţinea grozav la mine. Era bogat, iar eu nu mai cunoscusem niciodată pînă atunci un om bogat.

A trecut cîtva timp de cînd mă aflam în preajma lui Weaver, pînă ce am făcut cunoştinţă

cu nevastă-sa. Nu se arăta niciodată la recepţiile de duminică seara, iar el nu pomenea niciodată de dînsa. După cîte am auzit însă ici şi colo, era o cucoană tare sfîntă, sprijinindu-i pe episcop care-i era vecin, şi tagma acestuia şi preluînd răspunderea pentru opera de asistenţă socială a bătrînilor din oraş. Tabloul ăsta mi-a dat de bănuit că ea şi cu Weaver n-o duceau prea bine împreună.

Eram în sala de cocteiluri a localului „Baloţii de lînă" din Victoria Street, într-o după-amiază de sîmbătă, în timpul vacanţei — prima vară după ce fusesem angajat — cînd l-am văzut că intră pe Ed Philips. Tocmai venisem în oraş să iau maşina de la garaj şi, deoarece era după ora de închidere, mi-am spus că nu altceva îl făcuse să intre decît faptul că-mi văzuse maşina afară. M-a văzut, cu acea tresărire de tardivă recunoaştere pe care unii bărbaţi şi unele femei găsesc de cuviinţă s-o adopte ca să arate cît mai ocupaţi.

— Noroace, Arthur. Sîntem puşi pe ghiftuială noi, atleţii ?

Asta era grija lui cea mare, să pară şi să se poarte cît mai atletic — bordul pălăriei niţel lăsat în jos, mănuşile-i galbene uşor învălătucite, gulerul hainei o idee ridicat în jurul gîtului. Activităţile atletice, în afară de golf, le desfăşura doar în scăfîrlia lui — ceea ce nu le împiedica de fel să-şi producă efectele. Îmi venea întotdeauna greu să pot ghici cam ce altă ispravă mai făcuse. Poate că pe cînd era la closet în dimineaţa aceea cîştigase proba finală, poate că în drum spre birou cîştigase cursa de 1500 metri.

Era greu de spus. Lucru sigur însă că întotdeauna cîştigase ceva atunci cînd îşi făcea apariţia pe undeva, păşind mai ţanţoş decît un cocoş pintenat.
— Eşti ocupat ? mă întrebă el nestînjenit şi se aşeză.
— Cum îţi merge, Ed ?
— Binişor. Ştii cum e, căldura asta de vară. Pot să-ţi ofer ceva ? vru să afle, prudent. Mă întrebam dacă eşti ocupat.
— S-ar putea să fiu, dacă stărui.
— Dacă nu eşti, mă gîndeam că ai putea veni cu mine pînă la Weaver acasă, îmi propuse.
— De ce tocmai eu ?
— Maşina mi-e pe butuci, băiete, şi nu vreau să iau un taxi. S-ar putea să facă o impresie proastă — eu pe doamna mă duc s-o văd, nu pe barosan.
— Da' autobuzul ce cusur are ?
— Păi bine, Arthur dragă (şi se învioră), cum oare m-aş putea duce să-i bat la uşă, după ce cobor dintr-un afurisit de autobuz ? Maşina aia a ta pe care ai cumpărat-o de la Consiliul Regional e cum nu se poate mai potrivită.
— Humber-ul l-am vîndut. Acum am un Jag. Şi n-are s-o dea gata pe una ca ea. De altfel, l-am cumpărat prin Weaver.
— O, păcat de Humber-ul ăla. Avea un geam despărţitor, nu-i aşa ? Nu ? Oricum, n-o să observe ea deosebirea. Ei, dacă nu-s cel puţin Daimler-e, maşinile i se par toate deopotrivă. Putem s-o luăm din loc cînd eşti gata.
Pe măsură ce ne apropiam de Linga Longa, mă simţii niţeluş nervos, şi-apoi ros de curiozitate. Şi simţindu-mă nervos şi curios, băgai de seamă că

şi Ed se schimbase. Weaver nu era acasă — numai nevastă-sa. Ed se frămînta de-a binelea cînd am ajuns la poarta cea albă.
— Să vin şi eu cu tine ? l-am întrebat.
M-a privit oarecum surprins.
— O, dar nu cred că-i nevoie să te car şi pe tine, Arthur dragă.
Nu înceta să se poarte faţă de mine ca faţă de un animal dresat pe care trebuia să-l îmblînzească.
— Ai venit numai ca să faci o plimbare, fiule. Nu ţi-ar prinde bine să te bag aşa tam-nisam în chestii de-alde-astea, neaşteptate.
— E o chestie particulară, şi nu vrei să aud şi eu ? mi-am dat cu presupusul.
— Nu-i nimic personal, Arthur...
Şi ridică uşor din umeri.
— Vin şi eu aici cînd şi cînd — mînat numai şi numai de simţul datoriei. Doar pentru cîte o şuetă, s-ar putea zice. Are tot felul de cunoştinţe şi-mi spune şi mie ce se mai întîmplă. În felul ăsta mă cruţ de o groază de drumuri. N-ai decît să vii şi tu înăuntru, frate dragă. Chiar vino zău, dacă ai chef să vii.
Atîta vorbea, încît mă lămurii că nu-mi doreşte prezenţa : eu eram doar şoferul. Neobrăzarea lui mi se păru nostimă şi mă mulţumii să rînjesc.
— Hai intră, îi spusei. *Eu unul* aştept afară.
— Eşti sigur ? Nu te superi ?
Dar o şi zbughise în sus pe scări, şi apăsa pe sonerie.
Apăru May, jupîneasa irlandeză a Weaverilor. Ed îi aruncă o ocheadă şi schiţă cîteva uşoare

mişcări cu mîinile, de parcă ar fi făcut în acelaşi timp reclamă maşinii cît şi lui însuşi. Îşi cam pierduse din încredere, cerîndu-mi să-l aştept.

— Noroc, Arthur, îmi strigă May peste umărul lui.

— Doamna Weaver e acasă ? întrebă Ed. O caută domnul Philips de la ziarul *Guardian*. Şi se făcu nevăzut în holul casei.

Şedeam, ciocănind în volan şi întrebîndu-mă cît va găsi Ed de cuviinţă să mă lase să aştept. De fapt, nu putea fi sigur că n-am să plec şi că n-am să-l las să se întoarcă pe jos, străbătînd toată grădina aceea lungă. M-am holbat în sus către ferestre, nădăjduind să-l zăresc pe domnul Weaver, n-am dat însă decît de chipul jupînesei May. Strîmba din nas ca şi cum ar fi mirosit a cine ştie ce prin casă şi-mi tot zîmbea.

Coborîsem din maşină şi mă aşezasem pe apărătoarea de noroi din faţă — la soare ; nu se scurseseră nici zece minute, că uşa de la intrarea principală se deschise din nou şi în prag se ivi doamna Weaver, urmată de Ed, nemulţumit. Trebuie că, după socoteala lui, păream a fi un şofer prea independent, şezînd aşa pe bară în loc să-l aştept ascultător înlăuntrul maşinii.

— Arthur Machin, grăi doamna Weaver, oprindu-se pe treapta de sus. E unul dintre fruntaşii echipei municipale, după cîte spune soţul meu... te-am privit de la fereastră.

— Mda, am răspuns, sculîndu-mă stingherit în picioare, vîrîndu-mi o clipă mîinile în buzunare şi apoi scoţîndu-le iar.

— Trebuie să spun, zise ea întorcîndu-se către Philips, că uriaşul ăsta nu pare a fi prea guraliv.

Ed se scremu a zîmbi şi încercă pe cît îi stătea lui în putinţă să-şi schimbe dispoziţia sufletească.

— O fi timid, glăsui el, aproape răstit.

S-ar fi zis că doamnei Weaver îi făcea plăcere să-l necăjească. Deoarece coborî treptele binişor şi-mi întinse mîna.

— Ia nu-mi spune mie că-i timid, rosti ea. Vine aici deseori, nu-i aşa, Machin ? Ce-i drept, însă, cu prilejuri ceva mai vesele.

Rîse binevoitor şi n-am putut să n-o compar cu alte femei pe care le cunoşteam şi să nu-mi placă. Părea bucuroasă că e pe cale de a mă cuceri şi că Ed se află de faţă la treaba asta.

Ed îşi sprijini cu multă cuviinţă mîna de clanţă, ca să arate că sosise timpul să ne despărţim. Socotea întregul incident drept o greşeală de tact.

— I-am cerut domnului Philips să ieşim să mi te recomande, continuă a mă lămuri doamna Weaver. Dar uite-l că abia se mişcă... şi mai îmi vine a crede că ar fi dorit să mă ţină de vorbă în casă.

Ridică din sprîncene şi gestul ne făcu să rîdem cu toţii.

— Mă rog, de-aia a şi venit, vorbii eu, bătînd fierul cît era cald.

Ed se strădui la rîndul său să zîmbească.

— Ei, hai, nu încerca să mă scoţi un turuiegură de meserie, îmi răspunse el, şi deschise cu tîlc uşa maşinii. Se întîmplă totuşi să fiu şi foarte ocupat.

— Am ieşit să schimb o vorbă cu Machin şi dumneata vrei să mi-l răpeşti, se tîngui doamna Weaver. Ne uitam amîndoi la dumneata cum stai

și ce mutră acră faci, spuse ea. Ședeai pe bara asta și mai că-ți venea să plîngi de plictiseală. Ar fi trebuit să-mi dau seama că domnul Philips nu se va dibăci să te poftească înăuntru.

— O, și-așa nu-mi place mie să cad pe capul oamenilor... începu Ed.

— N-are a face, vorbi doamna Weaver, ca și cum și-ar fi reamintit și ea un anume lucru. Dacă ții s-o faci pe șeful năpădit de treburi, ei bine, fă-o ! Mie mi-i totuși tare plăcut să-i întîlnesc din cînd în cînd pe protejații domnului Weaver. Căci îmi vine uneori a crede că prea-i ține numai pentru el.

Și-au dat mîna și, după ce Ed se instală comod în mașină, pe domana Weaver o auzii continuînd :

— Trebuie să mai vii pe aici, Machin. S-ar putea să avem prilejul a sta mai îndelung de vorbă... și s-ar putea să aflu de ce anume își petrece domnul Weaver atîta timp la clubul vostru !

Și ridică iarăși din sprîncene și din nou ne-am pus cu toții pe rîs. Apoi urcă înapoi prima treaptă a scării, în vreme ce eu porneam motorul.

— Scrie-mi cîteva rînduri, dacă nu ești prea ocupat, strigă unuia din noi ori amîndurora.

— Pe tine te are în vedere, grăi Ed îmbufnat, în vreme ce înaintam pe alee.

— Ori poate că ne ia numai peste picior ? i-am răspuns nedumerit.

El a tăcut.

Dar în vreme ce străbăteam iarăși scurtătura înspre oraș, de care v-am pomenit, mi-a fost greu să nu deschid iar vorba :

— E Weaver cu adevărat bogat ?

El rămase pe gînduri, și-apoi îmi vorbi :

— Nu.

— Crezi că nu e ?

— Știu că nu este. Tat-su era... Dar pe de altă parte nici sărac n-aș putea spune că e. Cîți bani are îi ține pe toți la ciorap. Ei, cu Slomer... e altă gîscă-n altă traistă. Ăla nu-și lasă banii să doarmă în ștergar.

Era mulțumit că-mi poate spune ceva : că-mi poate lămuri o situație.

— Va să zică, firma Weaver — uzina — nu-i decît un nume ?

— Weaver e director și mai știu eu ce. Dar nu are poziția pe care o avea taică-său. Iar dacă ar fi avut-o, de mult ar fi intrat întreprinderea la apă.

N-a mai spus nimic, pînă ce am oprit mașina în fața birourilor ziarului *Guardian*. Totuși, nu coborî ; își roti brațul în spatele banchetei și ținu să mă povățuiască :

— Să știi, băiete. Felul în care ți-a vorbit doamna Weaver acolo acasă la ea... să nu te lași amăgit. A fost doar politicoasă. Nici vorbă cumva de prietenie.

— Las' că știu. Voia să-mi arate că mă consideră ca pe un egal și așa mai departe.

I-am simțit răsuflarea lui Ed duhnindu-mi în obraz. De bună seamă că mă privea atent.

— Nu-i nevoie să-ți spun eu cum stau lucrurile acolo, la Primstone. Weaver și Slomer merg pe din două. Nici unul nu se prăpădește după celălalt. Înțelegi ce vreau să-ți spun, nu-i așa ?

— Nu.

— Ei bine — (și se răsucea pe banchetă) — cum să-ți explic ? Fiecare din ei ia aminte la fiecare dintre oamenii din jur de a cui parte este.

— Și crezi că ar trebui ca eu să plutesc undeva pe la mijloc ? zisei.

— Fă și tu cum te duce capul, băiete. Dar știi tot atît de limpede ca și mine că Primstone, cît îi privește pe acești doi... domni, e pentru ei o manie. Și oamenii sînt în stare să ajungă murdari nu glumă, acolo unde-i vorba de manii. Ia închipuie-ți că Weaver ar fi silit să înceteze de a sprijini clubul. Să zicem că s-ar produce un faliment. Te-ai pomeni dat afară în doi timpi și trei mișcări. Și tot așa s-ar pomeni și Wade, ca să nu aduc vorba decît de el... Vezi ce ești pe cale de-a face ? Te identifici cu Weaver. Riley, secretarul, e omul lui Slomer. Înțelegi cam cum stau lucrurile ?

— Bănuiesc că nu-i chiar atît de simplu.

— Nu există la Primstone decît un singur jucător care a jucat neîntrerupt în echipă. Și aproape de doisprezece ani, mă rog. Ăsta-i Frank Miles. Și de ce ? Pentru că nimeni nu știe de a cui parte este. Cînd se pornesc pe gîlceavă în comitetul de selecționare, în fiece săptămînă, la numele lui Frank nimeni nu ridică vreo obiecție. Nu-i nici cu unii, nici cu alții. Plutește, mă omule, asta-i. Și cu lupii ăștia altă cale n-ai. Simplu ca bună-ziua.

— Ce te face să crezi că s-ar putea produce un faliment ?

— Ușu-el, ușurel... Nu-mi pune mie în gură vorbe pe care nu le-am rostit. Am spus *dacă*. Ești oarecum nou venit pe teren. Eu nu fac decît să-ți schițez situația. Am văzut multe din cîte s-au petrecut pe-aici. Ai putea crede că sînt un fel de suflă-n borș, tot dîndu-i zor cu „mă băiete" și „mă omule". Dar o cred în bine, Arthur. Am avut de-a face cu oamenii ăștia și am învățat meseria. Nu mă lua drept ceea ce s-ar putea să crezi că sînt. Dacă vrei să ai mai departe o mașină mișto, o droaie de prieteni și soiul de haine pe care le porți acum — nu-ți rămîne decît să fii cu ochii-n patru. Să-ți mai dau un pont pe gratis — probabil că Weaver se va retrage în curînd. S-ar putea să nu mai rămînă multă vreme pe-aci.

Coborî cu încetul și rămase locului pe trotuar.

— Firește că n-ai să sporovăiești despre cele ce-am vorbit, mă băiete. Am cuvîntul tău pe chestia asta !

Urcă în mers legănat treptele care duceau la birou și nu se uită înapoi.

După acea primă plimbare duminicală la Mănăstirea Markham și la Howton Hall, lucrurile între doamna Hammond și mine au început să stea ceva mai binișor. În timp ce mă adaptam noului meu mediu și protecției ce o aveam din partea lui Weaver și în vreme ce încă mai jucam rugbi, ea nu și-a vîrît niciodată nasul în treburile mele, așa cum îi era obiceiul. O scoteam la plimbare cu puștii ei, cam la o duminică din două. Asta devenise o datină ; am vizitat împreună fiecare monument istoric, fiecare deal și lac din ținut.

O dată cu vacanța, devenisem însă plictisit, neastîmpărat. Asta și fusese una din pricinile pentru care mă învoisem să-l conduc pe Ed pînă la vila Weaver. Nici tu antrenament, nici tu meciuri.

Începusem chiar a munci cu oarecare tragere de inimă, stîrnindu-le mirarea tuturor.

Adevăru-i că eram plictisit pînă peste cap. Mă uscam văzînd cu ochii. Nu mi se întîmpla să fiu destins ori mulțumit măcar o clipă. Ba mă și gîndeam să omor pe cineva, să ameninț cu pistolul pe un casier de bancă, să iau la goană vreo tîrfă bătrînă de-a curmezișul parcului. Mă simțeam ca ditai leul cu coșcogea poftă de mîncare, lăsat dintr-o dată fără hrană.

Era o zi noroasă, cu pîclă, o sîmbătă după-amiază de pe la începutul lui iulie. Am intrat în casă către ora trei, simțindu-mă și eu apăsat și trăgînd nădejde că dacă o să dorm, o să scap de starea aceea. Doamna Hammond era afară, în curtea din spate, atîrnînd acolo niște rufe. Ian era încuiat — drept pedeapsă — în vechiul coteț de găini, ca să nu fugă, iar Lynda era dincolo de gardul curții din spate, cu alți copii ale căror răcnete răsunau în toată împrejurimea. Patul nu era făcut. L-am acoperit cu pătura, m-am întins și am încercat să ațipesc.

Cel dintîi zgomot pe care l-am auzit au fost pașii ei în dormitorul din față, tropăind încolo și-ncoace. De bună seamă că făcea patul. Stăteam nemișcat și urmăream din ochi două muște care horeau în jurul becului și o albină care bîzîia pe geamul din afară al ferestrei. Perechea de muște alcătuia la un loc o singură arătare. Ba speram că doamna Hammond o să coboare, ba speram că o să intre la mine în cameră. Cînd pașii ei răsunau pe palier, nu mă puteam împiedica de a simți că tremur. Mi-am privit cu mirare mîinile : într-adevăr tremurau. În clipa cînd a deschis ușa, eram în plină luptă cu mine. Parcă am fi fost două ființe într-un singur pat.

A tras un țipăt.

— O... nu știam că ești aici, se sperie. Și-și duse mîna la gît. Nu te-am auzit cînd ai intrat. Am venit să fac patul.

— L-am acoperit eu, așa cum s-a nimerit. Mă trăgea a somn, i-am răspuns și, dînd pătura la o parte, m-am dat jos.

— Să-l aștern, cît sînt aci. N-am avut o clipă de răgaz pînă acum. Am spălat azi, și Ian o tot zbughea pe afară. De cît timp te-ai întors ?

— De vreo oră.

— Trebuie să fi venit pe cînd întindeam rufele. N-o să dureze nici o clipă.

Stătea cu spatele spre mine, în vreme ce se apleca deasupra patului, ca să îndrepte cearșaful.

— Nu joci crichet sau altceva, zise, întinzîndu-se cu totul peste pat ca să-și vîre mîna de partea cealaltă a saltelei.

Părea prea ocupată, ca să se aștepte la vreun răspuns.

Vreme de o clipă am fost liniștit, însă în următoarea gîtul și urechile îmi furnicau de fierbințeală. Am așteptat pînă ce-a așternut patul și a îndesat cearșaful, tot sperînd că va simți atmosfera încordată și va căuta s-o ușureze ea singură într-un fel. Dar își vedea mai departe de treabă, pînă ce — nevenindu-mi a crede — a trebuit să-mi întind mîinile și să-i ating șoldurile. Mi s-a lăsat nițel în voie, apoi dintr-o dată s-a înțepenit. Am tras-o de lîngă pat și i-am prins pieptul în mîini.

Trup atît de slab articulat nu mai ţinusem în palme niciodată pînă atunci. Se tot zbătea şi striga ceva anume, nu ştiu nici eu ce. Dar o ţineam strîns, fără să crîcnesc. Tot timpul îmi aminteam ce faţă urîtă are, cît de înspăimîntată este. Eram însă pe jumătate năucit de lipsa ei de înflăcărare.

Corpul i se răsucea în toate părţile în vreme ce tot răcnea ceva ce încă nu înţelegeam. Mi se părea că mă iau la trîntă cu patul însuşi. Nu puteam înţelege de ce nu se aşteptase la una ca asta, de ce nu se învoia.

Şi-apoi, deodată, mi se făcu rău, îmi veni să vărs, scîrbit de priveliştea lenjeriei aceleia jerpelite. Simţeam nevoia să ies la aer. M-am tras înapoi ca să mă liberez şi am văzut-o în prag pe Lynda, care se uita la noi neştiind dacă să rîdă ori să plîngă.

— Maa-mă ? gemu îndelung copila.

S-ar fi zis că traversează din nou rîul.

— Du-te de-aci, Lyn ! ţipă doamna Hammond. Du-te de-aci ! Du-te de-aci !

Copila stătea nehotărîtă, iar maică-sa nu se mişca ; Lynda urmărea atent ce făceam noi, purtîndu-şi ochii de la un capăt al patului la celălalt, ca şi cum ar fi privit de pe un mal pe celălalt.

— Vă bateţi, mămico ?

— Du-te de-aci, Lynda ! striga maică-sa. Du-te, Lyn. E doar o joacă.

Nu părea convinsă.

— Nu pot să mă joc şi eu, mămico ?

— Du-te de-aci, Lyn. Hai, pleacă...

Fata se întoarse, şovăitoare ; trînti uşa şi o luă pe scări în jos.

Doamna Hammond stătea culcată cu faţa către perete. Cu încetul, furia şi buimăceala îi năpădeau trupul — grăbeau un acces. Mirare.

— Eşti un bărbat ! zbieră. Eşti un blestemat de bărbat !

Pumnii iî erau încleştaţi şi-i încordau vinele subţiri ale braţelor. Ochii îi jucau în cap. Mirosea a săpun, a aburi şi a rufe ude. La sfîrşit ţipa de-a binelea.

S-a dat jos din pat şi a coborît de-a dreptul la parter. Mi-am spus că o căuta pe Lynda. Vezi însă că m-am înşelat. Înşfăcîndu-mi haina şi repezindu-mă afară, am văzut că se apucase iar de spălat, de parcă nimic nu se întîmplase. Băgase maiul în albie şi bătea încet, de-ai fi putut crede că bate în gol.

M-am plimbat cu maşina timp de un ceas şi apoi am intrat la „Mecca“, de îndată ce s-a deschis. Localul era pustiu. M-am aşezat la bar şi am scos din buzunar *Orgia tropicală* ; pe copertă o liniştită mare tropicală, noaptea la lumina lunii — şi căpitanul Summers abia urcat pe covertă după ce-şi lăsase gagica „pe deplin mulţumită şi cu totul îndestulată“, la el, în cabina de dedesubt. O barcă sosi la bord să încarce marfa de contrabandă, iar căpitanul Summers îşi scoase micul revolver negru de calibru 38. Constatai că nu mă simţeam vinovat. Nu port eu chiar toată răspunderea, mi-am spus. Să nu-mi susţineţi că e *cu totul* nevinovată. A fost măritată. Nu m-aş fi dat aşa la ea, dacă nu vedeam că... Oricum, nu m-am simţit în apele mele, pînă ce nu i-am văzut pe Maurice şi pe fete intrînd pe uşă.

— Tarzan s-a bătut din nou, vorbi Judith, blonda secretară a primarului. Cu mine oare nu vrea să se bată ?

Mă trase de haină și-mi văzu cămașa udă și pătată de sînge. Se strîmbă.

— Mă rog, în chestii de-alde-astea se cere să fii curajos.

Am rîs cu oarecare ușurare ; mă temusem să n-o ia cu toții la goană dînd cu ochii de mine.

Prea des nu ne apuca. Preferam să mă duc sus cu ea, în plină după-amiază, cînd îmi venea mai la îndemînă, decît la oricare altă oră din zi. Așa stînd lucrurile, povestea se întîmpla îndeobște duminica. Aveam tabietul nostru. Ea se ducea sus și-și punea rochia de lînă gri și, dacă nu mă urcam la vreme, mă striga ori cobora și stătea liniștită lîngă foc pînă ce mă ridicam de pe scaun. Voia să se încredințeze că vin cu ea. Tabietul continua în dormitor, mereu al meu — așa ținea ea — ca și cum ar fi stabilit reguli de la început și cel mai important lucru era să fie respectate. Se purta cît se poate de liniștit. Nu vorbea niciodată nimic. După ce terminam, își punea din nou rochia de lucru. Îndura. Își spunea, cred, că altă alternativă nu are. Nu-i păsa. În general, se întîmpla o dată la două săptămîni.

Deveni mai grijulie în privința curățeniei. Cizmele dispărură din fața vetrei.

Antrenamentul dinaintea sezonului începuse de cîteva săptămîni, cînd luai în cele din urmă hotărîrea să intru în legătură cu doamna Weaver. Propunerea ei de a ne mai vedea eventual din nou îmi dăduse cîtva timp de gîndit la ce foloase

aș putea trage din treaba asta. Mă întrebam dacă nu cumva înapoia cuvintelor ei se afla indicația : *Apă adîncă. Pericol.*

Apoi mă cuprinse deodată îngrijorarea că amînasem poate prea mult. De ce stăteam și mă frămîntam, atunci cînd aș fi putut să-mi văd frumușel de drum mai departe — nu izbuteam nici eu să înțeleg. Mi se ceruse să-i predau niște bilete în scop de binefacere și i le dădusem lui Weaver însuși, să i le remită. Dacă avea să uite, cu atît mai bine. O lăsam baltă. Biletele erau pentru un concurs de whist, la sediul cooperativei, între 7,30 și 9,30 p. m. — și-mi semnasem numele pe spatele lor. Dacă un lucru atît de aiurit ca ăsta putea s-o intereseze, însemna că aveam ceva sorți de izbîndă. Weaver îmi spuse că soției lui i-ar face oricînd plăcere să afle despre orice fel de manifestări în scop de binefacere pe care i le-aș putea aduce la cunoștință.

— Asta-i mania *ei*, adăugă dînsul, așteptîndu-se să rîd, ceea ce mă și grăbii s-o fac.

Am fost surprins cînd am văzut că vine într-adevăr la sediul cooperativei și că-și joacă și ea partida de whist. Fără îndoială că nu prea era la locul ei — aducea a distrugător printre iahturi pentru călătorii de plăcere. Părea poate nițel caraghioasă. Într-o oarecare măsură nu ieșise din făgașul ei obișnuit, numai că — firește — acele concursuri la care lua ea parte erau patronate de înalta societate și aveau loc în saloanele primăriei. Nu prea știam ce să fac. Mai bine să-i las ei totul în grijă, hotărîi, și-mi văzui de joc de parcă nici n-ar fi existat o doamnă Weaver.

La nouă şi un sfert privirile ni s-au întîlnit. Părea nerăbdătoare, plictisită, niţel indispusă din pricina mirosului. M-am dus la ea.

— Cred c-am fi putut vorbi şi mai înainte, îmi spuse. În cincisprezece minute vine maşina să mă ia.

Era furioasă, realistă.

— Credeam că doriţi să menţinem aparenţele, i-am răspuns eu, dîndu-mă pe brazdă.

— Aparenţele, aici? (Vocea îi scîrţîi prelung, ca maşina la o cotitură). Nimeni nu ne cunoaşte.

— Mă cunosc pe mine.

— La asta nu mă gîndisem, mi-a răspuns, şi aruncă o privire nemulţumită în jurul încăperii.

— Dar n-o să mai aibă mult timp parte de mine. N-am de gînd să-i las să vă mai vadă cu privirea asta supărată.

Păream amîndoi surprinşi de felul cum ajunseserăm să ne vorbim.

S-a ridicat de pe scaun şi a luat-o spre uşă. Am aşteptat cîtva timp, înainte de a o urma. Rareori fusesem atît de tulburat. Am ajuns la vreme la intrarea de la parter, ca să pot vedea pe cineva deschizîndu-i uşa maşinii — un Morris Minor. M-am tras înapoi şi m-am uitat după dînşii cum pleacă.

O săptămînă mai tîrziu, cînd tocmai încetasem de a mă mai frămînta din pricina asta, am găsit o scrisoare a ei în micul teanc de corespondenţe de pe la simpatizanţi şi admiratori ce-mi sosea la Primstone.

Dragă Arthur Machin,

Mi-ar părea tare rău să ştiu că am dat impresia de a fi bădărană şi tăioasă, acum cîteva zile. Dar nervii îmi fuseseră niţel zguduiţi de o recentă întîmplare şi nu eram în apele mele. Spre că mă vei ierta. Poate că vii la ceai într-una din zilele săptămînii acesteia. Miercuri ar fi cel mai nimerit. După cum ştii, domnul Weaver e plecat şi mi-ar face plăcere să vină cineva să-mi ţină de urît. Cu cele mai bune urări, Diane W.

Jos, ca şi cum n-ar fi fost sigură cît de nătăfleţ sînt în stare să fiu, adăugase: „Asta nu înseamnă să aduci cu dumneata pe vreunul din acei prieteni gălăgioşi de-ai domnului Weaver, care-l vizitează la sfîrşit de săptămînă!"

Era singura scrisoare de la o persoană adultă în teancul meu de corespondenţe.

Miercuri după-amiază m-am învoit de la lucru. Nu eram sigur că doamna Weaver ştie sau îşi aduce aminte că muncesc la uzina soţului său, dar — oricum — nu se putea pretext mai bun pentru o după-amiază de chiul decît a te duce să faci o vizită nevestei patronului. M-am dus acasă şi mi-am pus costumul cel mai bun.

— A murit cineva? mă întrebă doamna Hammond.

— Nu. Ies în oraş. Am după-amiaza liberă.

— Trebuie să fie ceva important — costumul ăsta nu-l porţi decît duminica. Te duci undeva cu Maurice?

— Nu... E o altă treabă a mea, particulară.

— Şi ce treabă particulară ai, dacă-mi dai voie să întreb?

— O treabă cu totul şi cu totul particulară.

A venit la uşa din faţă să vadă cum plec cu maşina. Începuse a se mîndri, în felul ei, cu ce făceam şi cum arătam.

Am petrecut vreo două ore în sala de biliard, jucînd trei partide, apoi mi-am zis că s-ar putea să cam fie ora ei de ceai. Eram atît de nervos, încît a trebuit să opresc de două ori maşina pe drum, ca să dau caii la apă. Ciudat lucru, singura persoană pe care am zărit-o cînd am sosit acolo a fost Johnson. Auzisem, cu vreo cîteva săptămîni în urmă, că-şi găsise o jumătate de normă la Weaver, folosindu-se probabil de numele meu. Dar am avut o tresărire dînd peste el în carne şi oase, acolo. Plivea un strat de flori la marginea aleii. Am oprit maşina în dreptul lui.

— Ce mai faci, tăticule ?

Lopăţica pe care o ţinea îi căzu din mînă şi deschise ochii mari.

— Începem sîmbătă o amicală cu Leeds. Vii şi dumneata ?

— Da, îmi răspunse.

Se uita la maşină, apoi la mine.

— Domnul Weaver e plecat săptămîna asta, observă el.

— Ştiu.

— Atunci de ce-ai mai venit ?

— Pe doamna mă duc s-o văd.

— Nu lucrezi ?

Părea îngrijorat.

— Numai în după-amiaza asta, nu... Ne mai vedem, tăticule.

Am dus maşina pînă la veranda de sticlă. M-a urmărit cu privirea, pe cînd coboram. May a deschis uşa, după ce am bătut, şi-am intrat.

— Noroc, Arthur. N-ai nimerit-o, la ora asta şi-n ziua asta a săptămînii. Credeam că ştii că domnul Weaver e plecat.

— Pe doamna Weaver am venit s-o văd, am lămurit-o şi, ca şi Johnson, păru să arate şi ea îngrijorată. Nu ţi-a spus ?

May dădu gînditoare din cap.

— Mie nu mi-a spus nimic. Stai puţin să mă reped să văd.

De unde sîmbătă seara alergam peste tot locul ca un cîine al casei, acum încremenisem acolo în hol, cu picioarele ca turnate în covorul pe care-l scoteau pentru week-end-uri. Mi-am dat seama că greşisem venind. Nu cumva aşteptase să răspund în scris bileţelului ei ? Poate că nici nu se aştepta de fel să vin.

— Ce surpriză, domnule Machin, îmi spuse ea păşind peste pragul salonului, şi-am putut constata după cum îşi ţinea capul că mă aştepta. Îmi pare foarte rău, urmă, dar trebuie să-ţi fi rătăcit scrisoarea.. sau poate că ai telefonat ? Mă simt, zău, foarte vinovată...

Se uita la mine, păsuindu-mă să-i răspund. May stătea drept în spatele ei.

— I-am spus domnului Weaver, îngînai eu. Mi-a spus că miercuri după-amiaza e ziua dumneavoastră liberă. Trebuie că a uitat să vă vorbească despre serbarea aceea în scop de binefacere...

— Mă rog, ţi-a dat cel puţin o informaţie exactă, oftă ea. Poftim, treci în salon şi să aud

tot ce ai de spus în chestia cu serbarea în scop de binefacere.

Cuvintele răsunau atît de aspre, încît mi-am spus că May probabil abia se ține să nu rîdă ; ea se adresă doamnei Weaver :

— Ce să pregătesc pentru ceai ?

— Ceai, i se răspunse. Rămîi să iei ceaiul cu mine, domnule Machin ? Mă tem că n-o să fie cine știe ce pentru un voinic ca dumneata, însă May tot va rostui ea ceva... nu-i așa drăguțo ?

Am trecu în salon și a închis ușa. Tapetul cu frunze verzi mă călca, în felul lui, pe nervi. Ferestrele-uși erau deschise. Îl puteam vedea pe Johnson care plivea mai departe ; cînd ridica din cînd în cînd, ochii, mă putea vedea și el pe mine. Era și asta o mîngîiere. Poate că doamna Weaver intenționat îl așezase acolo.

Ea era cu doisprezece ani mai în vîrstă decît doamna Hammond, iar eu la aceeași distanță de aceasta din urmă, de partea cealaltă, partea dinspre tinerețe. Efectul pe care toți anii aceștia îl produceau asupra doamnei Weaver era că se îngroșase oarecum în jurul gleznelor și că dădea, în general, în rochia ei cafenie, strînsă pe corp, impresia unei balene de cea mai bună calitate. Celor de mai sus le adăugă, așezîndu-se, și impresia că-i fată bună. Își puse picioarele unul peste altul.

Cel dintîi lucru pe care l-am putut rosti a fost :

— Grădinarul, dacă nu mă înșel, e nou pe-aci.

Voisem să par nepăsător, dar ea rîse.

— Da, vorbi. Îl cunoști ?

Nu i-am răspuns, așa că atacă ea cu :

— Edward Philips cum o mai duce ? Pe el nu l-am mai văzut din sîmbăta cînd ați fost împreună aici.

Mai că eram să-i răspund : „Nici eu“, dar mă pomenii glăsuind :

— E bine, mulțumesc. Își ascute creionul pentru începutul sezonului.

— A, începutul sezonului ! De asta uitasem cu totul. Acum, că vorbim din nou de sport, vara pare grozav de scurtă. Îți pare bine că o să joci iar ?

— Da, mă simt nițel plictisit în timpul vacanței.

— Nițel plictisit ! Dar nici nu pot să mi te închipui plictisit. Spune-mi ce faci cînd ești plictisit ? Te pui pe băutură ?

— Sînt doar plictisit. Și cred că nu fac nimic.

— Nu te plimbi mult ?

— Încerc. Dar cu mașina benzina se consumă repede.

— O...

Rămase pe gînduri și-și încrucișă altfel picioarele.

— Va să zică nu ți se plătește în timpul verii, adică pentru rugbi vreau să spun.

— Nu.

— Atunci, presupun că ăsta-i unul din motivele pentru care te vei bucura că reîncepe sezonul.

Își zîmbi sieși, completînd :

— Ceea ce doream să știu, la drept vorbind, este de ce ai venit în după-amiaza aceea de sîmbătă cu Philips ?

Acum zîmbea de-a binelea și-și ținea degetele întinse pe genunchi.

— Voia să folosească mașina mea, i-am spus.

— Să folosească mașina dumitale ?

La una ca asta nu se așteptase !

— Și pentru care pricină ?

— A lui e pe butuci, și a crezut c-ar putea face o impresie proastă venind aici cu autobuzul.

— O... Zi-i Philips și pace. Ar fi trebuit să știu... Și-așa, te-a cărat tot drumul pînă aici numai pentru că avea nevoie de mașina dumitale ? Totuși, nu-i de mirare...

Se ridică și se duse la ferestrele-uși închizînd una din ele, apoi își împreună brațele.

— Ce părere ai despre florile noastre ? mă întrebă.

M-am chibzuit dacă să mă scol sau nu, și așa am și făcut cînd își întoarse capul spre mine, ducîndu-mă să stau lîngă ea.

— Arată minunat, i-am spus.

Adoptase un aer de resemnare.

— Uite-l pe Johnson, grăi, în vreme ce-l urmăream amîndoi cum se uită în sus.

Mi-am dat seama că nu există nici un motiv ca să știe și ea că sîntem prieteni la cataramă, el și cu mine, și am ajuns la concluzia că e mai bine să nu știe. Johnson văzu că-l privim și se porni să moșmondească nițel mai repede ca de obicei.

— Te ocupi și dumneata de grădinărit ? mă întrebă.

— Nu.

I se păru tare nostim că nu, și ne puserăm amîndoi pe rîs. Apoi își așeză mîna pe brațul meu.

— Oh, Arthur, îmi spuse, dar așa, ca în treacăt, ușurel de tot — iar eu am și început să mă aprind.

Ne întorseserăm la fotoliile noastre și-mi mărturisea că nici pe dînsa n-o interesează prea mult florile, cînd se auzi o bătaie în ușă, iar May intră împingînd o măsuță pe rotile.

— Mulțumesc, May.

— Eu o să plec acum, doamnă Weaver, dacă nu mai e nimic altceva de făcut.

Doamna Weaver păru mirată.

— Așa devreme ?

Și-și aruncă ochii asupra unui pendul în formă de roată de cîrmă.

— Ați spus că pot pleca azi cu un ceas mai devreme, doamnă Weaver.

S-ar fi zis că iar se juca scena cu pierderea memoriei, și atît doamna Weaver cît și May își luaseră rolurile în serios, deși trebuiau să știe prea bine că totul nu-i decît prefăcătorie.

— Strîng eu vasele și le speli cînd vii mîine dimineață, îi spuse în cele din urmă lui May și o conduse pînă la ușă.

Mi se păru că o închide cu deosebită grijă ; apoi se întoarse să toarne ceaiul. Mă pornii pe cumpănirea ceșcuțelor și farfurioarelor în jurul meu, neobișnuit să mănînc pe un spațiu atît de mic și o privii pe furiș, ca să văd cum să mă descurc. Își cumpănea și ea ceșcuțele și farfurioarele, așa încît nu prea avea timp să ia aminte la mine, dar cînd își ridică totuși ochii și văzu cum stau, zise :

— Probabil că nu ești obișnuit să mănînci la așa strîmtoare. Nu crezi c-ar trebui să punem masa ?

— E bine și așa, i-am răspuns. Nu prea mi-e foame.

— Nu prea ți-e foame, repetă. Nici mie nu prea mi-e foame, dar tot o să îmbuc ceva.

Îmi împinse cîteva farfurii peste măsuță, cu tot felul de bunătăți pe ele și-mi băgai degetele într-unele, înghesuindu-le laolaltă și vîrîndu-le în gură.

Îi veni dintr-o dată în minte, poate pentru prima oară, că eram de fapt un muncitor, deoarece spuse :

— A trebuit să te învoiești ca să vii azi după-masă aici... Nu stătusem să mă gîndesc...

— Nu, de învoit m-aș fi învoit în orice caz, am încredințat-o eu. Azi după-amiază am jucat biliard.

— Biliard, zise, și-și ridică sprîncenele vădind oarecare interes.

— Da.

— Bănuiesc că pentru un jucător profesionist nu este absolut necesar să fie angajat undeva.

— Nu, nu-i chiar nevoie. Unul sau doi dintre noi nu muncesc de loc. Trăiesc doar din banii de la rugbi.

— Dar în timpul verii ce fac ?

— O... Atunci, își fac rost de-o slujbă.

— Așa procedezi și dumneata, Arthur ?

— Nu, eu de obicei muncesc.

— Și unde anume ?

— Am un strung.

— Un strung.

Mai mestecă cîteva înghițituri din bunătățile migălite de May și-și linse degetele.

— Ce preferi pentru a-ți cîștiga existența, să muncești ori să joci rugbi ?

— Prefer rugbi.

— Asta-i semn bun, constată ea. Înseamnă că ai un talent real pentru joc. Te ridică deasupra nivelului obișnuit, nu crezi ?

— Da, așa cred și eu.

Părea atît de îndepărtată de tot ceea ce turuia, încît mi se cam făcu greață și sperai că o s-o lase moartă. Johnson, din grădină, se tot uita în sus, înspre ferestrele-uși. Mă întrebai dacă mă poate vedea prin geamuri, deoarece rămase o bună bucată de vreme cu ochii ațintiți înainte de a se apleca iarăși peste buruienile lui.

Cînd mă trezesc deodată cu ea așezată lîngă mine și spunîndu-mi :

— Să-ți mai umplu ceașca ?

I-am întins-o, iar ea uite că leagănă ciocul ceainicului deasupra ceștii ; nu se întîmplă însă nimic.

— Poți ține capacul, Arthur ? mă întrebă.

Și aplecă de tot ceainicul, cu degetul meu arătător ținut pe capac.

— E absolut gol, se plînse. May o fi pus prea puțină apă într-însul și a uitat să mai aducă apă de rezervă.

— Să mă duc să pun eu apă la fiert ? întrebai.

A așezat ceainicul jos lîngă ceașcă.

— Nu, zise. Adică — în afară de cazul că mai vrei ceai.

— Eu, nu, mi-e de ajuns.

Îmi furișai mîna în buzunarul pantalonilor și începui să-mi șterg degetele pe batistă.

— Mi-e rușine de chestia asta cu apa, zise ea.
După care, însă, am rămas amîndoi față în față. Cît am stat așa, nu știu. M-am uitat în ochii ei și am citit *hai la pat* scris în fiecare ochi. Își sprijinea sînul drept de brațul meu. Luai hotărîrea s-o fac pe prostul.
— Sîntem supravegheați, i-am atras atenția.
Se învîrtoșă, nițel doar, destul însă ca să pot pricepe cum se simte.
— De cine ? mă întrebă nepăsătoare.
— De Johnson. E în grădină, plivește... și se uită.
— Mai sînt și alte camere în casa asta, dacă nu-ți place să fii observat de grădinari.
— Nu i se va părea cam suspect lui Johnson ?
Se arătă nițel nerăbdătoare.
— N-aș fi crezut că o să te îngrijoreze treaba asta. Dar e drept că sîntem, din păcate, drept în vederea lui. Putem totuși trece, dacă vrei, Arthur, de partea cealaltă a camerei.
Se ridică, mă luă de mînă și mă trase lîngă cealaltă canapea, de unde puteam să văd capota și farurile din față ale mașinii mele. Nu-i trecuse prin gînd să închidă și cealaltă fereastră-ușă. Își luă mîna dintr-a mea numai bine ca să mă pot scula și să-l pot auzi pe Johnson tropăind peste pietrișul din alee și uitîndu-se chiorîș înăuntru.
— Iar a apărut omul ăsta, i-am spus.
— Îmi placi, zise, ești ca o pisică.
— Aș avea chef să beau ceva. Ai ceva de băut în casă ?
— Te tot fîțîi. N-am mai văzut om așa de neastîmpărat.

— Îmi displace să-l tot văd pe Johnson ăsta că se tot foiește în jurul nostru.
— Cam trebuie să plece dintr-o clipă într-alta. Atunci o să te poți domoli. E nemaipomenit...
Se duse la un bufet de lîngă patefon și turnă două pahare. Mă privi cum îl dau pe gît pe-al meu, apoi sorbi jumătate dintr-al ei. Aveam senzația că Johnson dă tîrcoale ferestrei. Îmi servise whisky.
— Vrei să trecem altundeva ? mă întrebă.
Mă făcui că nu înțeleg ce voia. Mai trase o sorbitură și-și puse paharul pe masă.
Mă dusei pînă în dreptul ferestrei-uși, și, trecînd, mă uitai afară. Nu se vedea nimeni. Mai că doream să fi fost Johnson acolo și să rezolv astfel problema.
— Nu știu dacă se cuvine ca eu să fiu aici, îi vorbii.
— O, Arthur... Nu fi *atît* de prost.
Vocea îi suna cu adevărat blînd, simpatic. S-ar fi zis că vorbește unui copil.
Se ridică și veni să se proțăpească drept în fața mea, ținîndu-și răsuflarea, cu gura ușor deschisă.
— Nu te-a supărat nimic, nu-i așa ? mă descusu ea.
Își puse mîna pe umărul meu.
— Nu-i nevoie să te simți atît de stingherit, mă sfătui cu aceeași bunăvoință.
Putea să vadă că tremuram ușor, așa încît se apropie într-atîta de mine, că mă pomenii silit să-mi petrec brațul în jurul ei. Își lipi gura de-a mea și-mi vîrî limba în gură.

Mă străduii din răsputeri să mă desprind și rostii :

— Nu știu de ce am venit.

— Nu vorbi, stărui ea și mă apucă vîrtos de braț, ca să mă îndrepte spre ușă.

Mă așteptam să-l zăresc pe Weaver în prag. Dar nu era nimeni. Simțeam că nici nu-mi pasă cine ar putea să intre.

— Cred că trebuie să plec, i-am spus.

Se potoli pe loc și ne desprinserăm unul de altul.

— De ce ? Tocmai îmi ziceam că te porți atît de drăguț.

— Nu cred că-i drept.

— O, Arthur — drept !

Se întoarse și se uită pieziș la mine.

Cu cît mă mișcam, cu atît mă mai răcoream. Și mă pornii să fac vreo cîțiva pași de-a curmezișul camerei, apoi jur-împrejur.

— Nu cumva te simți... cum să spun, că nu ești în formă sau așa ceva ? mă iscodi ea.

— S-ar putea.

Mă uitam la capota mașinii și priveliștea aceasta mă liniștea.

Apoi, deodată, o auzi spunînd :

— Nu care cumva la doamna Hammond te gîndești, ia spune-mi ?

Se aștepta să tresar. Părea oarecum îngrijorată.

— Doamna Hammond ?

— Femeia aia cu care trăiești... Că doar trăiești cu ea, nu-i așa ?

— Locuiesc la ea.

— Mă rog spune-i cum vrei. Nu încerc să te sperii, Arthur ; dar nu-i așa că ea e pricina ?

— Nu... Mă gîndeam la domnul Weaver.

— A, înțeleg.

Nu știa dacă e cazul să-mi explice de ce nu trebuie să ne facem probleme cu el. Se apropie din nou de mine, șovăind.

— Cred că o să plec, i-am spus.

Exact ceea ce n-ar fi trebuit să spun. „M-ai înțeles greșit, nu ți-ai dat seama ce vreau, mai ai încă timp să te răzgîndești" — părea că vrea să-mi spună — „dar grăbește-te, mi-am pierdut răbdarea." Am făcut un pas către ferestrele-uși. Dovedisem cea mai desăvîrșită lipsă de subtilitate.

Acum nu știa nici ea cît de furioasă se cuvine să fie, ori cît de violentă. După privirile pe care mi le arunca, mi-o puteam închipui ridicînd masa de mahon de o jumătate de tonă și azvîrlind cu ea după mine.

— Pleci ?

O făcusem mai boacănă decît și-ar fi putut vreodată închipui cineva că se poate. Fusesem din cale afară de neîndemînatic. S-ar fi zis că respingeam o mostră gratuită, iar ea schița toate cuvenitele strîmbături ale comis-voiajorului dezamăgit. Nu vedea cît eram eu însumi de dezamăgit. Habar n-avea, pur și simplu, de ceea ce simțeam riscîndu-mi astfel șansele pe care le aveam cu Weaver însuși. Mă privea doar de sus, ca pe acel jalnic individ ce simțeam și eu că sînt.

— Va să zică pleci, repetă ea.

Încercai să încep a-i explica, să-i arăt ce doresc de la viață și cum doresc să fie.

— Dar cum de-aș putea ? am întrebat-o. Îmi este pur și simplu imposibil să fac față modului ăstuia de viață.

— Nu-i nevoie să explici, Arthur. Dacă simţi că trebuie să pleci, pleacă.

— Înţelegi ce vreau să spun ? Nu-i aşa că înţelegi ?

— Ori intri, Arthur, ori ieşi.

Vreme de o clipă am crezut amîndoi că o să intru.

Apoi am zbughit-o către alee, m-am ghemuit în maşină şi am pornit în viteză către poarta cea albă. Peste pietrişul greblat cu grijă, am lăsat o urmă apăsată de roţi. Năduşeam din plin acum, tremuram şi orice lucru la care mă gîndeam se înceţoşa. De ce oare nu mă dădusem la ea ? Ar fi fost exemplarul cel mai baban din care gustasem vreodată. Că e fără doar şi poate un exemplar asupra căruia merită să te opreşti. Şi eu nu găsesc nimic alta de făcut decît să-i dau cu tifla.

De ce ? Aşa-i prea uşor... Ar trebui să privesc totul ca pe o glumă. Desigur că nu-i numai o chestie economică. E atît de neeconomică, încît trebuie să resping cel mai bun lucru de care am dat vreodată. S-ar fi putut să mai aibă o sută de alţi candidaţi, gata înşiraţi la coadă — nu-mi păsa. Pe mine mă alesese. Un nimic. Şi găsisem cu cale să-i spun ba. Era atît de neeconomic, încît mă purtasem ca o fiinţă omenească cinstită. Mai rămînea o singură chestie. Dacă s-ar întîmpla *vreodată* ca Weaver să manifeste dorinţa de a se descotorosi de mine...

Sezonul a început şi el cu o dandana. N-am aflat-o atunci, dar cîţiva dintre noi fuseseră ameninţaţi cu concedierea dacă nu avea să se realizeze o ameliorare simţitoare în situaţia Federaţiei.

George Wade şi cu Dai Williams, primul antrenor al echipei, se ţineau scai de noi. Antrenamentul presezonier se dovedi sever şi neîncetat şi ne obligă să ne scoatem sufletul de-a lungul nesfîrşitelor seri de vară : box, sprint, gimnastică, prinde balonul pe culoar, miuţă. Am început primul meci cu Leeds în formă mare. Mie unuia mi-a picat cum nu se poate mai bine, mi-a fost ca o uşurare dintr-o neliniştе crescîndă. A picat cu atît mai bine : s-ar fi zis că peste vară mă maturizasem. Am rămas surprins cînd am constatat că toate acestea coincideau cu o scădere a entuziasmului domnului Weaver. Nu era vorba de ceva care să sară în ochi, dar eram foarte sensibil la lucruri de-alde-astea : părea că are mai mult timp acum pentru Maurice. Cam tot pe atunci mi-a fost dat să-l văd întîia dată şi pe Slomer : o siluetă de copil infirm, încotoşmănată într-un pled, aşezată în loja comitetului.

Într-o duminică dimineaţa, am făcut greşeala de a trece cu maşina pe la părinţii mei pe acasă. Tata era în pat — lucra de noapte la calea ferată — dar zgomotul maşinii l-a trezit şi a coborît omul în izmene, rămînînd în picioare în faţa vetrei.

— Aud că ai început sezonul cu bine, vorbi el.

Ochii îi erau obosiţi, împăienjeniţi. Nu era de-a binelea treaz.

— De ce nu vii să vezi un meci ? l-am întrebat.

— Păi se duce, interveni mama.

Ea cocea nu ştiu ce, îngenuncheată în faţa focului de cărbuni, şi frămînta aluatul. Faţa şi mîinile îi erau roşii din cauza căldurii şi trupu-i voi-

nic, încins c-un șorț, se frămînta și gîfîia în bătaia flăcărilor apropiate.

— Se duce cînd nu-i de serviciu ziua, nu-i așa, iubitule ?

— Dacă mi-ai fi dat de veste, i-am spus tatii, aș fi putut să-ți fac rost de un bilet la tribună pe tot sezonul.. Dar cred că mai pot și acum.

— Ei, se grăbi el să răspundă, pot să-mi plătesc și singur, nu-i așa mamă ?

— Dacă Arthur îți poate face rost de un bilet, lasă-l să-ți facă, de ce nu. La urma urmei...

Îi prinse tatii dojana din ochi și-i văzu fața aspră, mîndră :

— N-o să trebuiască să mai stai atît de mult în ploaie.

— Am fost la primul vostru meci, acum trei săptămîni, dacă nu mă înșel, îmi povesti tata, îndreptîndu-și mica siluetă îndesată și întorcîndu-se din nou către foc. Mi s-a părut că erai cel mai bun jucător de pe teren.

— Așa spune mereu, sări mama cu vorba, și se lăsă pe glezne, ca să-și ridice privirea către tata și către mine.

— Ciudat e că n-ai mai jucat niciodată pînă acum — cînd erai mai mic. Nu-mi aduc aminte să fi fost un băiat ahtiat după rugbi.

— Pentru asta trebuie să ai legături, tată, altfel nu merge.

— De, așa-i... Se uită la mama. Am auzit destule pe chestia asta.

Vocea îi era obosită.

— Nu începe cu asta duminica, îi reaminti ea. Iar către mine : Nu prea te-ai arătat pe-aici în ultima vreme, Arthur. Ai mult de lucru ?

Se ridică de pe genunchi și așeză castronul cu aluat pe masă. Mirosul de dospit umplu camera. Mama risipi făină pe un fund de lemn, scoase aluatul din castronul de lut și începu să-l taie.

— Am tot avut fel de fel de antrenamente după orele de muncă, i-am spus.

— E un om care lucrează cu mine, vorbi și tata, și care-mi spune că te tot vede, adesea, la cursele de cîini de la Stokeley.

— S-ar putea.

Mama păru că așteaptă o explicație : stătea cu spatele la noi. Apoi puse mîna pe o formă negricioasă pentru copt și începu s-o ungă pe dinăuntru cu o bucată de pergament dat cu margarină.

— Unde vine asta ? mă întrebă ea în cele din urmă, așezînd rînd pe rînd formele pe grătarul cuptorului de lîngă fundul de lemn.

— Jos de vale, i-am răspuns stingherit, și apoi tata și cu mine am privit-o cum apucă bucățile de cocă, cum le potrivește în căușul palmelor și cum le așează în forme.

— Cursele acelea de la Stokeley, să știi că sînt foarte prost văzute, rosti tata. Nici că-mi pot închipui un om de treabă care să se abată pe-acolo. Nu fac măcar parte din asociația agenților de pariuri. Iar nenorocitele de animale sînt drogate.

Mama luă grătarul cu cele patru forme pline de aluat și se duse cu ele la vatră. Acolo sprijini grătarul de apărătoarea de foc, astfel încît partea de sus a pîinilor să fie expusă flăcărilor și înțepă aluatul din fiecare formă de cîte patru

ori cu furculiţa. Dinţii furculiţei se cufundară în aluat şi apoi fură traşi afară fără nici o greutate.

— E adevărat, Arthur, că droghează cîinii ? făcu mama.

— Uneori.

— Dar tu n-ai nici un amestec în asta, aşa-i ?

— Nu.

Se aplecă şi împinse nişte tăciuni aprinşi sub cuptor, cu un vătrai lung şi lucios. Mai aşeză cîţiva cărbuni pe foc, din cei folosiţi la locomotive.

— Atunci e bine, conchise, dacă n-ai nimic de-a face cu asta.

— Dar de ce te duci totuşi pe acolo ? întrebă tata. Ştii bine că sînt drogaţi.

— Dacă-s drogaţi, cîinii nu păţesc nimic — nimic mai rău decît păţesc şi eu dacă joc rugbi fără să fi mîncat mai întîi o friptură în sînge. Singurii care o păţesc sînt tipii care pariază pe cîini drogaţi. Ăştia sînt cei care o păţesc.

— Nu-mi face plăcere să te aud vorbind astfel... începu mama.

— De pe urma curselor de cîini nu s-a ales nimeni cu ceva bun, o întrerupse şi tata. Nimeni. Ţi-o spun eu, Arthur.

— Rămîi şi prînzeşti cu noi ? mă întrebă mama. Dacă da, eu şi încep să pregătesc. Pot băga carnea în cuptor imediat după ce scot pîinea, cît este cald încă.

— I-am spus doamnei Hammond că mă întorc la prînz. O să mă aştepte cu masa.

Tata se aşeză lîngă vatră, cu picioarele-i scunde, muşchiuloase, îndreptate spre foc. Pielea lor gălbuie şi vinele păreau s-o încreţească.

— Ar trebui să-ţi pui pantalonii, tată, îl îmboldi mama, spre a-l abate de pe calea supărării lui crescînde.

Apoi către mine :

— Şi ce mai face doamna Hammond a ta ? Tocmai mă gîndeam cîţi ani sînt de cînd... şi nu prea e un cartier frumos... şi n-are nici vreo altă calitate.

Arăta aşa cum şi simţea, îmbujorată şi jignită. Se tot foia de colo-colo, ca şi cum toate mişcările acestea ar fi putut evapora orice vorbă eventual rostită de ea sau de tata, la furie, cu privire la Doamna Hammond.

— E o locuinţă ieftină, o lămurii, şi-i aproape de locul meu de muncă.

— Dar acum, că ai maşina ta şi joci rugbi, nu-ţi poţi găsi altă casă, la aer curat, sus la Primstone ori poate la Sandwood ?

— Nu vreau să folosesc maşina ca să merg cu ea la servici. Mă îndoiesc că mi-aş putea-o permite în fiecare zi. Şi în orice caz, produce o impresie proastă asupra celorlalţi muncitori.

— Ai putea să foloseşti autobuzul şi să locuieşti undeva mai în afară din oraş.

Strîngînd din ochi din cauza căldurii, mama deschise uşiţa cuptorului ; apoi înşfăcă grătarul şi-l împinse înăuntru. Aluatul nu crescuse bine. Se vedeau răsărite picături de apă deasupra pîinii. Ar fi putut fi stropi de năduşeală de pe faţa mamei.

— M-am obişnuit acuma să-mi duc traiul acolo, le-am spus.

Mama se îndreptă din şale şi-şi făcu de lucru cu micul ventilator de crom de la uşiţa cuptorului.

— Nu ştiu unde ai să ajungi, Arthur dragă, rezumă tata situaţia, cu ochii pironiţi la foc şi scuturîndu-şi alene, provocator capul. *Zău* că nu ştiu...

— Dar uită-te la maşină, i-am spus. Uită-te la costumul pe care-l port. Lucruri ca astea nu le obţii lucrînd cinci zile şi jumătate pe săptămînă la un strung de mîna a treia... Şi nu numai atît, acuma lumea mă cunoaşte. Mai ales dumneata trebuie să-ţi dai seama de asta. Machin e un nume care înseamnă ceva în oraşul ăsta. Nu-i doar unul printre alte o sută de mii. Pun rămăşag că oamenii, la serviciu, îţi vorbesc despre mine. Asta nu-ţi face plăcere ? Că toată lumea ştie despre fiul dumitale ?

— Mă, tu nu ştii, zău, ce vorbeşti, Arthur. Omul ăla, tot ce-a spus despre tine a fost că te vede în fiecare săptămînă la cursele de cîini de la Stokeley. *Asta-i* tot ce mi-a spus.

— Aşa-s oamenii, la asta trebuie să te aştepţi din partea lor — nu le place să te vadă că ai reuşit. Vor să te ştie la fel de nenorocit ca şi ei. Recunoaşte, tată, că-i aşa : trebuie să fi auzit şi cîteva lucruri plăcute despre mine. N-a venit oare nimeni, care pînă atunci nici nu-ţi vorbise vreodată, să-ţi spună într-o luni dimineaţă : Arthur al dumitale a jucat formidabil sîmbătă...

— Şi Weaver ăla prin preajma căruia tot stai, continuă tata, fără să ia seama la ce-i spusesem.

Cu oameni ca el n-ai ce căuta, Arthur. Nu-s de tine.

— Aş dori să vezi lucrurile ceva mai obiectiv, mă plînsei eu. Unde-s bani, trebuie să fie şi noroi. Eu sînt cel ce trebuie să ştie să sară peste băltoace. Vreau să cîştig şi eu ceva bani. Şi bani sînt pe cale de a cîştiga. N-oi fi vrînd doar să încetez de-a face asta, aşa-i ? Ia gîndeşte-te la ceea ce ai spus despre bani chiar dumneata. Oricine are nevoie de ceva bani ca să fie cît de cît fericit. Asta mi-ai spus-o de cînd eram ţînc. Şi acum, că m-am apucat şi eu să fac exact ce-ai spus... mi-o scoţi pe nas.

— Ei, dar sînt bani şi bani, Arthur, zise el, mai domol însă, căci mă vedea înfuriat.

— Pentru mine banii îs bani. Nimeni nu-i poate împărţi în bani buni şi bani răi. Nimeni. Uită-te la catolici, uită-te la Slomer — finanţează şi exploatează loterii de dimineaţă pînă seara. Idealurile nu ţin în picioare cînd e vorba de bani. Banii nu cunosc dreptatea şi nedreptatea. Idealurile ! Unde ajungi cu idealurile ? Unde te au dus pe dumneata idealurile, tată ?

— Unde ?

Se holbă jur-împrejur, de parcă ar fi fost prea evident unde îl duseseră idealurile lui, unde o duseseră idealurile şi pe doamna Shaw din apartamentul de alături, şi pe domnul Chadwick din apartamentul vecin celui al doamnei Shaw. Era din cale afară de evident unde.

Atunci, măcar vreme de o clipă, văzu prin ochii mei că jur-împrejurul lui nu se afla pur şi simplu nimic. Văzu întreaga vecinătate, lipsită de orice simpatii şi simţăminte, ca pe un

fel de loc viran al ambițiilor spulberate. Poate că-și dorise *și el* în tinerețe să facă sport. Mama se uita la el de parcă ar fi fost prefăcută în stană de piatră. Iată-l, țeapăn, pe omulețul acela scund și fără pantaloni, stînd așa și clătinîndu-și capul încoace și-ncolo, buimac, cu fața strîmbată de nepricepere și de căință, pe jumătate învinețită de oboseală și de silă de viață.

5.

Îi pot zări chipul, încrețit în întuneric, chinuit de o durere care s-ar zice că tot crește. Între noi stă un zid de suferință care se mărește și se îngroașă, pînă ce ne cuprinde pe amîndoi. Îmi trece peste obraz cu spasme apăsătoare. Mă trezește.

Limba mi se sprijină în alveolele goale din față și-mi trimite fiori ascuțiți pînă sus de tot, îndărătul nasului. Mă simt deprimat. Apoi mi se pare că aud chicote de rîs în spatele ușii.

Cobor din pat, îmi vîr picioarele în ghete și mi le tîrșîi pînă la ușă. Trag zăvorul, dar ușa nu se clintește. E încuiată.

Aud iarăși chicotele de afară și izbesc puternic în ușă. Cînd mă opresc, nu se aude venind nici un sunet de pe palier, deși larma de la parter s-a întețit. Îmi pun ochiul la gura cheii. S-ar putea să fie Tommy Clinton, pornit pe șotii. Ori Maurice. Mă duc la fereastră, dar cît cuprinzi cu ochii nu-i nici un burlan. Mă așed pe pat și aprind o țigară. Jos, cineva cîntă colinde.

Sosește pe alee o camionetă și oprește cîteva clipe, în timp ce o mulțime de sticle clincăne.

Nu știu cîte și cîte pahare sînt umplute din nou, și trebuie să fie încă devreme. Poate zece. Petrecerea propriu-zisă de bună seamă că abia începe. Camioneta o ia din loc. În alee sînt două coruri care cîntă colinde.

Mă gîndesc la doamna Weaver. Neavînd altceva de făcut, mă gîndesc și la domnul Weaver. De prima nu mai știu nimic, iar celui de-al doilea am încetat din senin să-i mai fiu pe plac. Pe la sfîrșitul lui noiembrie mi s-a părut că încearcă să mă scoată din echipă. Era pe cînd lucrurile mergeau greu, atît pe teren cît și în afara terenului. Iar acuma iată-mi sparți dinții din față. Și doar mi i-a spart Mellor — cu toate că nu putea ști că aveau să fie dinții mei. Poate că-i pun prea multe în cîrcă lui Weaver — dar cum să pot uita că Mellor e unul din oamenii lui din umbră? În orice caz, cred că singurul motiv pentru care am vrut să vin în seara asta a fost nedeslușita idee că n-ar fi rău să mă împac, dacă pot, cu doamna Weaver. Dacă-i vorba să fiu tăbăcit, încaltea să fiu tăbăcit în lege. Și totuși — în subconștient mai e și celălalt motiv. Slomer e așteptat să vie aici în seara aceasta.

Un automobil se aude pe alee. Îmi apăs fața pe fereastră și-mi dau seama că pe geam s-a așternut o pojghiță de gheață. Automobilul oprește în fața verandei și în bătaia luminii coboară Ed Philips. A venit c-un taxi — o face pe grozavul. Îl strig. Se holbează prin ușa de la intrare, face semn cuiva, plătește șoferului și intră în casă.

Simt nevoia să ies din cameră. Încerc din nou ușa, mă chiorăsc prin gaura cheii, lovesc și strig,

apoi mă întorc la fereastră. O deschid și-mi dau seama cît de frig e afară. Pajiștea în pantă scînteiază de polei. Cerul e senin și cuprins de lumina palidă a lunii. Jos, la vreo douăzeci de picioare sau chiar ceva mai mult, se află neîngrijita seră a lui Johnson, înconjurată de stînci artificiale.

Sting lumina și mă proptesc de pervaz. Rămîn cîtva timp în poziția asta, arătînd a spălător de geamuri, fără vreo cît de mică tragere de inimă. Pot vedea dedesubt lumina care străbate prin ferestre, și stîncile acelea din grădină. Zgîlțîi streașina cu putere și văd că totuși ține.

Fac apoi un salt ca să fiu cu picioarele peste pervaz ; încap întreg în chenarul ferestrei. Un ochi de geam se sparge și cade fără zgomot în odaie. Îmi vîr coatele în jghiab și-mi sprijin picioarele strînse de partea deschisă a ferestrei ; mă tot întreb dacă să merg mai departe ori ba. Sub brațe am gheață și apă, iar metalul scîrțîie și geme sub greutatea mea. Acoperișul e prea abrupt ca să pot păși pe el ; o adevărată piramidă, ce mai încoace și-ncolo. Drept în fața mea un coș scoate fum pe fundalul spălăcit al cerului.

La dreapta e colțul casei. Dincolo trebuie să fie burlanul de care am eu nevoie. Mă ghemuiesc pînă ce pot ajunge din nou la înălțimea normală și-mi dau drumul de pe pervaz. Plutesc, așa, clătinîndu-mă și ținîndu-mă tare de streașină. Undeva, de cealaltă parte a ferestrei, în urma mea, streașina pîrîie, plesnește și deodată se lasă cu o palmă în jos. Scot un țipăt și mă zoresc, folosind alternativ cîte o mînă, spre colțul casei.

Ajung, dar nu pot pipăi altceva decît o cornișă pe locul unde ar trebui să fie de fapt jgheabul streașinei. O încerc și ea se fărîmițează trosnind.

Nu mă miră din partea lui Weaver că-și ține casa în halul ăsta de paragină. Umerii mi se moaie și nu mă mai pot mișca nici încoace nici încolo. Mă salt în sus și-mi vîr coatele la loc în jgheab. Lăsîndu-mi greutatea pe stînga, îmi liberez brațul drept și încep să trag țiglele de pe acoperiș, la colțul casei. Prima țiglă se lasă cam greu. Se sparge și o arunc jos în iarbă. Următoarele cîteva se desprind mai ușor și cu încetul mă văd în fine în situația de a putea îndepărta colțul acoperișului putred al lui Weaver.

Se arată două grinzi și, în curînd, deschizătura e destul de mare ca să mă pot furișa printr-însa. Îmi strecor picioarele între grinzi, mă las cu spatele pe lunecușul țiglelor și-mi aprind o țigară.

Sub mine se aud limpede glasurile unuia și altuia. Ascult lucrurile pe care le spun oamenii și mă întreb dacă sînt chiar atît de rău. Vederea asupra orașului nu-i de disprețuit. Cele două mari uzine, a lui Yarrow și a lui Sudgeon, navighează pe vale în jos ca două uriașe vapoare, cu ferestrele luminate strălucitor, înaintînd drept în calea coșurilor celor două mari centrale electrice. Sînt lumini care scapără în părțile de jos ale atmosferei și lucesc din miile de case unde e sărbătorit ajunul Crăciunului. E o noapte de petreceri. După ce am nădușit, mă ia acum cu frig și încep să-mi croiesc o cărare printre țigle, coborînd de-a lungul pantei acoperișului. Îmi împing mîinile sub margini și-ncep să trag. Țiglele pocnesc și se sparg

ori se desprind frumuşel, iar eu le azvîrl jos, în umbrele de sub mine. În cele din urmă, pot pune mîna pe singurul burlan pe care-l văzusem în seara aceea şi-mi dau drumul să lunec pe el către pămînt.

Abia am atins pămîntul şi abia am apucat să răsuflu, că o voce şi mîrîie în spatele meu :

— Ce naiba ai făcut, Arthur ?

E George Wade. Se apleacă înainte, prin întuneric, ca să-mi vadă faţa.

— Te tot urmăresc cu privirea de zece minute, îmi spune el. Bună treabă că te-am recunoscut de aici, de jos... ori ai fi încăput pe mîinile poliţiei.

Se învîrteşte în jurul meu, să-mi miroase răsuflarea.

— Am fost reţinut într-o cameră... mă zăvorîse cineva.

Miros a funingine şi apă stătută. Deşi asta lui George i s-ar putea părea că-i whisky. Tremură şi loveşte în pămînt cu bastonul.

— Trebuie să fi făcut o mulţime de stricăciuni pe-acolo pe sus, cugetă el, şi-şi dă capul pe spate să privească orizontul. Sper că socoţi de datoria dumitale să-i spui domnului Weaver ce scofală ai săvîrşit. Ţigla aia dintîi m-a speriat rău. Mai, mai că era să mă nimerească în cap... I-ai scos chiar tot acoperişul ?

— A mai rămas coşul, domnule Wade. Nu-i cazul să vă îngrijoraţi prea mult... Dar cu dumneavoastră ce-i ? Ce căutaţi aici ? Păreţi îngheţat de-a binelea.

— Ei... îngînă el, şi iar izbeşte cu bastonul.

— Nu cumva tot mai căutaţi cîinele ?

— Închipuieşte-ţi, Arthur, că încă n-am putut da de bietul animal. De atîta amar de timp. Îmi vine a crede că Maurice i-a dat drumul dinadins. Ştii cum e în împrejurări ca astea. I se urcă la cap. E în firea lui s-o fi făcut.

— Oricum, pe Maurice n-o să-l vedeţi căutîndu-l. Şi-apoi, cîinele s-ar fi putut duce acasă.

— Dar domnul Weaver m-a încredinţat că nu poate să iasă din grădină, îmi explică el, de parcă s-ar fi gîndit la una ca asta de mai multe ori. Dacă însă eşti nerăbdător să intri în casă, nu vreau să te ţin aici afară. La drept vorbind, eu sînt stăpînul bietului căţel. Astea-s riscurile proprietăţii. Dacă te alegi cu o răceală la dinţi, o să-ţi pară rău.

— Cam ce oră să fie ?

Îşi scoate ceasul.

— Aproape zece şi zece, răspunde şi se îndreaptă, ca şi cum şi-ar fi adus iar aminte de ce are de făcut, către tufişuri.

Mă uit după el, nevenindu-mi să-mi cred ochilor. Toate astea, pentru o potaie.

De cealaltă parte a casei, lîngă uşa bucătăriei, e parcat vechiul şi celebrul Rolls al lui Slomer — pe aleea furnizorilor. Intru în bucătărie şi mă spăl niţel la chiuvetă. Constat că am o grămadă de zgîrieturi pe mîini. Le spăl bine, îmi perii hainele şi încep să mă uit jur-împrejur să văd ce se petrece.

Salonul a fost golit de mai toate mobilele, deşi tot mai are tapetul cu frunze ; a fost preluat de un grup de amatori de dans. Tommy Clinton se zgîieşte la mine fără să mă recunoască, clipind din ochi de pe o pernă. Celelalte camere sînt

amenajate ca baruri, bufete și cuiburi de odihnă. În hol s-au adunat o mulțime de oameni, cu primarul și consilierii de la Camera de Muncă, și intonează cîntece sportive pe melodii de colind. Se învîrtesc încet în jurul pomului care a fost așezat în mijlocul odăii, cu luminile-i de basm acum ponosite ca niște fructe putrede.

Recunosc vocea lui Maurice, venind dinspre vestiar ; cîntă, rămînînd cu cîte un vers ori două în urma grupului din hol. Izbesc în ușă și-l strig pe nume.

— Tu ești, mă Arthur ?

Zăvorul lunecă deschizîndu-se și Maurice apare în ușă, privindu-mă prin ochii pe jumătate închiși.

— Ce s-a întîmplat, mă zdrîngă ?

E gol pînă la brîu ; pielea îi este inflamată încă de pe urma jocului de după-amiază, și unele tăieturi s-au pornit din nou să sîngereze.

— Credeam că Tony te-a încuiat undeva la etaj.

— Am reușit să ies.

Se pornește pe un rîs scurt. Judith, secretara primarului, i se apleacă peste umăr și zîmbește, se clatină și-i ca amorțită.

— Unde ți-s dinții, Tarzane ? îmi zice ea. Nu vii să te distrezi și tu cu veselul leat 1934 ?

— Ce-mi poți oferi ?

— Ține-te bine, băiete. Am o grămadă de lucruri pe care le pot oferi unuia ca *tine*.

— Ia mai astîmpără-te pupăză, o liniștește Maurice.

— L-ai văzut pe Weaver ? îl întreb.

— Nu l-am mai văzut de nu știu cîte ore, fătule.

Își scutură capul încetișor, încercînd să și-l limpezească.

— De ce nu poftești și tu aici înăuntru ? Eu termin numaidecît ! E-un ger năprasnic, ca de temniță și gagica asta-i ca de gheață, așa e, porumbițo ? Poate să fii în stare s-o dezgheți tu, Art.

Închide ușa și trage zăvorul.

După o clipă, strigă :

— Tot acolo mai ești, măi Art ?

— Da.

— Atunci de ce n-o întinzi ?

Se pun pe chicotit amîndoi.

Urc la etaj, dincolo de cel de-al doilea ficus de ale cărui frunze atîrnă o brasieră și alte obiecte de îmbrăcăminte, ca tot atîtea fructe senzaționale. Ușa principalului dormitor din față e întredeschisă. Abia îmi potrivesc ochiul la crăpătură, că ușa se și deschide larg, și iată-l pe Weaver care mă privește de sus pînă jos, mirat însă fără supărare ; pîndește nițel și clipește din ochii lui albaștri de păpușă. E în frac, și iată că pe loc își schimbă expresia spre a mă face să mă simt jegos, bădăran și nepoftit.

— Sper că nu te deranjez, Arthur, mi se scuză tot el.

Zic „nu" și dau din cap.

— Desigur că n-ai părăsit petrecerea, numai ca să vii pînă aici așa, fără rost, continuă el. Ce anume dorești ?

Mai înainte ca să pot găsi un răspuns deștept, aud vocea doamnei Weaver de dincolo de ușă.

— Nu cumva e Arthur Machin, dragule ? De ce nu-l rogi să intre ?

— Intră, Arthur, glăsuiește Weaver.

Mă strecor pe lîngă el.

Ce-i drept e drept, nu-i rău să stai pe patul doamnei Weaver. Un candelabru scînteiază drept peste capul meu și împrăștie lumina prin toate ungherele camerei.

În spatele meu, întinzîndu-se pe toată lungimea peretelui, se află o tapițerie complicată cu o scenă de vînătoare : cîinii și-au înfipt dinții într-un animal mic și gălbejit, din care picură sîngele.

Slomer îmi surîde și-și înalță paharul, vrînd să spună că s-ar cuveni să beau.

— Cinstește-te, tinere, rostește el, cu un glas subțire și uscat, ca de hîrtie foșnită. Asta nu se întîmplă decît o dată pe an.

Așa și pare să fie, pentru el.

Cînd am intrat în cameră și a spus : „Va să zică ăsta-i tînărul căruia i s-au spart dinții azi", a folosit exact același ton.

Paharul pe care-l țin în mînă e gol. Îl acopăr cu degetele și trag o dușcă prelungă.

Nimeni nu pare a ști cu siguranță ce sărbătorim. Ca petrecere, scena asta din dormitor e ratată de tot. Weaver șade într-un fotoliu lîngă ușă și se zgîiește printre picioare la covorul pe care o mică băltoacă — făcută de băutura pe care tocmai a răsturnat-o — întunecă țesătura. Doamna Weaver, alături de fereastră și de mine, privește țintă la aceeași băltoacă, stăpînindu-și furia. Ședem așa, tăcuți, o grămadă de vreme, pentru că asta s-ar zice că prezintă culmea ambițiilor de recreare a lui Weaver. Mă gîndesc tot timpul cum de-aș putea scăpa de Weaver și de Slomer, ca să rămîn cîteva clipe cu doamna Weaver ; îmbrăcată într-o rochie strînsă pe corp și cu luciu argintiu, ea mă săgetează cu privirea de la o distanță de un metru.

— Fac tărăboi mare acolo jos, spuse ea în sfîrșit.

Mă întreb dacă nu cumva i-a venit același gînd ca și mie.

Weaver aprobă însă plictisit din cap.

— E pentru ultima oară că-mi ofer casa pentru o petrecere de soiul ăsta, hotărăște el.

— De ce ? vrea Slomer să știe.

Capul i se întoarce către ușă, unde șade Weaver, și i se văd obrajii umbriți de o barbă ușor neglijată, după cum nu-i ras cu grijă nici sub fălci. Chiar și așa, în poziția asta schimbată, nu pot vedea exact unde îi e diformitatea.

— De ce ? repetă Weaver, cu ochii ciudat strîmbați, în timp ce se uită la Slomer. De ce ?... Pentru că n-a rămas în tot orașul un singur golan care să nu fi aterizat aci. Asta nu-mi place.

— Așa se poartă mereu ? întreabă Slomer cu nevinovăție.

Weaver suspectează cel mai mic lucru pe care-l spune sau îl face Slomer, așa încît se concentrează îndelung înainte de a rosti :

— Probabil că da. Deputatul e și el cu ei, și e și primarul... Dar nu cred că ăștia doi să le dea o pildă mai bună.

Slomer răspunde cu un ușor chicot, care de îndată îl face pe Weaver să se frămînte în fotoliu, de parcă unul din degetele albe și subțiri ale lui Slomer i s-ar fi înfipt dojenitor în coaste.

— Crezi că greșesc vorbind așa ? întreabă Weaver.

— Că greşeşti ?

Slomer îl examinează zîmbind pe Weaver.

— La urma urmei, spune Weaver, faptul că cineva e deputat nu înseamnă neapărat că e şi mai bun ca ceilalţi — asta-i o chestie de noroc personal mai mult decît de intuiţie sau de îndemînare excepţională.

— Nu-i cunosc pe nici unul din ei, explică Slomer. Situaţia lor nu înseamnă nimic pentru mine. După cîte ştiu, ţi s-a cerut odată să candidezi... am uitat pentru care partid.

E bucuros că l-a silit pe Weaver să-şi dea cu părerea, iar Weaver roşeşte pentru că s-a dat în vileag.

După cum stau lucrurile, eu unul nu par că am ceva de spus. Cît am cîntărit-o din ochi pe doamna Weaver şi m-am întrebat dacă poartă corset, l-am cîntărit şi pe Slomer — cu aceeaşi aprigă atenţie. Se distrează, după cum îl distrează şi tot ce se află în cameră. Tapiţeria i se pare destul de interesantă, deşi n-a spus nici un cuvînt despre ea. Doamna Weaver se tot uită de la tapiţerie la el şi apoi de la el la tapiţerie, pentru a-l provoca să emită o părere. Dar Slomer se zgîieşte la mine şi la fundalul tapiţeriei, ca şi cum ar socoti îmbinarea asta caraghioasă, poate chiar şi obscenă.

Sînt dezamăgit. Mai întîi şi-ntîi, doamna Weaver s-a schimbat. Nu cred că se uită la mine cum simt că mă uit eu la ea. Eu îs bufonul curţii, mare şi prost, ţinta unor priviri tainic amuzate. Pun vina pe dinţi, pe Mellor, dar mai presus de orice pe infirmul din faţa mea, convins, pare-se, că beteşugul lui e singura formă potrivită pentru un

trup. Îmi face impresia unui copil prematur îmbătrînit, ghemuit într-un fotoliu — cu ochii aceia de bătrîn amuzat de senzaţiile pe care înfăţişarea lui le stîrneşte la persoanele dispuse s-o îngăduie. Fracul pe care-l poartă pare să fi fost croit ca să-i acopere diformitatea. Aşa croitor mai zic şi eu.

— Tînărul nostru devine nerăbdător, îi spune Slomer lui Weaver. Simte probabil că locul lui e jos, cu cei de o vîrstă cu el, nu cu noi, nişte bieţi bătrîni netrebnici.

— Mă rog, eu unul nu vreau să-l reţin de la distracţiile mai atrăgătoare de altundeva, declară Weaver. De dragul meu, nu-i obligat să stea aici. Tu ce spui, draga mea ?

Mai înainte ca ea să-i poată răspunde, Slomer sare cu vorba :

— Dacă stă aici sus, e probabil că o să facă mai puţine pozne, oare nu credeţi ?

— N-aş crede să fie *el* omul care să dărîme casa bucăţi-bucăţi, zice doamna Weaver.

— Cum adică ? o întreb.

— Ni s-a părut că auzim pe cineva scoţînd ţiglele de pe acoperiş, acum cîtva timp, îmi răspunde ea. A trebuit să-l convingem pe soţul meu că, în realitate, totul se datorează băuturilor pe care le-am cam amestecat.

— Nu m-aţi convins de fel, spuse Weaver. Tot mai cred că cineva sau ceva a fost acolo sus. Îţi afirm că am văzut foarte clar ceva, ca un fel de sac uriaş care se bălăbănea de streaşină... Dar cum să poată ajunge careva acolo sus, asta mă depăşeşte. (Pare uşurat că are ceva precis de care să se plîngă.) Toate burlanele sînt sparte la faţadă.

— V-ar prinde mirarea să aflați cît de darnici pot fi oamenii, zice Slomer, cînd au o picătură de alcool în vine. M-am întrebat adesea cum se face că patroni ca dumneata, Weaver, nu trag folos de pe urma faptului acestuia. Alcoolismul controlat, îmi vine a crede, pare indispensabil unui industriaș cu adevărat priceput.

Îmi vine brusc ideea că Slomer e pornit să stîrnească scandal. Ba se uită la mine, ba se uită la Weaver, încercînd să ne ațîțe la vreo harță oarecare. Adevărul e că n-am luat aminte la privirea lui ușurată, cînd intrasem la început în cameră. Dorea să fie distrat.

— De ce-ați venit aici sus, domnule Slomer ? îl întreb. Ca să scăpați de gălăgie ?

— Ei bine... Sărbătorim doar ajunul nașterii lui Christos, nu-i așa ? răspunse el încet.

— Frumos basm.. începe Weaver.

— Destrăbălarea de la parter ia și ea parte la sărbătorirea aceasta tot atît de mult ca și noi. La urma urmei, unul din noi a autorizat-o, oferindu-i găzduire.

— Ei, nu-i chiar așa, se împotrivește Weaver cu oarecare dreptate. Nu sînt eu răspunzător de purtarea lor.

— Nu văd cine altcineva ar putea fi, decide Slomer. Dacă n-ar fi aici, nu s-ar purta astfel — în orice caz nu ar face-o în casele *lor*.

— Așa sînt, porniți să abuzeze de ce-i bun. M-aș fi putut aștepta...

— Dar bine, Weaver, doar nu ești idealist cînd e vorba de purtarea omenească ? Dacă mi s-a părut că desprind ceva în relațiile dumitale personale cu oamenii, apoi desigur că e o lipsă generală de încredere.

— Ce vrei să spui cu asta ?

Soții Weaver roșesc amîndoi și, pentru nu știu care pricină, se uită la mine.

— N-are rost să intrăm în detalii într-o zi ca asta, îi înfruntă el cu hotărîre.

— Ba aș dori foarte mult să intrăm, stăruie Weaver. Nu-i face nimănui plăcere să audă că se spune un lucru ca ăsta despre el.

— Mă rog, dacă-i așa, îl retrag.

— Dar de spus, l-ai spus, stăruie Weaver. Și în orice caz, măcar de curiozitate, tare aș vrea să știu la ce te gîndești.

Fața îi e înțepată și roșie, ca a unei femei care nu-și mai poate stăpîni furia, și ochii-i albaștri sînt acum plini de ură.

— Cred că știi ce vreau să spun, își dă Slomer cu părerea, urmărind cu prelungită privire răutăcioasă subitul acces de meschinărie al lui Weaver.

— Habar n-am ce vrei să spui... Ai afirmat că dau dovadă de o lipsă generală de încredere în cea ce-i privește pe ceilalți oameni. Sentimentele mele au fost întotdeauna altele. Și nu mi le-am înfrînat vreodată.

— Ei... să-l luăm de pildă pe tînărul ăsta, aici prezent, vorbește Slomer și se uită liniștit la mine. N-a fost și el pricina unei oarecari lipse de încredere ?

Ne cercetează pe toți cu satisfăcută șiretenie.

— Cine, Machin ?

Weaver mă fixează cu ce a mai rămas din privirea lui plină de ură, ca să-și dea seama dacă înțeleg dedesubtul vorbelor rostite.

— Machin, confirmă Slomer.

— Ce tot îndrugi ? întrebă Weaver.

— Ia-o binişor, zise Slomer, nu vreau să fiu luat prea în serios într-o seară ca asta.

— Dacă vrei să te cerţi, Slomer, de ce n-o spui făţiş ? se plînge Weaver. Iar dacă nu vrei, de ce începi cu lucruri de-astea ?

— N-am nimic împotriva certurilor, intervine doamna Weaver. Cel puţin atîta timp cît rămîn amuzante. E şi aşa destul de apăsător aici sus.

— Iată că vorbeşte însăşi doamna, exclamă Slomer. Dar chiar şi aşa nu vreau să scormonesc lucruri despre care, la drept vorbind, nu ştiu prea mult.

— Ce vrei să spui, întrebă doamna Weaver, cînd afirmi că Machin, aici prezent, e pricina unei lipse de încredere ? Ce anume *exact* vrei să insinuezi, Slomer ? Ştii despre omul acesta ceva ce noi nu ştim ?

— Nimic ce nu ştiţi şi voi, răspunde Slomer. Dar îmi aruncă o privire, în vreme ce eu roşesc sub încordarea acestui mic joc de societate.

— Va să zică, şi soţia mea ştie, spune Weaver.

— Şi dumneata de asemeni, constată Slomer plictisit.

— Pentru numele lui Dumnezeu, omule, ce tot vrei să spui ? întrebă Weaver cu înfrigurare.

— Ştiu ce încearcă să spună, zice doamna Weaver.

Se uită ţintă la Slomer, ca şi cum ar grăi : „Hai, omule, fii cinstit. Dă-i drumul."

— Ce mai e şi asta ? izbucneşte Weaver bănuitor, dorind deodată să nu fie jignit.

— Se referă la povestea pe care ai auzit-o, iubitule... la aventura pe care îşi închipuie cineva că o am cu Machin.

Slomer nu-şi poate stăpîni cu totul bucuria, aşa încît sforţarea lui de a părea scandalizat e niţel exagerată.

— Nu. Nu mă refeream la nimic de felul acesta, zice, prefăcîndu-se înfrînt. Dacă circulă o poveste ca asta, eu o aud pentru prima oară.

Doamna Weaver e ca un balon înţepat.

Nu mă uit la Weaver. Ascult stingheritele pufăieli ale lui Slomer.

— Ei hai, lasă, vorbeşte doamna Weaver, scoţînd curaj dintr-o voce surprinzător de calmă. Lasă-te de trucurile astea răsuflate, Slomer. De mirarea asta teatrală. Zău aşa, omul lui Dumnezeu, nu ne crede atît de proşti...

— Îmi pare rău. Foarte rău, zise Slomer. Dar vă asigur că nu mă aşteptam la... Nu mi-am dat seama... Trebuie să vă rog să scuzaţi neroada mea stîngăcie.

— Ei... îngînă doamna Weaver. Îmi închipui că tot ai fi auzit, mai curînd sau mai tîrziu.

Încearcă să lipească pneul, acum că aerul a răsuflat. Şi continuă :

— Şi vei înţelege cît de scîrbiţi ne simţim, fireşte, şi domnul Weaver şi eu.

— Fireşte. Simt şi eu absolut la fel, declară Slomer. Pare ciudat că o asemenea poveste a putut ajunge să fie pusă în circulaţie.

— Da, pare, conchide doamna Weaver. Deşi are o explicaţie destul de simplă, cu privire la care nu cred că e cazul să te plictisim acum.

Îmi zîmbeşte vag.

— Îmi pare rău, Machin. Îmi pare rău că ai căzut ca musca-n lapte în toată conversaţia asta.

Îi spun că n-are nici o importanţă şi-mi acopăr totala buimăcire cu un aer de mîhnire. Tot mi se pare că lucrul cel mai cuminte este să nu mă uit încă la Weaver. Va să zică, *ştie* despre vizita mea de miercuri. Să-i fi spus Johnson ? May ? Mă simt ca un manechin de lut, pus drept ţintă pentru trageri de la distanţă mică.

— Atunci, *la ce* te-ai referit ? întreabă Weaver liniştit.

Slomer dă din cap, încet :

— Mă gîndeam la perioada cînd ai propus să-l scoatem pe Machin ca să-l înlocuim cu tipul celălalt... i-am uitat numele. Era prin noiembrie.

Rămîn cu toţii tăcuţi cîteva clipe. Apoi Weaver :

— Nu prea văd cum asta vădeşte lipsa mea generală de încredere pe care ai menţionat-o, Slomer.

— Poate că nu, răspunse Slomer. Acum să vorbim liniştit ; mă îndoiesc că aş găsi ceva care să întărească părerea pe care am emis-o adineauri. Cred că am dat cu toţii pe gît cam prea mult din băutura asta a dumitale — dumneata vezi cadavre care atîrnă de capetele ţiglelor, iar eu văd numai latura absolut negativă a naturii omeneşti. Să ne cerem reciproc scuze.

Se uită la mine într-un fel care-mi spune că ar trebui să fiu recunoscător pentru felul cum a dres lucrurile.

— Oricum, tinere, voiau toţi să te scoată, tot comitetul acela de selecţionare al nostru, şi nu mi-a fost uşor să te păstrez. Domnul Weaver îţi poate spune. El ştie. Dar... nu pot spune că-mi pare rău.

Nu arată însă clar dacă de mine nu-i pare rău, ori de seara aceasta. Dă din cap o dată sau de două ori, apoi scoate un ceas dintre reverurile fracului.

— Şi văd după ceapa asta că-i trecut de unsprezece şi jumătate. Ceea ce înseamnă... că trebuie să plec. Îmi place să întîmpin Crăciunul acasă.

Se lasă jos de pe scaun, cu ochii bulbucaţi de efortul depus. Ducîndu-se drept la doamna Weaver, ca un băieţaş care-şi ia rămas bun, îi întinde mîna. Doamna Weaver i-o strînge nesigur, şi Weaver de asemeni. „Sărbători fericite", îşi spun unul altuia.

— Nu-i nevoie să veniţi jos, le zice. Găsesc eu drumul prin uşa din spate. Am venit cu maşina pe aleea din dos, ca să evit orice accident. Tînărul acesta poate veni cu mine pînă la parter, să vadă să nu dau de bucluc cu vreunul din chefliii dumneavoastră.

Nu prea ştiu dacă să mă învoiesc. Sper că Weaver va stărui să-l conducă el pe Slomer pînă la uşă şi astfel să mă lase sus cu Diana. Dar Weaver nu spune nici o vorbuliţă.

— Încă o dată la revedere, zise Slomer, şi urările mele cele mai bune pentru Crăciun şi Anul nou.

Îl urmez afară, închizînd uşa dormitorului înapoia mea. Se opreşte pe palier ca să spună :

— N-am vrut să te las singur în cameră cu ulii ăştia doi, Machin. Dacă nu te superi, mă poţi ajuta să cobor cu bine scara asta.

Treptele sînt pline de perechi aflate în fazele preliminare ale oboselii de la sfîrşitul petrecerilor. În vreme ce ne croim drum printre ele, văd că diformitatea lui Slomer vine din partea dreaptă, unde o umflătură îi ridică haina sub braţ, la nivelul coastelor. Nu cred să-l recunoască cineva — nimeni nu-i în stare s-o facă. Bucătăria e plină, dar ajungem la aer curat fără nici o piedică.

Cînd Slomer se instalează în maşină pe locul lui special de condus, mă întreabă :

— Spune-mi, ai consimţit la ceea ce numesc eu slăbiciunea doamnei Weaver pentru lipsa de formalism social ? Cu alte cuvinte, e ceva adevărat în povestea pe care am auzit-o ?

— Vă priveşte oare ? zic, ţinîndu-mă ţeapăn în dreptul maşinii, de parcă eu aş fi acela care l-aş ameninţa pe el.

— Te las pe tine să hotărăşti asta, Machin, rosteşte el, în aşa fel încît înţeleg că m-a pus între ciocan şi nicovală.

— Nu... Nu m-am culcat cu ea şi nici nu s-a întîmplat ceva asemănător.

— Va să zică ăsta-i adevărul, declară el. Bănuiesc că ţi-a mers bine în sezonul ăsta, pînă acum.

— Pînă azi.

— Aşa... Înţeleg ce vrei să spui. Dinţii falsi pot arăta însă mult mai bine decît cei naturali. Dinţii mei ce crezi că sînt ?

Îşi trage buzele micuţe înapoi şi dă la iveală două rînduri de cepuri albe.

— Da, îngîn eu, neştiind cum doreşte să-i găsesc. Da, se prezintă foarte bine.

— Crezi că-s naturali ori falsi ?

— Falsi... ei, s-ar putea să fie naturali.

— Sînt falsi, zice, mulţumit şi vorbind cu buzele trase înapoi, aşa încît să-i pot vedea în acţiune. Ştii că eşti într-o situaţie delicată faţă de Weaver ?

— Ştiu că de cîteva săptămîni încoace nu-i mai sînt pe plac.

— Acum ai aflat de ce. Nu eşti primul care să iasă zdrobit dintre cei doi membri ai echipei acesteia conjugale, s-o ştii de la mine. Aşa încît nu trebuie să-ţi plîngi de milă... Nu eşti catolic, aşa-i ?

— Nu.

— Nu te-ai gîndit vreodată să treci la catolicism ?

— Nu, încă nu...

— Ar avea multe avantaje pentru un tînăr ca tine. Dispune de organizare, în primul rînd.

Slomer începe să dea maşina înapoi.

— Ei, îţi doresc sărbători fericite, zice la plecare.

Capul de-abia i se vede deasupra părţii de jos a parbrizului.

— Sărbători fericite, îi urez şi eu.

Lipseşte doar puţină zăpadă, pentru ca totul să arate a noapte sfîntă. Aud cum ajunge în şosea şi zgomotul motorului se pierde în noapte, iar eu intru în casă.

— Nu cumva vrei să spui că eşti Arthur Machin... care joacă în linia a doua ? zice ea.

— Ba da, o asigur.

Își încrucișează picioarele, potrivindu-și marginea fustei negre și strîmte deasupra genunchilor și se sprijină de perna din mijlocul canapelei. Rotulele genunchilor îi strălucesc. Umărul meu abia o atinge, cînd îi vorbesc mai de aproape.

— N-aș fi crezut, zice ea. Arăți altfel pe teren.

— Cum arăt ?

— O...

Stă și chibzuiește atent :

— Ca un taur.

Din clipa în care m-am așezat lîngă ea, am asociat-o în gînd cu o tutungerie de pe undeva. Acum că stau și cuget, găsesc că și seamănă cu o țigară bine răsucită. Îmi aduc aminte de pieptul ăsta meșteșugit mecanic, stînd aplecat peste o tejghea.

— E Arthur Machin, îi strigă ea prietenei ei care, de cealaltă parte a camerei, mi ți-l brutalizează pe Maurice.

— Ia te uită, exclamă prietena ei. Ăsta e Maurice Braithewaite, Mag.

Se opresc amîndouă, ca să aprecieze calibrul prăzii.

— Te cheamă Margaret ? o întreb.

— Da, așa mă cheamă, răspunde, de parcă i-ar fi de cine știe ce folos.

Ne uităm amîndoi la Maurice care, de cealaltă parte a camerei, e tot pe jumătate gol și-și expune vînătăile.

— Voi sportivii, n-am ce zice, n-o prea luați pe ocolite, constată ea, urmărind felul în care Maurice își plimbă mîinile.

Cînd rîd, se întoarce dintr-o dată și-mi vorbește mînioasă :

— De ce rîzi ! Și continuă, fără a se opri : Drace !... Îți lipsesc dinții din față.

Se uită repede dincolo, să vadă dacă prietena ei a observat această deficiență.

— Mi i-am scos în seara asta, explic eu.

— Ești însurat ? întreabă.

Arată dezamăgită.

— Nu. Fac economii.

— Așa și trebuie, dragule. Fără dinți nu ești mare chilipir.

— Crezi ? Credeam că fetelor le place să nu fii chiar la fel cu toți ceilalți.

— Nu chiar la fel, repetă. Da, le place să nu fii la fel. Dar nici chiar așa.

— Mi-am scos numai șase.

— Mie, dragule, îmi pare că i-ai scos pe toți. Vezi, impresia e totul. Trezindu-te de dimineață și dînd cu ochii de o față ca asta a ta, ai zice că trăiești cu unul îmbătrînit înainte de vreme.

— Nu mă gîndisem să te cer în căsătorie.

— Foarte mulțumesc. Frumos compliment.

— Ce casă mare, zic eu.

— Nu-i prea mare.

— Vii des pe-aici ?

— Dar tu ?

— Destul de des.

— Eu nu.

— Și-atunci cum vii — cu autobuzul ?

— Nu, dragule. Prietenul meu mă aduce. Nu i-ai văzut mașina parcată afară, cînd ai intrat ?

— Trebuie că am sosit înainte de ați parcat voi. Care ți-e tipul ?

— Lionnel Manners...

Așteaptă ca vorbele rostite să-și producă efectul.

— N-ai auzit de el ? face ea mirată. E luptător de greco-romane, la hipodrom și pe unde nimerește.

— Mai ales pe unde nimerește, dacă e după cîte am auzit eu.

— Ia vezi ! Bagă de seamă...

— Poate a făcut parte din Federația de rugbi într-o vreme, nu-i așa ?

— Te cred, aprobă, ca și cum asta ar fi fost una din isprăvile minore ale lui Lionel. Dar s-a lăsat. Nu prea-i o treabă aducătoare de plăceri, a spus el.

Cîteva clipe își fredonează o melodie de automulțumire. Apoi zice :

— Mai bea ceva, puiule. Plouă cu băuturi în casa asta.

Deschide o sticlă de bere cu dop înșurubat, pe care o ia dintr-un coș de la capătul de lîngă ea al canapelei și toarnă cu pricepere în două pahare din care s-a mai băut.

— Tu nu vrei să bei, Mavis ? o strigă pe prietena ei.

— No-o, răspunde prietena ei.

— Vulpoiul ăsta de Weaver trebuie că e zgîrcit, nu glumă. Toată seara n-a servit decît bere pentru bărbați și cidru pentru femei.

— Dar tu bei bere, îi spun.

— M-da... așa-i. Înțeleg ce vrei să spui. Vrei să dansezi ?

Ascultăm muzica ce se aude din camera de alături.

— Fie.

Pomenindu-mă treaz, simt că-mi face plăcere să mă îndepărtez de Maurice și de gagica lui, care stau în cealaltă parte a camerei.

Ne strecurăm în odaia de alături și începem să ne mișcăm încet, țeapăn, în vreme ce muzica se schimbă. Trecem pe lîngă o mobilă sau două pe care le cunosc. Careva împinge măsuța cu rotile pe care doamna Weaver o folosise în miercurea aceea.

— Să știi că ești un dansator foarte bun, îmi spune.

— De dorul murelor mănînci și frunze ?

— Nu, vorbesc serios, puiule. Ești un dansator bun. Ai stil. Cei mai mulți dintre porcii ceilalți vor doar să te strîngă în brațe.

Navigăm tăcuți în vreme ce mintea ei bate cîmpii. Eu mă gîndesc la cum trebuie să fie să ții în brațe un exemplar de soi ca doamna Weaver — mirosul îmbătător, salteaua moale, cearșafurile netede ; și toată treaba nu-i decît o învoială temporară. Nici unul nu se ține de capul celuilalt ; fiecare știe despre ce-i vroba : doar o distracție, o înțelegere plăcută între oameni care consimt ; fără susceptibilități ; și rufe de corp curate. Casc ochii mari pentru cazul că ar coborî.

— Să-ți spun ceva — prietenii mei o să turbeze de gelozie, cînd le-oi spune că te-am cunoscut.

— Inseamnă că sînt un adevărat copilandru.

— Ce te face să crezi asta ?

— Altminteri de ce-ar fi geloși ?

— A... înțeleg ce vrei să spui. Ei, acum nu te umfla în pene numai pentru că s-a întîmplat să-mi fii simpatic. Așa, fără dinți și mai știu eu ce. Toată lumea crede că băieții din echipa municipală sînt grozavi. Ciudat lucru, pentru că jocul de rugbi nu-i nici pe jumătate atît de spectaculos ca luptele greco-romane. Și Lionel nu-i de lepădat.

Dansăm în continuare și eu spun :

— Frank Miles, căpitanul echipei municipale, s-a ținut și el de lupte greco-romane cînd era mai tînăr.

— Ăla Să nu-mi pomenești de tontul ăla ! Lionel l-a făcut praf... De două ori.

— Se alegea cu spinarea ruptă din două în două săptămîni, zic.

Stă și chibzuiește la ce-am spus eu, se apleacă puțin să vadă cum o duce ea însăși cu spatele și întreabă.

— Lasă bancurile, cum vine asta ?

— În săptămînile celelalte cîștiga, îți spun.

De rîs rîde abia după ce-am mai făcut cîțiva pași.

— Cum de se putea lecui așa iute ? mă-ntreabă.

— Păi, spinarea aia ruptă nu și-a rupt-o de fapt niciodată. Eu așteptam la ușa din spate a hipodromului în mașina mea și, după ce-l scoteau afară pe brancardă, Frank își înhăța hainele și o tulea la mașină mai înainte ca mulțimea să fi ajuns să vadă cum e transportat. Era acolo un om cu numele de Johnson al cărui rol era să tragă un clopot de ambulanță care fusese montat în vestiar.

— Uite, îmi spune ea, dacă-i vorba de clopote, poți să-mi tragi și mie. Dar să nu mă duci cu preșul.

Dau s-o strîng mai tare și-mi strecor mîna pe coapsa ei.

— Nu, nu aici. Prea te repezi.

Se smulge de lîngă mine.

— Nu mă lua cu zăhărelul, copile.

După ce s-a potolit, mă întreabă :

— Parcă spuneai că ai o mașină ?

— Un Jaguar.

— Trebuie să fie vechi.

— Doi ani.

— Cînd nu te ții de bancuri, ce faci ?

— Vorbesc cu tine.

— Unde-l ții ? E afară ?

— Nu. E acasă.

— În felul ăsta poate să spună oricine că are mașină.

— Întreabă-l pe omul care-i drept în spatele tău.

Se întoarce și-l vede pe deputat, care-i întoarce o privire distantă.

— Pe ăsta să-l întreb ? Nu-l pot întreba. De-altminteri, nici nu-l cunosc.

— N-o să se supere. Întreabă-l. Pe oameni ca tine se bizuie el.

— Mă rog, mă rog ! Nu-mi ține predici, puiule ! Hei ! îi strigă deputatului. Hei, puiule ! Ce fel de mașină are Arthur Machin ăsta ?

Deputatul îi aruncă din nou o privire rea peste umărul lui Judith.

— Un Jaguar, dacă-mi aduc bine aminte.

— Cît de vechi e ?

Deputatul o întreabă pe Judith, apoi spune:
— Cred că-i aproape nou.
Dansăm din nou în tăcere. Un slab miros de năduşeală parfumată iese din ea şi un slab miros de apă stătută iese din mine.
— Unde lucrezi ? mă întreabă ea.
— La uzina lui Weaver.
— Bună treabă. Toţi muncitorii au drept de liberă folosinţă a casei ?
— Depinde de ce fel de muncitor eşti. Dar tu unde lucrezi ?
— Ce importanţă are ?
— Nici una — dar mi s-a părut că te-am văzut pe undeva într-o prăvălie vînzînd ţigări.
— Ţi-am spus : ce impotanţă are ?
Muzica se opreşte şi începe iar cînd cineva se loveşte de un scrin. Musafirii se răresc. Cei veniţi pentru a petrece seara cam dau să plece, iar cei hotărîţi să rămînă toată noaptea se instalează mai cu temei. Acum dansează primarul cu Judith. Ochii lui de semnalizator la căile ferate clipesc tulbure deasupra spatelui ei.
— Vrei să trecem alături ? zise Mag. Primarul ăsta mă deprimă. Prea arată evlavios.
Tommy Clinton e în hol, clătinîndu-se sub pomul de Crăciun ; l-a năpădit o ploaie de ace de brad. Gagica lui îl ajută să stea drept. O vede pe Mag şi zice :
— Pun rămăşag că n-ai dus-o rău... Încremenită acolo atîta timp cu micuţul de Arthur. Camera aia e un adevărat cuib, am spus-o mereu. Eu sînt ăla care...
Se bate cu degetul în faţă şi peste obraji, înghiţindu-şi sughiţul :

— Eu sînt ăla care te-a încuiat... Şi tot eu ţi-am dat drumul adineauri. Chiar acum... Ia stai, Arthur ! Ştii că o recunosc pe coarda asta ? E papornița aia veche pe care bietul Manners o cară mereu cu el.
Îi pune mîna pe umăr.
— Ştiai că eu sînt ăla care tocmai ţi-am dat drumul, papornită a lui Lionel Manners ?
— Vrei să spui că cineva ţi-a dat tocmai ţie drumul, hahaleră ţicnită ce eşti, îi zice ea. Şi a sosit timpul să te încuie din nou.
Ochii apoşi ai lui Clinton se strîng şi rîde.
— Mă rog, dă-mi la cap. Ai auzit ce-a spus ? o întrebă el pe gagica lui. Uite că ştie să vorbească. Îmi pare rău că nu-i bietul Manners aci. Mi-a spus că de toate ştie dama asta să facă, numai de vorbit habar n-are.
Se duce împleticindu-se către veranda de la intrare şi se izbeşte de balustradă. Cioburi de sticlă cad pe alee.
— Sper că nu eşti supărat că te-am încuiat, Art, băiete... Ştii doar de glumă. Mă rog, e Crăciunul şi aşa mai departe... M-am îmbătat criţă şi-am uitat, altfel ţi-aş fi dat drumul mai curînd. Zău aşa, că ăsta-i adevărul...
Piere cu un zgomot de crengi călcate în alee. Muieruşca se ia după el.
— Este şi el în echipa municipală ? întreabă Mag.
— Ăsta-i Tommy Clinton.
— Clinton. O să-mi aduc aminte de numele lui. O să-i spun lui Lionel cum a vorbit cu mine — şi o să vedem noi ce-o să păţească domnul Clinton. Ţine minte ce-ţi spun.

— E prieten cu Lionel al tău.

— N-o să mai fie mult timp, după ce îi voi fi spus eu ce-am de spus.

Mă duc în cea dintîi cameră, dar toate scaunele și mai toată pardoseala sînt ocupate. Maurice a plecat.

— Unde-i camera aia despre care vorbea ? zice ea posacă. Crezi că e cineva înăuntru ?

— Foarte probabil. Și n-am nici cheia.

— Pînă la tine e departe ?

— De cealaltă parte a orașului. Dar acolo nu putem merge.

Un nou val de colinde izbucnește în sus. În salon îl pot auzi pe deputat care-o face pe cîntărețul tirolez. Și-a petrecut de curînd vacanța în Elveția. Ne tragem înapoi în hol. Iau o sticlă de bere neagră cu noi și-i sparg gîtul cît timp stăm acolo. Apoi mă întorc, iau alta și-i sparg și ăleia gîtul.

Judith iese brusc din salon. Vine țintă la mine și mă sărută zgomotos pe buze. Sărutul ține cîteva minute. Deschid un ochi ca să mă uit la Mag. A găsit ceva interesant de cealaltă parte a camerei. Primarul se uită și el, străduindu-se să arate mulțumit. Judith, după ce termină cu mine, îi spune lui Mag :

— Nu te frămînta, draga mea. Stă doar sub vîsc. De ce nu faci și tu ca mine ? Nu l-ai văzut pe Maurice, Tarzane ?

— E în turneu.

— Păcat. Acum plecăm. Primarul a decretat că recepția a dat chix, așa încît mergem în saloanele lui.

— Crezi că trebuie să te duci neapărat acolo, ca să faci cea ce poate să-ți pară rău că ai făcut aici ?

— Trage clopotele, Tarzane. E dimineața de Crăciun.

O zbughește la etaj.

— Se vede ce poamă este, zise Mag, care se dă pe lîngă mine ca din întîmplare și mă împunge cu sînul ei stîng. Nu înțeleg ce or fi găsind bărbații la ea.

— Nici eu nu înțeleg.

— Arăți palid, exclamă dintr-o dată. Ce, nu te simți bine ?

— Nu.

— Nici mie nu mi-s boii acasă.

— Știi ce, du-te sus, îi spun eu. Găsește-ne o cameră goală și vino să-mi dai de veste. Am de gînd să mai rămîn puțin aici.

— N-ai de gînd să-mi dai nițel curaj, ca să pot urca singurică toate scările astea ? se răsfață ea.

Mă aplec și mă joc nițeluș cu buzele ei. Îmi vîră mîna sub cămașă și mă cuprinde.

Rămîn sub pomul de Crăciun pînă ce se face nevăzută pe palier, apoi mă întreb dacă n-ar trebui să mă duc și să mai fac o ultimă încercare de a da de doamna Weaver. Stau de chibzuiesc cîteva minute și-mi zic apoi că, de fapt, totul s-a terminat, mai ales la ora asta a dimineții, așa încît o iau din loc, adun un braț de sticle de bere din prima odaie și ies afară. Nu mă pot obișnui cu ideea că doamna Weaver e ceva ce-ar fi putut să fie al meu. Pînă și Slomer

n-a crezut că-i peste puterile mele; va să zică lumea crede că-s pornit pe lucruri mari. Doamna Weaver. Îmi lasă gura apă.

Bentley-ul e încuiat. Incerc toate portierele, pînă ce-mi dau seama că plafonul glisant e încă deschis. Mă caţăr şi intru înlăuntrul maşinii şi caut pe bîjbîite pardesiul şi sacul de sport cu jucăriile pentru copii. Mă aşed, atîta timp cît îndes sticlele de bere în sac şi trag pardesiul pe mine. Apoi îmi vine gîndul că n-ar fi prea rău dacă aş porni automobilul şi m-aş duce cu el acasă. I-aş putea spune doamnei Hammond că i l-am cumpărat ei de Crăciun. Pipăi peste tot, în jurul tabloului de bord, dar Weaver a luat cheile cu el.

Căţărîndu-mă iarăşi, ies din maşină pe alee şi sparg gîtul uneia din sticle de apărătoarea din faţă. O iau pe scurtătura de la capătul aleii pînă la poartă, înghiţind din mers berea. La capătul aleii trec prin faţa lui Tommy Clinton, care-i într-o cabină telefonică împreună cu gagica lui. Nu mă pot lămuri dacă telefonează după un taxi sau dacă mai stau şi ei aşa în picioare, plictisiţi de poziţia orizontală.

Sînt ostenit, îngrijorat de chestia cu dinţii şi dau berea neagră pe gît la vale cît pot de repede. Asta parcă dă un soi de energie tihnită creierului meu. Mă gîndesc la picioarele doamnei Weaver şi la gleznele ei cele groase.

Mai înainte ca şoseaua să se bifurce pe una din laturile văii pentru a o lua spre oraş, pot vedea pînă la Stokeley; mina de cărbuni e pecetluită de văpaia stacojiu-portocalie a furnalelor

ei de cocs, fiecare conturat şi distinct, şi de culoarea nefirească pe care o dă cerului. Mi-l închipui pe Frank culcat în patul lui de tată de familie. Cîtva timp Stokeley e singurul semn de viaţă, apoi sînt cufundat în bezna pasajului însuşi, cu întreaga reţea de cabluri ce cîntă şi oftează deasupra capului meu, şi cu bocănitul propriilor mei paşi. O lumină fulgeră printre copaci şi, drept sub mine, stă lumina surd-portocalie a felinarelor cu gaz de pe lîngă zidurile de cărămidă.

Luminile oraşului se arată încetul cu încetul. Jos în vale, gîfîitul locomotivei unui tren de mărfuri sparge liniştea. Iar eu mai sparg încă o sticlă.

Dau drumul sacului, în vreme ce sar peste zidul curţii unde e depozitul de mărfuri şi fac ţăndări una din ultimele două sticle. Amîndouă afurisitele alea de păpuşi duhnesc a bere acum. Le şterg frumos cu batista. Trenul lui Ian zăngăne cuminte în cutia lui de carton. Ridic iar sacul şi merg de-a buşilea pînă la scurtătura care taie curtea depozitului.

Liniile ferate se încrucişează şi se arcuiesc în toate direcţiile. De pe linia ferată din vale vine gîfîitul lent, palpitat al trenului de mărfuri care urcă. Zgomotul iscă ecouri şi pare a fi mai aproape, în ceaţa care se prelinge din adîncurile văii şi acoperă pămîntul. Piciorul meu se loveşte de-o şină şi simt numaidecît o vibraţie înceată. Trebuie să mă opresc. Traversele se întind şi-n dreapta şi-n stînga.

Aud un fel de şoptit uşor în spatele meu şi, întorcîndu-mă, văd un ochi mare, galben, apos.

„Ce naiba faci ?" îl întreb. Ochiul șuieră, apoi deodată se scutură din toate puterile și scoate un sunet strident ; apoi se năpustește asupră-mi. Vreme de o clipă arătarea o ia razna, mormăind și încordîndu-se, apoi freamătă și-și reia mersul dintîi. Șinele tremură și se zguduie. Arătarea se înfioară. De sub ochiul ei apos pornesc două țîșnituri de aburi. Mă tot împiedic de bulgării de zgură dintre traverse.

Ochiul ăla se leagănă depărtîndu-se. Simt cum o minunată bură de apă mă scuipă și simt căldura uriașului trup negru ; o secundă, sînt prins în bătaia unei cumplite lumini galben-roșietice, apoi mă înfășoară din nou răcoarea și întunericul. De data asta ochiul roșu piere cu totul în ceață.

Mă poticnesc de o grămadă de șine pe care tocmai le-a trîntit cineva jos. De cealaltă parte a ceței, se aude pe undeva zgomot de vite. Aud voci și văd felinare care se leagănă. În fața mea scîrțîie frînele unui vagon, apoi se bîlbîie, în vreme ce un șir de siluete negre și joase lunecă și trec, bălăbănindu-se și clincănind ca o procesiune de porci tînguitori. Adulmec o clipă cărbunele umed, grăsimea animală. Mă opresc apoi ca să trag o ultimă dușcă din sticlă. Un om trece pe lîngă mine, bălăngănind un felinar și fără ca să mă vadă. Dar se oprește, cînd mă aude repezindu-mă neîndemînatic peste ultimele linii și tîrîndu-mă prin cenușă pînă peste zid și, în sfîrșit, în stradă. Acum, că mă uit înapoi, pot vedea luminile roșii, portocalii și verzi ale semafoarelor și văpaia joasă ce vine de la jăraticul locomotivei de manevră. Nu l-am întîlnit pe tata.

Dau de-un taxi în șirul mașinilor de serviciu pe timpul nopții și pe la trei și jumătate ajung în Fairfax Street, care-i aidoma unui mormînt. Doamna Hammond mi-a încredințat cheia de la ușa din față, cînd i-am spus că o să mă înapoiez tîrziu. Înainte de a intra, descui mașina și scot de sub bancheta din spate cadoul pe care i l-am cumpărat. Atîrnă greu. Îl înfășor cu grijă în hîrtie, pe urmă trîntesc portiera mașinii. Dar luminile nu se aprind. Mașina e singurul lucru care se află pe aleea aceea lungă și pavată cu plăci de cărămidă.

Pe masa din bucătărie sînt trei cești și trei farfurioare și pe farfurii fărîmăturile tortului de Crăciun — asta ca să-mi arate în chip indirect că au fost și pe la ea musafiri. Pe cămin văd un găvan cu lapte și o altă farfurie cu tort de Crăciun, aproape neatins.

De bună seamă că m-a așteptat — și a lăsat probabil întredeschisă ușa dormitorului, ca nu cumva să nu audă cînd mă întorc. O aud venind și vîr pachetul sub canapea. După ce intră, scot jucăriile din sacul de sport.

— E tîrziu, șoptește. Abia acum te-ai întors ? (A coborît în picioarele goale, doar cu un pardesiu peste capot.) Te simți bine ?

— Am avut parte de-o noapte îngrozitoare, dacă la asta te gîndești... Văd că ai avut un musafir.

— Doi, zice ea, mulțumită de sine. Oameni pe care nu-i cunoști.

— Cine anume ?

— Ia-o încet. Pentru că nu-i cunoști pe toți cei care fac parte din viața mea.

Parcă ar fi o fetişcană. Ochii îi scînteiază de agitată ce e şi de pe urma faptului că are şi ea un secret al ei.

— A fost sora lui Eric şi bărbatul ei.

— Nici n-am ştiut că are o soră.

— Desigur ! Ştiam eu c-ai s-o iei aşa. Ei bine, află că are. Emma... Compton. Au auzit despre tine.

Îşi freacă mîinile de parcă i s-ar fi pricinuit cine ştie ce emoţie prin venirea cumnaţilor.

— Au auzit că joci rugbi şi toate cele. Voiau să ştie cum arăţi. Soţul ei se duce să te vadă cînd joci. Şi uite...

Chicoteşte şi ridică un carton care zăcea pe prichici :

— Uite ! Ia priveşte la asta şi spune-mi ce crezi.

Am în faţă o fotografie, de pe acum niţel îngălbenită, cu trei fete care se ţin de talie şi care rîd, ca şi cum aparatul de fotografiat ar fi cea mai formidabilă poznă pe care au văzut-o vreodată. Sînt toate în salopete — salopete din vremea războiului — şi părul le e în întregime acoperit cu baticuri.

— Asta eşti *tu !*

Nu-mi pot stăpîni surprinderea. E acolo, ea şi nu alta, cea din mijloc, lăsată uşor pe spate, cu soarele în obraji şi pe buze, cu toate adîncurile firii date pe faţă. Un chip de codană, nemurdărit de viaţă şi nepreschimbat.

— Asta din dreapta e Emma — poza este dinainte de l-am cunoscut pe Eric. Ea mi l-a prezentat.

— Ce făceai tu pe atunci ? Unde e luată poza ?

— În vremea războiului. Lucram cu toatele la arsenalul din Moyston. Făceam bombe. Ar fi trebuit să ne vezi !

Faţa îi e încă luminată, ca a unui copil.

— Trebuia să ne sculăm la şase şi să mergem în oraş cu un tren special, care trecea prin nenumărate locuri şi aduna toată lumea înainte de a ajunge la Moyston. Numai femei ! Ce-am mai petrecut ! Poţi distinge cîteva din clădiri — aici în fund — camuflate. Am şi fost bombardaţi o dată, în cursul zilei. Venirea Emmei mi-a amintit de toate...

— Nu erai măritată pe-atunci.

— Nu.

Privirea îi lîncezeşte şi se întunecă.

— Aveam prietene, prieteni... N-aş putea spune că nu ne-am distrat şi noi.

— Cînd te-ai măritat ?

Nu se uită la mine. Îşi plimbă privirea aprinsă jur împrejurul camerei, cu sfiiciune, aducîndu-şi aminte. După aceea se potoleşte însă şi se întoarce către mine.

— După război.

— Puţin cam tîrziu, nu ?

— Trebuia să am grijă de tata. Asta mă ţinea mult în casă. Cred că din pricina asta m-am şi bucurat atîta să mă duc la Moyston să lucrez.

— Şi va să zică, te-ai măritat cînd ţi-a murit tatăl ?

Scutură din cap şi pare că şovăie.

— Nu, l-am părăsit. N-am mai putut îndura... Timpul trecea şi eu îmbătrîneam. S-ar fi zis că lui i se părea firesc să stau cu el... nu ştiu nici

eu cît. Așa încît m-am certat și l-am lăsat, ca să mă mărit cu Eric. Nu l-am mai văzut de atunci — și nu cred să-l mai văd vreodată. Ultima oară cînd am auzit de el, fusese dus într-un azil sau așa ceva... Dumnezeule !

Expresia tinerească a feței îi piere și se holbează la mine cu o îngrozită uimire.

— O-o-o-h ! Nu mai ai dinții din față !

— Asta nu-i prea grav, îi răspund.

Las fotografia din mînă și mă apropii de chiuvetă să mă uit în oglindă.

— N-am îndrăznit să mă uit pînă acum... Nu arăt prea bine, așa-i ? Am îmbătrînit cu zece ani. Ce zici ?

— M-am întrebat de ce vorbești așa ciudat, cu un fel de sîsîială. Crezusem că ești beat.

Tremură de frig și începe să se arate îngrijorată.

— La ce sînt puse pe cămin găvanul cu lapte și tortul ?

— Sînt pentru Moș Crăciun. Laptele-i pentru ren. Ia nu te mai hlizi. Lynda pretinde că lui Moș Crăciun îi face totdeauna plăcere să găsească lapte cald în nopțile friguroase și că așa o să le lase și mai multe da-uri celor ce-au avut gînduri bune pentru el.

— Ei bine, renul n-a venit cu mine în seara asta, dar gîndul bun tot mă mișcă.

Sorb nițel lapte. Are parcă un gust putred după bere, și-i arzător de rece. Șoarecii au ros din tort. Doamna Hammond se uită cum așez găvanul la loc și mă întreabă :

— Te-ai bătut ?

— Nu. Mi s-au spart și dentistul mi-a scos țăndă-ile rămase. Șase bucăți. Cinci guinee. Am dat de-o meserie nenorocită.

Îmi cercetează fața timp de o clipă, cu seriozitate.

— Asta te urîțește.

— Așa mi s-a și spus.

— De către o fată ?

— Care alt gen de ființe se îngrijește de mine ?

Rămîne tăcută, în vreme ce încearcă să retrăiască în gînd seara pe care am petrecut-o.

— Va să zică, pînă la urmă tot te-ai dus la petrecerea de la Weaver ?

— Da.

— Arăți bolnav. N-ar fi trebuit să ieși în seara asta. Au spus la radio, după ce au dat știrile, că ai părăsit terenul, dar că te-ai întors din nou după cîteva minute. Nu mă gîndisem că e ceva serios... Dacă răcești la gingii, dai de naiba.

— Și asta mi s-a spus, și încă multe altele.

— De către o altă fată ?... Nu pare să le fi îndepărtat lipsa dinților.

— Bineînțeles, nu mă plîng... Ce să fac cu jucăriile astea ?

— Le iau cu mine și o să li le pun în ciorapi.

— Am aici și darul pentru tine. Vrei să-l vezi acum ?

Își aruncă repede privirea cercetătoare în jurul odăii.

— Unde e ?... Nu, nu-mi strica surpriza.

Sting lumina și ne urcăm s-s.

— Dumnezeule, nu m-aș fi gîndit vreodată că ai fabricat bombe !

Rîde, și cînd ajungem pe palier o întreb :
— De ce nu vii să te culci cu mine ? O să fie frig și am nevoie de cineva să mă îngrijească. Știi doar că mămițica face întotdeauna nani cu Moș Crăciun.
Se oprește cu mîna pe clanța dormitorului ei, apoi o trece peste zugrăveală.
— Fie, îmi spune. Dar bagă de seamă, doar pentru că e Crăciunul.

PARTEA A DOUA

AM PRÎNZIT pe terenul de depozitare care dă spre rîu și am stat pe digul de beton. Un șlep se tîra prin apa de un cărămiziu închis, stîrnind un fel de spumă ca de bere răsuflată. Curentul iscat de elice trecea bubuind peste pietrișul albiei. Luntrașul prinse mînerul cel lung al cîrmei de ochiul unei frînghii și aruncă o găleată în dîra de curent din urma vasului. O lăsă cît o lăsă în voia apei, după care o trase la el sus și, înșfăcînd-o de toarte, o răsturnă peste coverta îngustă. Apoi se întoarse la cîrmă și o strînse deoarece șlepul începea să se clatine.
Asta era un obicei de care mă molipsisem de pe la Anul Nou încoace : să iau masa de prînz în curtea depozitului. Mai veneau vreo cîțiva de prin ateliere și laboratoare și se așezau printre mormanele de oțel și de fontă brută, sau jucau fotbal într-un mic spațiu liber în fața biroului de pe terenul de depozitare. Aceia dintre vîrstnici care nu lucrau de mult timp în întreprindere își îmbucau gustarea și apoi nu găseau nimic alta de făcut decît să privească îndelung înceata scurgere cafenie a cursului de apă, de parcă ar fi fost singurul lucru mai prietenos care li se înfățișa

cît puteau vedea cu ochii. Azi însă aerul era rece și tăios, spuma era azvîrlită la înălțime mare peste ecluza de pe cealaltă parte a rîului, iar duhoarea uzinei plutea ca o pîclă groasă. După cît îmi puteam da eu seama, eram singurul care ieșise în curte.

Am rămas mirat, văzîndu-l pe Weaver care-și croia drum printre șirurile de grinzi metalice. S-a pomenit drept în fața mea, înainte de a fi avut timpul să mă recunoască.

— Noroc... Arthur ! mi s-a adresat el mai mult reflex.

Era prima oară că-l vedeam din ajunul Crăciunului. Am simțit însă o ușurare, auzind că tot îmi mai spune Arthur.

— Vii deseori să prînzești aici, afară ? se trezi angajat în conversație.

— Numai de curînd. Cînd este vreme frumoasă.

— Cantina întreprinderii nu ți-e destul de bună ?

Ochii-i albaștri luciră, în vreme ce cuteza să zîmbească.

— Fac economii, i-am răspuns eu apăsat. Nu poți ști niciodată ce-ți aduce ziua de mîine.

Zîmbetu-i, și așa doar pe jumătate, îi pieri de tot. Cu podul palmei făcut căuș îndepărtă energic praful de pe digul de beton, își sălță pantalonii în dreptul genunchilor și-mi făcu semn să mă așed alături de el. Totul aducea a vechea lui simpatie pentru mine.

— Chiar voiam să stau nițel la o parolă cu tine, Arthur, începu el, și-și coborî privirea să vadă de nu i s-a atins cumva costumul de salopeta mea. După ieșirea aceea îngrozioare a lui

Slomer, atunci de Crăciun, bănuiesc că ne-am simțit cu toții nițel stînjeniți. Adevărul e că nu-i un ins pe care să-l poți primi într-o casă de oameni. Dar să lăsăm asta de o parte — eu unul sînt gata să dau uitării întreaga poveste, dacă poate să-ți facă plăcere.

— Sînt bucuros să dau totul uitării.

El zîmbi din nou, cu seriozitate.

— Pot așadar deduce că am șters orice urmă a neînțelegerii dintre noi ?

Așteptă neclintit să-i confirm sau nu, apoi îmi întinse mîna. I-am strîns-o cît am putut de tare, așa cum stăteam așezați.

— Ce-ți fac dinții ? mă întrebă. Riley mi-a arătat nota de plată primită pentru ei. Destul de piperată. Sper că-ți vin bine.

Îi zîmbii, și el îi cerceta cu toată atenția.

— Păi, arată cît se poate de bine !

— Lumea zice că arăt chiar mai tînăr, i-am spus.

— Așa zice, Arthur ?

— Dumneavoastră ce credeți ?

— Ei... N-am crezut eu niciodată că arăți bătrîn. Astfel încît orice efect de întinerire îmi scapă, probabil. Tot ce-ți pot spune este că nimeni nu-și poate da seama că-s falsi.

Schiță cu vîrful pantofului un cerc în praful metalic. Apoi trase o linie drept de-a curmezișul cercului.

— Mai era ceva, zice el. Tot în legătură cu prilejul acela nu prea fericit. Poate că n-ai auzit, dar poliția se străduiește să afle cine a șterpelit niște bijuterii din dormitorul soției mele în noaptea aceea. În valoare de aproape patru sute de lire.

— N-am auzit.

— Ţi-am vorbit de asta doar pentru cazul că te întreabă cineva — aşa pentru a-şi face datoria — şi ca nu cumva să te simţi jenat. N-ai auzit nimic, zici, despre chestia asta ?

— Absolut nimic... În ce vreme a nopţii au fost furate ?

— Nu sînt nici eu sigur. De fapt, nu ne-am dat seama că lipseşte ceva decît a doua zi, în dimineaţa zilei de Crăciun, cînd doamna Weaver se pregătea să plece la biserică.

— Îmi pare rău, i-am spus eu fără convingere.

Am înţeles că atitudinea mea faţă de Weaver începea să aducă repede cu felul în care mă gîndeam acum la Johnson : ca la o cracă veştejită a tuturor ambiţiilor mele. Îmi venea să-l dispreţuiesc pe Weaver pentru că-i atît de naiv, pentru că are bani, bijuterii, o casă folosită de alţii. Duşmanii de care totuşi nu ducea lipsă erau, în ochii lui, doar cei care nu-i îngăduiau să fie bun cu ei. „Vreau să ajut pe toată lumea“ — asta era lozinca lui, şi ea trezea de îndată bănuieli în mintea oricui : prea era frumos ca să fie şi adevărat.

— Ceea ce mă doare cel mai mult, îi dădea el cu gura, nu-i pierderea lor, ci faptul că cineva dintre cei care au venit la serată trebuie să le fi luat. Ţii minte ce-a spus Slomer despre lipsa mea de încredere şi mai ştiu eu ce... Mă rog, exact cîtă încredere se cade să avem în oameni ? Nu se pot mulţumi să-ţi scoată jumătate din ţiglele de pe acoperiş şi să-ţi distrugă mai tot ce le iese în cale, trebuie să-ţi fure şi bunurile. Te

întreb, Arthur, oare cum se cuvine să ne purtăm cu oamenii ăştia ? Dacă-i tratezi ca nişte măgari, aşa cum te tratează şi ei, vine careva de soiul lui Slomer şi se plînge că nu eşti uman ; iar dacă-i tratezi ca pe nişte fiinţe omeneşti, se năpustesc asupră-ţi şi te calcă în picioare.

— Ţiglele vi le-am scos eu, i-am declarat. Sînt gata să plătesc pentru paguba pricinuită. Recunosc de asemeni că ar fi trebuit să vă spun mai devreme.

— Îmi pare bine că mi-ai spus, *totuşi*, Arthur, deoarece o ştiam dinainte. Poliţia credea că hoţul intrase prin efracţie pe calea aceasta, deşi nu ştiu cum dracu le-a putut da prin gînd că cineva ar fi avut neapărat nevoie să intre prin efracţie în seara aceea. Săracul George a fost cel care a explicat ce se întîmplase — ai fost încuiat în cameră, ne-a spus el.

L-am ascultat cu atenţie, în vreme ce-mi arăta că luase hotărîrea să treacă peste toată afurisita aia de tărăşenie şi-mi spunea că ar trebui să dăm uitării toată chestia, de la început la sfîrşit. Nu părea sincer. Cînd am stăruit să plătesc pentru ţigle, nu s-a opus. Mi-a pomenit de faptul că George Wade se înapoiase la ora două dimineaţa ca să-şi caute cîinele.

— Şi l-a găsit ? întrebai.

— Nu. Johnson a dat de el a doua zi dimineaţa, cînd a venit să curețe grădina... care semăna cu un adevărat cîmp de luptă. Moartea cîinelui aceluia ar fi fost pentru mine ultima picătură ce umple paharul. Oricum, bietul animal arăta ca vai de el cînd l-a găsit Johnson. Ştii cît e de ataşat de săracul George. Totuşi,

ciudat că Maurice i-a dat drumul așa... Dar ăsta-i Maurice. Bun numai ca să nu stea locului. Băiatul ăsta n-a gîndit niciodată cu scăfîrlia.

Un alt șlep cărînd cărbuni trecu pe lîngă noi, puțin ridicat deasupra nivelului apei, îndreptîndu-se către centrala electrică. Duduitul motorului său era acum singurul zgomot care se auzea de-a lungul rîului. Dădea apa în lături de parcă ar fi fost doar o pînză cauciucată, care ba se încrețea în cute groase și adînci, ba se surpa. Deasupra spumei gălbui se roteau doi pescăruși albi.

— Nu-l cunoșteai pe Slomer dinainte ? mă întrebă Weaver nepăsător, dar insinuant.

— Nu.

— Părea... cum să-ți spun ?... (Își pipăia bărbia, ca și cum ar fi fost mirat.) ... Foarte intim cu tine, adică în felul în care-ți vorbea... M-am întrebat dacă nu-l mai întîlniseși altcîndva.

Se uita de cealaltă parte a rîului, la feluritele baloturi de lînă — galbene, roșii, albastre, stivuite și depășind marginile marilor cărucioare de lemn pe care erau încărcate.

— Ce părere ai despre Slomer, Arthur ?

Zîmbea, însă expresia-i serioasă nu se schimbase.

— Mi s-a părut destul de deștept... Nu pot spune sigur.

— Nu ți-e simpatic ?

— Nu cred să-i pese lui de simpatia cuiva. Poate că a suferit și de aceea este așa.

— Dacă-i adevărat, apoi nu încape îndoială că face tot ce-i stă în putință ca să se mențină în starea în care se menține.

Weaver își frecă buza de sus cu degetul arătător, atît de îngrijit.

— Mi s-a părut ciudat, glăsui el, felul în care i-ai plăcut.

— Eu am avut impresia că se joacă doar cu mine. M-am simțit ca un fel de cogeamite manechinul de cauciuc, pus acolo ca să-l poată el boxa în voie.

— Va să zică, asta-i impresia pe care ai avut-o, rezumă el ușurat, aproape surîzînd.

— Dar n-o credeți, am adăugat.

— Lasă-mă să-ți vorbesc deschis, Arthur. Au fost unele momente, sînt gata s-o recunosc față de tine, cînd am încercat, ca în noiembrie trecut, să-ți pun bețe-n roate — adeseori pentru binele tău, așa cum îl înțeleg eu. Ai putea crede că ți-am purtat vreo pică personală de m-am purtat astfel... ei bine, se prea poate ca și ceva de felul ăsta să-mi fi influențat judecata. De fiecare dată însă cînd am propus să te înlocuim cu McEwan, m-am văzut pus în minoritate. Am fost, dacă vrei s-o iei așa, convins să-mi schimb atitudinea. Și erai într-o pasă rea atunci. De cele mai multe ori, „convingerea" aceea pornea de la Slomer. Nu de la el personal, înțelegi tu. Dar totuși de la el, de la oameni care știm cu toții că reprezintă vederile lui în comitet. Ei bine, pune-te și tu în situația mea, ce-ai fi fost pornit să crezi ?

— Înțeleg ce vreți să spuneți, i-am răspuns, și-i urmăream ușorul tremur al mîinilor. Dar tot cred că, în ceea ce mă privește, eu mi-am făcut datoria față de echipă în orice moment.

— A, nu spun că nu ţi-ai făcut-o. (Îşi ridică mîna dreaptă, cu degetele răsfirate ca nişte cărţi de joc). Nu spun eu cîtuşi de puţin una ca asta. Nu dau vina pe tine, Arthur. Nu mă înţelege greşit. Încercam doar să-ţi atrag atenţia asupra unui semnal de alarmă.

Gîndul mi s-a dus dintr-o dată la Ed Philips şi la semnalul *lui* de ala-mă. Nu-mi puteam aduce exact aminte care anume.

— Ceea ce vreţi să spuneţi, i-am explicat eu, este că socotiţi a avea un fel de drept de proprietate asupră-mi, în ceea ce priveşte soarta mea în mîinile comitetului aceluia şi că nu vă place să vă fie luat acest drept.

Nu mi-a răspuns. Poate că nu se aşteptase să-i vorbesc atît de pe şleau şi asta l-a întărîtat.

— Aveţi cumva de gînd să-mi daţi de înţeles că m-aţi purtat în cîrcă ? reluai.

— Ştii prea bine că ai fost *cu adevărat* purtat în cîrcă, mi-a răspuns acru. Mi-ai fost simpatic, Arthur, cîndva. Da, eu te-am dus în cîrcă. Eu şi nu altul, încă de la început.

— Şi credeţi că sînt pe cale să-mi reiau libertatea.

Eram supărat foc pe el, supărat foc că-mi îngăduie să-i vorbesc astfel, că-şi dă atîta silinţă ca să-şi dea arama pe faţă, că vine să-mi propună să fim prieteni şi că, acum cînd crede că Slomer mă atrage de partea sa, îmi aduce aminte cît îi datorez şi cît de bucuros fusese să mă îndatoreze. Ca toţi bărbaţii efeminaţi, exagera totul peste măsură. Atît Weaver cît şi Slomer mi se păreau a fi nişte proiecte răsuflate : Weaver, datorită poate firii lui bune, era pe cale de a

fi acaparat de alţii ; Slomer se lupta să-şi păstreze religia — adică organizaţia — intactă. Păreau amîndoi pe punctul de a-şi pierde preponderenţa ; — şi atunci comitetul avea să ia el hăţurile în mînă.

— Nu cred că-ţi dai seama cît ajutor ţi-a fost acordat, Arthur, îmi spuse. Cred că ăsta-i tot miezul chestiunii.

— Eram convins că merit ceea ce mi s-a acordat, iar dumneavoastră credeţi că nu. Sînt şi eu convins că ăsta şi nu altul e tot miezul chestiunii. Dar bine, sînt un bun jucător ori ba ?

— Altceva nu mai am de adăugat, mi-a răspuns Weaver pe un ton de fată mare supărată. Nu încerca să te bagi prea departe în aceste chestii — asta-i tot ce am de spus.

Şi dus a fost, mai înainte ca să mă fi putut gîndi la o replică. Avea un fel de mers, scurt, sclifosit. Şi-un spate mic.

Am rămas aşa locului şi-am vorbit cu funcţionarul de la depozit despre porumbeii lui, pînă ce a sunat de reluarea lucrului.

De schimbat faţă de mine nu s-a schimbat numai Weaver. Din senin, a întors şi doamna Hammond foaia. Ieşisem la plimbare cu maşina într-o duminică după-amiază, cînd deodată ea izbucni :

— Nu te-ai gîndit să cumperi un televizor ?

Văzînd că mă uit mirat, continuă :

— Doar n-oi fi avînd ceva împotriva televizoarelor ?

— Am fost surprins că mi-ai pus această întrebare, i-am explicat.

— Am ştiut eu c-ai să vorbeşti aşa.

Îşi zîmbi :

— Dar dacă ne-o putem permite, de ce n-am face-o ?

— S-ar zice că uiţi ceva — că şezi în zece televizoare şi că eşti îmbrăcată cu alte două, i-am răspuns.

— Devii cam îndrăzneţ. Probabil că te gîndeşti la maşină şi la paltonul de blană. Dar n-am voit să par lacomă sau mai ştiu eu cum.

Paltonul de blană i-l cumpărasem de Crăciun, la preţul de cost, de la un negustor care era un suporter al meu, dar nu se dădea omul chiar în vînt după mine. Îmi luase şi ceva timp şi oarecari eforturi ca să-l conving că a mă cunoaşte pe mine face mai mult decît profitul tras de pe urma unui palton. Reacţia doamnei Hammond faţă de palton, în dimineaţa de Crăciun, fusese mai întîi uimirea şi lăcomia firească, apoi refuzul net, cu aerul unei martire, şi în sfîrşit acceptarea fără nici o tragere de inimă. Nu încăpea îndoială că era mîndră de el şi că-l trata ca pe o adevărată fiinţă vie.

Acum însă mi-o trînti pe neaşteptate :

— Păi, sînt o femeie întreţinută, Arthur. Nu te poţi aştepta să mă port altfel.

— Ferească Dumnezeu ! am oprit-o. Dar înţeleg ce vrei să spui.

— Ei dacă-i aşa, n-ar trebui să te miri că-ţi vorbesc pe şleau.

— Da, ai dreptate... Dar nu văd la ce ne foloseşte.

— Vrei să spui la ce-ţi foloseşte ţie. Ceea ce nu vezi însă e că, dacă te amesteci în tărîţe, te mănîncă porcii. Oamenii au şi ochi, s-o ştii.

Nu puteam înţelege de ce-mi spune toate acestea şi am socotit că cea mai bună soluţie sau calea cea mai scurtă de a pune capăt întregii tărăşenii era s-o plesnesc pe loc. I-am tras una zdravănă peste faţă şi am vrut să-mi cer scuze cînd am zărit urma pe care i-o lăsasem.

Am călătorit mai departe în tăcerea care se lasă după cîte o astfel de întîmplare. Copiii stăteau ţepeni, drepţi ca lumînarea ; apoi Ian începu să plîngă şi, după el, Lynda.

— Te simţi în tărîţe ? am întrebat-o eu.

— Ce părere ai ?

Am ajuns pe creasta unui deal şi apoi am luat-o în jos printr-o pădure desfrunzită. Am observat că peste noapte căzuse nitică zăpadă şi că îngheţul o păstrase pînă în clipa aceea. Un soare alb o zdrenţuia acum în fîşii : se vedea printre crăpături pămîntul cafeniul şi iarba întunecată.

— Eu unul nu mă simt în tărîţe, i-am explicat. Mă întreb care-i deosebirea.

— Deosebirea, îmi spuse ea după cîtva timp, este că eu tot mai sînt obişnuită cu cinstea. Este, nu ştiu cum naiba, singurul lucru de care nu m-am putut descotorosi.

— Ţi-am vorbit despre ce *simt* eu. Tu-mi vorbeşti despre ce se vede — despre ce gîndesc oamenii ceilalţi văzînd ce văd.

— Mi-ar plăcea să mă simt curată, asta-i totul.

Şi adăugă, cu o ciudată reticenţă :

— Nu vreau să te supăr, Arthur. Ai şi tu simţămintele tale, ca oricare. Dar mi-ar face plăcere să mă port corect.

— Crezi că ar trebui să am aceleaşi simţăminte ca şi tine ? Asta vrei să spui ?

— Nu-i nevoie să-mi spui cum arată lucrurile, privite dinafară. O maşină... şi eu într-un palton de blană. Trăiesc în aceeaşi casă cu tine. Înţelegi acum ce vreau să spun ? E absolut firesc să încerc simţămintele pe care le încerc.

— Mie nu-mi pasă ce cred oamenii, i-am răspuns. N-ai nevoie să le dai nici o atenţie, aşa încît de ce te frămînţi ?

— Nu vorbeşti după cum ţi-i cu adevărat gîndul. Îţi pasă şi ţie de ce cred suporterii tăi, de ce spun oamenii cînd îţi spun cît de bun jucător eşti. Ia gîndeşte-te la mutra pe care o faci cînd vii de la cîte un meci în care n-ai jucat bine. Spargi tot ce-ţi iese în cale. Te foieşti prin casă ca un turbat. Şi astea toate doar pentru că ţi-a scăpat o minge sau mai ştiu ce atunci cînd nu trebuia. Îţi priveşti mereu trupul în oglindă. Ia gîndeşte-te cum stai şi cum boxezi de unul singur în faţa oglinzii — şi cum te urmăreşti cu coada ochiului. Nu-mi spune tu mie că...

Răsufla anevoie ; se simţea jignită ; urma vînătă ce i-o lăsasem la tîmplă şi pe obraz luase o mai întunecată şi mai rea culoare, care dădea feţei o nuanţă mai palidă.

— Nu eşti drept cu mine, Arthur. Spui şi tu tot ce-ţi trece prin minte — ca să mă faci să-mi dau seama că s-ar cuveni să-ţi fiu recunoscătoare.

...În ochi îi luceau lacrimile, dar şi le stăpînea. Şi ochii îi scăpărau flăcări.

— Oamenii ăia care zici că ne urmăresc — nu-mi pasă mie de ei. Zău aşa, că nu-mi pasă. Aşa încît n-ai dreptate. Nişte porci — şi eu nu le dau nici cea mai mică atenţie. N-au decît să se ducă să se spînzure...

— Leit Arthur. Nu ştii altceva decît să faci tărăboi. Oricine îţi stă în drum — dai cu el de pămînt. Oricine nu-ţi mai e de folos — îl arunci pur şi simplu la gunoi. Nu ştii decît să *te foloseşti* de oameni. Mă foloseşti şi pe mine. Nu te porţi cu mine... cum s-ar cuveni. Nici nu-ţi dai seama cum te porţi cu oamenii. Ia gîndeşte-te bunăoară cum te porţi cu bietul Johnson. Era o vreme cînd te ţineai scai de el.

— Asta-i bună ! Tu eşti cea care ai făcut să se rupă orice legătură între Johnson şi mine.

— Eu am făcut ! Eu n-am făcut săraca de mine, nimic. Nu poţi da vina pe mine în chestii de-astea. N-am avut nici un amestec. Am spus doar că nu-mi face plăcere să-l aduci în casă la noi. Nu-mi plăcea omul. Dar n-am avut nici în clin nici în mînecă cu ce-aţi simţit voi unul pentru altul.

— Orice ai spune acum, adevărul e că m-ai aţîţat împotriva lui.

— N-am făcut absolut nimic, o ţinu ea una şi bună mai departe, cu calm, îngăduind în sfîrşit lacrimilor să i se prelingă din ochi.

Apoi îl luă pe Ian şi şi-l aşeză pe genunchi.

— Nu lipseşte mult, şi-ai să dai vina tot pe mine că nu joci nici rugbi aşa cum ai vrea.

Ieşind din pădure, am accelerat în dreptul unui rezervor de apă. Apa avea o pojghiţă subţire de gheaţă şi pe un deal, de cealaltă parte a drumului, un roi de copii încercau să se dea cu săniuţa pe zăpada care începuse a se topi.

— De ce o tot ţii aşa ? am întrebat-o. Am încercat să mă port tot timpul faţă de tine cu atenţie. Nu pari să preţuieşti însă cîtuşi de puţin ceea ce am făcut.

— Nu-i nevoie să-ţi spun de ce. Sînt o mamă.

— Dacă ai de gînd să vezi lucrurile aşa, cum te poţi aştepta ca Lynda şi Ian să le vadă altminteri cînd vor fi mai mari ? Nu-ţi pasă ce gîndesc despre noi ?

— Ba, desigur că-mi pasă, îmi răspunse cu glas mohorît. Dar bănuiesc c-ai să mă părăseşti în curînd.

Am simţit că, împotriva voinţei sale, încerca mereu să mă jignească. Faţa ei părea a-mi spune că nu are această intenţie, dar ceva o îmboldea dinlăuntru şi atari ciocniri între noi se iveau aproape ori de cîte ori ne vorbeam unul altuia. Iar eu nu găseam nimic altceva mai bun de făcut decît să-i arăt din ce în ce mai clar că doresc să mă bizui pe ea ; însă ea îi tot da 'nainte. S-ar fi zis că o parte din ea ar vrea să-i cer sprijinul, în vreme ce partea cealaltă se îngrozea de o astfel de răspundere. Îi era teamă să se angajeze, aşa încît tot continua să mă respingă, chinuindu-se şi pe ea tot atît de mult ca şi pe mine şi ridicînd între noi un zid de foc şi de suferinţă pe care nici unul din noi nu se pricepea să-l ocolească.

Maşina se scutură din toate încheieturile, ceva din ea zăngăni şi se desprinse cînd trecurăm în viteză peste un pod cocoşat care se înălţa dincolo de rezervorul amintit. Maşina continuînd să înainteze însă, nu am crezut necesar să opresc. Dar am încetinit ca să trecem prin sat. Cînd am urcat coasta de cealaltă parte a văii, am zărit iarăşi nişte copii cu săniuţe. Lynda şi Ian încetaseră a plînge, spre a-i urmări şi ei cu privirea. Trecurăm pe la poalele dealului prefăcut în săniuş. Era un morman de zgură veche, în spatele căruia se afla scheletul unei mine de cărbuni părăsite.

— Acum aud pentru prima oară că am de gînd să te părăsesc.

— Vine mereu şi o primă oară.

Mi-am adus aminte ce spusese Weaver, în seara cînd mă condusese acasă după angajare. E de mirare cum oamenii ăştia morţi îţi tot ies în cale ! Eric, oricine o fi, oricine fusese, stătea nu *între* noi, ci *îndărătul* ei.

— Nu-ţi dai seama ce spui ? am întrebat-o. Nu-ţi dai seama ce faci ? Pîngăreşti tot ce-i între noi — terfeleşti tot ce-i de preţ. Lucrurile ar putea fi exact pe dos, doar dacă nu te-ai împotrivi.

— Nu spun că, la urma urmelor, ceea ce e între noi nu-i de nici un preţ, vorbi ea, cugetînd cu neîndemînare, vorbind cu greu. Orice lucru are preţ. Dar poţi oricînd vedea cînd ceva e de calitate proastă. Poţi să-ţi dai întotdeauna seama cînd un lucru nu preţuieşte nici două parale.

— N-am crezut niciodată că legăturile între noi fac parte dintre astfel de lucruri fără preț.
Şi n-am mai vorbit nimic cîtva timp.
Apoi i-am spus :
— S-ar zice că vrei să mă încurc cu o altă femeie.
Rîse.
— Nu-i nevoie de ajutorul meu. După cîte aud, nu duci niciodată lipsă de fete — nici tu nici Maurice ăla al tău.
— Crezi că mă culc şi cu alte femei ?
— Să cred ? Nu cred... Doar nu m-oi socoti chiar atît de naivă.
— Dacă eşti convinsă de asta, de ce mai rămîi cu mine ?
— Nu m-ai auzit văicărindu-mă vreodată.
— Şi nu-ţi pasă că am de-a face cu alte femei ?
— S-ar putea să-mi pese.
Lacrimile i se uscaseră. Urma palmei mele tot îi mai îmbujora obrazul, şi i se alăturaseră două picături prelinse din ochi.
— Nu sînt eu aceea care să se văicărească.
— Pentru că nu ai de ce te văicări. N-am avut de-a face cu nici o altă femeie.
Rîse, aşa cum ştia ea să rîdă. Un rîs scurt şi gîfîit.
— Maurice ăla al tău ; pun rămăşag că nu vede lucrurile tot aşa.
— „Maurice ăla al tău" — de ce-mi tot arunci cu „Maurice ăla al tău", cu „Johnson ăla al tău ?" Maică-mea e la fel : „doamna Hammond aia a ta..."

— Parcă o şi aud vorbind aşa. Mi-o închipui cum nu se poate mai bine. Pun rămăşag că maică-ta era la fel ca mine, cînd era mai tînără.
— N-are nici un rost să discutăm asta. Greşeşti atît de total în toate privinţele, încît nu văd ce-aş mai putea spune.
— Mă rog, nu spune nimic — nici nu vreau să discut. Nu mai adăuga nici un cuvînt.
Am lăsat geamul maşinii în jos ca să intre înăuntru aer rece.
— Dacă aş opri maşina, am întrebat-o, dacă ţi-ai scoate paltonul de blană şi-am coborî cu toţii să ne întoarcem pe jos, crezi că te-ai simţi mai curăţită de tărîţe ?
— Nu. M-aş simţi numai neroadă. Cum de-ar putea asta să schimbe ceva ? Leit Arthur : fapte mari, excepţionale. Ţi-am spus-o, Arthur. Poţi îndruga cîte vorbe vrei, tot impresiile sînt cele care contează cel mai mult pentru tine. Îţi place să faci impresie, să pari grozav şi crezi că dai gata lumea toată.
— Dar te supără planul. Te supără ideea că vei avea de mers pe jos atîţia kilometri.
— Desigur că mă supără. Copiii s-ar alege cu o răceală de moarte, chiar dacă noi n-am păţi nimic.
— I-aş putea înfăşura într-o pătură. De altfel, vremea se încălzeşte.
— Şi să-i duci în braţe ? Crezi că dacă o faci pe martirul schimbi ceva ? Ţi-am mai spus-o. La asta mă gîndesc atunci cînd îţi spun c-ai să te duci în curînd şi ai să mă părăseşti. O să ţi se pară că e singura cale de a ieşi din tărîţe.

— Nu mă simt în tărîţe.

— Asta înseamnă că mai rămîi cu mine încă o săptămînă. Nu vreau să mai discut. O să-mi vină, oricum, ceasul prea devreme.

Se potoli niţel, pentru că începu să le arate copiilor locurile pe unde treceam şi n-am mai vorbit pînă ce n-am ajuns la creasta de la castelul Caulsby, de unde ni se desfăşura în faţa ochilor priveliştea oraşului.

— Nu pari să înţelegi motivul ce m-a împins să fac toate lucrurile acestea pentru tine, i-am spus.

Şi dintr-o dată mi-am dat seama că mă purtam întocmai ca Weaver, cînd se văicărea în chip de fată mare.

— Ba înţeleg, da, cum nu se poate mai bine. Le-ai făcut ca să-ţi dai ţie impresia că eşti bun, ca să te simţi tu mare şi tare — căci doar ştii cît de mult îţi place să te simţi mare şi tare.

— Va să zică, ăsta-i motivul ?

— Nu ştiu... Dar, desigur, în sinea ta îţi spui : cine mai e ca mine, ţin o văduvă şi doi plozi pe deasupra. Sînt un erou, ce mai încoace şi-ncolo. Bun băiat trebuie că sînt, de vreme ce fac eu o atare scofală. Ei tustrei depind de mine. Şi unde mai pui, că *de fapt* n-am nici o obligaţie !

— Aşa crezi oare că gîndesc despre tine ?

— Ştiu eu ce gîndeşti. Am mai trăit cu un bărbat.

— O să te simţi deci fericită cînd o să-ţi cumpăr un televizor ?

— N-o să mă plîng. Lumea se aşeaptă să trăim pe picior mare.

Îmi observă expresia şi zise :

— Am trecut de timpul cînd mă puteam bucura de ceva şi, mai mult decît atît, am trecut şi de timpul cînd putea să-mi fie milă de mine din pricina asta. Dar trebuie să recunosc : m-ai ajutat. Probabil că m-ai ajutat tot atît de mult ca şi pe copii. Dacă nu mi-ai fi ieşit în cale, cred că mi-aş fi pus de mult cenuşă-n cap.

— Credeam că începi să fii fericită.

— Fericită ! Aş avea ceva de spus în privinţa asta, dar e mai bine să tac.

— Dă-i drumul. Spune orice. Nu-mi pasă, aş fi curios să aud totul.

— O să auzi tu, n-avea grijă. E ca o boală căreia n-ai ce-i face. Oricum, cu plimbarea asta am grăbit lucrurile.

— Dacă-i aşa, o să cumpăr televizorul... O să-l poţi vinde, cînd o să plec eu.

— Da, vorbi ea serios, ca şi cum multe ar fi cele pe care nu le ştiam, ba şi mai multe cele ce nu mi le putea spune.

Prin martie, toate acestea au coincis cu o uşoară schimbare în obiceiurile ei. Am văzut că se lasă mai pe tînjeală. M-am înapoiat acasă de la lucru într-o seară şi am găsit-o şezînd la măsuţa la care ne bem ceaiul ; fuma. Rîse, văzîndu-mi mirarea, şi-mi întinse ţigara să trag şi eu un fum.

— Dacă e ceva ce nu-mi place, vorbii eu, apoi e o femeie care fumează.

— Şi de ce n-ar fuma şi femeile ? îmi răspunse, trăgînd din ţigară cu neîndemînare şi rîzînd, în vreme ce scotea vălătucii fumului pe gură.

— Pare obscen.

— Ei, obscen ! Înţeleg. O facem pe boierii... şi nici că se poate om mai nimerit să vorbească despre boierie.

— S-ar putea să fiu nimerit al naibii.

— Oricum, flăcăule, nu fumez decît în casă. Simt nevoia unei destinderi.

După o săptămînă, fuma în curtea din spate şi am putut vedea că mai mulţi luaseră aminte la asta. A doua zi, era într-o sîmbătă dimineaţă, am întîlnit-o prin centrul oraşului cînd eram cu Maurice. Îi tîra după ea pe Lynda şi pe Ian şi era încărcată cu un coş şi cu un sac de carton ; ţinea înfiptă în colţul gurii o ţigară.

— Araţi ca vai de capul tău, i-am spus. Dacă vrei s-o faci pe tîrfa, măcar fă-o la tine acasă.

M-a privit ţintă o clipă, fără a se uita la Maurice. Căutătura ochilor, adîncă pe sub sprîncene, părea că spune că o trădasem. S-a aplecat, şi-a strîns ţîncii aproape de ea şi a întins-o mai departe.

— Va să zică, asta ţi-e doamna Hammond, constată Maurice.

— O vezi pentru prima oară ?

— Da, mi-a răspuns el aproape oftînd şi dînd din cap către mine. De ce i-ai vorbit aşa, Art ?

— Nu-mi place s-o văd fumînd.

— Ce-i cu tine, măi băiete ? N-ai fost aşa pînă mai de curînd. Nu-mi vine în gînd nici o cloaţă din cîte cunoşti tu care să nu fumeze.

— Tocmai la asta mă gîndesc şi eu. Ea e singura care nu fumează. Şi vreau să rămînă aşa mai departe.

— Dar nu-i un cîine pe care să-l fi dresat sau cumpărat, mi-a întors-o Maurice. N-ar trebui să-i trînteşti astfel de vorbe. Te porţi cu ea ca şi cum ar fi proprietatea ta.

— Aşa şi este în momentul de faţă. Şi nu-i place.

Dinţii lui mărunţi, obraznici, se arătară într-un surîs. Mi s-a părut că-şi rîde de mine. Am intrat la Club.

De dincolo de tejghelele cu dulciuri, portarul — în uniforma veteranilor de război — ne-a văzut venind şi s-a pregătit să ne deschidă uşa fumoarului.

— Domnul Middleton a spus că vrea să stea de vorbă cu dumneavoastră, domnule Braithewaite, şi cu dumneavoastră, domnule Machin, ne întîmpină el.

— Ce s-a întîmplat ? făcu Maurice. Vrea o maşină nouă ?

Portarul schiţă un surîs şi-mi aruncă peste creştetul prietenului meu o privire ce exprima părerea de rău.

Înăuntru am dat de obişnuitele celebrităţi — directorul regional şi contabilul şef regional al Regiei Cărbunelui, candidaţi conservatori propuşi dinainte şi după război, profesorul de tîmplărie de la şcoala elementară, secretarul primăriei. Fiecare avea cîrdul său de complici şi de agenţi. Tocmai la capătul celălalt al camerei stăteau cîteva vechi vedete ale sportului, azi daţi uitării, toţi mari şi graşi, un amator de box foarte suspect, şi un mănunchi de suporteri, aleşi pe sprînceană. Şi primarul : Ralph Middleton.

Grupul lui Weaver pusese stăpînire pe mesele de lîngă uriaşul foc de cărbuni, iar Weaver îi făcu semn cu mîna lui Maurice de îndată ce intrarăm. Maurice se duse la el, apoi îl văzui pe primar trecînd la singura masă liberă şi chemîndu-mă să vin lîngă dînsul. Trebuie că rezervase masa.

— Ţi-a spus portarul ? mă întrebă el.

— Că vreţi să staţi de vorbă cu Maurice şi cu mine ?

— Văd că v-a spus.

Se înfăţişă un chelner şi Middleton comandă o cafea.

— Are de gînd să stea mult la masa aceea ? mă întrebă primarul.

— N-aş putea spune. Ştie că doriţi să staţi de vorbă cu el.

— Mă rog, trag nădejde că Excelenţa-Sa n-o să ne lase să aşteptăm. Ceea ce am de spus nu-i lipsit de importanţă. Pînă şi pentru cineva atît de important ca Maurice Braithewaite.

Arăta îngheţat şi furios şi-şi ţinea ochii aţintiţi asupră-mi, ca şi cum ori n-ar fi vrut să se uite la Maurice de cealaltă parte a camerei, ori aş fi avut eu la mine ceva ce-i aparţinea lui.

Am privit jur-împrejur la pereţii acoperiţi cu lambriuri de stejar şi la tavanul din grinzi, încercînd să evit căutătura neobişnuită a lui Middleton. Focul strălucea prin aerul îmbîcsit de fum, pe blazoanele şi mostrele de armuri care împodobeau încăperea. Tonul scăzut în care erau purtate conversaţiile, faptul că toţi cei cărora li se îngăduia să intre acolo erau trecuţi printr-o sită deasă, şi lipsa femeilor — făceau din sala aceea locul meu favorit de întîlnire din fiece săptămînă. Numai că, de data aceasta, plăcerea-mi fusese stricată mai întîi de doamna Hammond şi acum de Middleton care, deodată, îşi schimbă expresia spre a-mi arăta că mă socoteşte răspunzător de întîrzierea lui Maurice.

— Du-te şi-i spune că-l chem, Machin, rosti în cele din urmă. Spune-i să vină acum, nu poimarţi.

Am traversat camera şi-am spus :

— Scuzaţi-mă, domnule Weaver, dar Middleton face bale la gură că Maurice nu vine să stea de vorbă cu el. Are nevoie de noi pentru ceva important. Chiar acum, zice.

— Aşaaa ?

Weaver îşi roti privirea în jurul camerei, plecîndu-şi şi săltîndu-şi capul, pînă ce dădu de primar, care în momentul acela semna pentru cafea în registrul de cheltuieli.

— Care-i baiul, Morry ?

— Nu ştiu, răspunse Maurice — şi-am ghicit numaidecît că ştia. Cît credeţi că se cuvine să-l las să aştepte ?

Mai înainte ca Weaver să-i fi putut răspunde ceva, am intervenit :

— Depinde de tine, Maurice. Stau eu cu el. Tot nu pot găsi altundeva un loc.

Şi m-am înapoiat.

— Are de gînd să vină ? mi se adresă Middleton peste aburii cafelei din faţa lui.

— Vine într-o clipă. Despre ce doriţi să ne vorbiţi ?

— Las' că afli tu, spuse el, şi ceaşca se lovi zornăind de farfurioară, cînd o ridică.

Maurice străbătu camera ca cea mai nevinovată adiere de vînt, aducîndu-și cafeaua cu el. Începu să mestece în ea, pe cînd Middleton tot ne cerceta din ochi ba pe unul ba pe altul, așa cum stăteam alături.

— Ni s-a spus că alcătuim laolaltă o priveliște încîntătoare, rupse vorba Maurice.

Părea jignit de ceva anume. Eram sigur că știe ce vrea Middleton.

Middleton răspunse însă cu un gest resemnat, și apoi preciză :

— Nu găsesc nimic amuzant în chestia asta, Braithewaite. Ți-aș fi recunoscător dacă ai binevoi să renunți la ghidușiile tale de școlar, atîta vreme cît ești cu mine împreună.

— Ce anume doriți ? vorbi Maurice. Nu cumva să facem meciul de azi după-amiază pierdut, pentru cinci bătrîne ?

— Vreau să știu, rosti Middleton aruncîndu-și dintr-o dată privirile asupra noastră, care din voi doi poartă răspunderea faptului că Judith, secretara mea, e borțoasă ?

— Dumnezeule din cer, răspunse, stăpînindu-și rîsul, Maurice, asta-i tot ? Am crezut mai întîi că ați cîștigat la pronosport.

— Nu-i o noutate pentru tine, zise primarul.

— Nu — sînt sigur că toți din camera asta știu... Dacă-i vorba pe-așa, Weaver tocmai dezvăluia secretul cînd am sosit și eu.

— Eu nu știam nimic, zisei, și încercai să-mi aduc aminte cînd o văzusem pe Judith ultima oară și cum arăta.

— Aveți în față nevinovăția însăși. (Maurice își flutură mîna înspre mine.) Asta ne scoate cel puțin pe noi doi, băieții, din cauză.

— Nu văd cum, grăi Middleton liniștit. Din toți prietenii ei numereoși, eu unul tot cred că voi doi îl știți pe cel pe care-l caut.

— De ce n-o întrebați pe ea ? propuse la repezeală Maurice. Bănuiesc totuși că e în situația de a știi mai bine ca oricine. Vorba ceea, mămica le știe pe toate.

— Deocamdată, asta-i o cale pe care nu vreau s-o iau. Mi-ar veni mult mai bine dacă mi-ați spune voi.

— N-o cunosc atît de bine pe cît încercați s-o dovediți, am intervenit eu. Iar dacă totuși ceea ce spuneți e adevărat, nu cred că ea ar dori să vă amestecați.

Middleton păru jignit, și roși.

— Poate că nu înțelegi cum stau lucrurile, Machin. Dar fapt e că eu am o anume răspundere față de Judith. Într-un fel sau în altul, port răspunderea oamenilor cu care ea se vede, a locurilor unde merge. Iar dacă acest cuvînt de „răspundere“ nu înseamnă absolut nimic pentru tine, mie îmi pare rău. Am venit aici în dimineața asta ca să aflu adevărul. Și voi doi sînteți oamenii cei mai indicați să mi-l spuneți.

— O, înțeleg situația în care vă aflați, vorbi Maurice. Vreau adică să spun că înțeleg ce-ar putea vorbi lumea : că ați lăsat-o grea dumneavoastră.

Middleton nu răspunse pe loc. Apoi replică :

— Cu felul ăsta de a flecări nu ajungi nicăieri. S-ar putea să crezi că-s cam nerod că vorbesc astfel și că nu vă pun întrebări. Dar Judith e fată bună. Nu vreau să dea de necaz — nici ea nici bărbatul care poartă răspunderea. Nu vreau decît să văd că lucrurile sînt luate cum trebuie, de la început. Înțelegi ce vreau să spun ?

Ne privi pe amîndoi cu atenție.

— O știu pe Judith de cînd era în fașă, continuă el. I-am cunoscut părinții dintotdeauna. Sînt cu toții oameni pe care-i respect. Cred că mă aflu acum în situația de a le fi oarecum de ajutor... Nu degeaba m-am adresat întîi vouă. Sînteți amîndoi, ca să spun așa, suspecții numărul unu. Nu sufăr de orbul găinilor, s-o știți. Am văzut și eu multe, adăugă el confidențial, și-am pus și întrebări.

Își propti degetul arătător de unul din pereții nasului.

Aștepta să spună Maurice ceva, poate să întrebe pe ocolite ce are de gînd să facă Middleton. Dar Maurice se mulțumi să se uite doar mai departe la primar, cu un fel de surîs de comandă, vag.

— Cît de adînc sînteți vîrît în treaba asta, domnule Middleton ? încercai eu, cu glasul pe jumătate, întrebîndu-mă dacă lui Maurice nu-i pasă cine se alege bruftuluit. Vorbiți cumva în numele Consiliului Municipal, ori ba ?

— Dacă te gîndești că vreau să mușamalizez lucrurile, atunci răspunsul e „da". Nu vreau ca fanaticii ăia ai sîmbetelor de la Primstone-Mecca să terfelească lucrurile și să le afunde în noroi. Dacă socotești că vreau să le folosesc eu însumi, ca element de scandal împotriva acelor *eroi* ai sportului care se lăfăie prin orașul nostru, atunci să știi că greșești. Mă gîndesc la toți și la toate și vreau ca lucrurile să se petreacă discret și să iasă bine pentru toată lumea. Înțelegi acum care mi-e poziția, Machin ?

— Da... Tot ce vă mai trebuie e tipul cu pricina.

— Întocmai. Asta-i tot ce-mi mai trebuie.

Privea la noi amîndoi.

Maurice deschise gura să spună ceva, apoi o închise.

După care grăi :

— Pe cinstea mea, domnule Middleton, nu știu cum o să vă luați grija asta de pe cap.

Middleton se ridică în picioare și-și luă pălăria de fetru în mînă.

— Nu cred că mai are vreun rost să continui cu întrebările, hotărî el.

Tot mai era roșu la față, iar căutătura ochilor săi era îngrijorată și febrilă.

— Nu-mi rămîne să vă spun decît la revedere. Și noroc pentru adupă-amiază.

Ieși pășind încet, ducîndu-și instinctiv mîna la pălărie cînd trecu prin dreptul portarului în uniformă.

Weaver, care — uitîndu-se peste umărul vecinilor — urmărise toată scena, se ridică de la locul lui și se îndreptă spre noi cu toată reticența și lipsa de entuziasm care erau presupuse a caracteriza relațiile noastre prezente.

— Ce s-a întîmplat, Morry ? întrebă el. N-ar trebui să te frămînți — și nici tu, Arthur — îna-

intea unui meci. Discuţiile astea ar trebui lăsate pe sîmbătă seara ori duminică.

Ştia care-i baiul lui Middleton şi credea desigur că n-are decît să turuie, ca să ne scape pe toţi de griji.

— Doar n-aveţi de gînd, exclamă el, să-l luaţi pe omul ăsta nebun în serios! E în stare să te îmbete cu apă rece. Dacă toţi semnalizatorii de la căile ferate seamănă cu Middleton, nu-i nici o mirare că păcătoasele celea de trenuri întîrzie mereu...

— Pare a crede, am intrat eu în vorbă, că ori Maurice ori eu sîntem taţii unui copilaş.

Îşi aţinti privirea asupră-mi, posomorît.

— Asta-i povestea ceia cu Judith... Circulă pretutindeni... Dar nu cred că-i lucru atît de grav, încît Middleton să umble să bage lumea în sperieţi.

Îşi trecu braţul pe după umerii lui Maurice, care însă — deprimat şi furios — se smuci, descotorosindu-se de braţul lui Weaver.

— Fără nervi, fără nervi, îl potoli Weaver, jignit de un astfel de gest care arăta o sfidare în public.

Şi-şi roti privirea în jur, să vadă cîtă lume observase incidentul.

— N-ai nici un motiv să te porţi astfel, Morry. Pentru numele lui Dumnezeu, vino-ţi în fire.

— Din pricina porcului ăluia de Middleton, explică Maurice. Îşi bagă nasul unde nu-i fierbe oala. Ar fi trebuit să-l învăţ eu minte.

Weaver se uită la mine, ca să-l scot pe Maurice din toanele rele care-l cuprinseseră.

— Ar trebui să iei aminte în ce fel te porţi cu Middleton, îl sfătui el. Ştii ce i s-a întîmplat acum trei ani?

— Ce anume? întrebă Maurice, ridicîndu-şi privirea şi nădăjduind să audă ceva din cale-afară de senzaţional.

— S-a despărţit de nevastă-sa. După două luni, nenorocita de ea a murit.

Maurice aşteptă, apoi zise:

— Ce-are a face asta cu mine?

— Ei bine, îţi poţi închipui ce-a spus lumea. Nu încape îndoială că de atunci a tot stat la pîndă aşteptînd un prilej pentru a se dezvinovăţi, pentru a dovedi că nu-i el bărbatul acela rece pe care-l cred oamenii. Trebuie să recunosc însă că am fost mirat de felul cum s-a purtat la serata mea.

— Mda, desigur, şi de-aia n-ar trebui el să se mire, constată Maurice. Nu numai deputatul ăla s-a ţinut de Judith în seara aceea. Ci şi el însuşi.

— Ei, lasă, lasă, Maurice.

Weaver o luă în şoaptă, deoarece glasul lui Maurice începuse din nou să se ridice.

— Uite...

Dar cînd văzu faţa lui Maurice, cu privirea-i rece şi îndîrjită, se opri. Cătă o clipă către mine, descumpănit, apoi ochii i se luminară dintr-o dată. Spuse:

— Singurul lucru pe care-l putem face, Maurice, este să vorbesc eu cu Middleton. Şi cu Judith însăşi.

S-ar fi putut, zău aşa, să fie gelos pe Middleton că organizează o cruciadă, însă acum că ve-

17 — Viaţa sportivă — c. 1/524

deă că există sorți să poată și el pune pe picioare una de-a sa, tot complexul de inferioritate îi dispărea. Ba mă și privi, ca și cum nu s-ar fi rostit niciodată vreo vorbă aspră între noi. I se oferea un minunat prilej de a fi gentil, generos, și-și trecu iarăși brațul pe după umerii lui Maurice, de data asta în chip ceva mai hotărît.

— Las' pe mine, Morry, zise el. Am eu grijă de toate.

Părea că nu se îndoiește de fel că răspunderea era a lui Maurice.

Am aranjat cu un negustor din Clubul Patronatului să-mi aducă televizorul acasă luni dimineața ; la prețul de cost. I-am dat un avans de zece la sută. Părea bucuros să-mi facă acest serviciu. I-am dat un autograf în albumul puștiului său. Ne-am dus apoi la rotiseria Hotelului Nord să luăm cîte o friptură la grătar.

Maurice a jucat bine în după-amiaza aceea. Mai bine ca aproape oricînd. Eu însă am jucat cum nu se poate mai prost și am fost întîmpinat în vestiar de un Weaver zîmbitor. Stătea în mijlocul aburilor, între două mormane de noroi și de tricouri.

— Nu înțeleg de ce te frămînți *tu*, Arthur.

Își reluase atitudinea degajată de la prima noastră întîlnire — numai zîmbet.

— Nu te mai necăji. Ai jucat îngrozitor azi. Noroc că știu măcar eu care-i pricina.

Îmi făcu semn cu ochiul, confidențial, și se duse să stea de vorbă cu Maurice.

În seara aceea Judith se afla la „Mecca". Părea nițel obosită, avea cearcăne pe sub ochi, dar juca teatru și nimeni n-ar fi băgat de seamă dacă n-ar fi știut cu toții că e însărcinată. Care dansa cu ea era urmărit îndeaproape cu privirea și se ținea nițel deoparte, ca să nu se atingă de pîntecele ei ; barmanul avea chiar grijă să nu vorbească prea mult. Bărbații roiau în jurul ei. Mi-a trebuit un ceas pînă să pot fi singur cu ea. Ne-am sucit în mijlocul parchetului ticsit. Mă pomenii și eu că am grijă să n-o strîng prea tare.

— Arăți supărat în seara asta, Tarzane, îmi spuse ea, nădăjduind poate că o lăsasem mai moale. Aud că n-ai jucat prea bine azi după-amiază.

— Exact.

— Maurice a jucat bine.

— Îi e mai greu să nu joace bine. Dar nu de asta sînt eu supărat.

— Atunci, care-i povestea, Tarzane ? Tot în căutarea femeii ideale ? Care să fie proprietatea ta ?

Mie, mai că mi se păru că zice *proprietăreasa* ta. I-am răspuns :

— L-am văzut pe Weaver pe teren, după meci. Nu mi s-a părut niciodată atît de fericit.

— Ei, și ?

— De la un timp încoace, ori de cîte ori îl văd fericit, nu-mi miroase a bine... Mă întrebam ce ți-o fi spus azi după-amiază.

— Cine ?

Arătă mirată. Ne-am oprit din dans.

— Nu l-am văzut de la Crăciun. Știi, la serată, Tarzane. Cînd eram cu tine și cu Mag.

— Spui minciuni deseori, Judith ?

— Ia te uită !

Încercă să se arate nerăbdătoare, și ne-am apucat din nou să ne învîrtim în jurul parchetului de dans.

— Toată lumea de-aici știe că Maurice te-a lăsat borțoasă. La ce bun să încerci să joci teatru ? Spune-mi, ce ți-a povestit Weaver azi după-masă ?

Se desprinse din slaba mea strînsoare, o luă înspre ușă și se făcu nevăzută la toaleta femeilor. Destul de multă lume se opri din dans să se uite după ea cum pleacă, întorcîndu-și apoi privirea spre mine. M-am luat încet după ea și am rămas s-o aștept în dreptul garderobei bărbaților din fața ieșirii.

Prin gloata de pe parchetul de dans, Maurice se furișă spre mine. Fața lui de un roșu aprins, de juma' de șmecher, exprima însă mînia.

— Ce te-a apucat ? se răsti la mine. Ce-i cu tine ? Weaver a spus că totul s-a aranjat. Te rog s-o lași în pace.

— Vreau să știu cum s-a aranjat. Nu vrei să știi și tu ?

— Nu. Dacă a mușamalizat lucrurile, lasă-le baltă. Știe el cum să-i ia pe oamenii ăștia. Nerod mai ești, Arthur. Ai fi în stare să strici tot ce a făcut el. Pentru Dumnezeu, doar n-ai de gînd să te ții de poalele ei cît timp e în condiția asta ?

— Nu-mi place să știu că se trag sforile în spatele meu. Tu ai mai puțin de pierdut decît mine. N-am de gînd să mă aleg cu cine știe ce caracterizare, fie și-n glumă. Dacă aude doamna Hammond...

Tăcea, așteptînd să-i dau mai departe cu problemele mele casnice. Mă privea cu un fel de uimire tulbure.

— De ce nu recunoști c-ai rupt cuiul cu Judith ? i-am spus. Ai pune capăt întregii tărășenii. Ai făcut o greșeală... de ce n-o poți recunoaște ? Mi-e scîrbă de tine, Maurice.

Mai așteptă încă, să vadă dacă am terminat. Apoi :

— Pentru vorbele astea, Art, ți-aș suci gîtul, dacă nu te-aș socoti drept prietenul meu.

Fața îi scăpăra și i se umfla de furie alcoolică. Mă prinse de reverele vestonului cu pumnii lui mici, ca de piatră și încercă să mă tragă spre el.

L-am apucat de încheieturile mîinilor.

— Și eu ți-aș face întocmai, Maurice, i-am spus.

M-a ascultat atent cît am rostit vorbele acestea, ca și cum ar fi auzit o mulțime de alte glasuri în același timp. Judith ieși de la toaleta femeilor cu o prietenă.

Am privit-o amîndoi trecînd pe lîngă noi. Mi s-a părut o clipă că Maurice avea să se ducă după ea. Se clătină pe vîrful picioarelor. Apoi se lăsă jos pe tocuri și-mi eliberă reverurile hainei. M-am sprijinit de perete.

— Mă duc să-i vorbesc, i-am spus lui Maurice. Vii cu mine ?

S-a dat la o parte, să vadă dacă mă țin de cuvînt. Nu m-a urmat. Cînd am ajuns afară, m-am uitat înapoi. Pierise de la intrare.

Am ajuns-o pe Judith din urmă în Market Street, lîngă City Centre. Ploua tare.

— Te duc eu acasă cu mașina, i-am spus. E parcată la „Mecca", în față.

— Nu dorește să-ți vorbească, spuse prietena ei, o funcționară de la Secția de Învățămînt.

— Tu cară-te, i-am spus. Am de vorbit cu domnișoara în particular.

— Ba nu. Rămîne aici, sări Judith.

— Ți-am spus s-o ștergi, fetițo. Dacă vrei să vezi ce se întîmplă, du-te și stai după colțul străzii.

— Rămîne aici, Tarzane. Nu vreau să stau de vorbă cu tine.

— Dacă nu-ți pot vorbi, i-am spus, atunci poate că e mai bine să vin la tine acasă.

Prietena ei era numai ochi și urechi. Sosi autobuzul și Judith nu schiță nici o mișcare.

— Ce facem, Judy, nu mergem? o întrebă prietena ei, cu fața udă de ploaie.

— Vorbele pe care mi le-ai spus dovedesc că ești un măgar, mi se adresă Judith.

— Dacă te întorci la „Mecca", putem să ne urcăm în mașină și să stăm de vorbă.

— Nu. Nu merg nicăieri cu tine.

— Nu putem să ne ciorovăim în stradă. Încep să simt ploaia. Hotărăște-te repede. Ori vorbesc cu tine, ori vorbesc cu maică-ta.

Am luat-o înapoi de unul singur pe Bull Ring. După cîteva minute, am auzit-o alergînd după mine. Își lăsase prietena în stația de autobuz.

— Tarzane! Nu fugi așa...

M-am oprit în dreptul bolții de intrare a unui magazin și s-a adăpostit cu mine sub boltă.

— Am vrut să știu ce ți-a spus Weaver, am lămurit-o.

— Ce te interesează? Știi bine că n-are nici o legătură cu tine.

Fața îi era aspră, ca niciodată, și stropită de ploaie. Gîfîia, după alergătură.

— Middleton nu s-ar zice că e de aceeași părere. Mi-a vorbit azi după-amiază și mie, întocmai ca și lui Maurice. Știi că a pornit o cruciadă discretă în legătură cu tine?

— Da. Știu. Dar nu cred să obțină vreun rezultat.

— Ce ți-a spus Weaver?

Își frecă degetul de vitrina aburită a magazinului; abia dacă puteam distinge conturul vag al piramidei de cutii de conserve și de pachete stivuite.

— A spus c-o să stea de vorbă cu Maurice.

O dată cu vorbele acestea îi ieși din gură un firicel de abur.

— A spus c-o să stea de vorbă cu Maurice în legătură cu mine. Ești mulțumit, indiscretule?

— Și asta-i tot ce a spus?

— Ce te privește, Tarzane? Nu văd cum te-ar putea tîrî cineva pe tine în această chestie.

Își întoarse privirea către strada pustie, sclipind sub ploaie și către prietena care o aștepta la colț.

— Vreau doar să nu creadă lumea că s-ar putea să fiu eu cel care... În momentul de față, cînd Maurice mai dă din colț în colț și cînd nu s-a terminat încă toată vorbăria și fîțîiala asta, s-ar putea întîmpla orice. Eu nu iau lucrul drept o glumă, ca mai toată lumea, s-o știi bine.

— Exagerezi, îmi spuse, surprinsă de îngrijorarea și gavitatea mea.

— Ia spune, a aranjat Weaver ceva cu tine... în sfîrşit, a stabilit ceva ?

— Pari să ai un dinte împotriva lui Weaver, ca şi cum ar unelti mereu ceva pe ascuns. Părerea mea sinceră e că nu eşti chiar atît de important, Arthur. Iar Weaver nu-i omul care să se dedea la astfel de lucruri. Nici dacă ar vrea, n-ar şti să fie răutăcios... Iar dacă vrei să ştii *chiar totul*, află că mi-a oferit bani, în caz că nu l-ar putea convinge pe Maurice. Asta-i tot ce încearcă bietul om. Şi nu m-a cumpărat, dacă la asta te-ai gîndit. Ştii că Maurice, dacă-i după el, o să lase lucrurile încurcate. N-o să-şi dea el osteneala să socotească cum e mai bine pentru sine sau pentru alţii. Vrea doar să se distreze... Dacă-i vorba să ne căsătorim, aş vrea s-o facă mai degrabă din propria lui iniţiativă, iar nu pentru că n-are încotro sau pentru că a picat ca musca-n lapte. Din punctul ăsta de vedere, Weaver îl poate ajuta. Dacă nu izbuteşte să-l convingă, a spus că atunci copilul nu-mi va fi niciodată o povară bănească — mie sau oricui altcuiva. Dumnezeu mi-e martor că nu văd cum s-ar putea cineva purta mai frumos... Şi uită-te la tine cum te porţi !

— Ai şi tu, Judith, ceva pe care ţi-e teamă să nu-l pierzi. Şi am şi eu.

— N-ai de ce să fii îngrijorat, Tarzane, de asta te pot asigura. Aşa încît, hai să punem capăt jocului ăstuia de-a pisica cu şoarecele.

— Şi va să zică, ai spus c-o să taci chitic pînă ce-o să i se ivească lui Weaver prilejul de a sta de vorbă cu Maurice ?

Dădu din cap în semn că da. Ne uitarăm amîndoi la un autobuz iluminat care umplu strada, lăsînd în urmă două dîre pe caldarîmul umed. Cineva trecu prin faţa bolţii de intrare a magazinului. Prietena lui Judith îşi făcu apariţia şi se propti în dreptul unei porţi, de cealaltă parte a drumului, cu privirea îndreptată spre noi.

— Să sperăm că o să se rezolve treaba destul de repede, am zis şi am păşit din nou în ploaie.

— Cunoscîndu-l pe Maurice, Tarzane, tu ce-ai face de fapt în locul meu ?

Era ceva sincer în glasul ei. Mă împinse deoparte şi traversă fugind strada. Plîngea. Cele două fete se apropiară una de alta, schimbară între ele cîteva vorbe, apoi Judith o luă de una singură înspre Bull Ring. Prietena ei se adăposti sub perdeaua de soare a unui magazin cufundat în beznă şi o urmări îndelung cu privirea. Mi-am ridicat gulerul hainei şi m-am înapoiat la maşină.

Cînd m-am întors luni de la serviciu, am găsit televizorul gata instalat. Priveau tustrei, în camera din faţă, la un program pentru copii.

— Repede ai mai făcut rost de el, îmi spuse doamna Hammond, ridicîndu-se plină de vioiciune. Nici nu ştiam că-l comandaseşi.

— Ţi-am spus că ţi-l iau.

— Te ţii de cuvînt, declară ea cu hotărîre... Mi-am spus că cel mai bun lucru e să-l aşezăm în odaia din faţă. Dacă ar sta în bucătărie, m-aş uita tot timpul la el. Îţi mulţumesc foarte mult, Arthur.

Mă sărută uşor pe obraz şi le strigă copiilor :

— Spuneţi mulţumesc lui nenea Arthur pentru televizor.

— Mulţumesc, nenea Arthur, grăi Lynda. aruncîndu-i maică-si o privire niţel întrebătoare.

Apoi se întoarse către aparat.

— 'Ţumesc, nenea Arthur, zise şi Ian.

Începuse să se şi plictisească însă şi se dădea de-a dura pe pardosea.

— Ăsta-i omul meu.

Îl ridicai şi, pentru prima oară, uitai că e fiul lui Eric. Îmi frecai nasul de al lui şi rîse. Cînd l-am coborît, a căzut în cap, s-a rostogolit şi a început să scîncească.

— Fii atent cu el, mi-a şoptit doamna Hammond.

— N-are nimic. Vrem doar să facem din el un înaintaş de nădejde, nu ?

Ea m-a privit c-un aer critic. Apoi dădu din cap şi se învoi :

— Da, dacă vrei tu.

M-am dus la bucătărie ; a venit după mine şi mi-a făcut ceaiul.

— Ne merge bine, i-am spus. O să poţi deschide o prăvălie cînd plec.

— Dacă l-ai cumpărat numai ca să te făleşti cu el, ai face mai bine să-l iei înapoi.

Zîmbea şi era bine dispusă.

— Mai că-mi vine să te iau sus înainte de a mă duce la antrenament, i-am spus.

— Aşa... îţi vine. Şi ce te face să fii atît de sigur că aş veni ?

Aşeză cîteva farfurii pe masă şi începu să ungă pîinea cu margarină.

— Mă gîndeam la felul cum m-ai sărutat.

— Înseamnă aşadar că poate avea un înţeles pentru tine. Am încercat să-ţi arăt că-ţi port recunoştinţă.

— Şi nu-mi mai poţi arăta o dată ?

Lăsă cuţitul din mînă şi zîmbi ştrengăreşte.

— Nu ştiu dacă face cît *două* din ce ţi-am dat.

— Părerea mea e că da. Şi nu se poate să nu ştiu. Eu l-am cumpărat.

M-am ridicat şi am înconjurat masa. Mă aştepta să vin, ţinîndu-şi capul plecat, cu ochii aţintiţi asupra farfuriei pe care stătea cuţitul. M-am aplecat şi am luat-o în braţe cu mîinile menghină pe sînii-i micuţi.

— Stai cuminte, Arthur, îmi şopti.

— Pot să te sărut, doar o dată ?

Îmi lipii obrazul de-al ei şi-i simţii falca mişcîndu-se, cînd vorbi :

— Nu cred că te pot împiedica, dacă eşti hotărît s-o faci.

— Dar nu vrei să-mi dai o sărutare fără luptă ?

— Nu cred că s-ar cuveni... dacă intră Lynda ?

— Sînt sigur c-ar crede că ne împăcăm.

I-am mîngîiat sînii prin rochie. Îmi îndepărtă mîna şi-şi întoarse capul, deschizînd gura să spună ceva. Îi apăsai gura cu buzele şi-o prinsei deschisă, aşa încît îmi alunecă limba înăuntru. Voiam să spun ce simt. Îmi plimbai mîinile pe pîntece şi pe talie încoace şi încolo. Apoi îi ţinui capul, ca pe o minge, apropiat strîns de al meu.

— Tot nu vrei să spui ? o întrebai, trăgîndu-mă înapoi.

Arăta descumpănită și pierdută, ca un copil.
— Ce să spun ?

Nu putea decît șopti, cînd încerca să vorbească.

— Să spui că nu-ți sînt indiferent... că-ți sînt drag.

— Arthur... Nu pot. Încă nu.

O treceau năduşelile, se simțea nenorocită. Se trase înapoi și se duse din nou lîngă masă.

— Nu mă pot preda așa. Nu sînt sigură de tine.

— Dar mă cunoști.

Am încercat s-o strîng iarăși ; se înțepeni însă și mîinile mi se desprinseră de pe ea.

— Știi cum m-am purtat cu tine.

— Nu pot să-mi dăruiesc dragostea. Nu, pentru a doua oară. Și să-mi fie zdrobită cum zdrobit a fost și Eric... și apoi s-au dus toate, așa c-un singur om, și au pierit. Vreau să fiu sigură. Trebuie să-mi mai lași timp.

— Păi, timp ai avut berechet. Desigur că știi...

— Nu știu dacă n-ai s-o iei din loc, nu știu ce simt.

— Pentru numele lui Dumnezeu, judecă nițel. Dacă voiam să plec, eram bun plecat pînă acum. Și nu uita că m-ai încurajat și tu, destul.

— Nu știu. Poate că vrei doar să mă auzi spunîndu-ți că te iubesc și să te uiți la mine cum mă las robită de dragoste. Și-atunci se poate să-ți dai seama că doar asta ai dorit, nimic altceva — și să pleci. Cum de-aș putea ști ?

Arăta palidă și istovită. Buna dispoziție îi trecuse repede, ca-ntotdeauna, și iar șovăia. Tocmai cînd se nimerise s-o pot simți alături de mine,

prea alături poate ca să-i mai pot da drumul. Apucă de mînerul cuțitului și obișnuita-i asprime puse din nou stăpînire pe întregul chip. Aproape că cedase, și-i părea rău acum.

— Ești mereu în război cu mine, i-am spus. Și doar știi că nu-s atît de rău. Cînd ai de gînd să facem puțină pace ?

Nu mi-a răspuns, ungea mai departe pîinea cu grăsime ; grăsimea și coca fărîmicioasă îmi făceau scîrbă.

— Pînă ce iei o hotărîre, s-ar putea să nu mai fie nici unul din noi în viață, i-am arătat.

— Păi, nu merg sus cu tine de cîte ori vrei ?

— Dar nu-i același lucru. Nu simt că vii din toată inima. Mă faci să-mi pară că încheiem o afacere. Că te cumpăr. Și nu-i adevărat.

— Ei, așa sînt eu. Asta mi-i felul. N-am ce-i face.

Era din nou veșnica femeiușcă înțepată. Trînti cuțitul de masă.

— Tare aș vrea să nu mă scoți din sărite așa. N-am ce-ți da, Arthur.

— Asta o spui numai din gură.

Se îndreptă din șale și aranjă distrată lucrurile de pe masă.

— Iar începi, zise. Mă înveți ce-ar trebui să simt. Cum ar trebui să fiu. De m-ai lăsa măcar nițel în pace. Dar ți-ai găsit. Ești foarte tare. Însă ești și foarte nerod, Arthur. Nu-mi dai posibilitatea să pot și eu vorbi de bunăvoia mea.

Am stat cîtva timp cu ei și m-am uitat la televizor. Cînd am plecat devreme, la antrenament, mă și năpădise senzația că pierdusem

ultima şansă, că n-aveam s-o văd niciodată fericită. Nu puteam înţelege ce vrea de la mine. Pînă acum nu fusese niciodată atît de pornită să mărturisească ce simte cu adevărat şi-mi spuneam că e cum nu se poate mai clar ce simt eu şi cît de mult vreau s-o ajut să-şi făurească mulţumirea. Ce altceva mai dorea ? Asta fusese ultimul prilej pe care i-l dăduse soarta. Şi pe care mi-l dăduse şi mie. Mă simţeam ca ditai gorila căreia i se încredinţase ceva de preţ şi vedeam că izbutisem doar să strivesc lucrul acela de preţ în mîinile mele mari, stîngace, nefolositoare. Şi nici măcar scuze nu puteam cere.

Am sărit din autobuz, luînd hotărîrea să nu mă duc la antrenament. Coborîsem la jumătatea pantei care urcă la Primstone, tocmai cînd luminile dădeau să împănezе valea, iscînd sîngerarea înceată a văpăii nocturne. Vreo cîţiva oameni mă recunoscură. Îşi dădeau cu cotul şi mă arătau cu degetul. Aşa făceau mereu. Nu-mi plăcuse Middleton cînd a spus despre sportivi că se lăfăie prin oraş ca pe moşia lor. Dacă era aşa, apoi era din cauza felului cum se purta lumea cu ei. Felul cum oamenii se uită la mine, cum se ocupă îndeobşte de treburile mele cînd vreau să-mi cumpăr un costum nou, un baton de gumă de mestecat, cîţiva litri de benzină. Îmi dau de înţeles că *mă pot* plimba peste tot ca pe moşia lui tata. Desigur că mă pot lăfăi încoace şi încolo. Asta se şi aşteaptă lumea să fac. N-am încotro. Umblam şi acum prin faţa oamenilor ăstora şi mă simţeam un erou sadea. Vor şi ei să fiu un erou — şi vreau şi eu. De ce oare nu înţelegea *şi ea* lucrul ăsta ? *Nu eu* eram cel care-i spuneam într-una cum să fie, cum doresc să arate ori să se poarte, ci *ea* era aceea care mă tot hărţuia pe mine. Nu atît cu vorbe. Ci prin felul ei atît de femeiesc de a fi. Ascunzîndu-şi sentimentele. Tăinuindu-şi afurisitele alea de sentimente, aşa încît să simt că vina e numai a mea şi a nimănui altcuiva. Mă mustram neîncetat din pricina ei, mă simţeam întotdeauna vinovat. Dumneaei însă niciodată. Dumneaei era nefericita martiră cu doi copii, părăsită-n lumea largă fără nici un sprijin de nicăieri.

Şi iată că apar eu. Şi-ncepe să mă joace. Aşa să fie ? Mă socotisem mereu drept tipul galanton care-n fiecare sîmbătă după-amiază se duce să fie luat la mardeală, călcat în picioare, tăiat în bucăţi şi în general tratat ca un deşeu pe care-l azvîrli de colo-colo, numai şi numai ca să pun mîna pe un supliment de părăluţe şi s-o pot ajuta s-o scoată la capăt. Mi se întîmpla chiar să mă gîndesc la ea cînd jucam, ca şi cum pentru ea aş fi jucat, ca şi cum ar fi meritat să îndur orice numai ca s-o fericesc pe ea — cu o maşină, cu un palton de blană, şi acum c-un televizor.

Greşeam însă. Nu era genul ăsta de femeie. Ştiam că nu e, pentru că ştiam că nu asta e pricina pentru care joc eu rugbi şi nu asta e pricina pentru care lupt timp de nouăzeci de minute în fiecare sîmbătă de parcă ar veni sfîrşitul lumii. Ştiam că nu asta e pricina, căci chiar acum, în timp ce mă gîndeam, tot continuasem a urca panta înspre turlele stadionului, luînd aminte cum se uită oamenii la mine, cum claxonează şi spun „Bună seara, Art“, măcar că

pe unii nu-i mai văzusem niciodată pînă atunci. Eram un erou. Şi eram furios, pentru că ea părea să fie singura ființă de pe pămînt care nu voia să mă recunoască drept erou.

O ştia şi ea. O ştia cît se poate de bine. Poate că-şi şi spunea că-i singurul lucru care mă leagă de ea. Pentru că, orice ar fi spus, avea nevoie de mine. N-ar putea să se descurce fără mine. Dar nu voia s-o recunoască. De, avea şi ea mîndria ei. Mai mare poate, datorită lui Eric, decît mîndria oricui altcuiva. Nu-i ea femeia care să arate că duce lipsă de ceva. Mă avea la mînă pentru că ştia, ştia că *eu* am nevoie de ea ca să mă simt mare şi tare, întreg şi indispensabil. Îi puteam înţelege acum spaima. Dacă-mi dăruia iubirea — iubirea! — măcar pentru o clipă, pentru un ceas, apoi s-ar putea să nu mă mai uit niciodată la ea.

N-o puteam face să înţeleagă că nu-i adevărat. Iar apăream ca ditai gorila, cunoscută şi temută pentru puterea ei, căreia îi este frică să dea dovadă de un sentiment gingaş, ca nu cumva să-i fie luat drept semn de slăbiciune. S-ar putea să-mi fie pe plac toate aceste saluturi şi semne cu mîna şi întoarceri smucite pe care le iscă trecerea mea pe şosea, dar rămîneam totuşi la oarecare distanţă. Oamenii nu s-ar fi purtat la fel, dacă erau aproape de mine. Aveam nevoie de ceva mai mult decît de un salut prietenos cu mîna. Aveam nevoie de ceva care să poată fi al meu cu-adevărat: doar n-aveam să rămîn toată viaţa jucător de rugbi. Eram însă o gorilă. Mare, înfricoşătoare, ceva la care merită să te uiţi cînd joacă. Nici vorbă de sentimente. Bun

lucru e de cînd lumea să n-ai sentimente. Aşadar, n-aveam sentimente. Mi se plătea ca să nu am sentimente. Îmi renta, să nu le am de fel. Lumea mă privea ca şi cum aş fi fost o gorilă. Uite acum, pe cînd umblu aşa pe drumul ăsta, se uită la mine exact cum s-ar uita la o gorilă ieşită din cuşcă. Le place să mă vadă umblînd astfel, liber, ca şi cum faptul că încerc să merg şi să mă port ca ei ar da un nu-ştiu-ce mai picant plăcerii pe care o vor resimţi cînd mă vor vedea jucînd data viitoare. „L-am văzut pe Arthur Machin săptămîna trecută", îşi vor zice, „trecea pe West Street." De asta tocmai aveau nevoie, cînd mă vor vedea în curînd alergînd pe teren, era tocmai ce le trebuia ca să se zgîiască înspăimîntaţi şi să se întrebe dacă în cele din urmă nu s-ar putea să fiu şi eu totuşi ca ei. Să fiu şi eu o fiinţă omenească.

Pînă ce să ajung la Primstone, am simţit că-mi şi făcusem antrenamentul de seară. Reflectoarele fuseseră aprinse şi incinta stadionului avea un luciu albastru-verzui. Cîţiva jucători alergau în jurul perimetrului terenului, vorbind şi rîzînd în noapte, umplînd tribunele şi terasele goale cu glasurile lor însingurate. Cei care veniseră să urmărească antrenamentul se adunaseră la gura tunelului, ca să-şi poată vedea fiecare pe favoritul său cum iese pe teren şi eventual să prindă o vorbă sau două din cele rostite de jucători şi să se aleagă astfel cu un salut cu capul ori cu mîna, drept răspuns la chiotele lor.

Era frig. Mi-am pus două flanele sub trening şi am executat cîteva sărituri, mai înainte ca Dai să-şi facă apariţia şi să ne pună la exerciţii

în mijlocul terenului. Locul era pustiu și părea nemărginit. Semănam cu niște pitici. Ne aplecam și ne întorceam, ne răsuceam și ne rostogoleam, mimam boxul pe două rînduri, goneam iar și iar de-a lungul și de-a latul terenului, încetinind și iuțind potrivit cu fluierul lui Dai. Am repetat de trei ori fiecare fază a jocului și apoi am jucat miuță cu echipa „A". În tot acest timp, Maurice nu mi-a vorbit. Și nimeni nu a pomenit nimic de Judith.

La dreptul vorbind, nimeni n-ar fi pomenit de toată chestia asta dacă Mellor — atunci cînd ne aflam îngrămădiți cu toții în baia caldă — n-ar fi început să povestească o anecdotă cu o femeie însărcinată. Ședeam lipiți unul de altul, îndesați ca sardelele, luptînd pentru cîte o frîntură de spațiu liber în bazin, unde să-ți poți cufunda capul și clăti fulgerător părul. Apa era ca de obicei cenușie, cu fire de iarbă plutind la suprafață ; spuma săpunului folosit ascundea însă cu încetul culoarea de dedesubt. Stăpînea ca-ntotdeauna același miros de trupuri nădușite și de fenol, îmblînzit de aburi și întrerupt de zbenguielile corpurilor goale. „Doamnă", își încheie Mellor anecdota, „dacă aș fi știut că sînteți în poziție, nu v-aș fi supărat cu nimic."

Bazinul fu inundat de rîsete. Fața îndeobște rigidă a lui Mellor se descreți. Unul sau doi, care așteptaseră sfîrșitul anecdotei, ieșiră din bazin iar Dai, care stătuse la marginea bazinului ascultînd liniștit, arătîndu-și dinții într-un surîs de circumstanță, luă un ștergar și începu să-i frece vîrtos.

Tommy Clinton, care-și petrece partea cea mai mare a viței frămîntîndu-se cum s-o guste mai

din plin, se apropie de bordura bazinului și rosti pe deasupra capetelor tuturor :

— Va să zică, ați auzit de Arthur ?

Se uitară la el și la mine, și hotărîră că nu auziseră nimic.

— Ce vrei să spui cu asta, Tommy băiete ? Clinton rîse, pregătindu-și efectul.

— E pe cale de a deveni tătic... N-am dreptate, Art ? Și primarul, drăguțul de el, are să fie nășic.

Mă strîmbai de cîteva ori, chibzuii dacă să-l fac pe Tommy boiangerie ori ba și grăii :

— Iată ceva nou pentru mine.

Îl căutai cu privirea pe Maurice.

Ședea liniștit la capătul bazinului, fumînd, uitîndu-se la Clinton prin vălătucii fumului, ca și cum nu luase hotărîrea dacă să-l omoare pe loc sau nițel mai tîrziu, după ce-om ieși afară.

— Cum adică, Arthur, da' cu ce-a fost de Crăciun, cum rămîne ? Eu și prietena mea...

Se întoarse cu gesturi mari către ceilalți, cu trupu-i gol înroșit după baie și cutremurat de atîta rîs...

— Se pusese pe treabă băiatul, trebuie că a fost de Crăciun în „adevăratul cuib" al lui Weaver. Art ăsta al nostru și cu Judith intraseră în acțiune cu atîta tragere de inimă în dormitorul ăla din față, încît bietele țigle s-au prăbușit de pe acoperiș.

După ce rîsul s-a potolit din nou, am spus :

— Nu cumva încurci numele, Tommy ? Cred că povestești despre gagica lui Lionel Manners.

Se opri din rîs ca să se gîndească o clipă :

— Știi, mă Art, s-ar putea să ai dreptate. E de mirare cum poate omul încurca lucrurile. Acum, că-mi aduc aminte, parcă-mi dau seama că așa a fost. Poate că izbutim s-o lăsăm moartă de data asta. Mai rămîne, în orice caz, și Maurice de luat în considerație.

— Tacă-ți împuțita de fleancă, Clinton, zbieră Maurice din extremitatea unde se afla.

Atît de serios, încît Clinton mai că se supuse.

— Ce Dumnezeu, am glumit doar, Maurice. Dinspre partea mea, n-are decît să fie copilul oricui, numai al meu să nu fie...

Și Clinton mai riscă o glumă :

— Chiar și-așa, dacă nu-l vrei, Morry, preciză el, s-ar putea să-l preiau eu.

Maurice își învîrti țigara pe dușumeaua camerei, sări în sus și — trupurile tuturora ferindu-se din calea lui de surprinse ce erau — păși greu de-a curmezișul bazinului. Urmă o creștere bruscă a apei și o cascadă, din îmbinarea cărora Maurice .fu văzut cum se repede peste bordură la Clinton.

Jucătorul de rezervă fusese și el prea mirat ca să mai aibă timp să se miște. Crezuse poate că e cu putință ca, unuia ca el, Maurice să-i îngăduie a glumi cu dînsul. Cu pumnul întins, Maurice se năpusti asupra lui. Erau însă amîndoi uzi și cam prost așezați, așa încît Maurice, deși îl lovi din nou, nu-i pricinui cine știe ce rău. Dai și alții cîțiva îi despărțiră. Văzură că Tommy Clinton își spărsese marginea unui dinte alunecînd și izbindu-se de bordura de beton a bazinului.

— Stai, măi Maurice, vorbi Frank, îndesîndu-l cu burta lui cît toate zilele și pironindu-l de

perete. Ia-o mai încet. Clinton e o hahaleră. De acord. Dar las-o baltă.

Maurice îi adresă lui Frank o vorbuliță pe care nu o auzi nimeni. Drept urmare Frank ridică din umerii săi uriași și-și îndepărtă trupul de-al lui Maurice.

— Dă-i pace flăcăului, Maurice, vorbi el. Te asigur că n-o să-i mai trăncăne muia pe chestia asta.

Am ieșit și eu și m-am șters, și apoi mi-am pus proteza.

Cînd doamna Hammond află știrea, după cum știam că se va și întîmpla, ea îi fu prezentată cum nu se poate mai anapoda, și tare anapoda o și luă. Lumea îi povestea tot mereu sumedenie de drăcii despre mine, cam cîte una pe zi. Știa în legătură cu mine mai multe decît eu însumi, pentru că erau zile cînd i se spunea că fusesem văzut în cîte trei locuri „de rușine“ — la aceeași oră a nopții trecute. Deși nu putea da crezare nici uneia din poveștile acestea, femeia își făcuse o părere generală despre cum mă purtam afară din casă. N-o puteam învinui pentru asta și nici n-o puteam împiedica de a-și face o impresie proastă. Eram presupus a fi „un mare ștrengar“ și o dovadă vie a justeței zicalei că „apele line sînt adînci“ ; așa încît nimic din ce spuneam sau făceam nu putea să schimbe verdictul gata întocmit. Oamenii mă voiau într-un fel, și în felul acela hotărîseră că sînt. Cred că și urechile tatii erau împuiate de aceleași povești ca și urechile doamnei Hammond.

Cînd am ajuns acasă, joi seara, ca să mă schimb pentru antrenament, ea m-a întîmpinat cu :

— Am auzit despre Judith Parkes azi.

— N-am ştiut că o cunoşti, i-am tăiat-o.

— N-am cunoscut-o. Dar acum o ştiu. Lucrează la primărie. O adevărată cucoană, după cîte mi s-a spus. Cea mai bună reputaţie, şi mai ştiu eu ce.

— Ai auzit că o să aibă un copil ? Ştirea a călătorit încet pînă la capătul acesta al oraşului, aşa-i ?

— Nu pari a fi tare necăjit.

— S-ar cuveni să fiu ? De unde ai auzit ştirea ?

— De fapt am auzit-o într-o prăvălie, toată lumea părea surprinsă că tu eşti tatăl.

— Va să zică, asta-i versiunea pe care ai auzit-o ! Ei, eşti în urmă cu politica. S-a renunţat la mine acum. Maurice e tăticu' numărul doi. Şi-aş vrea să ştiu de la cine anume ai aflat-o ? Căci aş avea dreptul să mă duc să-i cer socoteală.

— Are vreo importanţă cum am aflat ?

— După cîte văd eu, crezi tot ce-ţi spune lumea despre mine. O dată ţi s-a povestit că am violat o fetiţă. Îţi mai aduci aminte ? Femeia aia spunea că are nişte dovezi indiscutabile.

— Cînd însă toţi îşi fac aceeaşi părere, ca în cazul de faţă, nu se poate să greşească cu toţii. Mi s-a spus că ai avut o discuţie cu ea la „Mecca", sîmbăta trecută, seara. I-ai făcut apoi o scenă grozavă şi toată lumea a văzut-o părăsind parchetul de dans, în vreme ce tu fugeai după ea.

— Şi crezi cu adevărat toate palavrele astea de crîşmă ?

— După cum ţi-am spus, cînd toată lumea îşi face aceeaşi părere, ea nu-i întotdeauna greşită.

— Nu. Şi de obicei nu-i nici chiar adevărată. Credeam că te-ai săturat să tot asculţi ce ţi se spune despre mine.

— Nu spun că şi cred tot ce mi se spune, îmi răspunse ea înţepată. Dar e ciudat că numele tău a fost pomenit. Nu iese fum fără să faci foc.

— Îmi vine să-mi vărs maţele, i-am răspuns.

Mi-am luat haina şi am ieşit din casă. A strigat ceva după mine, dar nu voiam să aud.

De data asta nu m-am dus la antrenament. M-am suit la Primstone, mi-am ridicat salariul şi-am încercat să evit a da ochii cu Maurice. L-am zărit intrînd pe teren şi-am aşteptat în tunel pînă ce-a trecut. Îl învinuiam — şi fără îndoială că mă învinuia şi el pe mine — iar acea sîmbătă seara o învinuiam şi mai abitir. Pe cînd mă îndreptam spre ieşire, căznindu-mă să evit de a da nas în nas cu jucătorii care intrau pe teren, m-am întrebat dacă nu s-ar cuveni să mă reped să-i fac o vizită lui Weaver. Ce urma să-i spun, nu ştiam. Mi se tot păruse însă că îl nedreptăţisem, că-l privisem cu dispreţ pentru că nu era o namilă solidă ca mine, ci numai unul din cei care se uită la mine cum joc şi cum mă dau în spectacol. Şi totuşi, era unul din puţinii oameni care mă trataseră ca pe o fiinţă omenească — ca pe o curiozitate, poate, dar totuşi o curiozitate înzestrată cu simţăminte de om. Am sărit într-un autobuz care străbate oraşul spre Sandwood şi am luat-o pe aleea care ducea pînă la el la vilă.

Ușa mi-a deschis-o doamna Weaver. Și a rămas cu desăvîrșire mirată, aproape buimacă. După cum s-a uitat la mine, am ghicit că e singură în casă.

— Noroc, Machin. Ce-i cu tine la ora asta ?

Am întrebat-o dacă Weaver e acasă și ea a clătinat din cap.

— Nu, a ieșit, a ținut să adauge, în așa fel încît m-am simțit prost.

Părea să creadă că știam că Weaver nu-i acasă și că tocmai de aceea venisem.

— Ce-ai cu el ? E ceva important ?

— Nu. N-are nici o importanță.

Am început să chibzuiesc c-am putea-o lua de unde o lăsasem în miercurea aceea, cu vreo cîteva luni înainte. Aceeași idee s-ar fi putut să mijească și în mintea ei. Grădina era în ceață și-n întuneric — și cum stăteam așa în fața ușii, s-ar fi zis că-i fac o propunere directă. Judecînd după fața ei, ideea i se părea prea neașteptată ca să merite a fi respinsă.

Cînd mi-a spus „Nu vrei să intri ?" cu o voce nesigură, am înțeles că s-ar putea să-mi fie, totuși, de leac pentru proasta mea dispoziție. Ca și Weaver însuși, era gata să dea fără a primi sau a se aștepta să primească ceva în schimb. Poate că, întocmai ca și Weaver, începea să se și sature de rolul acesta. Ultima oară mă tratase ca pe o gorilă. Să pui mîna pe o gorilă e, pentru unii oameni, mai mult și mai bine decît să te uiți doar la ea cum se dă în spectacol. Se purtase brutal, crezîndu-mă brutal, și rezultatul a fost c-o tulisem de spaimă. De data asta mă privea surprinsă. Era obosită. Trebuie că arătam rău, deoarece se holba la mine ca și cum s-ar fi putut ca să fiu și eu o adevărată ființă omenească.

— Dacă intru, s-ar putea să nu știu să mă stăpînesc, i-am spus în cele din urmă.

— E-n regulă, mi-a răspuns ea, cred că știu să-mi port singură de grijă.

Am urmat-o înăuntru și am închis ușa. Am trecut în salon. Perdelele erau trase și nu era aprinsă decît o lampă de citit. De pe urma petrecerii de la Crăciun nu mai rămăsese decît o pată-două pe tapetul înfrunzit. M-am așezat pe scaunul pe care m-a poftit, iar ea s-a așezat în fața mea, sub lampă. Era îmbrăcată cu o rochie de lînă care o făcea să pară mai corpolentă ca altă dată. Purta pe cap obișnuita claie de bucle bine strînse.

— N-ar trebui să fii la antrenament în seara asta ? mă întrebă. Joia... asta-i una din serile voastre, după cîte știu eu.

— Am tras chiulul astă-seară.

— De ce ? Nu ți-e bine ?

— N-am chef de antrenament. Am chef de-o plimbare sau de-o șuetă.

— Și pentru asta ai venit la domnul Weaver ?

— Probabil. Nu știu nici eu de ce am venit la dînsul. Am venit așa, într-o doară.

— Ai vreun necaz oarecare... ceva cu poliția ori altceva ?

— Nu, nimic de felul ăsta.

— Ei bine, zise sculîndu-se și închizînd cartea pe care de bună seamă o citise, hai să vedem dacă nu-i ceva ce poate fi tămăduit cu o băutură.

Merse la barul de lîngă patefon şi umplu un păhărel. Veni cu el la mine şi nu se depărtă pînă ce nu i-l luai din mînă. Apoi se întoarse la fotoliul ei şi mă privi cum sorb prima înghiţitură.

— Sper că-ţi place whisky ? mi se scuză. Tare mă tem că-i tot ce avem în casă. Sînt foarte proastă gospodină.

Tuşii după acea primă înghiţitură şi mă întrebai dacă să-mi scot sau nu pardesiul ; dar purtam pe dedesubt salopeta. Ghicise, ori văzuse situaţia, însă ştiu să nu pomenească nimic.

— Care-i pricina lipsei ăsteia bruşte de entuziasm pentru rugbi ? mă întrebă, uitîndu-se la mine ca la un bolnav. Sper că n-ai mai scos niscaiva ţigle.

— Cred că e din cauza necazurilor de-acasă, i-am răspuns eu cu stîngăcie, dar cu îndeajuns de vădită intenţie ca să nu poată răbda privirea mea fixată asupra-i şi să şi-o întoarcă pe a ei.

Degetale sale găsiră o scamă de lînă pe care o smulseră din braţul fotoliului. Apoi îşi încrucişă braţele sub piept şi-şi aţinti din nou privirea asupră-mi.

— Cu doamna Hammond, bănuiesc.

— Mda.

— Am stat şi m-am minunat adeseori gîndindu-mă la tine — şi la ea. Dacă nu te supără că vorbesc despre asta, Arthur. Domnul Weaver era foarte îngrijorat pe chestia asta, într-o vreme. Poate că-ţi aduci aminte că în seara cînd ai fost angajat la Primstone, el te-a condus acasă. Mi-a spus atunci cît de mirat a fost aflînd că locuiai acolo, cu o văduvă cu doi copii. Nu putea înţelege de ce. Mă întreb dacă înţelege şi acum. Era pornit să creadă

că-ţi cauţi beleaua cu lumînarea... Nu te superi că vorbesc astfel ? N-ai decît să-mi spui să...

— Nu, nu mă supăr. Mi-ar place să ştiu ce gîndesc alţii.

— Mă rog, n-aş spune că e ceva obişnuit în viaţa unui tînăr. Presupun că atunci cînd te-ai dus mai întîi acolo, nu-ţi puteai îngădui să alegi. Dar aş fi crezut că, mai tîrziu, avînd o situaţie ceva mai bună, te-ai fi putut muta în altă parte, unde să dai de o atmosferă casnică mai prielnică. După cîte mi-a spus domnul Weaver, prima căsătorie a doamnei Hammond n-a fost prea fericită. Soţul ei era un om tare posac şi cu toane. S-a vorbit pe ici pe colo, cînd a fost omorît, că n-ar fi fost cîtuşi de puţin un accident.

Am dat gata whisky-ul. Nu mă gîndisem niciodată de ce stăteam în Fairfex Street. Ceea ce aflam acum despe Hammond mi-era motiv de uşurare. Mi se părea că o văd pe domna Hammond acolo în cameră. Că o simt, mai mult decît o văd.

— De ce-ai rămas acolo ? mă întrebă doamna Weaver.

— Tocmai mă gîndeam şi eu de ce. Pentru că m-am simţit mereu acasă la mine acolo, dacă vreţi să ştiţi. Poate că n-a fost decît o chestie de obişnuinţă. Cred c-am simţit că trebuie să dau o mînă de ajutor... Ştiu că m-am dus întîi acolo pentru că era ieftin şi am crezut că o nimerisem bine. Apoi, după ce am stat la ea un timp scurt, am înţeles cît de greu o duceau şi am simţit că sfînta dreptate îmi cere să-i ajut. După aceea... lucrurile au mers de la sine. Cei doi copii nu sînt de loc ceea ce mi-aş fi ales eu după bunul meu plac. La început mi s-au părut două pocitanii de... copii. Îmi aduc

aminte că mi se părea că plîng și urlă toată ziulica. Presupun că mama lor era prea amărîtă pe atunci, ca să-i pese de ceea ce făceau. Nu știu. Dar o dată ce-am apucat să le vin în ajutor, au început și ei să se aștepte s-o fac. Doamna Hammond încerca mereu să refuze... știți cum sînt femeile. Totuși, avea nevoie de ceea ce-i dădeam, iar copiii nu făceau nici ei mofturi. Îmi vine a crede că li se părea că luasem oarecum locul tăticului lor. Așa mi se pare și acum. Dar m-am considerat întotdeauna, mă-nțelegeți, independent.

— Și-acum ți-ai dat seama că nu ești.

— S-ar zice. Ceea ce mă scoate din sărite este că nu vrea să admită nimic. Crede că tot ce fac pentru ea se datorează numai dorinței mele de a mă socoti un mare binefăcător. Nu crede că sînt în stare să fac ceva de dragul cuiva. Crede că singurul lucru care-mi place e să joc rugbi, să văd că se ține lumea după mine, și altele de-alde-astea. Mă și ia, de aceea, peste picior. Încearcă să mă zeflemisească sub cuvînt că sînt lipsit de simțire. Uneori mă face să-mi pierd mințile, pînă ce simt că trebuie să lovesc pe cineva ori să săvîrșesc ceva asemănător. Ca-n seara asta. Crede că nu vreau decît s-o văd că cedează, că devine cu adevărat... dependentă de mine și că atunci o s-o părăsesc și-o să-mi găsesc altă fraieră. Asta-i ceea ce crede. Și pentru ca să poată părea că sînt cu adevărat așa cum zice ea că sînt, îmi vine cu tot felul de povești despre mine pe care i le toacă la cap oamenii. Știți despre ce fel de porcării e vorba. Nu le dă crezare. Dar își dă seama că-i ceva ce poate folosi împotrivă-mi. Umblă după potcoave de cai morți, încercînd să-i arăt că eu cred cu adevărat în ceea

ce îi spun ; și de fiecare dată îmi spune că nu mă poate crede, că am pierdut... Știu că nu-s toate decît vorbe goale. Sper că nu v-ați supărat ascultîndu-mă. Ori că...

— Nu, nu, Arthur. Nu-s cîtuși de puțin supărată. Mă simt foarte covîrșită. Mă bucură că mi-ai spus totul. Și, la drept vorbind, nu mi te închipuisem niciodată atît de simțitor.

— Cred că-i vina mea. Sînt un profesionist înnăscut. Pentru ce nu-s plătit să fac, nu mă interesează. Dacă mi s-ar plăti ca să fiu simțitor, aș ajunge probabil vestit pe tărîmul ăsta.

— Ei, așa mai vii de-acasă. Iar ai început să vorbești în dodii. Vezi, de-aia te socotește lumea că faci pe grozavul... Dar cît privește ceea ce simți tu pentru doamna Hammond... ei, asta-i altceva. Numai de-ai catadicsi să cobori nițeluș de pe înălțimile amețitoare pe care crezi că te afli. Oricum, măcar de un lucru sînt sigură, că pot înțelege una din cauzele pentru care îi este teamă doamnei Hammond de tine. Probabil că ai convins-o *pe ea* mai mult decît te-ai convins pe tine cît *de mare* și *de tare* ești. Pentru tine s-ar putea să nu fie decît paradă. Pentru ea, însă, mă gîndesc că văzînd banii pe care-i cîștigi, lucrurile pe care le cumperi, fotografia ta la fiecare două săptămîni în *City Guardian* — toate astea trebuie s-o fi convins că ești cu adevărat *grozav*. Și trebuie că s-a întrebat femeia ce găsești oare la ea și cum Dumnezeu, o dată ce va fi admis că ține la tine ca om, va fi în stare să te păstreze. Lucrurile astea, ție ca bărbat, poate să-ți pară de neînțeles. Dar te pot încredința că nu sînt de neînțeles pentru o femeie. Ea e într-o situație deosebit de gingașă

— văduvă, și cu doi copii. Iar tu, un tînăr cu posibilitatea de a cuceri aproape orice fată din tot orașul. Trebuie să fie îngrozită la ideea de a-și manifesta orice afecțiune pentru tine. Și mai ales, dacă știe că așa și este de fapt, dacă ți-a dat dovezi în acest sens.

Descărcîndu-ne astfel amîndoi, și eu și doamna Weaver, de tot ce aveam pe suflet, ne-am afundat fiecare în fotoliul său. Domnea o liniște deplină în camera întunecată. Pendulul în formă de cîrmă de corabie ticăia. De afară însă nu venea nici un sunet.

— Te-am admirat și eu foarte mult, îmi spuse. După cum știi. Și, în ciuda celor întîmplate, cred că trebuie să te admir mai departe. Nu ți-aș fi ghicit îngrijorarea, altminteri. Așa încît, să nu-ți închipui că vreau să-ți plătesc de data asta cu aceeași monedă... Cînd oamenii de rînd ca tine sînt luați și puși dintr-o dată sub lumina orbitoare a reflectorului, rezultatele pot fi extraordinare. Trebuie să-ți dai seama de asta acum. Crezi că ar fi de folos dacă aș vorbi eu însămi cu doamna Hammond? Poate că aș putea îndulci cumva lucrurile.

— M-am gîndit la asta, pe cînd îmi vorbeați. Dar o să intre probabil la bănuială. Știu că nu i-ar place. Mulțumesc însă pentru gîndul bun.

— Înțeleg... îngînă ea, dînd alt înțeles celor spuse de mine. Atunci, e mai bine să faci singur față situației. Dar nițel mai cu blîndețe decît se pare că o încerci acum. Mă gîndeam cu simpatie la voi amîndoi. Domnul Weaver și cu mine s-ar zice că nu facem decît să îndulcim necazurile oamenilor, inclusiv pe ale noastre. Cred că domnul

Weaver s-a dus în seara asta la Judith Parkes acasă. Încearcă să le rezolve greutățile, și pe ale ei și pe ale lui Maurice. Sper că lucrurile se vor aranja. Telefonează-mi și ține-mă la curent cum îți merge.

Mă însoți pînă la ușa de la intrare. Repetă sfatul pe care mi-l dăduse și vru să mă ia cu mașina lor în oraș cînd observă că eu nu venisem cu a mea. I-am spus că aveam să merg pe jos ori să iau autobuzul. A rămas în pragul luminat, pînă ce m-am făcut nevăzut la capătul aleii. Am auzit cum se închide ușa în tăcerea adîncă a întinsei grădini. Mi-am dat seama că nu-i mulțumisem.

Doamna Hammond o lăsase din ce în ce mai moale, așteptînd să vină din partea mea ruptura. Era tare mirată că n-o făceam și mai ales că nu vădeam de fel intenția de a mă însura cu Judith.

— Ai acum prilejul de a dovedi că ești un om respectabil, îmi spuse cu glasul acela scăzut pe care îl adoptase din senin.

Cînd m-am înapoiat de la doamna Weaver, a mai rămas cu mine numai ca să-mi spună tot asta și apoi s-a dus să se culce, încuindu-se cu copiii în dormitorul din față. N-am mers la lucru vineri. Am încercat să-i vorbesc fără a mă înfuria, dar n-am ajuns la nici un rezultat. Pe măsură ce tot vorbeam și cu cît încercam să fiu mai rugător, cu atît era mai convinsă că aveam ceva de ascuns. Nu voia să mă asculte. În ciuda tuturor celor auzite și a tuturor celor spuse, ea simțise tot timpul că-i rămăsesem credincios. Acum umbla clătinîndu-se și fără rost prin casă, dintr-o odaie în cealaltă, apucîndu-se ba de o treabă ba de alta, de parcă

ar fi lovit-o strechea. Era bolnavă : picioarele n-o mai ţineau şi, cînd umbla, capul şi-l purta aplecat. Nici măcar nu le vorbea plozilor ei.

Cînd i-am spus, după ce-i telefonasem doamnei Weaver, că Maurice luase hotărîrea de a se însura cu Judith, păru să se zbîrlească şi mai rău.

Primul lucru pe care l-a întrebat a fost :

— Pentru tine o face ?

— Nu. Ci pentru că e tatăl copilului pe care ea o să-l nască, i-am răspuns pentru a cincea oară.

Părea supărată că lucrurile se aranjaseră în felul acesta ; o folosise pe Judith drept ultima cîrjă pe care să-şi proptească nemaipomenita-i mîndrie. Ba mi-a şi spus : „Ai scăpat din afacerea asta prea uşor." Ca şi cum tot ar mai fi crezut că vina pentru purtarea lui Maurice şi a lui Judith asupra mea cădea. S-ar fi zis că aştepta de mult să se ivească scandalul ăsta cu Judith şi că fusese încîntată cînd în sfîrşit se ivise, în ciuda suferinţei pe care o resimţea ea însăşi. Cu o parte din sufletul ei îşi dorea această suferinţă. Însemna că sosise ceasul luării hotărîrii. Îşi făurise chiar, în mintea ei, puterea de a înfrunta ruptura. Şi acum, că pricina unei posibile rupturi pierise ca prin minune datorită lui Maurice, acum rămăsese descumpănită — pămîntul îi pierise de sub picioare şi nu-şi mai putea păstra echilibrul. Va să zică tot se dovedise, pînă la urmă, că nu eram băiat rău — ceea ce ea nu putea crede. Şi-mi venea s-o omor, pentru că nu-şi dădea seama cît de mult, cît de afurisit de mult făceam pentru ea. Părea hotărîtă s-o ţie la fel mai departe, ca şi cum vina ar fi încă a mea.

În seara asta stătea şi se uita la televizor de una singură.

Copiii se duseseră la culcare, deşi o mai puteam auzi pe Lynda plîngînd pentru vreo pricină oarecare, sus la etaj.

N-a întors capul cînd am intrat.

— Încă nu l-ai vîndut ? am luat-o eu repede.

— *Încă* nu, îmi răspunse nepăsătoare, într-un chip care putea însemna fie că o interesa micul ecran, fie că o năpădea plictisul.

— Ori de cîte ori viu acasă, mă aştept să dau de negustori de haine vechi ori de misiţi, scoţînd paltonul de blană ori televizorul pe uşă afară.

— O să-ţi aduc la cunoştinţă cînd va fi cazul.

— După părerea ta, n-o să mă mai aflu aici... Dar banii luaţi pe aste două lucruri n-or să te ţină mult. Şi ce-o să te faci atunci ? Mă întrebam acum, nu de mult, pentru ce n-ai stăruit pe lîngă Weaver să-ţi plătească despăgubiri la moartea lui Eric.

Am aşteptat să-şi ia ochii de la piesa pe care o urmărea, dar stătea aplecată fără să se mişte.

— Măcar vreo compensaţie, am mai adăugat. Ori asta ai ţinut-o în rezervă ?

S-a întors, gata de harţă acum.

— Ştiu că eşti cam pilit, domnule Supraom, că-ţi îneci durerile în băutură, dar ia să vedem, cît de jos te poţi tîrî ? Mai mic nu ştii să te faci ?

— Dacă mă sileşti... Precum şi procedezi de obicei.

— Ce-am făcut oare ca să am parte de asta ? izbucni ea, înălţîndu-şi ochii spre tavanul de unde o puteam auzi pe Lynda că începuse să suspine.

Apucînd o scrumieră pe care nimeni n-o folosise vreodată, azvîrli cu ea în televizor. Nu nimeri în ecran, sparse lemnăria. Personajele de pe ecran îşi văzură mai departe de joc, nestingherite. Exact

deasupra se afla, tăiată din ziar şi înrămată, o fotografie de-a mea marcînd o încercare.

— Aş vrea să-ţi dai seama că mai sînt încă pe-aici, am prevenit-o.

— Am observat că eşti. Fii pe pace, am observat. Simt putoarea de la depărtare, de cum intri pe uşă.

— Nu zău ?! Ei bine, e putoarea omului care vine de la muncă. Şi poate că putoare din asta e prea puţină pe-aici.

— N-ai muncit de cînd eşti. Trăieşti din şmecherii, miroşi a şmecher... şi n-ai găsit nimic altceva de făcut decît să vii să trăieşti aici ca pe moşia ta.

— Pentru că nu vin acasă mormăind, înjurînd şi năduşind ca toţi ceilalţi porci de primprejur, nu înseamnă că nu muncesc. Să ştii că muncesc din greu — căţea ce eşti ! Încerci mereu să-mi scoţi ochii că nu fac nimic !

S-a ridicat de pe scaun şi a venit să mi se proţăpească sub bărbie, aşa încît să poată zbiera tot ceea ce dorea să zbiere de săptămîni de zile.

— Ei bine, n-ai decît să ieşi chiar acum şi să te întîlneşti cu porcii ăilalţi, pentru că nu te mai vreau în casa mea.

M-am dat înapoi, ca s-o privesc liniştit.

— Nu plec, i-am spus, domolindu-mă. Îmi place să stau aici. Am plătit o sumedenie din lucrurile astea din casă. Îmi place să te văd folosindu-te de ele şi de tot ceea ce fac pentru tine. Îmi place să-i văd pe ăşti doi puşti îngrăşîndu-se, şi înzdrăvenindu-se şi făcîndu-se niţel mai voioşi, de pe urma vieţii mai bune pe care le-o asigur eu.

— Ba ai să pleci ! strigă ea, şi trecu fugind pe lîngă mine în sus pe scări.

Trebuie că se gîndise de multe ori s-o facă, deoarece cînd am ajuns în camera mea, am şi găsit-o sfîşiind două cămăşi. Trăsese sertarul în afară şi stătea cu un picior într-însul, ţinînd în mîini cea mai bună dintre cămăşile mele de nylon şi chinuindu-se s-o sfîşie. Celelalte haine şi cîteva din cărţile mele în ediţii ieftine erau de mult în curte. Prima mea pornire a fost s-o omor. S-o azvîrl pe fereastră.

M-am stăpînit şi i-am spus :

— Lucruşoarele tale or să ajungă şi ele la fel, cînd o să încep să le azvîrl şi eu pe uşa din faţă.

Veni tîrîndu-se după mine, pe palier. Căzu în genunchi şi-şi împreună mîinile.

— Te rog, te rog, Arthur. Pleacă şi lasă-ne în pace.

— Nu pot. Te iubesc.

Mă scuipă în obraz, dar scuipatul nimeri pe cămaşă. Faţa i se chircise ca o buruiană uscată. Saliva îi picura de-a lungul rochiei gri. În dormitor, Lynda ţipă ; apoi se porni şi Ian.

Încercam să-mi închipui ce s-o fi auzind afară. Lynda deschise uşa încetişor şi se uită la maică-sa care, întinsă pe duşumea, plîngea cu hohote. Mă simţii ruşinat de copilă, pe care o văzui repezindu-se în braţele maică-si.

— Nu-i nimic, Lyn. Am căzut doar.

Îşi cufundară capetele una în umerii celeilalte. Am coborît la parter şi am ieşit în curtea din spate, să-mi adun boarfele. Dincolo de gard, lumea se îngrămădise ca vitele ascultînd şi privind cu atenţie, scormonind în cenuşă, distrîndu-se de minune, făcîndu-se că nu s-a întîmplat nimic.

Cînd m-am întors în casă, am găsit-o în bucătărie. Din camera de alături, televizorul urla. Publicitate : fulgi de săpun.

— Pleci acum, ori mîine dimineață ? mă întrebă, urmărindu-mă cum îmi șterg hainele de praf și cum scutur cărțile de cenușă.

Se liniștise. Mîinile îi erau roșii de efortul pe care-l făcuse ca să-mi rupă cămășile.

— Nu plec de loc.

— Ce-ți trebuie... ca să te hotărăști să pleci ? Îți dau orice... Tot ce avem.

Se lipi de masă.

— Vrei să te culci cu mine ?

— Nu vreau nimic din ceea ce ai. Rămîn.

— Atunci, o să trebuiască să chem poliția, vorbi ea ca dusă de pe lume.

— Nu mă pot evacua nici ei, fără un preaviz de o săptămînă.

— Atunci plec eu. Îi iau pe Lyn și pe Ian. Mai bine trăiesc într-o gaură în curte, decît să stau aici cu tine. Ne otrăvești pe toți. I-auzi-i, sînt morți de frică și alta nu.

Trase ușa bucătăriei deschizînd-o, să-i pot asculta pe plozi cum se smiorcăie.

— Asta-i numai din vina ta, că umbli și urli ca o nebună prin casă. Trebuie să te obișnuiești cu ideea asta — rămîn locului. O să irosești mai puțină energie.

— Nu mă pot gîndi la alt mijloc mai bun de a o irosi. Nu pari să știi ce ești. Și cum ne pari nouă.

— Tot ce pot vedea *eu* e mîncarea pe care o mîncați. Hainele pe care le purtați, distracțiile de care aveți parte. Cînd am venit aici, nu aveați în casa asta nici măcar o singură rufă care să nu fie zdreanță.

— Distracții, distracții, distracții. De distracții vorbești ! Cu tine, muștruluindu-ne ! Ca un blestemat de domn și de stăpîn... Ne-ai *silit* să ne distrăm, cînd s-a întîmplat să fie cazul. Ne-ai *silit*.

— Nu pari să-ți dai seama de nimic din cîte am făcut pentru voi, i-am urlat, înnebunit de sfruntata ei lipsă de recunoștință. M-am purtat cu voi mai bine decît cu proprii mei părinți. Cum poți spune una ca asta ? Duci o viață mai bună decît oricare femeie de pe strada asta.

— Ești nebun. Trebuie să fii nebun, ca să crezi că am un lucru... un *singur* lucru din tot ce mi-ai dat. Aiurezi ! N-ai făcut pentru noi decît ceea ce ți-a trăsnit ție prin minte. N-ai făcut pentru noi decît ce ți-a plăcut ție. Te iei drept Dumnezeu Atotputernicul... cocoțat în mașina aia a ta de tinichea, cu televizorul ăla al tău și cu paltonul ăla de blană de calitate proastă. O să le ard pe toate ! O să arunc în foc orice lucru pe care ai pus tu mîna. În clipa în care pleci din casa asta, fiecare lucrușor și fiecare buleandră pe care ai pus mîna... N-ai ochi să vezi. Ești orb, asta ești ! O viață mai bună decît oricare femeie de pe strada asta ! Ha ! Viața mea e un iad. Nu pot întoarce capul, fără ca cineva să mă arate cu degetul și să nu spună că-s tîrfa ta !

— Cine spune asta ?

— Cine spune asta ! Ia ascultați-l, oameni buni ! Cine ?

Se îneca rîzînd, un rîs rîgîit, strangulat, care-i venea de undeva din pîntece.

— Se simte oare Arthur-Dumnezeu jignit pentru că m-a făcut careva tîrfă ? Are Machin-Dumnezeu de gînd să iasă cu ditai mașina lui și să-i facă praf pe toți... să-i facă praf, pentru că nu spun bună dimineața unei otrepe de soiul meu ? Mă rog, bate-i ! *Masacrează-i !* Fă-i zob și rupe-i în bucăți, pînă ce nu mai rămîne nimic dintr-înșii ! Pînă ce ești sigur că n-or să mai facă vreodată... Rîd toți de tine. Te miri, nu-i așa ? Toți te arată cu degetul. Asta o știai ? Cred că vrei să dovedești că nu ești ca toată lumea. Te arată toți cu degetul. Și mă arată și *pe mine.* Și pe Lynda. Și pe Ian. Acum nu mai sîntem în rîndul oamenilor — din cauza ta. Din cauză că te dai în spectacol în fiece sîmbătă cînd se adună cu miile. Am ajuns ca niște ologi care nu îndrăznesc să se arate în lume. Ți-ai pus împuțita de pecete pe noi toți.

— Vecinii cred că se distrează de minune auzindu-te.

— Nu mai bine... nu mai bine decît alte dăți. Stau și ascultă și ei în fiecare seară. Azi nu-i altfel decît totdeauna... Și dacă-i vorba de un preaviz de o săptămînă, ei bine — ți l-am dat !

Se apleacă și strigă ceva în vatră — ceva pentru familia Farrers, vecinii de alături.

— Sînteți martorii mei, le spuse ea. Pentru cînd are să vină poliția. Un preaviz de o săptămînă, ca să se care de azi într-o săptămînă.

— Crezi probabil că și mințile lor sînt tot ca ale tale. Nu-i nevoie să zbieri așa, ca o țicnită...

— Nu cred că-s ca ale mele. Știu că nu sînt. Sînt mult mai zdravene. Înainte de a veni tu aici... nu știi, dar eram respectată. Toți de prin-prejur, toți cei de pe stradă — toți mă respectau. Aveau o părere bună despre mine — despre cum o creșteam pe Lynda... Dar n-am de gînd să mă ascund pe după deget acum. Nu mă amăgesc. Nu ca tine. Știu bine cine sînt.

— Gîndești așa, pentru că ești speriată...

— Nu mă cunoști. *Cum* de m-ai cunoaște ? Nu te uiți la nimeni, decît la tine. Cînd eram mai tînără... Înainte vreme, mă simțeam mai tînără. Din cauza ta, mă simt bătrînă. De cînd ești aici, sînt bătrînă. Voiam... Voiam doar să fiu lăsată în pace. N-am avut nevoie de tine. Nu te-am chemat să vii aici și să mi te vîri în suflet.

— Dar ai luat tot ce ți-am dat. Să nu spui că n-ai avut nevoie de nimeni. Te-am tratat ca pe o regină. Ia te uită cîte am adus în casa asta.

— Cum îi tot dai înainte ! Nu te înțeleg unde vrei să ajungi.

S-ar fi zis că a isprăvit, că are de gînd să iasă din odaie. Adăugă însă :

— Nu poate să-ți intre în cap ? Nu te vrem.

— Partea rea cu tine e că înnebunești cu adevărat văzînd un om care nu vrea să se tîrască la picioarele tale. N-am dreptate ? Ai vrea să mă tîrăsc și eu ca și ceilalți, așa cum s-a tîrît și Eric. Oamenii ăștia care nu vor să-ți dea bineţe mă fac să mor de rîs. Ia uită-te mai bine la ei. Nu-i printre ei un singur bărbat care să aibă sînge și nu bragă în vine. Toți culcați la pămînt și-i poți călca în picioare oricînd ai tu chef. Nu-i țin brăcinarii să stea în picioare și să umble pe unde vor, ca mine. Și de dragul

unora ca ăștia, vii și spui că *eu* sînt cel ce pute. Eu !

— Cum îi mai dai cu papagalul...

— Tacă-ți fleanca o clipă și ascultă-mă. Oamenii ăștia vor să te porți așa cum te porți acum. Nu te plac pentru că ai dat de noroc. Dacă n-ai avea bani peșin, dacă n-ai avea mașină și dacă n-ai avea palton de blană, ai putea să ai o sută de chiriași. Tot ce vor este să te vadă în aceeași mizerie ca și ei. Nu poți înțelege ce ești pe cale să faci ? Și dacă-i vorba de ce spun oamenii, ți-aș putea eu înșira lucruri pe care mi le-au spus mie oamenii, de să-ți stea mîța în coadă. Și numai pentru că sînt jucător al Federației de rugbi. Așa-i că nu mint ! Știi *prea bine* că nu mint. Spune că nu mint !

— Habar n-ai. Habar n-ai ce trebuie să îndur.

— Ba știu. Oamenii ăștia mă urăsc pe mine, te urăsc pe tine... îi urăsc pînă și pe Ian și pe Lynda. Numai că tu nu vrei să-ți dai seama. Pentru nu știu ce pricină neroadă, preferi să gîndești la fel ca ei.

Se răsucea în jurul mesei, bătînd într-una în masă ca și cum ar fi vrut să impună tăcere, și scuturîndu-și capul : toate astea, de parcă eu aș fi ținut-o, iar ea ar fi încercat să se desprindă de strînsoarea mea.

— Habar n-ai. În toată viața ta n-ai știut ce înseamnă lipsa.

Cineva, domnul Farrer, bătea în perete să facem liniște ; apoi începu să scurme îndărătul căminului. Am răspuns și eu pocnind cu vătraiul. O bucată de tencuială se desprinse și căzu pe

vatră. Afară, niște copii alergau și strigau jucîndu-se de-a nu știu ce prin praf.

— Poliția o să sosească dintr-un moment într-altul, i-am spus. Ai face mai bine să scoți berea din răcitor și să încălzești ceva de mîncare.

— Nimic nu-i destul de curat pentru tine, se plînse ea. Împuți orice lucru pe care pui mîna.

— Ești prea sentimentală. Nici mie nu-mi plac discuțiile astea, dar nu mă plîng. Oamenii ăștia despre care vorbesc — sînt prietenii, sînt suporterii mei. Nu mă sinchisesc de ce cred ei. Dacă însă vin și se amestecă unde nu le fierbe oala, le pocnesc mutra și gata. Eu — să știi că nu mă plîng de nimic. Tu — tu nu suferi însă ca să te ajut.

Mă privi cu atenție, uimită, de parcă ar fi avut parte de-o revelație.

— Slavă Domnului că există o parte a vieții mele pe care n-ai atins-o niciodată. Măcar ceva a rămas curat, declară ea. Asta-i desigur ceva care trebuie să te doară cu adevărat. Pot acum să-mi dau seama. Trebuie că-l urăști pe Eric. E și el ceva ce nu poți tu atinge. El este cel ce mă ajută să trec prin toate astea. El, și Lyn, și Ian. Singurul lucru bun în toată...

— Hai, hai — termină. Mă miră că nu pui nenorocitele alea de cizme la loc pe vatră. Hai să cădem cu toții în genunchi și să ne rugăm pentru sufletul cel bun al lui Eric, părintele acestei gospodării.

— Cît de mult trebuie *să te doară* Eric, rosti cu dîrzenie, încîntată de a fi găsit în sfîrșit ceva ce credea că mă va durea cu adevărat.

— Din cîte lucruri trăsnite am văzut, perechea asta de cizme ale unui mort puse pe vatră — a fost culmea. Dacă-i vorba pe-așa, o mulțime de oameni au fost închiși la balamuc în zilele noastre pentru mai puțin decît atît. Ba le și lustruiai. Ca și cum avea să le încalțe dintr-o clipă într-alta. Știu destul despre tine, ca să te bag într-o secție de nebuni furioși pentru toate zilele pe care le mai ai de trăit.

— Ce... Ce știi tu cît de bun a fost Eric cu mine și cum s-a purtat el cu noi ? Cum de-ai putea să știi ce face un tată normal pentru familia lui ? Cît de harnic era ? Ce știi tu despre Eric ?

— Știu că cine știe ce mare ispravă n-a fost în stare să facă, judecînd după cîte-am văzut aici. Știu că în vine îi curgea bragă apoasă. Și că de bun tată ce era, s-a omorît de fapt pe strungul ăla al lui. N-a fost nici un accident...

Ea se poticni de masă.

— Vrei să mă *ucizi !* urlă. Mă tratezi de parcă n-aș exista. Nu-s în fața ochilor tăi nimic, absolut nimic. Mă faci să cred că nu-s nimic. Orice-aș face, tu vii și dărîmi. Nu vrei să mă lași să trăiesc. Mă faci să cred că nu exist.

Nimeri pe un scaun și-și îndepărta părul de pe frunte cu încheietura mîinii. Era cu totul istovită, gîfîia și hohotea.

— Vreau să trăiesc cu tine. Nu vreau să te zdrobesc.

— Din orice încerc, faci să pară un nimic. Îmi dai senzația că sînt moartă.

— Dar te vreau ! i-am strigat.

— Sînt tocmai singurul lucru pe care nu-l poți avea așa cum le ai pe celelalte.

Părea că-i foarte departe, că se stinge din ce în ce.

— Nu vrei să plec, așa-i ? *Spune* că nu vrei să plec.

— Nu vreau să rămîi aici, răspunse încet, silită, recitînd o idee care-i devenise prea obișnuită pentru a putea renunța la ea.

Ședea împietrită. Ochii îi erau sticloși. Dacă gura nu ar fi repetat într-una aceleași cuvinte, aș fi putut crede că e într-adevăr moartă.

2.

Cînd am sosit la Primstone, sîmbătă după-amiază, mi-am găsit numele șters de pe lista echipei. Nimeni nu știa de ce, afară de faptul că nu mă prezentasem joi la antrenament, iar membrii comitetului mă sfătuiră să mă adresez lui George Wade, care se nimeri să nu se găsească acolo. Am constatat că nu eram necăjit. La drept vorbind, mă simțeam ușurat. Nu mai voiam să joc rugbi niciodată și în felul acesta îmi realizasem dorința fără bătaie de cap.

M-am înapoiat la doamna Hammond și mi-am strîns lucrurile în mașină. Ea se încuiase cu plozii în bucătărie, după cum făcuse de mai multe ori în ziua aceea ori de cîte ori mai trecusem pe acasă, astfel încît nu mi-am luat rămas bun.

Am putut auzi mulțimea de pe Primstone, în vreme ce conduceam spre oraș. Nu-mi dădusem seama pînă atunci cît de tare răsuna vuietul

peste valea întreagă ; în Market Street, îndesată de prăvălii, capetele se întorceau ca tot atîtea flori palide înspre stadion. Am coborît din mașină ca să-mi cumpăr volumul *Cineva acolo sus mă iubește,* într-o ediție ieftină.

Mi-am găsit o locuință lîngă depoul de autobuze, unde mai locuisem cu ani în urmă, după ce am plecat prima oară de la părinți. Casa începuse acum pe alte mîini. Mai erau doi care dormeau în cameră, cînd m-a dus să mi-o arate Cameron, noul proprietar. Din cîte hîrtii am văzut aruncate împrejur, cei doi mi s-au părut a fi taxatori de autobuz. Pe fereastra odăii erau lipite stemele statului Eire și un nud. Prețul chiriei era de o liră pe săptămînă, plus o jumătate de coroană pentru micul dejun. Mă aflam din nou exact în situația din care plecasem.

Am plătit, și după aceea m-am dus și m-am așezat în mașină ; o parcasem pe un maidan din spatele casei. Am citit începutul povestirii despre viața lui Graziano și apoi am adormit.

Era aproape de miezul nopții, cînd m-am îndreptat spre cameră. Ceilalți doi locatari nu erau acasă. Trebuie c-am stat culcat treaz mai bine de un ceas înainte de a mă fura somnul. Cînd m-am deșteptat dimineața, pricina trezirii a fost răsuflarea sonoră a tovarășilor de cameră. Două sticle de bere și un nou ceas deșteptător se aflau pe dulăpiorul de lîngă paturi și o altă sticlă, goală, sprijinea pe scrin un număr din *Frumusețile Angliei.*

Cameron, care-și pusese vesta, dar nu și haina, ședea în prag și citea ziarul de duminică. Își

puse mîna streașină la ochi, spre a și-i apăra de lumina soarelui de dimineață.

— Cum ai dormit, voinicule, mă întrebă el, cu ăști doi sforăitori alături ?

— Nici nu i-am auzit intrînd.

— Mai ai încă toți banii în buzunare ?

Mă îmboldi să mi-i controlez.

— Vrei să înfuleci ceva ?

— Am de gînd să ies numaidecît în oraș.

— Atunci am scăpat de-o grijă... dacă nu cumva te răsgîndești și vii mai tîrziu să-ți ceri micul dejun. Duminică dimineața am de pregătit paisprezece. E strigător la cer, nu crezi ?

— Iei destui bani pe micul dejun. De ce te mai frămînți ?

— Ei, nu mă frămînt, mă lămuri el privind în depărtare. Afară de cazul că ai fi dorit să mănînci totuși ceva. De-aia m-am uitat chiorîș la tine, cînd te-ai trezit adineaori. Poate c-ai băgat de seamă. Arunc mereu o asemenea privire, cînd bănui c-o să am necazuri cu oamenii. Am descoperit că-i îndeamnă să-mi dea pace.

— N-am observat, îl încredințai eu.

— Zău așa ?

Privirea risipită se prefăcu în îngrijorare ; se întreba cum de s-ar fi putut să dea greș.

— Te cheamă Arthur Machin ?

Cînd am dat din cap că da, încercă să arate serios ori să pară interesat.

— Așa mi-am și spus, cînd ai venit. Mi s-a părut că te recunosc după chip. Te-am văzut jucînd la Primstone.

întoarse cîteva din foile ziarului.

— Şi ce cauţi, mă rog, la capătul ăsta al oraşului ? Vrei să schimbi aerul ? Nu cumva ai vreo încurcătură ceva ?

— Nu.

— Să te cred pe cuvînt. Adu-ţi aminte că ţi-am vorbit deschis. Vezi, nu-mi pasă pe cine-l iau la mine, poate fi Marilyn Brando sau mai ştiu eu cine, nu fac mofturi, dar dacă-i vorba de încurcături — asta nu, mulţumesc. Sînt un om care crede în linişte şi pace. Nu tu bătăi, nu tu neplăceri, nu tu nimic.

Îşi întinse mîinile în lături, ca şi cum ar fi îndepărtat orice urmă de încurcături.

— Dacă-i aşa, mai bine dorm eu aici, în casă, şi mă las de închiriat.

— Va să zică nu locuieşti aici ?

— Nevestica mea şi cu mine stăm în garajul din spate. Poţi trece pe la noi, cînd nu sîntem acasă, să-ţi arunci o privire. Stăm destul de bine. Dar ia spune-mi, maşina aia din spate e a ta ?

— Am lăsat-o acolo doar pe timpul nopţii.

— Voiam să-ţi spun, voinicule. Ăla nu-i un loc bun. Golanii roiesc pe-aci. Dacă o laşi prea multă vreme, o să dai de ea desfăcută bucăţi-bucăţele... Ai face mai bine s-o laşi parcată aici, în stradă, aşa încît s-o mai poţi supraveghea. Dacă vrei s-o speli, spune-mi mie. Ţi-o curăţ eu, pe o coroană.

I-am făcut semn cu mîna cînd am trecut cu maşina pe lîngă el şi l-am urmărit cu privirea prin oglindă. S-a ridicat impresionat, şi a rămas în picioare pînă ce m-a pierdut din ochi.

— Ia te uită cine a venit ! exclamă Frank, ridicîndu-şi căutătura de pe coada sapei. Bine-mi pare c-ai venit, mă Arthur.

Păşi afară din ogor, scuturîndu-şi noroiul de pe bocanci pe cărarea pavată cu plăci de cărămidă.

— Nevastă-mea încă nu s-a dat jos din pat, dar cînd o auzi că ai venit, o să se scoale.

— Salut, domnule Machin, vorbi de la uşa din spate băiatul lui, în vîrstă de doisprezece ani ; apoi se repezi pe scări s-o anunţe pe maică-sa.

— Unde mi-ai fost ieri ? mă întrebă Frank. Îmi arătă drumul către camera de zi şi rămase în bucătărie, să-şi scoată bocancii. Oamenii credeau că ai plecat cu capsa pusă.

— S-ar putea ca ei să fi avut dreptate.

— Mda. A fost o surpriză, n-am ce zice. Dar ia spune... Joi pe unde mi-ai umblat ? Riley spunea că ai venit să-ţi încasezi salariul, dar în afară de el nu te-a văzut nimeni.

Doamna Miles intră în cameră cu zîmbetul pe buze.

— Îmi pare grozav de bine că te vedem, Arthur. Nu prea mai vii prin părţile noastre, de la un timp încoace — în afară adică de cursele de cîini. Du-te şi pune să fiarbă apa pentru ceai, Kenny, i se adresă băiatului. Poţi să bei un ceai, Arthur, cît mai caşti gura la mine, privind cum îmi iau micul dejun. Eram trează doar pe jumătate cînd ţi-am auzit maşina.

— Azi e ziua cînd mama stă în pat, zise Frank. Eu unul, s-o ştii, mi-am băut ceaiul de la şase şi jumătate.

— Nu-şi poate schimba obiceiul... se scoală mereu devreme pentru schimbul întîi.

— Aşa e, îşi recunoscu foarte serios Frank vina, ca un copil mare. Nu pot dormi mult după ora cinci şi jumătate dimineaţa. O să îmbuc şi eu ceva cu tine, iubito. Şi fă-i două ouă şi lui Art.

— Nu ţi-ai luat micul dejun ? mă întrebă Elsie.

— Văd că nu şi l-a luat, hotărî Frank. Nici măcar nu s-a bărbierit. Fă cum îţi spun, cît timp el şi cu mine trecem niţel la salonaş.

Elsie dădu din cap, cu tîlc.

— Mi-a părut rău să aflu că ai fost exclus ieri, Arthur, îmi spuse ea.

— Da, iubito, i-o tăie Frank.

Am trecut în salonaş şi el a închis uşa. Arăta uriaş în spaţiul acela nu prea încăpător, cu grumazu-i de taur plecat de teama tavanului.

— Văd că ai venit cu rabla, îmi spuse, arătînd înspre fereastra unde, pe deasupra gardului viu, se vedea partea de sus a caroseriei maşinii. A fost ieri şi pentru mine o surpriză, Art. N-am ştiut absolut nimic, pînă la două şi un sfert. Nu-i în genul lui Wade să şteargă un nume şi apoi s-o întindă. Nu l-am văzut de loc la meci.

— Nu cred că-l poţi condamna. Desigur că nici el nu-i cu conştiinţa împăcată.

Frank se aşează pe canapea, care sub greutatea lui scîrţîi şi se teşi.

— De ce crezi că ai fost eliminat ? mă întrebă el cu seriozitate.

— Ar trebui s-o ştii singur, Frank — n-am mai jucat bine de multă vreme. În afară de asta, nu m-am prezentat joi şi nu mi-am motivat de fel absenţa. Nu dau vina pe nimeni că am fost exclus... de fapt nici n-am venit pentru aşa ceva.

El manifestă o mirare înceată.

— Ţi s-a întîmplat ceva, Art ?

Aducea a dulău întristat.

— Cuconiţa mea m-a dat afară din casă.

Lui Frank îi trebui cîtva timp ca să rumege ştirea pe care i-am dat-o. O puteam auzi pe Elsie vorbindu-i lui Kenny în odaia de alături.

— Dar ai stat cu ea mai bine de trei ani.

Nu izbutise să îndepărteze tonul de reproş al vocii.

— N-am vrut să plec. De fapt, am de gînd să încerc să mă înapoiez, după ce se va mai fi liniştit niţel. Dar lucrurile au mers tot înspre rău... În săptămîna asta s-ar zice că au făcut explozie.

— Ei, cred c-ai să înţelegi, Art, nu-mi bag eu nasul unde nu-mi fierbe oala, dar, să stăm strîmb şi să judecăm drept — şi sînt sigur că ai să pricepi de ce o spun — pe mine nu mă miră. Cum de încă n-aţi ajuns aici mai de mult, asta e un mister. Şi-n ruptul capului n-am putut înţelege în ce fel te-ai împrietenit cu Weaver, că numai bine nu ţi-a făcut. Sînt de aproape doisprezece ani acolo şi nu cred să-i fi vorbit mai mult de o dată pe an.

— Unii oameni îs într-un fel, Frank, alţii într-altul.

— Desigur. Şi iată că-mi ieşi de nicăieri şi mi te pomeneşti cu o maşină şi cu Weaver la dispoziţie cum baţi din palme. Eu ţi-am spus din timp să te păzeşti.

Îşi exprimă nemulţumirea cu o căutătură aspră a ochilor.

— Mă doare să te văd acum în situația asta nenorocită, pentru că ea nu are nici în clin nici în mînecă cu jocul de rugbi. Și asta-i *tot* ce ești tu, mă Art, din punct de vedere social sau din oricare altul. Ce vreau adică să spun ? — (se apleacă el înainte și-și încleștă pumnul de uriaș) — vreau să spun că jocul de rugbi e ceva grozav. Cred că-i aproape singurul joc bărbătesc ce a mai rămas și-l strică numai oamenii care încearcă cu tot dinadinsul să-l prefacă în altceva. Toate necazurile pe care le ai tu acum, măi Art, vin din aceea că nu-ți mai încapi în piele de grozav ce te crezi. Și dacă e cineva care ți-a încurajat starea asta de spirit, apoi ăla e Weaver. Am vrut eu de mult să ți-o spun, așa încît sper că nu te vei supăra acum pe mine că-mi vărs focul. Ai răsărit ca un soare la Primstone și acum, dacă nu vrei să apui tot ca soarele, trebuie să te gîndești foarte serios. Cînd ți-am spus că mă doare, durerea la care mă gîndeam e că Gorge Wade îmi șoptise că e vorba să te pună căpitan în locul meu, după ce mă voi retrage. Vezi, de-aia sînt atît de amărît. Am ridicat echipa asta de-a lungul anilor și acum toate se duc de rîpă, doar pentru că te lași îmbrobodit de Weaver sau te ții de fusta lui madam Hammond aia a ta. Pentru numele lui Dumnezeu, Arthur, ești pe punctul de a da totul peste cap.

— Ce crezi c-ar trebui să fac ? Rugbi nu mai am nici un chef să joc. Crezi c-ar trebui să mă duc la Wade și să-i spun ?

— Fă cum te taie capul. Nu știu ce ar trebui să faci. Știu numai că dacă nu mai joci rugbi, ți-ai făcut-o singur, cu mîna ta. Dacă doamna Hammond este cauza principală, atunci trebuie să

aranjezi mai întîi chestia cu ea. Ia ascultă — ce-ți este femeia asta ? Știu că a dat tot timpul tîrcoale prin culise, dar ce-ți este ea în fond ? Vroiai să te însori cu ea, ori era doar ceva la care te întorceai acasă în fiecare seară ? Și, fiindcă veni vorba, nu am pomenit nici un cuvințel neveste-mi despre ea. Nici măcar nu știe că există o doamnă Hammond. Așa încît nu-i vorbi de ea. Crede că ești băiat de treabă în materie de tîrfe.

Dat fiind că mă așteptasem la un fel de compătimire mută din partea lui Frank, socotii că nu mai am prea multe de spus. Ascultă cele cîteva cuvinte de scuze pe care le rostii și nu mai adăugă nimic alta decît că ar trebui „să aranjez lucrurile cu doamna Hammond". Cînd Elsie bătu la ușă vîrîndu-și cu sfiiciune capul prin deschizătură, stăteam amîndoi în picioare și ne uitam tăcuți pe fereastră.

Am petrecut toată ziua cu Frank, săpînd în grădină, jucîndu-mă cu Kenny. După prînz i-am scos la plimbare cu mașina. Seara, au venit rudele lui Elsie, s-au jucat și ei cu Kenny, și apoi s-au așezat la cărți. Reuniunile de familie îs moartea mea. Cînd flăcăiașul s-a dus la culcare, m-am folosit de prilej ca să plec și eu, iar Frank nu s-a împotrivit. M-a condus pînă afară, ca să-și ia rămas bun, în vreme ce toți ceilalți îmi făceau semne cu mîna de la fereastră.

Ușa de la intrare era încuiată, cînd în sfîrșit am ajuns acasă — încuiată ori înțepenită. Era lumină într-una din camerele de la etaj. Am bătut în ușă dar nu s-a mișcat nimic. Tot așa

cînd am azvîrlit cu o pietricică în fereastra luminată.

În spate însă, la garaj, era lumină, și una din ușile mari stătea pe jumătate deschisă. O femeie numai în cămașă, cu sînii boțiți ca doi saci, se ivi din spatele unei perdele.

— Da ? zise.

— Nu pot intra. Ușa din față e încuiată.

— Seara nu folosim ușa din față, îmi spuse. Intră pe cea din dos. Dacă-i înțepenită, împinge-o, zăvorul nu e tras.

Umbra ei întîrzie în perdea pînă ce auzi că mă îndepărtez. Urcai douăsprezece trepte pe o parte a garajului și deschisei ușa împingînd-o. De sus se auzea zgomot ca de petrecere și, cînd trecui prin dreptul camerei luminate, o pereche se opri din dans, împiedicîndu-se de o sticlă și se holbă la mine cam pe la nivelul genunchilor.

— Cară-te, irlandezule. Nu te uita în camerele altora, mi-o azvîrli în nas bărbatul și trînti ușa.

Urmă un schimb de cuvinte și cînd ajunsei la capătul palierului, ușa se deschise din nou și bărbatul scoase capul afară.

— Îmi pare rău dacă ți-am vorbit cumva cam urît, îmi strigă el. Freda zice să poftești înăuntru și să bei ceva.

— E-n regulă, i-am răspuns. Mă duc să mă culc.

Se întoarse la el în odaie.

— Da' nu-i irlandez, așa că ce dracu ai vrut să spui ? o întrebă pe femeie și izbi ușa.

În cameră nu se afla decît unul din irlandezi. Era îmbrăcat în uniformă de taxator de autobuz și părea să fie în toiul unui coșmar — avea vestonul pe el, nu însă și pantalonii ; se zgîi cu gura căscată la mine, cînd am intrat.

— Noroc, frate ! mă întîmpină el. N-ai cu tine și jumătatea ?

— Nu, sînt de unul singur.

— Mulțumește lui Dumnezeu. Credeam că ai Pot rămîne așadar fără pantaloni... Nu ești irlandez ?

— Nu, sînt de-aici, din oraș.

— Din oraș ? făcu el, cutremurîndu-se pe loc de mirare și străduindu-se să arate ca un irlandez dintr-un film.

— Faci parte dintre băștinași, fir-aș să fiu ? Păi ce cauți atunci în cocina asta, fiule ?

— Sînt în vacanță, i-am răspuns eu și-am mers de m-am așezat pe pat.

— În vacanță ! Las' că înțeleg eu de glumă. Așteaptă pînă ce-i spun și tovarășului meu... E sub nenorocitul ăsta de pat. Hei, frățioare irlandez. Ia fă-te-ncoace nițel. Ia vino să vezi.

Se aplecă și scotoci pe sub pat, apoi se îndreptă din spate, toate cu iuțeala fulgerului.

— Ăsta-i unul din soiul cel mai fain de irlandezi — un irlandez ucrainian. Nu-i așa că adevăr grăiesc ? întrebă el, în vreme ce un ins păros în izmene și veston, își făcea apariția, în mînă cu niște pantaloni de uniformă ; zîmbea și părea nervos.

— I s-a năzărit că te aude venind cu o doamnă, așa că băiatul a plonjat sub pat... După cum a plonjat, s-ar fi zis că apa-i adîncă de-o sută de metri. Ascultă la mine, omul ăsta o să mă ducă la tîmpire sigură. Am vrut să spun nu ucrainian, ci lituanian. Pe orientalii ăștia îi încurc rău de tot.

— Vorbește englezește ? am vrut eu să știu.

— Ba bine că nu, rosti lituanianul cu un ușor accent irlandez, adăugat celui al său. Avansați înainte, vă rog. Treceți mai în față. Pe centru e loc berechet. Și luați bilete, măgarilor..

— Ei, cum îți place de irlandeza asta ? nu-i așa că mai curată nici nu poate fi ? se fuduli prietenul său. Pot sta ceasuri întregi să-l ascult vorbind propria mea limbă mai bine decît o pot vorbi eu. Acum înțelegi ce vor să spună cei care susțin că Shakespeare a fost rus.

Sfîrși cu dezbrăcatul și-și puse o pijama verde. Tot mai trăncăneau, cînd muzica luă sfîrșit la capătul palierului și în toată casa și pe toată strada se coborî tăcerea. Stăteam toți trei întinși în paturile noastre, în vreme ce irlandezul citea legendele pozelor din *Frumusețile Angliei* și ne arăta și nouă pozele.

— Am lucrat într-o mină, îmi povestea lituanianul acoperind glasul celuilalt. Dar voi, englezii, munciți pînă vă scoateți sufletul în locurile acelea. Am lăsat la repezeală mina baltă, cu sănătatea șubrezită — acum sufăr de piept. Medicii mi-au recomandat aer curat și să duc o viață nesedentară.

— Așa încît, stă lîngă ușile autobuzelor, ca să înghită cîte o gură de aer proaspăt cînd se deschid ușile, completă irlandezul. Ce ziceți de asta : „O stea în privirea ei și soarele în zîmbetul ei." Dar de asta : „Greu să te apropii de ea, și uită că are o gaură la ciorap." Așa-i că nu te lasă rece chestia, ce ziceți ?

— Dar mi-e mai bine. De asta nu încape îndoială. O să mă simt în curînd înzdrăvenit cu totul și o să plec la mine acasă.

— Nu știu dacă ți-am spus, poate c-am uitat, sînt republican, îmi mărturisi irlandezul. Înțelegi ce vreau să spun ? republican, accentuă el.

— Familia mea și toate rudele mele locuiesc la Vilna. Aș fi fericit să mă pot întoarce acolo. Clima asta a voastră de-aici nu dau doi bani pe ea... și proprietarul ăsta, de asemenea, nu-i genul de om pe care-mi face plăcere să-l am vecin. Cameron și nevasta aia a lui. Ar trebui s-o vezi. El ar mai merge. I-ai văzut ? Locuiesc în garajul ăla din spatele casei.

— I-am văzut, cînd m-am întors astă-seară.

— Atunci, ți-ai putut da seama. Trebuie că scoate douăzeci de lire pe lună de pe urma casei ăsteia, și el locuiește în garaj. Nu m-aș fi așteptat la una ca asta într-o țară supra-civilizată.

— Atunci, de ce naiba trăiești aici ? îl întrebă prietenul său. Ia uitați-vă la asta. „Un corp divin oprit în spațiu". Ce ziceți, sticletele ăsta arată a bulangiu ?

— Țara voastră-i ca un automobil, motorul și piesele merg, fain, dar se prăvălește peste...

— Hai, termină odată cu teoriile astea, îl întrerupse irlandezul. Spune aceeași poveste oricui îi iese în cale. Ia te uită la asta. Cam pornografic, nu-i așa ? Au încercat s-o mai atenueze cu farul ăsta din fundal.

Vocile germano-irlandeze îmi alinau pe undeva durerea din creier și încetul cu încetul m-a furat somnul. Am putut adormi de-a binelea cînd, deo-

dată, s-a stins lumina și l-am auzit pe irlandez spunînd :

— Porcul ăsta de Cameron — a scos siguranțele. Ajunsesem tocmai la „Mireasa din baie".

M-am gîndit o clipă la banii din buzunar și la cheile automobilului, dar efortul de a mă deștepta mi se părea prea mare și am renunțat.

Ceasul deșteptător mă trezi ca o izbitură în moalele capului.

Am coborît din pat spunîndu-mi că mă aflu în casa doamnei Hammond și că ceasul sunase din greșeală. Ceilalți erau aproape gata îmbrăcați, își încheiau nasturii uniformei.

— Focurile-s stinse, totu-i în ordine, căpitane, repetă irlandezul.

— La muncă, mă lămuri lituanianul. Eu intru la cinci-douăzeci și Irlanda-i de rînd la cinci patruzeci și cinci. Dumneata nu lucrezi ?

— Am uitat să-ți spun aseară, vorbi irlandezul, e în vacanță.

Se întoarse către mine, ca să-mi ureze :

— Petrecere frumoasă la plaje.

Și trecură în camera de alături, unde treziră pe altcineva și auzii un robinet de apă care gîlgîia și împroșca.

Lituanianul mă deprima— părea deplasat în toate înțelesurile. Adormii din nou, cu toată vocea lui care-mi răsuna în cap. Mi se păru că irlandezul se întorsese în pragul ușii și că mă prevenea :

— Am uitat să-ți spun, nevasta lui Cameron vine să facă curat în cursul dimineții. Orice bani pe care-i lași prin buzunare, ea îi socotește drept

bacșiș. Așa încît nu lăsa în cameră altceva decît neorînduială.

Cînd soarele a ajuns în partea odăii unde eram eu, m-am sculat în capul oaselor în pat și am citit mai departe din *Cineva acolo sus*. În casă domnea tăcerea ; rămăsese desigur pustie, toți fiind plecați la lucru. M-am gîndit s-o iau și eu din loc, m-am uitat la ceasul deșteptător și apoi m-am răsgîndit. Cînd m-am dat jos din pat, tot mărunțișul pe care-l aveam dispăruse din buzunarele hainelor.

Am plecat cu mașina în centru și am ridicat niște bani de la bancă. Întorcîndu-mă pe Market Street, l-am văzut pe Johnson făcîndu-și plimbarea de dimineață. M-am simțit ispitit să-i vorbesc, să văd cum o mai duce, dar în loc de asta, am intrat într-un garaj și-am făcut plinul de benzină. Cînd am ieșit, Johnson dispăruse.

Din capătul văii priveliștea orașului care muncea normal, însă fără mine, mă făcu să mă simt urgisit, ca un fel de paria. Nu mi se mai îngăduia să locuiesc într-însul. Am oprit mașina la castelul Caulsby. Mirosul de muncă plutea peste tot. Camioanele serviciului de drumuri începeau să circule în susul și în josul văii ; șoselele erau înnegrite de vehicule și agitație, iar centrul orașului părea că-i o pădure, cu toate insectele celea mișunînd prin tufișurile pipernicite ale clădirilor și printre copacii pitici din curțile fabricilor. Cele șase coșuri ale uzinei de produse chimice se împreunau ca niște degete bandajate, filtrînd pe deasupra rîului o ceață subțire și roșie de aburi azotoși. În dreptul uzinei Harris, țîșnea dintr-o conductă un ghemotoc de abur alb, care plutea cîteva clipe în aer mai înainte de a începe să pi-

cure lent și istovit. Cînd și cînd, unul din coșurile acelea bondoace arunca o imensă serpentină neagră, de s-ar fi zis că-i o colonie de termite; era fumul care străbătea valea și mergea să se încolăcească deasupra crestei și apoi să învăluie mohorîtul spital regional ce domină peste Highfield. Foarte aproape de marginea văii, acolo unde șoseaua cotește printre copaci, înainte de a urca spre Sandwood, și chiar sub revărsatul și năpăditul cimitir, freneticul gîfîit al cazanului cu abur de la cărămidărie răsuna pînă departe, aidoma unei locomotive ce ar tîrî înspre viață o nesfîrșită garnitură de vagoane. Grăbitele lui pufăieli de aburi se înălțau în văzduh ca o coloană înfoiată care răbufnea și pierea în bătaia vîntului. Și întinzîndu-se de-a curmezișul văii, acolo jos sub oraș, cu cele două mădulare înmugurite ale ei, asemenea unui trup mort și răsturnat, stătea centrala electrică, singura construcție nouă cît puteai vedea cu ochii. Părea că zăgăzuiește orașul și că-l împiedică să se reverse peste vale, pe deasupra micilor cîmpuri brăzdate de garduri vii, pînă la Stokeley. Pe undeva, pe sub toate astea, se afla singura ființă pe care o cunoșteam: în cuprinsul acestei mase și acestor amănunte exista o fărîmă, un strop printre sutele de mii de meandre ale peisajului, un grăunci or pe rețeaua tuturor străzilor acelora. Văzută de aici, de sus, scînteia aceia nu însemna nimic, iar eu puteam fi Dumnezeu.

În cursul zilelor următoare, nimeni nu mi-a întărit această senzație de izolare mai mult decît lituanianul. I-am simțit probabil exilul mai abitir decît și-l simțea el însuși. Petrecînd trei zile singur cu mine, mi-a fost de ajuns ca să mi se

schimbe în minte întreaga înfățișare a lucrurilor. S-ar fi zis că plata datoriei pe care o acumulasem mi-ar fi fost deodată pretinsă fără nici un preaviz și că mi s-ar fi pus în vedere s-o achit, că de nu... Vidul anula orice alt sentiment pe care-l aveam față de oameni or față de locuri. Mă închipuiam în situația în care se afla doamna Hammond cînd o cunoscusem eu — și am constatat că bine-mi pare să pot simți în felul acesta. În siguranță mă simțeam numai cînd eram în mașină. N-am fost niciodată mai mîndru de ea. Terminasem *Cineva acolo sus mă iubește* și cumpărasem *Mîine începe dragostea.* În cartea asta, detectivul Stulton — poreclit Moacă de prietenii și tovarășii săi —trebuie să rezolve un caz într-un oraș al cărui nume îl uit, un oraș undeva prin America. Și detectivul intră în terță cu gagica banditului, iar ea așijderea cu el. Dar e atît de vîrîtă în tărășenia cu banditii, încît n-ar fi de mirare ca ei s-o curețe. Înnebunit la gîndul ăsta, Stulton se năpustește asupra bandiților și mi ți-i dă gata cît ai zice pește. Apoi se uită jur împrejur și-și dă seama că n-a mai rămas nimic. Fata a murit. Lui Stulton i se face lehamite de viață. La sfîrșit, îl vedem în mașina lui, plecînd din oraș. Ajunge la marginea orașului și apasă pe accelerator. Și într-o clipă localitatea, oamenii și amintirile rămîn în urma lui. Șoseaua e liberă și i se întinde înainte la nesfîrșit. Mașina gonește. Începe să se simtă mai bine și se gîndește la următorul oraș și la următoarea gagică de care de bună seamă o să dea acolo.

Asta m-a stîrnit. Mi-am spus că n-ar strica să pot și eu schimba nițel aerul, ca și Stulton ăla, și să plec undeva lăsînd toate epavele astea îndă-

rătul meu. Am încercat chiar să ies din oraș la repezeală. Dar șoselele erau ticsite. Se tot răsuceau și se tot înfundau. Și nici nu străbătusem decît vreo cîțiva kilometri, abia ieșind din oraș, cînd mă și pomenii în cel următor. Un alt oraș începea acolo unde celălalt se termina. N-aveai unde să te simți liber. Mă aflam pe un lanț și, ori încotro m-aș fi îndreptat, trebuia s-o iau înapoi pe același drum.

Miercuri seara, devreme, irlandezul a venit acasă făcut praf. Lituanianul nu se prezenta nici el mult mai acătării. Au borît amîndoi pe podea; s-au prăbușit după aceea amîndoi pe patul irlandezului și au zăcut acolo cîtva timp, unul în brațele celuilalt. Stăteam și mă întrebam dacă să mă apuc să curăț sau mai bine să mă car.

În cele din urmă, lituanianul lunecă din pat și îngenunche în patru labe lîngă patul meu, în vreme ce capul i se bălăbănea încoace și-ncolo. Începu să latre — la început lătrături slabe, scurte, apoi însă urlete prelungi. Răsuna ceva adevărat deznădăjduit în vocea lui. La rîndul său, irlandezul mormăia și rîgîia, întins pe spate, era alb ca varul și nu încăpea îndoială că burta i se pregătea să livreze o tranșă nouă.

Cînd m-am dat jos din pat, lituanianul m-a mușcat de picior. Am sărit în patul de alături și l-am tras pe irlandez pe dușumea și apoi către ușă. L-am cărat de-a lungul palierului pînă la closet și l-am trîntit cu capul de scaunul closetului. Lituanianul se tîra pe jos, de-a lungul și de-a latul camerei, și mă întîmpină cu niște înfiorătoare urlete de lup, dar fără alte mușcături.

I-am spus să se suie în pat. Se opri din mers, ca să-și ridice ochii înspre mine.

— Ai băut, îmi spuse el mie. Am întîlnit în seara asta un om care te cunoaște.

— Și ți-a spus cum îl cheamă?

— De bună seamă, prietene. Crezi oare că eu nu știu cum să vorbesc cu oamenii?

— Cine era?

— Cine era?...

Încercă să-mi imite accentul:

— Stai, nu mă lua cu prea multe nume. Lasă-mă să mă gîndesc — Field... Nu. Hill, Brook, Dale, Swallow... — toate numele astea, mă asculți? — Seal, Fish, astea nu-s nume. Astea-s o grădină zoologică [1]. Ne-am urcat pe toate dealurile din ținut, — nu ți-a spus irlandezul? Ne-am urcat pe unul din versantele văii, apoi pe celălalt versant al văii. Am urcat pînă la capătul de sus al văii și am coborît pînă la capătul de jos al văii. Kilometri și... Eram pe undeva într-o toaletă pentru femei. Poate că era sus pe vale. S-ar putea să fie și și mai de vale. Păcat că nu i-ai văzut mutra. „Ce cauți aici, femeia lui Dumnezeu?" „Ți-ai luat bilet?" Nu mi-am dat seama pînă ce n-am văzut toate acelea — cum le spuneți voi? — înșirate la rînd. Ai fost vreodată într-unul? E mult mai comod decît la bărbați — o lume feminină, prietene, ce crezi tu? Ar trebui să le pună toaletelor ălora plăci tipărite mai citeț. Unde-i irlandezul hau, hau, hau?

[1] Numele înșirate înseamnă în traducere: Cîmp, Deal, Izvor, Vale, Rîndunică, Balenă, Pește.

Se prăbuşi pe pat, continuînd să le vorbească păturilor. Tot ce mai puteam eu auzi era mîrîitul lui înfundat.

Mi-am scos cămăşile din sertar, mi le-am strîns laolaltă şi am luat cele două cărţi. Irlandezul era pe la jumătatea scărilor, cînd am trecut pe lîngă el. Nu m-am mai ostenit să-i spun lui Cameron că plec din cocina lui. M-am urcat în maşină şi am pornit-o glonţ înspre casă, luîndu-mi inima în dinţi şi adunîndu-mi tot curajul spre a face faţă săpunelii care urma să-mi fie trasă. Nădăjduiam să am noroc şi tata să lucreze de noapte.

Primul lucru pe care-l văd însă, cînd deschid uşa camerei de zi, nu-i nici mama, nici tata — ci îmi pare că zăresc nepoftita fantomă a doamnei Hammond. S-a sculat în picioare cînd am intrat, iar mama s-a întors şi mi-a aruncat o privire ; arăta palidă şi surprinsă, la lumina electrică.

Am mormăit cu toţii nişte exclamaţii de mirare şi ne-am uitat unul la altul ca nişte necunoscuţi, care se văd în clipa aceea pentru prima oară.

— Ce auţi aici ? m-am bîlbîit eu.

Mi-o închipuisem adeseori acolo, în camera aceea curăţică şi acum că o vedeam aievea, tot mi se părea că-i un vis.

— L-am întîlnit pe tatăl dumitale — pe City Road. Mi-a spus să trec pe aici.

M-am uitat la părinţii mei cum îşi joacă piesa, ca şi cum totul ar fi fost repetat şi acum doar ne interpretăm fiecare rolul. Am început prin a-i spune doamnei Hammond pe nume : Val. I-am dat cu Val aşa şi Val pe dincolo sau : „Nu înţeleg Valerie“ sau „Iar o iei de la început, Valerie ?“ Voiam să le arăt şi să-i arăt şi ei cît de mult era

a mea şi că se petrecuseră prea multe între noi, pentru ca orice sau oricine să ni se poată pune de-a curmezişul. Nu-i vorbeam doamnei Hammond. Doamna Hammond nu mai exista. Faptul că Valerie era de faţă, o dovedea berechet.

— Nu ştiam unde eşti, îmi explică tata. Am telefonat la clubul de rugbi şi nici ei habar n-aveau. Eram îngrijoraţi cu toţii. Atunci am rugat-o să treacă pe la noi, ca să poată sta niţel de vorbă cu maică-ta. Maică-ta era foarte....

— Cred că Val e obosită, i-am spus tatii. Vrei să te întorci acasă, Val ?

— Iar cînd am auzit că ai fost scos, m-am întrebat ce-o fi cu tine ?!

— Vrei să pleci, Val ? am întrebat-o eu din nou.

Mama roşise. Îşi încleştase mîinile în poală şi, o clipă păru că nu ştie ce are de făcut ; se holba la noi doi, de parcă am fi pus totul la cale dinainte.

— Doamna Hammond a trecut pe-aici ca să ne spună unde bănuieşte că te-ai fi putut duce, vorbi ea. Credeam că ai să înnoptezi aci, Arthur, de vreme ce, după cîte văd, nu ai unde să te duci.

— Mi-ar conveni aşa, spuse doamna Hammond.

Amîndouă femeile vorbeau apăsat, se luptau între ele.

— Pot să iau un taxi pînă acasă.

Valerie, ca ori de cîte ori voia să facă impresie, vorbea înţepat. Se uita la mine cu expresia ei rugătoare dintotdeauna, şovăielnică şi speriată.

— Nu, am să vin cu tine, Val, i-am spus.

— E tîrziu, vorbi tata liniştit. Să limpezim lucrurile pe scurt. Dacă doamna Hammond nu do-

rește să te mai întorci acum la ea, n-are nici un rost să-i impui prezența, cu de-a sila. S-ar putea să fi închiriat camera altcuiva.

În ițele războiului ăstuia dintre femei, el părea prea greoi, prea brutal. S-ar fi zis că glasu-i se strecura pe lîngă ele, care nici nu-l luau în seamă.

— Am pe cineva în vedere, afirmă ea distant.

— Ei vezi ? încheie tata.

— Dar n-o poți face, i-am spus eu. Este camera mea.

— Nu cred că ar fi un loc potrivit să te întorci, glăsui doamna Hammond cu vocea ei cea mai desăvîrșit negustorească. Iar mama dumitale dorește să rămîi acasă. Tare aș fi mulțumită să-i băgați mințile în cap, domnule Machin, adăugă întorcîndu-se către tata.

— O să i le bag negreșit, i-a răspuns tata — și m-a privit ca și cum aș fi fost un soi de infirm. Nu știam exact... eram nițel îngrijorați. Mă duc să telefonez eu după un taxi. Nu durează nici o clipă.

— Val încearcă doar să fie politicoasă, i-am arătat bătrînului, furios de data aceasta pe el că nu-și dă seama cum e manevrat de femei. O conduc eu acasă.

Doamna Hammond îi aruncă mamei o privire sălbatică, ca din capcană. Era aceiași privire de spaimă dementă din noaptea de vineri : de animal încolțit.

— Cred că e mai bine să vă spun, izbucni ea, Arthur și cu mine ne-am certat rău de tot și eu l-am rugat să plece..., i-am cerut să plece.

Cele două femei se holbară una la alta, mama de bună seamă înregistrînd cele ce auzea, dar ne-

fiind încă sigură că auzise cele la care de fapt se aștepta.

— Am iertat-o pe Val... pe doamna Hammond — de nu știu cît timp, mamă. Și ea o știe.

— M-ai iertat !

Doamna Hammond roși de pe urma efortului pe care-l făcea pentru a-și ascunde tulburarea în prezența părinților mei. Nu-i venea să creadă că aveam să profit de situație.

— Cred că trebuie să precizez, vorbi ea cu hotărîre, că dumneata ești cel care a început. Rău faci că răstălmăcești lucrurile. Nu știu cum de o poți face.

Se porni să-și încheie nasturii. O priveam ca și cum treaba asta ar fi fost o problemă a noastră a tuturor. Mama o fulgera cu aceeași căutătură pe care ar fi aruncat-o oricărei prostituate cu care m-ar fi găsit în pat. Apoi rosti :

— N-ai de gînd să ne lămurești și pe noi cum stau lucrurile, Arthur ? Nu crezi că e timpul să le spui și părinților tăi ceva din cele ce se întîmplă cu tine ? La urma-urmei, am luat parte la toate necazurile tale de pînă acum.

Mi se adresase mie direct, astfel încît s-o poată înlătura cu totul pe doamna Hammond.

— Am avut o discuție între noi, asta-i tot. Ne-am pierdut capul. Lucru firesc. Nu ne sîntem străini și-am mai avut noi discuții și mai înainte. Cum a spus-o și Val — vina a fost a mea. Eram prost dispus.

— Ai stat mult timp la doamna Hammond, Arthur.

— Știu... De-aia și vreau să aplanez lucrurile.

— Poate că, după atîția ani de zile, doamna Hammond crede de cuviință să-și caute un alt chiriaș.

Am așteptat să vedem cum aveau să influențeze situația aceste cuvinte, dacă aveau sau nu să ne scoată pe toți din pepeni. Doamna Hammond însă le întări.

— M-am gîndit și eu la o schimbare. Poate să iau o femeie de data aceasta, ori să rămînem singuri în casă pe cîtva timp.

— E pentru prima oară că pomenești de așa ceva, i-am atras atenția. Cum de ți-ar conveni să rămîneți singuri în toată casa ?

Mama interveni aspru :

— Ceea ce știu, în orice caz, este că doamna Hammond nu poate fi *terorizată* să te reprimească. Dacă a fost silită să-ți ceară să pleci, atunci nu văd cum ai avea dreptul să-i ceri să te ia din nou.

— Uite-l cum *pretinde* să fie reprimit, stărui tata, de parcă ceilalți oameni i-ar fi robi.

Erau amîndoi gata să ia partea doamnei Hammond, numai ca să scape de ea.

— Hotărîrea trebuie s-o luăm noi între noi, doamna Hammond și cu mine, i-am spus. O voi duce acasă cu mașina și putem discuta pe drum.

— Mă duc singură acasă, răspunse ea. Nu mai avem ce discuta, nu-ți fie cu supărare.

— Te conduc pînă acasă, în orice caz.

— L-aș ruga pe tatăl dumitale să telefoneze după un taxi... Am cu ce plăti.

Mama ne aruncă, ei și mie, cîte o privire fioroasă, stearpă și scîrbită, care-i alunga de pe chip orice bunăvoință și gingășie ; n-o văzusem niciodată arătînd așa de uscată. Se decolorase la față.

— Cum de-i poți vorbi astfel doamnei Hammond ? strigă ea. Vorbești cu oamenii de parcă le-ai fi stăpîn, iar ei ar sta sub pumnul poruncii tale. Nu-ți este îngăduit să-i vorbești în felul acesta. Du-te, tăticuțule, și telefonează după un taxi și nu te mai sinchisi de Arthur.

Tata își puse vestonul de feroviar, sucind nasturii de argint cu degetele-i stîngace, încovoiate și fără a se uita la nici unul din noi.

— Doar n-ai să pleci cu ea ? vorbi mama liniștită, în vreme ce mă vedea cum eu o luam pe doamna Hammond de braț.

Nu-și muta ochii mai departe de mîna mea și de locul unde mîna mea atingea mîna doamnei Hammond.

— O s-o duc eu acasă. Umblu cu toate lucrurile în mașină.

Mama se uită în cele din urmă și la doamna Hammond.

— Vrei să-l lași acum să te... conducă ? i se adresă ea.

— Sînt sătulă pînă peste cap, doamnă Machin ! Sătulă de tot ! Sătulă de el ! Sătulă de dumneata ! Sătulă de voi toți ! Nu vreau să vă mai văd pe nici unul niciodată.

Ne privi cercetător pe toți, din străfundul găvanelor de sub sprîncene, apoi bufni pe ușă afară.

Făcui un pas ca să mă iau după ea, dar mama, mai mult clătinîndu-se, se propti în prag, tăindu-mi calea.

— Las-o ! strigă cît o ținu gura ; se împleticise din graba aceea, biata mamă-mea, și se ținea grozav de pervazul ușii ca să nu-și piardă

echilibrul. Cum de-ai fost în stare... cum de-ai fost în stare de una ca asta, Arthur!

Tremura atît de tare, încît abia dacă putea să se țină pe picioare.

— Cum de-ai fost în stare de una ca asta? Nu te poți întoarce acolo.

— Va să zică, asta crezi despre ea!

— Nu mi-e rușine. Nu te poți întoarce — nu acum. Nu la una *ca asta*.

— Ia spune-mi: așa ai privit-o întotdeauna?

— Spre binele tău, Arthur. Crede-mă, e spre binele tău. Nu pot să te las s-o faci. Nu pot să te văd făcînd una ca asta.

— Încercăm să te ajutăm, fiule, vorbi și tata, ca pierdut.

— Dar cu ea ce faceți, pe *ea* nu trebuie s-o ajute cineva? Ce-are să se facă?

— Nu-i soi bun, mă preveni mama.

— Am trăit cu ea prea mult, ca să mă mai puteți opri. Nu mă puteți opri să mă duc la ea.

— Nu-i soi bun, Arthur dragă, se jeli mama. Își ocrotește copiii... și eu îi ocrotesc pe-ai mei. Nu te poți întoarce acolo, ți-am spus-o. Nu acum. Nu-i soi bun. Nu-i bună de tine.

— Gîndeam că totuși crezi în bunătate — în ceva! Ea va să zică nu contează! N-are și ea suflet?

— Ai văzut ce suflet are. Cum de-ai putut, Arthur mamă, să i te tîrăști la picioare? Ca o potaie, ca o javră. Nu te las, auzi tu, să te-ntorci la ea! Trebuie să mă omori pe mine mai întîi, ca să treci dincolo de ușa asta.

Toți mușchii feței i se prăbușiseră. Oasele îi pieriseră. Pielea se bălăbănea și i se brăzdase,

încrețindu-se ca la o mască de cauciuc. N-o mai recunoșteam de fel.

— Știi că am trăit cu ea? îi strigai. Înțelegi? Am trăit cu ea.

— Știam asta. Știm cum te-ai purtat.

Nu era scandalizată. Cu asta se învoise de mult. Acum însă era hotărîtă să taie-n carne vie. M-am așezat pe un scaun, departe de sobă.

Știa cît de ușor mă poate face vinovat. Tata își scosese vestonul cu acea încetineală și umilință legate de efortul inutil — o inutilă uniformă.

— Te ții de rele, ca s-o îndurerezi pe maică-ta, fiule dragă, nu-i așa? îmi vorbi el greoi.

Mama își ascunsese capul în palme și, tot acolo în prag, plîngea în hohote, ca urmare a emoției.

— Dă-i pace, murmură ea.

— Nu înțeleg, mamă, îi spuse tata, sfiindu-se și ferindu-se să arate că e tulburat. Ceea ce nu pot suferi, e că te necăjește pe tine.

Acum tremura și el.

— Asta-i ce nu pot îndura. Îi face plăcere să te chinuiască.

— Lasă-l. Lasă-l în pace, șușoti ea.

Tata se apropie de mine, de locul unde stăteam. Apoi se aplecă, își retrase nițel brațul în spate și-n clipa următoare mă lovi cu toată nădejdea pe față.

— Peter! îi strigă mama și se repezi să-i prindă brațul.

El nu avusese de gînd să mă izbească decît o singură dată.

— Asta-i pentru că o chinuiești pe maică-ta, îmi spuse, cu ochii roșii și înlăcrămați. O femeie care a renunțat la toate pe lume, de dragul tău.

Se retraseră în cealaltă parte a camerei și mă urmăreau cu privirea de acolo, știindu-mi firea violentă. Dar cîtva timp eu n-am fost în măsură să scot nici o vorbă. Lovindu-mă, îmi demontase dinții falsi pe care-i simțeam acum plutind-mi în gură.

3.

Potrivit unui articol al lui Ed. Philips apărut în *Guardian,* atletul poate fi de trei feluri : animalicul, nervosul și științificul.

La rugbi — un joc dur, jucat pentru bani, pentru prestigiu personal și din plăcerea pe care amîndouă o dau, la care se adaugă și alte cîteva elemente — specța animalicului e cea mai răspîndită.

Pe atletul nervos, zice Ed, îl afli de obicei pe aripă — nu-i prea corpolent, e iute și foarte îndemînatic. S-ar putea să nu joace vreme îndelungată, deși atinge culmi strălucite : o lovitură mai serioasă e destul de des suficientă ca să-i zdruncine încrederea în sine pentru totdeauna.

Științificul apare de cele mai dese ori la mijlocul terenului, fie lateral fie în centru, și izbutește datorită inteligenței mai degrabă decît mișcărilor sale fizice.

Concentrarea celor trei tipuri o găsim la mijlocașul de grămadă, deoarece are nevoie de puterea animalică a unui înaintaș și de agerimea nervoasă a fundașilor, dacă vrea să ajungă și el undeva. În general, e persoana care se alege cu cele mai multe pedepse, fiind — în afară de

balon — cel mai de seamă obiect de pe întreg terenul. Iată pentru care cauză Maurice era robust, era sprinten și era înzestrat cu o inteligență fizică. Își păstra postul, zicea Ed, pentru că oricărui observator îi apărea ca unul pe care durerea nu-l putea atinge.

Exuberanța lui era îndeajuns pentru a-l scoate în evidență pe teren, chiar și în ochii acelora care nu puteau pricepe simplul mecanism intern al jocului de rugbi din cadrul Federației. Asta conta ca un avantaj de seamă pentru un jucător căruia nu-i stătea de fapt la îndemînă acel ultim tușeu al improvizației ce deosebește pe marele jucător de jucătorul bun. Tot așa, datorită poziției sale, el poate comanda mai toate mișcările de pe teren și le poate da nuanța sa personală de viteză, cutezanță ori agilitate. Mai poate să-l și pună pe-un alt jucător într-o situație caraghioasă, datorită aceleiași metode și cu acel aer nepăsător și nevinovat care servește la a da mereu vina pe hoțul de păgubaș.

Procedeul acesta anume îl întrebuința Maurice față de mine, după ce — socotea el — contribuisem să-l aduc față în față cu Judith și cu marșul ei nupțial. Am jucat în echipa „A" multă vreme după aceea și, ori de cîte ori eram rechemat în echipa întîi, se făcea luntre și punte să-mi creeze greutăți pe teren. Impresia generală era deci că încetasem de a fi în formă, pentru totdeauna poate.

Bănuiesc că dădea pe mine cea mai mare parte a vinei pentru că fusese nevoit să se însoare cu Judith. Nu-și arătase supărarea fățiș — ne cunoșteam probabil prea bine pentru asta — așa

încît își vădea ciuda folosind unica soluție de care putea dispune, fără ca astfel să pară prea meschin : printr-o îndemînatică și abuzivă folosire a regulilor de joc.

Locuiam la ai mei, și tata venea să vadă ultimele meciuri jucate acasă, ba uneori călătorea după mine — ca altădată Johnson — cînd mă aflam în deplasare, străduindu-se mereu să găsească toate meciurile grozave. Asta, ca să-mi facă plăcere. Dar ideea își învingea propriile ei scopuri.

Faptul că nu-l mai frecventam pe Maurice mă supăra mai mult decît îmi plăcea mie s-o recunosc ; îmi lipsea sufletește. Îi îngăduiam să-mi feștelească jocul, în parte pentru că mă făcea să simt că-i datorez ceva, și-n parte, pentru că jocul de fapt nu mă mai interesa. Era clar că, de cînd nu mai eram în formă, îmi vorbea mai multă lume acum decît înainte. Oamenii mă socoteau mai accesibil. Sau poate că le păream și mai caraghios.

Maurice nu m-a invitat la nunta lui, care a avut loc la ofițerul stării civile în prima sîmbătă de după sfîrșitul sezonului.

Frank și mai toți din echipă au fost prezenți, cu George Wade în frunte. Slomer a trimis o telegramă și nu-știu-ce dar, iar Weaver a organizat o mică petrecere. Am auzit totul de la Frank, pe care aveam de gînd să-l văd mai des în timpul vacanței. Dar pînă la sfîrșitul acestor dintîi meciuri, m-am pomenit că nu mă mai interesează nimic : nici jocul, nici viața, nici altceva. Mă lăsam dus de curent, așa cum se nimerea.

Atît Judith cît și Maurice încercau să dea impresia că totul fusese ceva firesc, dar Maurice se cam

îndoia că lucrurile vor ajunge să meargă bine pînă la sfîrșit. Nimănui nu-i venea a crede că vrea să se însoare. Ceva s-a schimbat totuși cînd omul și-a luat un serviciu — la un birou de proiectări — serviciu găsit de domnul Parkes, tatăl Judithei. Nu mi-a părut rău cînd a plecat din întreprinderea lui Weaver.

În timpul verii, locuind acasă, lucrînd la Weaver, mi-am dat seama că reveneam cu încetul la situația în care mă aflasem atunci cînd am făcut întîi și întîi cunoștință cu Johnson. Poate că asta și era pricina pentru care nu sufeream să-l văd pe Johnson nici măcar de la distanță.

Într-o zi încercînd să-și dea seama în ce ape mă scăldam, mama mă întrebă :

— Ce-ți lipsește cel mai tare acum, că stai atît de mult singur ?

— Maurice, i-am răspuns.

— Erați foarte buni prieteni ?

— Așa am crezut.

— De ce nu te duci să-i vezi pe el și pe Judith ? mă îndemnă ea. Judith nu trebuie să nască în curînd ?

— Asta-i unul din motivele pentru care nu mă duc. Maurice mă socotește printre cei care l-ar fi împins la însurătoare.

— Dar n-a fost și el de acord ? Mi-ai spus că Weaver l-a convins să se însoare.

Eram sătul de subiectul ăsta.

— Da, i-am răspuns.

— Cred că pentru tine a fost o surpriză, nu-i așa ?

— O surpriză în privința părinților ei. Sînt oameni religioși. M-a surprins felul cum au luat

lucrurile — nunta la ofițerul stării civile și toate celelalte.

— Pot să-mi închipui prea bine ce au simțit, mărturisi ea, sugerînd multe de tot prin această vorbă. Cînd ai o credință și convingeri bisericești cum au ei, credința te ajută să înfrunți astfel de înfrîngeri, ba să le și prefaci în biruințe.

— Mă întreb care-s convingerile doamnei Hammond în privința asta. Nu pare să creadă în nimic.

— Judith e religioasă ? mă întrebă mama.

— N-aș crede. În orice caz, nu ca părinții ei. O s-o vindece Maurice de orice rămășițe i-or mai fi rămas în suflet.

Mama dădu neatentă din cap, privind probabil chestiunea din punctul de vedere opus, conform căruia virtutea lui Judith rămînea biruitoare.

— M-am întrebat adeseori de cînd m-am întors acasă, i-am spus, de ce oare, după o viață întreagă tot mai vezi totul numai în alb și negru, deși trebuie să fi descoperit că numai așa nu se prezintă realitatea. Nu înțeleg cum de poți despărți oamenii în felul ăsta. Știu *precis* că doamna Hammond nu este rea, așa cum ți-o închipui dumneata.

— Poate să fie ceva ce nu înțelegi *tu*, îmi răspunse. Dar asta nu înseamnă că deosebirile nu există. Pentru mine lucrurile sînt bune ori rele. Altfel nu se poate. Și cum de te-ai putea descurca în viață, dacă n-ai ști să faci deosebirea ?

— Dar încerci s-o prezinți ca rea în întregime. Și asta nu-i de loc adevărat. Are femeia și părțile ei bune. Numai că părțile astea bune n-au avut ocazia să...

— Nu te poți aștepta să gîndesc la fel ca doamna Hammond.

— Și asta-i tot ce poți spune ?

— Nu văd cum de-aș putea privi lucrurile altminteri. Cum s-a purtat ea cu tine — și felul cum te-ai purtat și tu — nu-mi ajută să pot vedea nimica bun în toate astea, nici de m-aș uita o zi întreagă.

Rămase nițel pe gînduri, apoi adăugă :

— Dacă pierzi pe cineva datorită morții, pe cineva care ți-e drag, nu-i desigur atît de rău cît e să-ți dai seama că cineva pe care l-ai iubit de fapt nu te iubește. Asta vreau să spun cînd spun că doamna Hammond nu e bună... nu-i bună de tine. E ca o mîncare rămasă din ajun. N-ai putea fi niciodată fericit cu ea.

Conversații de soiul acesteia se iscau deseori între noi. Nu voiam să-i dau zor cu doamna Hammond. Dar mă alegeam cu stări de furie tăcută. Și mai rele erau clipele cînd stăteam într-un fotoliu și mama trecea pe lîngă mine și mă gîndeam inconștient că-i doamna Hammond și întindeam mîna după ea s-o ating. Atunci mă cutremuram. Atunci îmi retrăgeam mîna străfulgerat de durere — afară de o singură dată cînd i-am atins spatele coapsei și m-am făcut la iuțeală că dau să casc. Mama însă a înțeles. Am căscat gura de-a binelea și am simțit sînge în gură.

Pentru ca să-mi alin durerea, m-am hotărît să mă duc totuși, deși fără tragere de inimă, să le fac o vizită lui Maurice și lui Judith, într-o sîmbătă după-masa. Știam că la ei mă duc, dar am pornit cu mașina în direcția opusă și treptat, de parcă nu chiar această intenție aș fi avut-o, am

ajuns în cele din urmă la capătul orașului unde locuiau ei. Trăiau într-o vilișoară de tip locuințe ieftine, la jumătatea drumului dintre Primstone și castelul Caulsby, în partea din vale opusă Sandwood-ului. Am aflat mai tîrziu că Weaver intervenise și el ca ei să poată obține casa, deoarece casa nu se număra printre cele ale municipiului. Fusese clădită doar de vreo cîțiva ani, după război, avea un bovindou și o mică verandă. Grădina era bine întreținută și avea și o urmă de alee din beton spart ici-colo. Cartierul fusese construit îndeobște pentru funcționari inferiori, ca învățători căsătoriți fără copii și contabili fără clientelă.

Am făcut mare zgomot la poartă, accelerînd motorul, ca să le îngăduí din plin răgazul să-și zăvorească ușa și să-și baricadeze ferestrele. Am sunat la ușa din față, spunîndu-mi că nu-s acasă. Un bărbat din grădina de alături încetă de a tunde iarba, pentru a înălța capul și a privi. Se auziră pași care străbăteau încăperile și ușa se deschise larg.

Judith rămase tăcută de mirare și roși.

— Salut, Tarzane! grăi după ce am rostit cîteva cuvinte. Hai, intră! Ce mai surpriză să te vedem la noi. Iartă-mă că n-am strigat de bucurie.

Mă pofti, cu oarecare mîndrie, într-o cameră frumos mobilată și care dădea spre stradă cu bovindoul. Era aidoma, în mic, ca salonul din casa lui Weaver și reprezenta singurul aspect al modului de viață superior la care se ridicase Maurice. Puteam vedea pînă și tapetul verde cu frunze și măsuța pe rotile pentru ceai.

— Maurice nu-i acasă? am întrebat-o.

Scutură din cap, zîmbind.

— Să nu-mi spui că ai făcut tot drumul pînă aici ca să nu mă vezi pe mine. Maurice a plecat în oraș. Trebuie să se fi rătăcit prin sala de biliard. Ai ceva anume să-i spui?

— Nu prea. Am trecut doar să văd ce mai faceți.

— Bei atunci o ceașcă de ceai? S-ar putea să se întoarcă, pînă-ți termini tu ceaiul. Vino de stai în bucătărie, cît timp îl fac.

Am călcat după ea urmînd-o prin casă, pas cu pas, în vreme ce ea tot sporovăia întorcîndu-și într-una capul. Luase proporții, părea o altă ființă și arăta mai interesantă ca oricînd. N-o mai văzusem niciodată așa de îmbujorată și de fericită.

— Cum ți se pare casa noastră? mă întrebă ea. E mai bună chiar decît a mamei.

— Un adevărat palat.

— Ne-a costat o groază de bani ca s-o mobilăm, deși la etaj nu avem decît patul cel dublu. Ia uită-te la asta.

Ajunsesem în bucătărie, către spatele casei — și trei din pereții bucătăriei străluceau în montaje de crom.

— Uite chiuveta și robinetele. Un boiler. Un dulap de aerisire, dulapuri obișnuite, rafturi, o mașină de uscat electrică și niște garnituri și mărunțișuri. Tăticu ni le-a cumpărat toate. Ei, ce zici?

— Unii oameni au parte de tătici drăguți. E cea mai faină bucătărie din cîte am văzut eu. Frigider n-ai?

A luat-o în serios.

— O să avem în curînd. Morry zice că avem nevoie de unul pentru bere. De cînd sînt în condiția asta, beau cîte o halbă de bere în fiecare zi. Îți dai seama cum o să iasă ăla mic.

— Văd că aveți o alee și un garaj, i-am spus rîzînd.

Părea prea frumos ca să fie adevărat.

— Ei, ăsta nu-i decît un plan. Dar sînt hotărîtă să-l fac să cumpere o mașină, ca să mă pot și eu repezi în oraș și să nu mă simt atît de izolată aici. Garajul nu este el cine știe ce... Uite mașina de gătit electrică.

A învîrtit un buton și a pus ceainicul să fiarbă.

— Cam pe cînd aștepți copilul ?

— În trei săptămîni. Cred că poate să pice în orice clipă, după cum dă din piciorușe.

— Simți cum dă din picioare ?

— Nu știai ! E un adevărat fundaș... Dacă începe să miște cît ești aici, am să te las să pipăi.

— Și ce te faci, dacă-i fată ?

— Nu-i fată. Morry zice că dacă-i fetiță, nu-i copilul lui.

Se purta cu mine cu intimitatea aceea pe care, îndeobște în timpul sarcinii, femeile o dovedesc bărbaților. Așa fusese de altminteri și înainte, iar acum o vădea în chip de prietenie degajată și de încredere. Era tare plăcut și tare odihnitor. Începui să mă întreb de ce nu venisem pe la ei mai de mult.

Am mers prin curtea din spate, care fusese de curînd nivelată, pînă în fundul curții, unde era

un zid jos. Dincolo de zidul acela se întindea o fîșie de pămînt mărginită de un crîng.

— De acolo unde sînt copacii, se poate vedea orașul, îmi spuse, sprijinindu-și coatele pe piatra zidului. Ne-am dus într-o zi să ne uităm. Se vede și pînă spre Sandwood. Aici sîntem așezați nițel mai sus. De la fereastra dormitorului din spate, poți zări și acoperișul casei lui Weaver și brazii aceia pe care-i are în grădină.

Cînd ne întorceam alene spre casă, m-a întrebat :

— Dar ție cum îți merge, Tarzane ?

— Locuiesc la ai mei acasă, acum. Încolo, destul de liniștit.

— Trebuie să te însori în curînd, îmi vorbi ea grijuliu. N-ar fi drept s-o termini așa... cum să spun, în gol.

I-am arătat, pe scurt, cît de mult mă străduiam în acest sens și ea reluă :

— E cel mai bun lucru care mi s-a întîmplat de cînd sînt. Și lui Morry — cu toate că, firește, el nu vrea s-o recunoască în ruptul capului. Face o mutră, ori de cîte ori îl întreb. Ți-l și poți închipui.

Rîse.

— Ți-am spus că am început să merg la biserică ? Și găsesc, află de la mine, că-i de mare ajutor.

— Cum au reacționat părinții tăi ?

— Ca niște îngeri, amîndoi. Nu s-ar fi purtat mai frumos cu noi, nici dacă am fi fost logodiți ani de-a rîndul. Și-au văzut mai departe de lecțiile lor la școala de duminică și-au mai avut și de furcă cu potolirea bîrfelilor.

— Dar Middleton ce-a zis de toate astea ? Ne-a spus, lui Maurice și mie, că vrea să aranjeze totul cu binișorul.

— O, Weaver i-a vorbit chiar de la începutul începutului. Nu cred că Middleton s-ar putea plînge. Nu i-a purtat nici un ghinion... Morry mi-a spus că tot la Weaver lucrezi.

— Da. Iar pe cît arată semnele, se pare că nu mă pot urni de acolo.

— Și zici că locuiești acum acasă ? Cu doamna Hammond ce s-a ales ?

— Ne-am despărțit.

— Din ce cauză ?... Eu...

— Nimic... știi, n-a mai mers, pur și simplu. Asta e.

— Va să zică ai renunțat la ideea de a locui într-o cameră mobilată.

— Nu, n-aș crede. Aștept să se mai potolească lucrurile.

Roșise nițel și mă privi încet.

— Îmi pare rău, Tarzane... înțelegi, dacă am contribuit cumva în vreun fel și eu la povestea asta.

Se apropie de mine și mă sărută apăsat, ținîndu-se strîns de umerii mei.

— Zău că-mi pare rău.

— Dacă ai contribuit la ce ?

— La felul în care privești lucrurile acum.

— N-ai contribuit cu nimic, i-am spus și, pentru ce pricină nu știu, am sărutat-o și eu cu atîta foc, încît mai că gemu. Apoi am lăsat-o baltă amîndoi și ne-am îndreptat privirile înspre ceainic.

— Da la „Mecca", ia spune-mi, cum se prezintă fetele în sîmbetele astea din urmă ? mă

întrebă. Nu-mi place să mă arăt acum pe acolo, iar lor le vine nițel cam peste mînă să bată drumul pînă aici numai ca să mă vadă.

— Tot alea sînt. Una pleacă și se mărită, alta se întoarce de bine ce s-a măritat.

— Nu s-au mai schimbat ? Credeam, în orice caz, că eu acolo am să rămîn pe veci. Mă și vedeam fîțîindu-mă săptămînă de săptămînă după toți vînătorii ăia de fuste. Să știi că la un moment dat îmi pusesem ochii pe tine, Tarzane. Ca mai toate fetele, cred. Îmi spuneam însă că eu sînt cea mai potrivită pentru tine. Discutam adeseori problema în toaleta femeilor. Dac-ai auzi ce discută femeile alea acolo înăuntru ! Ce m-a făcut în cele din urmă să renunț a fost imaginea trupurilor noastre în pat. Nu știu cine a pomenit că nu ne-ar fi putut ține patul și pace. Căci mie-mi place să dorm încolăcită. Și cu tine în pat, n-aș avea loc.

— Ai un fel de a judeca materialist...

— Ia spune-mi, care femeie nu l-ar avea cînd se gîndește la măritiș ? Știu, acum îmi dă mîna să rîd. Dar nu știi prin cîte trec fetele celea sîmbătă seara la „Mecca". E un fel de vînzare la mezat și sînt cu toatele îngrozite la ideea că una sau alta ar putea fi cumpărată de cine știe ce concurent nepotrivit. Toate *vor* să fie licitate — și tu, nimic de spus, ai prestigiu. Dar în cele mai multe cazuri, iau și ele ce se oferă, cîtă vreme se oferă ceva.

— Îmi venea mai degrabă a crede că bărbații se găsesc în mai mare primejdie, i-am răspuns, chibzuind că unul din motivele pentru care s-ar

fi putut să mă simt atras de doamna Hammond a fost că n-o socoteam un astfel de rechin.

— Oricum, te obişnuieşti, continuă Judith, ducîndu-se cu mintea cine ştie unde. M-am mirat de mine însămi, cît de mult m-am obişnuit cu deprinderile lui Morry. Viaţa alături de el e plină de surprize. Mi se întîmplă să rîd adeseori pe chestia asta, cînd sînt singură. Sîmbăta trecută nu avea ce să facă şi i-am spus: „Grădina are nevoie să fie săpată. Uite o treabă pe care ai putea-o face", şi m-a privit *lung*. M-a privit lung de tot, însă m-a întrebat: „Vorbeşti serios?" şi i-am spus: „Da. Arată de parcă n-a mai fost săpată de cînd s-a construit casa". Ştii. Şi o dată ce a înţeles că doresc să fie săpată, s-a dus şi a săpat-o ziulica întreagă. N-a vrut să mai intre în casă să mănînce ori să guste ceva, sau pentru te miri ce treabă pînă ce n-a terminat, şi cînd a terminat se făcuse noapte. Crede că nu ştie nimic despre viaţa conjugală — îi place să *creadă* că nu ştie — şi-mi cere să-i spun tot ce ar trebui să facă. Se joacă de-a copilaşul neştiutor, cîteodată. Îmi spun uneori că e numai pentru a mă face să mă simt eu vinovată.

Nu ştiam dacă, mărturisindu-mi-le, voia să-şi dea curaj sieşi ori poate mie. S-ar fi putut să fie doar un mod de a vorbi despre Maurice pe care-l adoptase faţă de părinţii ei. În răstimp, terminase de pregătit ceaiul şi am trecut din nou în salonaşul din faţă. Obiceiul de a-i spune Morry lui Maurice îl împrumutase de la Weaver.

— Dacă nu dau de el astăzi, n-are nici o importanţă, i-am spus. Începem antrenamentul marţea viitoare — îl văd eu atunci.

— O, nu se mai întoarce la Primstone, mi-a explicat ea. Ce, nu ţi-am spus?...

Cercetă privirea mea surprinsă şi adăugă:

— A cerut să fie transferat şi două sau trei cluburi s-au arătat interesate. Aşa speră să facă rost de maşină — cu banii pe care o să pună mîna cu prilejul transferului.

— Nu ştiam, i-am arătat. Care-i motivul pentru care pleacă?

— Ei bine, ştiu că voi nu v-aţi împăcat prea bine...

— Doar nu pleacă din cauza mea? S-ar putea să nu mai joc niciodată.

— Mie mi-a spus doar atît, că locuieşte atît de aproape de Primstone, încît nu crede să-i mai facă plăcere să joace acolo. Asta-i tot ce ştiu.

— Va să zică rămîneţi aici unde sînteţi? Nu v-aţi gîndit să vă mutaţi şi cu casa de aici?

— Nu, sigur că nu. Dar nu mai face mutra asta, Tarzane. Hai să nu mai vorbim de rugbi, pînă una alta. M-am săturat şi eu de el pînă peste cap. Nu — singurul lucru cu care nu s-a putut obişnui e accentul meu de fată cu şcoală. Se strîmbă, cînd spun mamă şi tată. Pe copil vrea să-l audă mămică şi tăticule. Nu-i aşa că-i groaznic? Şi ori de cîte ori încerc să vorbesc mai simplu, crede că-l iau peste picior. Uneori se-nfurie de-a binelea, atunci ar merita să-l auzi.

Scoase deodată un ţipăt, sări în picioare şi se repezi la uşă.

— Uite-l! Ascunde-te să nu te poată vedea. Hai să-i facem o surpriză... dar desigur, am uitat, poate să-ţi vadă maşina. Să-l lăsăm să intre sin-

gur și să dea de noi bînd ceai și să vedem ce spune.

Maurice intră liniștit pe ușă, scoțîndu-și haina.

— Noroc, Arthur. Nu mă așteptam, zău, să te găsesc aici.

Mașina îi dăduse răgazul să-și revină din surpriză.

— M-am gîndit să viu să văd cum v-ați aranjat.

Încuviință scurt din cap și socoti nimerit să se ducă să-și atîrne haina de cuierul din vestiar.

— Ești de mult aici ? întrebă el, întorcîndu-se.

— Destul de mult, ca să fi avut timp de-o șuetă cu mine, Morry.

Judith vorbea bucuroasă.

— Să-ți torn o ceașcă de ceai. Ai mîncat ? Vezi — n-am zis : ai prînzit !

— Am luat o friptură în oraș.

— Unde-ai fost ? Ai jucat biliard ?

— Ce zici de casă, Arthur ? mă întrebă el cu aceeași voce liniștită. Îți place ?

Arăta schimbat, nițel nervos.

— Mi-a arătat-o Judith...

— Nu știa că ai cerut să fii transferat, ne azvîrli ea, înainte de a se duce să mai prepare niște ceai proaspăt.

— Nu, îi confirmai. Asta-i o știre nouă pentru mine.

— M-am tot gîndit de multă vreme să plec, îmi explică el. Acum, că am aranjat toată chestia asta și am o slujbă, am zis că n-ar strica să schimb totul dintr-o dată.

— Să schimbi ce dintr-o dată ?

— Să mă rup de viața dinainte.

Am stat amîndoi să cugetăm la tîlcul acestor vorbe.

— Și-ți dau transferul ? l-am întrebat.

— Tocmai am auzit azi-dimineață că li s-a oferit trei mii de lire pentru mine. Aș putea să mă aleg și eu cu cîteva sutare din povestea asta, dacă o să stărui.

— Nu pot pricepe de ce vrei să pleci, acum că te-ai instalat atît de aproape cu locuința ? Dacă te transferi, o să ai de călătorit o groază.

Își plimbă gînditor limba prin gură și apoi rosti :

— M-am săturat să tot joc aici, asta-i tot. Și apoi pleacă și Frank Miles. Or să trebuiască să formeze o echipă aproape nouă. Asta durează prea mult. O să mă pomenesc bătrîn, pînă ce se găsește o aripă potrivită. Vreau să intru în echipa națională, anul acesta.

Judith se întoarse. Se bucură văzînd că stăm de vorbă.

— Vreți să vă las între patru ochi ? ne întrebă.

Maurice se răsuci brusc. Avea un furuncul pe gît, acoperit cu un plasture.

— Da' de ce ? se răsti el.

— Ca să poți sta de vorbă cu Tarzan. Numai de-aia Morry.

— Ce-ți veni să crezi că trebuie să stăm de vorbă ? stărui Maurice, de parcă s-ar fi temut să nu fie ceva în legătură cu o regulă de bună purtare. Nu mai ești secretara nimănui, acum.

Judith îmi aruncă o privire, care voia să spună : vezi ? Apoi :

— Nu, dragul meu, îi răspunse și se așeză lîngă el. S-ar zice că tu ești în nouă luni, nu eu, îl certă.

— De ce ?

— Păi, ești atît de nervos...

— Poți constata că tot o mai face pe cucoana, mi se adresă Maurice, înțepat.

— Da' și tu trăiești ca un boier, i-am reamintit și a făcut o mutră de parcă l-ar fi durut furunculul.

Am stat de vorbă, manifestînd fiecare un interes prudent pentru celălalt, vreme de o jumătate de ceas, după care eu am socotit cu cale să plec. Cînd ne-am aflat pe alee, Maurice mă întrebă :

— N-ai fost cumva trimis aici ca să mă faci să mă răzgîndesc ?

— Nu, nici gînd ! îi răspunse Judith. Cum de poți vorbi astfel... A fost tot atît de surprins ca și mine cînd am aflat pentru prima oară.

— Tu nu-l cunoști pe Arthur cum îl cunosc eu, îi răspunse el plin de meschinărie ; l-am întrebat pentru că am auzit vorbindu-se că ar lua locul lui Frank în sezonul ăsta.

— Da, i-am spus, înțelegînd că și povestea asta ar fi putut constitui pentru el un motiv ca să plece. Dar acum nu cred să mai fi lăsat tu multă probabilitate realizării acestei idei.

M-am suit în mașină, Judith a fluturat din mînă și am pornit.

Nenumărate necazuri au fost evitate la Primstone, o dată cu începutul presezonului, datorită hotărîrii lui Frank de a rămîne pe loc. Știam cît de greu îi venea să se lase de rugbi și nu

am rămas cîtuși de puțin surprins că-și amînase plecarea cu încă un an.

Lucru de mirare, m-am pomenit că nu-mi pare rău că începe antrenamentul, ba că mă și bucură. Nu-mi dădusem seama cît de singur fusesem în ultimele luni. Lucrurile se domoliseră acum, exact așa cum ar putea fi înaintea unei ultime și hotărîtoare răscoliri.

M-am simțit chiar destul de sigur pe mine ca să mă plimb pe acele porțiuni din City Road pe care le evitasem, iar într-o duminică am ajuns pînă în Fairfax Street. Am coborît strada și m-am uitat cîtva timp la ușa casei. Nu puteam înțelege de ce n-o mai folosisem de atît amar de vreme. Era tot aceeași. Era tot aceeași ușă cafenie, cu urme unsuroase de mîini în jurul clanței. Și-apoi, micuța cutie de scrisori prin a cărei deschizătură nu trecea niciodată nimic, dar care stătea oricînd gata să-ți prindă degetele. Am bătut. Nu era acasă, ori n-a vrut să deschidă. Am încercat ușa : era încuiată.

Mama și tata ajunseseră amîndoi la convingerea că renunțasem definitiv la ideea de a mă mai întoarce acolo, și n-aveam de gînd să le spulber această iluzie pînă ce nu mă voi fi aflat din nou în vechea mea cameră. Într-o zi însă, la cîtva timp după prima mea încercare de a o vedea, mama se întîlni cu doamna Hammond în oraș, și găsind nimerit s-o facă pe amabila și pe iertătoarea, se opri să-i vorbească. Doamna Hammond ascultase liniștită trăncăneala mamei și apoi se îndepărtase fără a scoate o vorbuliță. Mama a luat-o drept jignire, în loc de ceea ce s-ar fi putut prea bine să fie o stare emotivă — și mi-a

povestit întîmplarea cu un glas vibrant de îndreptățită mînie.

— Și mai e ceva, adăugă mama, crezînd că mă montase și pe mine. Să fi văzut rochia pe care o purta, felul cum era îmbrăcată! Mai întîi nici n-am recunoscut-o. De-abia cînd am ajuns în dreptul ei și i-am citit în ochi privirea aceea vicleană de recunoaștere, de-abia atunci mi-am dat seama că era ea. Arăta ca o cerșetoare.

— Poate că asta și este...

— După cum ai tratat-o *tu*, trebuie să se fi simțit ca o regină.

— Cred că uneori s-a și simțit așa.

Dar n-am urît-o pe mama pentru aceste vorbe. Înțelesesem mai demult că, pur și simplu, n-o înțelegea pe doamna Hammond. Credea că toți oamenii sînt în mai toate privințele răspunzători de felul cum sînt — și regula aceasta o aplica tuturora, din totdeauna.

Îmi spuse:

— Admit că face o treabă pe care puține femei o fac. Dar sînt sigură că s-ar putea descurca mult mai bine decît pare a se descurca acum, dacă ar încerca.

Eram însă atît de furios, încît abia i-am putut răspunde.

— Mame, mame. Mereu mame. Femeile nu-s niciodată altceva decît mame. S-ar zice că o nevastă nu s-a născut de cînd lumea. Urăsc toate nenorocitele astea de mame și toți tîmpiții lor de plozi. Oare femeile nu pot avea altceva decît copii, copii, oricînd le cauți? Nu sînteți doar numai și numai animale. Doamna Hammond, ea, e o femeie. E pe undeva femeie.

Mama rămase tăcută, mai înainte de a rosti șoptind:

— Îmi pare bine doar că ai plecat de la ea, Arthur... Și fii încredințat că eu nu-i doresc nici un fel de rău femeii acesteia vorbind așa.

— Mamă ori tîrfă, asta-i femeia.

Cînd am trecut a doua oară prin Fairfax Street, într-o duminică după-amiază, eram ceva mai hotărît s-o văd, chiar de-ar fi trebuit să dărîm ușa de la intrare. Am bătut tare și am putut auzi destul de deslușit pașii vecinilor care se repezeau să se zgîiască pe la ferestre, în vreme ce ecoul zgomotului iscat de bătăile mele se pierdea de-a lungul străzii pustii, în ziua aceea de duminică. Știind că avea să-și ia măsuri de prevedere uitîndu-se mai întîi pe fereastra camerei din față, am rămas lipit de ușă, pînă ce i-am auzit pașii de cealaltă parte.

A trebuit să mă hotărăsc atunci, aruncîndu-mi privirea asupra feței aceleia istovite, ce voiam să fac.

— Am venit să stăm de vorbă, i-am spus.

Dar înseși cuvintele mele, acum lipsite de intimitate, vădeau distanța pe care cele cîteva luni scurse o creaseră între noi. Am răscolit însă ceva înlăuntrul ei, i-am evocat o amintire pe care n-o putea fixa pe deplin. Părea cu totul altă femeie, ce-ar fi purtat parcă toată ticăloșia lumii pe umerii ei. Ian stătea în spatele ei și privea pe după fustă — mult mai mare, mai palid și mai umflat decît mi-l puteam aminti.

— Pot să intru?

— Fac curat. E deranj la noi.

— Cu astea-s obişnuit, i-am adus eu aminte. Ori vrei să-ţi pui paltonul şi să mergem să ne plimbăm ?

Ideea i se păru năstruşnică. N-a putut niciodată înţelege de ce îmi plăcea să mă plimb cu ea. Se încruntă şi păru deodată şovăielnică.

— Doreşti ceva ? vrut să ştie.

Eram pe punctul de a-i explica totul. Cineva trecu însă atunci prin spatele meu.

— Nu, i-am răspuns.

Am privit-o din nou, să-i dau ghes să facă un efort. Tot ce aveam înaintea mea mi se părea a fi o rămăşiţă doar din ceea ce fusese ea altă dată. Asta nu era Val. Asta nu era doamna Hammond. Nu era nici măcar femeia pe care o cunoştea maică-mea. Era uniforma reformată pe care o purtase cîndva doamna Hammond. Am luat-o din loc. Mai tîrziu, am început să mă întreb dacă măcar mă recunoscuse.

Frank Miles făcu el ce făcu, şi mă scoase căpitan adjunct, deşi echipa nu avea de obicei un jucător cu acest titlu, şi iată-mă începînd să joc rugbi mai aprig decît jucasem vreodată. Sarcina lui Frank era să mă înveţe temeiurile conducerii, deşi asta nu însemna îndeobşte altceva decît că la începutul fiecărui meci îmi spunea : „Uită-te la mine, Art !" În afară de vorbele astea, însă, îmi purta şi de grijă. M-a remontat şi m-a pus din nou pe picioare.

L-am luat în serios. Mai serios decît pe oricare altul. Mă antrena în fiecare seară, în afara antrenamentului oficial de marţi şi de joi seara, şi

alergam de fiecare dată în jurul întregului cartier în trening, aidoma unui urs uriaş cu glugă. Cînd mă întorceam acasă, găseam gata baia pregătită de mama, iar după aceea tata îmi freca îndelung picioarele, cu unguent, în faţa vetrei. Senzaţia de a fi în formă, căci mă cîntăream şi-mi făceam gimnastica zi de zi, era o mare consolare pentru mine. Simţeam că devin din ce în ce mai mult atletul profesionist, supragorila fără cusur, tipul de care-mi fusese silă la alţi jucători. Îl adoptai ca pe un binevenit travesti. Am alergat într-o cursă ori două pe stadionul de la Stokeley, concurînd alţi profesionişti.

Puteam vedea cum superioritatea aceasta fizică se reflectă în ochii fiarelor acelora pe care trebuia să le ţin în şah ori să le depăşesc. Le priveam ochii cu un interes rece, de parcă n-aş fi luat parte la joc şi mă năpusteam asupră-le şi-i dădeam gata cu aceeaşi nepărtinitoare satisfacţie.

Am început să gust senzaţia de a alerga cu balonul, de a-l dori, de a jindui după el, cum nu mi se mai întîmplase vreodată, repezindu-mă în culoare libere şi croindu-mi drum şi alergînd cu genunchii şi coatele cît mai sus, aşa încît pe cine ar fi vrut cumva să-mi aţină drumul să-l doară cu adevărat. La asta se mai adăuga agerimea datorată antrenamentului meu stăruitor ; aproape de fiecare dată cînd Frank îmi trecea mingea, o făcea alegînd momentele de calm plat, iar eu realizam ceva spectaculos. Mi-am însuşit un tampon bun — pocneam de fiecare dată nasul fiarei, cu baza încheieturii mîinii, şi de pe urma sunetului acelei mici zdrobiri mă alegeam cu aceeaşi satisfacţie pe care o are un mecanic

cînd aude sunetul mecanismului de angrenare exact la momentul potrivit. Am descoperit, atunci cînd trebuia să sar în apărare, că puteam străbate întreg terenul în fugă fără a-mi pierde echilibrul și că puteam antrena mai toate aripele de grămadă în cursa mea, azvîrlindu-le frumușel peste linia de tușă și dincolo de balustrada de beton. Figura asta a devenit atît de obișnuită și constituia un succes al meu de public atît de sigur, încît mai toate aripile de grămadă erau lăsate pe socoteala mea — să le răstorn peste cap și să le dau cu capul de zidul cel jos. Era un soi de semnătură profesională.

Pe atunci, la începutul primăverii, m-am mutat de acasă într-un apartament din centrul orașului, pe care clubul a găsit dintr-o dată cu cale să mi-l pună la dispoziție. Apartamentul era deasupra unui magazin cu articole de modă pentru femei, în apropierea chiar a centrului comercial ; încăperea mi-a mobilat-o clubul, și trebuie să-l fi costat patru ori cinci lire pe săptămînă. Asta însemna că urma să fiu mereu acasă pentru oameni ca George Wade, Riley, uneori pentru din ce în ce mai îmbătrînitul Weaver — iar sîmbăta dimineața locuința mea se prefăcea într-un fel de loc de întîlnire al tuturor „sportivilor". Ne adunam acolo pentru cîteva păhărele, pentru cîte o șuetă și apoi o luam, toți laolaltă, către club. Maurice, care trecuse în altă asociație, veni și el de două ori. Prima dată a fost imediat după ce mă mutasem, și atunci a venit cu Judith, poate ca apărare. O lăsaseră pe Shirley, fetița care li se născuse, în grija mamei lui Judith.

A doua oară a venit el singur. Începea să-i pară rău că plecase de la Primstone. Noi eram pe locul trei în divizie și știam că ar fi fost bucuros să se întoarcă. Ca și mine, nu era bun de echipa națională ori măcar regională.

— Am de făcut aproape treizeci de kilometri în fiecare joi pentru plată, și tot atîta înapoi, și la fel în toate sîmbetele, îmi explică el.

Marți seară avea învoire de la clubul său să se antreneze la Primstone.

— Ai făcut, cum s-ar zice, o greșeală capitală, în ziua în care te-ai transferat.

Ridică din umerii lui supravătuiți.

— Ce crezi că s-ar zice acum, mă întrebă, dacă aș cere să fiu reprimit ?

— Nimănui nu i-a părut bine că ai plecat. S-a crezut că este ceva în legătură cu faptul că te-ai însurat... și așa mai departe. Oricum, de ce nu-l întrebi pe Weaver ?

— N-aș vrea să-l întreb, cred că l-a supărat plecarea mea și, în orice caz, a făcut și așa destul pentru mine pînă acum. Nu-i pot cere nimic. Ar însemna să determin clubul să restituie trei mii de lire.

— Pare mult.

— Tu însă i-ai putea convinge, Art, mi-o ceru el direct.

— Cum ?

— Tu și cu Frank, voi doi aveți pîinea și cuțitul acum. N-aveți decît să ridicați un deget și or să se dea pe brazdă.

— De-aia ai venit să mă vezi ?

Fiind Maurice, nu vru s-o recunoască fățiș. Clătină din cap.

— Nu mă pot duce şi să le-o cer eu însumi. Închipuieşte-ţi bunăoară mutra pe care ar face-o Riley. În orice caz, din treaba asta o să pierd bani.

Se încruntă şi pe chipul său citeai că se da bătut.

N-a răspuns nimic atunci cînd l-am asigurat că voi face tot ceea ce pot. Se îndreptă spre uşă, dădu din cap şi ieşi.

L-am urmărit de la fereastră, pe cînd îşi făcea drum cu coatele prin mulţimea compactă a acelei zile de sîmbătă, neobservat, croindu-şi cale spre casă. Înştiinţarea relativă la retragerea lui Weaver a coincis cu întoarcerea lui Maurice la Primstone. Toată lumea ştia că dăduse greş, transferîndu-se. S-a dat vina pe faptul că se însurase. Tînărul Kelly, mijlocaşul de grămadă, care luase locul lui Maurice, era departe de a avea experienţa jocului în echipă şi întîmpina greutăţi în a şi-o însuşi foarte repede. Cînd şi-a luxat umărul din pricină că era prea încet şi prea pătimaş totodată, întoarcerea lui Maurice a fost şi mai mult grăbită.

A sosit însă prea tîrziu spre a mai fi selecţionat să joace pentru cupă, ceea ce ne-a făcut, cu mijlocaşul de grămadă pe care-l aveam, să pierdem în meciul cu Widnes şi să trebuiască să renunţăm la speranţa de a pune mîna pe cupă. A fost o mare dezamăgire pentru noi, după un sezon bun, şi s-au găsit unii care l-au acuzat pe Maurice de neseriozitate. În meciurile de baraj pentru primele patru locuri am fost bătuţi în finală. Am făcut o colectă şi i-am oferit lui Weaver o placă pe care erau gravate recordurile clubului, precum şi o listă de semnături. Nici Maurice, şi nici George Wade n-au fost în stare să-mi spună de ce Weaver alesese brusc momentul acela ca să se retragă la Torquay, dar se vedea bine că George era necăjit ; a venit de două ori la antrenament fără a-şi aduce cu el cîinele. Cînd m-am dus să-mi iau rămas bun de la Weaver, mi-a dăruit un ceas.

Am văzut-o pe doamna Hammond din nou într-o sîmbătă dimineaţa, în vreme ce mă îndreptam împreună cu Maurice, de la apartamentul meu către club. I-am făcut lui Maurice vînt în club şi am aşteptat-o să ajungă în dreptul meu. Mergea pe lîngă bordura trotuarului şi se uita la vitrinele magazinelor, printre numeroşii oameni care treceau.

— Noroc Val, i-am spus cînd era cît pe-aci să se lovească nas în nas cu mine.

Se clătină în timp ce îşi întoarse capul brusc. Îl avea pe Ian cu ea. Faţa îi era palidă, cu oasele ieşite în afară, deşi se boise cu nişte ruj care nu urma fidel conturul buzelor.

— Salut, nenea Arthur, zise băieţelul, de parcă ne-am fi văzut zi de zi de cînd era el pe lume. Uite-l pe nenea Arthur, mamă.

Ea mormăi ceva şi îşi văzu de drum. Am urmărit-o cîţiva paşi.

— Nu vrei să stai şi să-mi vorbeşti ?

N-a răspuns nimic şi m-am luat din nou după ea. Ştiam că mă recunoscuse, că ştia cine şi ce sînt.

— Ce-s hainele astea pe tine ? mă întrebă.

Purtam un costum nou de plimbare. Ian îşi întinse mîna să-l pipăie : „Costum.“

— Vino să bei o cafea sus la club, am poftit-o.

A rîs și nu s-a oprit din mersul ei prin mulțimea de pe trotuar.

— Mie nu-mi pasă, i-am arătat încercînd a o face să înțeleagă. Ție de ce ți-ar păsa ?

— Noroc Arthur, îngînă Ian, al cărui cap se clătina și se bălăbănea alergînd în urma mamă-si.

Cîțiva pietoni se întoarseră să se uite după alaiul nostru.

Eram aproape în fața apartamentului, cînd se hotărî să treacă strada și s-ar fi putut crede că spre apartament se și îndrepta.

Am urmat-o în vreme ce se strecura printre mașini, abia dîndu-le atenție. Trebuie să-și fi spus că mă lăsasem păgubaș sau poate pur și simplu uitase că se întîlnise cu mine, deoarece cînd i-am înșfăcat brațul și am împins-o în spre ușă, păru peste măsură de surprinsă.

— Vrei să vezi cum e sus ? l-am întrebat pe Ian și, luîndu-l în brațe, mă repezii cu el la etaj.

Se lipise de mine, sfios și speriat, iar cînd l-am așezat jos și s-a uitat împrejur să vadă unde-i ușa, maică-sa îl strigă de la parter și atunci copilul încercă să se întoarcă la ea.

L-am dus pînă în dreptul ferestrei deschise și i-am arătat mulțimea de oameni și de mașini de sub noi, mișunînd în ziua aceea de sîmbătă. A privit cu gura căscată, în vreme ce plafoanele autobuzelor cu etaj treceau atît de aproape, încît le-ai fi putut atinge cu mîna.

Ea apăru în ușă și-și strigă copilul.

— Vino și ia-l, i-am spus.

Ian începu să se zbată și să scîncească.

— Dacă nu-i dai drumul, chem poliția, mă amenință.

Așteptă cîteva clipe și apoi tropăi pe scări în jos. I-am dat drumul lui Ian, care o luă la fugă după ea.

— Ce-a spus ? mă întrebă Maurice cînd mă întorsei la el.

— Nimic.

— N-a spus nimic, măi băiete ?

— A murit.

S-a uitat lung la mine și a rostit apoi liniștit :

— Să fiu ca tine, nu m-aș mai necăji, Art.

— Să mă necăjesc ? am exclamat.

Trebuie că-i povestise întîmplarea aceasta lui Judith — nu-s de loc sigur că nu se oprise în pragul Clubului patronatului ca să mă urmărească — deoarece despre ea mi-a amintit Judith de îndată ce m-am dus la „Salonul primarului", cum își botezaseră vilișoara.

— Te vezi des cu ea ? m-a întrebat îngrijorată.

— Nu mă văd de loc cu ea, i-am spus și n-a mai deschis vorba.

Shirley fusese dusă afară și așezată pe o pătură pe pajiștea din spatele casei și ne-am petrecut după-amiaza de duminică jucîndu-ne cu ea.

— Fă-te încoace, copil din flori ticălos ce ești, îi tot spunea Maurice și de fiecare dată mititica se pornea să chicotească de răsuna tot cartierul. Da — cu *tine* vorbesc, cu tine, stîrpitură din flori ce ești — și cu degetul lui bondoc îi gîdila burticica.

— Așa-i tot spune mereu, mi se plînse Judith.

— Ei, n-a lipsit mult să fie așa, vorbi Maurice serios.

Și se tot dădea de-a dura cu gîgîlicea, ținînd-o în brațe ca pe o minge de preț.

— Ar trebui să se ducă la circ cu ea, zise Judith. Hai, Tarzane, vino cu mine în casă să aducem și niște bere.

Cînd am fost singuri, m-a întrebat :

— Crezi că-i place lui Maurice să fie însurat ? Știi — în fundul inimii. Crezi că i-a trecut ?

Nu cred că m-ar fi întrebat, dacă n-ar fi fost sigură ea însăși că da.

— Numai în felul ăsta a putut să ajungă și el să fie însurat. Mare baftă a avut, să dea peste tine.

— Dar cred că începe să-l apese nițel. E firesc, pentru un bărbat ca el, să se culce în fiecare seară cu altă femeie.

— Ești blîndă cu el, Judy. Pe Maurice trebuie să-l iei tare, dacă vrei s-o scoți la capăt.

Eram enervat de cum îl ridica în slăvi pe Maurice, fălindu-se cu situația de femeie la casa ei. Era cu totul alta decît fata pe care o văzusem în poarta magazinului. Căsătoria o „transformase".

— Ți-ai dat *va să zică* seama ? întrebă ea, încă o dată.

Deschise ușa frigiderului și scoase berea. Se uită la mine cum o destup ; am turnat amîndoi în pahare.

— Cum se poartă acum cu femeile celelalte ?

— Îi zic tăticule.

— Zău așa ?

Rîse.

— Nu-i spune, am rugat-o.

Pentru că nu era adevărat. Dar Maurice se purta bine și nu voiam ca Judith să intre degeaba la bănuieli. Ne-am întors cu berea în grădină. Trupul scund și îndesat al lui Maurice stătea aplecat peste fetiță.

Ceva mai tîrziu, în seara aceea, el și cu mine ne-am dus să facem o plimbare pînă la castelul Caulsby. Puncta fiecare casă, pe măsură ce treceam, împărțind locatarii pe categorii : consiliul regional, atlet neștiut de tip Ed Philips, învățător. Îi făcea plăcere să-i clasifice astfel, în felul acesta putea să arate că el nu-i ca toți ceilalți. Rîdeam amîndoi, cînd am sărit pîrleazul și ne-am prăbușit în iarba înaltă, așternîndu-ne pe niște hohote prelungite. Cît de mult am stat acolo, stricîndu-ne așa de rîs, habar n-am. Ne-am zbenguit încoace și încolo, ca doi golani, îmbrîncindu-ne unul pe altul ori strîmbîndu-ne pur și simplu unul la altul, ca să ne punem iarăși pe rîs. Cînd trecu o pereche ce-și făcea plimbarea de seară, fu deajuns ca Maurice să-i arate cu degetul și să spună „Învățători", pentru ca amîndoi s-o luăm de la început, cu țipetele și cu hohotitul. Ne-am hîrjonit așa peste tot locul, ridicîndu-ne unul pe altul în brațe, punîndu-ne unul altuia piedică, ținîndu-ne de coate să nu cădem, bătîndu-ne, scoțînd felurite strigăte, pînă ce tot atît de brusc pe cît începuserăm ne-am lăsat de joacă și ne-am așezat cu picioarele încrucișate, istoviți, rîsul topindu-se în mici hlizeli.

Am urcat apoi dîmbul castelului, cu brațele petrecute pe după gît. Era cald. De pe vîrful dealului se vedea cum valea și orașul sînt înghi-

ţite de o ceaţă joasă, înroşită de soarele ce apunea, cufundîndu-se înspre capătul văii. S-ar fi zis — o fişă metalică prinsă în deschizătura unui automat.

— Te-ai gîndit la ce-ai să faci, după ce nu vei mai juca rugbi ? mă descusu Maurice, potolit şi privind soarele de parcă s-ar fi uitat la o fiinţă vie. O să continui să lucrezi la uzinele Weaver ? O să deschizi o crîşmă ?

— Nu m-am gîndit. E cam devreme încă.

— Eu m-am gîndit să mă apuc de afaceri. Discul mare şi roşu al soarelui părea să se fi oprit, pentru ca Maurice să-l poată vedea cît mai bine.

— Cînd ?

— De îndată ce voi avea destul capital. Ce-ai zice să te asociezi cu mine ?

Scormonea pămîntul cu vîrful pantofului. Era acolo nişte pulbere de piatră căzută de pe donjonul castelului. Maurice nu putea sta niciodată nemişcat.

— A cui idee e asta ?

— A bătrînului — ştii, a lui tata socru. E gata să intre şi el în combinaţie cu noi. Crede că ar fi bine să încep chiar de pe acum, ca să pot înjgheba ceva temeinic pînă la data cînd îmi va veni vremea să mă retrag.

— La ce fel de afacere te-ai gîndit ?

— Transport de piese şi maşini — conveiere, ori poate să lucrăm pentru o uzină de sortarea cărbunelui, în fine ceva de genul ăsta.

Am rîs, iar el a adăugat :

— Parkes are o groază de experienţă în domeniul ăsta. Zice că nu-i nici pe jumătate atît de greu cît pare. E ceva ce a vrut mereu să facă şi el.

— S-ar putea să aibă dreptate, cu condiţia să ai însă o avere pe baza căreia să porneşti la treabă.

— Nu-ţi trebuie cine ştie ce, Arthur. Sau nu chiar de la începutul începutului. Tot ce ne trebuie, ca să pornim, este o clădire măricică din prefabricate, cîteva camioane şi poate doi sau trei oameni. Mai întîi n-o să fie vorba decît de o muncă de organizare : contractări pentru livrări.

— Dar de *ceva* bani tot va fi nevoie.

— Am şi eu ceva — ai şi tu. O lecuţă are şi Parkes.

Mă privi cu înţeles ; eu însă nu puteam desluşi în ochii aceia negri ce anume urmărea.

— Dar restul de vreo treizeci ori patruzeci de mii, de unde-l luăm ?

— Nu fi fricos, Art. Ai cîte ceva pus deoparte — şi nici eu n-aş zice că stau prea rău. Parkes are economii o grămadă, pun rămăşag. Cît timp jucăm, sîntem mai în măsură să punem pe picioare o afacere ca asta. Nu eşti de părerea mea ? Nu uita că putem trăi din ce am cîştigat la rugbi. Nu am avea să ne îngrijorăm de găsirea unui mijloc de existenţă. Şi asta-i mare lucru, la început. Altminteri — ne aşteaptă crîşmele sau uitarea. Uite cum se ţine Frank de rugbi. Nu îndrăzneşte să înceteze de a juca, s-a obişnuit cu banii pe care-i cîştigă astfel şi-şi dă seama că fără rugbi nu o să se poată descurca.

— Dacă ar fi vorba de un magazin de articole sportive, te-aş fi crezut şi urmat mai degrabă.

— N-ar fi o afacere. Un magazin nu-i treabă bună. Toată regiunea e îmbîcsită de afurisitele astea de magazine. Noi urmărim ceva baban, unde ori dăm lovitura, ori ne ducem naibii.

— Să zicem că sînt de acord. Tot n-ai precizat de unde scoatem banii. Tot ce am putea cumpăra e mașina de scris pentru birou.

— Hai, nu fi nici tu nerod de-a binelea, Art. Mă privi cu prefăcută dezamăgire.

O umbră lungă, a ruinelor vechiului castel, se înconvoie peste dealul pe care ne aflam. În văzduh, jur împrejur, cîteva rîndunele țiuiau și se legănau, iar sub noi, în băltoaca verzuie și întunecată a micului șanț de fortificație, unde se jucau doi copii, pietricelele săreau împroșcînd apa stătută.

— Pun rămășag că te gîndești la Slomer, i-am spus eu.

— El este casa de bani, Art.

Privirea plină de încredere împărtășită crescu și mai mult, și cu picioarele continua să frămînte pulberea.

— Ce-ai împotrivă ? Ne-ar da el un împrumut. Sînt absolut sigur c-are s-o facă. A mai făcut-o pentru tot felul de oameni pînă acum.

— M-am vîndut destul, Maurice. Cinci sute de lire am luat. Asta-i toată cota — partea de care am nevoie. Slomer o să-ți ceară totul. Nu-l știi ? N-ai decît să-l întrebi și tu pe Ed. Philips. Slomer o să pretindă totul.

— O să ceară dobîndă. Asta o să vrea. Vrea o investiție sigură, iar noi — i-o putem garanta. Asta-i partea bună cu Slomer. N-are a face cine

ești cîtă vreme îi faci pe voie. Și voia lui e să realizeze un profit.

— E un bolnav. Nu-i ca oamenii ceilalți. Ar trebui să vezi cum se poartă — ce atitudine are în lume și cum vorbește.

— Noi de banii lui avem nevoie. Nu de fotografia lui... Hai, mă Arthur. Pun rămășag că ai mare influență asupra lui. El e cineva. E singurul la care poți și tu trage sforile. Știu. Și asta ne poate scoate pentru totdeauna din mocirlă.

Nu m-am angajat într-o discuție cu el. Ne-am întors, tot cu brațele petrecute unul după gîtul celuilalt, vorbind despre meciul de sîmbăta trecută și despre cum a jucat Mellor.

Maurice a rămas tăcut mai tot restul serii și Judith m-a întrebat, bănuitoare :

— Ia spune, Tarzane, ce i-ai povestit despre mine ?

4

Johnson îmbătrînise repede în ultimul an. Ori de cîte ori trecea pe sub fereastra mea — asupra căreia se-ntîmpla să-și arunce uneori privirea — îmi dădeam seama cît de iute îl ajunseseră din urmă anii și-i schimbaseră înfățișarea. Părul nu-i mai ieșea ca un smoc prin stînga cozorocului turtitei lui șepci, ci de cîte ori scotea ponositul de acoperămînt de pe cap, îi fluturau doar cîteva fire de păr. Încercase să oprească un timp acest proces căptușindu-și gura cu o garnitură de dinți

falși, care — cînd zîmbea — îl întinereau cu vreo, să zicem, cinci ani.

Venea în continuare la toate meciurile care se disputau pe terenul nostru și își avea în tribună locul rezervat. Cînd i-am vorbit despre ideea lui Maurice mi-a spus :

— Asta-i cel mai chibzuit lucru pe care-l poți face cu banii. Îți aduci aminte de zilele cînd nu aveai nici o lețcaie ? Mergeam sus la Primstone cu omnibuzul și apoi la Highfield cu autobuzul 10. Ei, Arthur — nu-ncape îndoială că am înaintat. Nu-ți pot spune cît de mult mă bucur cînd văd că ai rămas credincios terenului de la Primstone și cînd îmi amintesc cum a fost întîi și întîi începutul. Mai ții minte seara în care te-au angajat ? Și cum m-ai păcălit atunci pe chestia asta ? De cîte ori n-am rîs, ducîndu-mă cu gîndul la seara aceea de altă dată. Pun rămășag că-i mult de cînd n-ai mai fost cu autobuzul la Primstone.

— Ne țineam de multe împreună pe atunci, tăticule.

— Tu și cu doamna Hammond a ta, Arthur, mă, zise el și rîse cu jumătate de gură. Ce mai scorpie — nu-i așa că era o adevărată scorpie ? N-am putut-o suferi niciodată.

— Maurice mi-a propus să mă asociez cu el — în afacerea asta, i-am explicat.

Își frecă protezele celea albe și roz de buzele-i subțiri.

— Așa te vreau, Arthur. Te-ai ținut tare tot drumul la deal, de ce te-ai opri acum?

— Marea problemă e cum să adunăm toți banii.

— Banii ? vorbi el, ca și cum n-ar fi înțeles ce legătură ar avea banii cu toată chestia asta.

— Maurice e de părere să merg să-i cer lui Slomer. Crede că aș putea obține un împrumut de la el.

O bășicuță îi ieși din gură în clipa aceea și se sparse.

— Nu crezi că-i o idee bună ? l-am întrebat.

— E mai bine, zău, să nu-mi pui mie astfel de întrebări. Știi care-i părerea mea despre astfel de oameni.

Stătu pe gînduri cam ce să-mi spună și de ce îl întrebasem.

— Ai face o mare greșeală ducîndu-te la Slomer pentru indiferent ce-ar fi, vorbi el în cele din urmă.

— Îmi pare bine că spui așa, l-am asigurat. La fel i-am vorbit și eu lui Maurice. Toată chestia nu-i decît apă de ploaie.

Cu două săptămîni înainte de începutul sezonului am luat un concediu cu Maurice, Judith și plodul, cu Frank, Elsie și Ken al lor. Ne-am dus cu toții la Scarborough. Frank și ai lui au venit în mașina mea, iar Maurice cu mașina lui. Am gonit pînă acolo în două ore, trecînd prin York și Malton, și am tras la un hotel unde George Wade ne rezervase camere. A sosit și el cu soția lui duminică să vadă cum stăm și să definitivăm în echipă schimbările la care ne gîndisem în timpul antrenamentului.

Mi-a plăcut la Scarborough. Stăteam în șezlonguri pe plaja de la South Bay și ne uitam la prima luare de contact al lui Shirley cu nisipul

și la Kenny cum se scălda lîngă mal. Mirosea a muncă. Dar domina marea. Mirosul mării și mirosul muncii se împrăștiau peste întreaga localitate. Curbele line și cețoase ale cabinelor, mari și binevoitoare și intime, portul mic și îndesat încovrigîndu-se pe după vaporașele de pescuit ce se legănau aliniate șiruri-șiruri, solzii argintii ai peștilor care scînteiau pentru privitorii de pe dig, stîncile negre pline de buruieni marine și nisipul — ce mai miros plăcut și bătrînesc! Mă lăsam pe spate în șezlong și-i dădeam voie să-mi pătrundă prin toți porii și-l adulmecam lacom. Simțeam golful înlăuntrul meu parcă, pătrunzîndu-mă ca stîncile și nisipul. Era vechi de cînd lumea și fusese locuit de oameni dîrzi; se îmblînziseră unii pe alții. Scarborough era o localitate aromată.

— Am uitat să v-o spun pînă acum, zise Frank dintr-o dată și ca dinadins, știți că ne mai vine unul?

Elsie tresări și porni să chicotească.

— Avea de gînd s-o ție secret, spuse. Dar tot timpul stătea pe foc de dorința de a v-o da de veste. Nu credeți că arată nițel cam sfios?

— Mie mi se pare mai curînd lefter, vorbi Maurice.

— Felicitări, interveni George Wade, trăgînd ușor de curelușa cîinelui.

Se plecă, rotindu-se, peste protuberanța din fața a neveste-si, care chicotea și ea, de parcă ar fi știut dinainte.

— De data asta ce vrei să fie, Frank? Alt doctor ori o infirmieră, ca să mai schimbi și tu?

— Ei, mai bine ar fi să fie o fată de data asta, mărturisi Elsie. Am nevoie și eu de cineva care să stea cu mine acasă.

— Sperăm să apucăm și ziua cînd te-om vedea și pe tine însurat, Arthur, mi se adresă Elsie.

— Aia are să fie o zi mare, îi șopti Maurice.

Acoperise piciorul lui Shirley cu nisip și-i imita gungureala.

— Aș fi zis că-i burlacul cel mai pețit din tot orașul, interveni Elsie. Eram în stare să cred că...

— Nu-i vorba că nu-l plac fetele, explică Maurice, uitîndu-se atent la mine. Dar Arthur crede numai în dragoste.

— Păi așa se și cuvinte, aprobă Elsie. Pentru care alt motiv s-ar însura oare?

Apoi roși și încercă să nu se uite la Judith.

— Poftim! îi replică Maurice. Totul s-a lămurit.

— Nu vrei să te însori, Arthur? întrebă Elsie. Nu crezi în însurătoare sau în ceva asemănător?...

Se aplecă și-și duse capul înainte, ca să mă poată vedea tocmai la coada rîndului, unde eram.

— Nu fi și tu neroadă, o luă Frank cu binișorul. Maurice te ia peste picior.

— Nu zău, serios, aș vrea să știu, stărui ea. Doar crezi în căsătorie, Arthur, nu-i așa?

— Da, îi răspunsei, roșind eu în locul ei, spre marea distracție a lui Maurice.

— Ei, vezi, Maurice? zise Elsie. Ce tot încerci tu să spui?

— N-am spus nimic altceva nici eu, îi răspunse el. Am spus atîta doar, că de crezut crede în dragoste.

Elsie tăcu, chibzuind cît de departe mersese cu gluma.

— Te-ai mai gîndit la propunerea mea ? îi vorbi Maurice lui Frank.

— Cum adică ? îl întrebai. Nu cumva i-ai cerut bani şi lui Frank ?

Maurice se strîmbă.

— Cum de-aş face una ca asta? L-am întrebat dacă l-ar ispiti inima să lucreze cu noi, asta-i tot.

Mă uitam la Frank ; o urmărea cu privirea pe Shirley, care mergea în patru labe printre picioarele lui.

— Spre că nu l-ai luat în serios, i-am spus eu. Pentru că nu există nici un mijloc de a strînge banii. Pînă la urmă o să ajungem să deschidem o bombonerie.

— Facem noi rost de bani, vorbi Maurice înţepat. De asta nu trebuie să te îngrijorezi, Frank.

— După părerea mea, vă vorbeşte un vrăjitor, i-am declarat. De unde-i scoate, nu ştiu — şi nu uitaţi că eu urmează să fiu unul din asociaţi.

Frank se aplecă şi o ridică pe Shirley şi şi-o aşeză pe coapsele-i groase.

— Nu că aş avea ceva împotriva ideii în sine, grăi el. Dar să ştii, Maurice, că eu unul cer garanţii serioase.

— Şi eu la fel ! i se adresă Maurice, furios, lui Shirley.

— Ştiu asta, Maurice. Dar tu eşti abia la început. Kenny e acum băiat destul de mare. Pe

noi viaţa ne are în mînă şi nu ne putem îngădui o schimbare decît dacă ştim că e vorba de ceva cît mai sigur. Mi-e silă de nenorocita aia de mină, dar cel puţin acolo ştiu cum stau cu ea. Cu un plan ca al tău — şi eu nu spun ca tu să nu mergi mai departe cu el — s-ar putea ca lucrurile să nu iasă întocmai cum le-ai prevăzut.

— Dar nu vezi, Frank, că ţi se iveşte acum prilejul de a face altceva, de a pune mîna pe o situaţie pe care în fundul unei mine nu vei reuşi să ţi-o creezi niciodată ? Aşa, n-o să trebuiască să mai lucrezi vreodată sub pămînt.

— Da, oftă Frank.

Şi o mîngîie pe Shirley pe picioare. Elsie îl privirea tulburată.

— Aş da aproape tot ce am, ca să scap de mină. Înţelegi cît de tare sînt prins de ideea ta ?

— Te duce cu muia, i-am spus eu. Nu înţeleg de ce îl iei atît de mult în serios.

— Pentru Dumnezeu ! tare aş dori să încetezi de-a mai vorbi aşa ! strigă Maurice la mine.

Cîtva timp nimeni nu mai scoase o vorbă. Privirăm la o pereche care încerca să-şi strecoare barca printre talazuri. Apoi George luă cuvîntul :

— Cred că n-ar fi cuminte să vă apucaţi de ceva în genul ăsta acum. Ar trebui să mai aşteptaţi amîndoi pînă ce veţi fi isprăvit de jucat rugbi — şi pe cît trag eu nădejdea, asta nu va fi decît după mulţi ani.

— Iar dacă-i oferiţi lui Arthur un post de antrenor, atunci cum o să stăm ? întrebă Maurice.

Judith o luă pe Shirley de pe genunchii lui Frank, deoarece începuse să plîngă.

— Hai, fii cuminte, puiule.

— S-ar putea să-i prindă mai bine ca antrenor.

— Spui prăpăstii, George, întocmai ca şi Arthur. Avantajul de a începe acum este că putem trăi din banii de la rugbi.

— Şi asta nu i-a priit niciodată nici unui jucător — să trăiască numai de pe urma cîştigului de la rugbi, enunţă George. Nu-i o treabă bună, pur şi simplu. Imediat după război, v-aş fi spus da. Acum însă — o să vă trebuiască mult, foarte mult noroc.

— Numai de noroc nu mă pot plînge, zise Maurice.

— La rugbi. La altceva, nu ştiu, îl înfruntă George.

— Vezi, Elsie, se întoarse deodată Maurice înspre nevasta lui Frank, femeia pe care şi-o dorea Arthur — ei bine, nu şi-a putut-o ţine.

— Nu ? întrebă ea neluînd în seamă cît de veninos vorbise Maurice. Cine era aia, Arthur ?

Nimeni însă n-a fost în stare să-i răspundă.

După vreo cîteva zile, ideea revenindu-mi în minte, îl întrebai pe Maurice dacă-l sondase pe Weaver în vederea unui împrumut.

— A răspuns imediat la scrisoarea mea, recunoscu el, arătînd că nu poate face faţă unei cereri atît de mari şi că, oricum, a încetat de a mai acorda asistenţă publică generală. Ideea însă nu i s-a părut de loc rea.

— Cît i-ai cerut ?

— A spus că dacă izbutim să înjghebăm treaba, ar trebui să găsim o bucată de pămînt lîngă Primstone — să facem multă reclamă şi aşa mai departe. E de părere că putem face rost de mînă de lucru ieftină, poate chiar voluntară, ca să curăţim pămîntul şi să înălţăm clădirea.

— Cît i-ai cerut ?...

— Nu-l prea înghiţi pe Weaver, aşa-i, Arthur ?

— N-am spus niciodată una ca asta. Ceea ce nu înţeleg este cum de-ţi închipui că ai măcar urma unei şanse de a găsi pe cineva care să te susţină. Nu eşti privit ca un om pe care se poate conta, Maurice. Asta încerca şi Frank să-ţi spună mai deunăzi. Tu ai crezut că-i pot face o impresie mai bună lui Slomer şi de aceea ai făcut apel la mine. Dar nici aşa nu obţii nimic. Slomer n-are nici el orbul găinilor...

— Eşti ca o curcă plouată, Art. Unde-ai ajuns ? Nu mai pot da de tine, de cînd muierea aia de Hammond te-a lăsat mască. Ia zi, cu cine te mai ţii acum ?

— Nu mă lua prea repede, drăguţule.

— Grozav mai eşti, Arthur. Eu — eu îs bun numai de teleguţă. Uite, dau afacerea naibii chiar în momentul ăsta. Să fiu nebun dacă măcar mai pomenesc de ea vreodată.

A fost una din discuţiile reţinute pe care le-am avut în timpul vacanţei. Ne jucam amîndoi cu ideea, şi Maurice era singurul care recunoştea că ne jucăm. Următoarele două zile vădiră deosebirile noastre în mod şi mai lămurit ca oricînd. Ştiam amîndoi cîtă importanţă dădeam proiectului şi eram amîndoi deprimaţi pentru că eu nu luam nici o iniţiativă. Ceva anume mă reţinea — amintirea faptului că mai fusesem călcat pe bătătură. Maurice însă nu vedea nimic altceva la mine decît o muţenie încăpăţînată.

La bătaie a fost cît p-aci să ajungem doar o dată, cînd ne-am dus amîndoi, împreună cu Frank, pe o barcă de canotaj, cu gîndul de a pescui. Maurice începu să înoate de îndată ce ieşirăm la vreo sută de metri în larg şi, dînd tîrcoale bărcii, încercă s-o răstoarne. Cînd am sărit în apă după el, mi s-a prins piciorul de bordură şi Maurice abia se putea ţine la suprafaţă de tare ce rîdea, în vreme ce eu tot dădeam din mîini împroşcînd apa. Cînd însă l-am prins, n-a mai fost de şagă. Şi Frank, văzînd că aveam cu adevărat intenţia de a ne îneca unul pe altul, se apropie cu barca de noi şi ridică vîsla.

— Îţi crăp ţeasta, Art, dacă nu-i dai drumul.

L-am apucat şi mai vîrtos pe Maurice şi, pînă să ajung să înţeleg ce mi se întîmplă, m-am pomenit că mi se prăbuşeşte ceva greu pe umeri şi că-mi amorţesc braţele. M-am dat la o parte şi am plutit pe spate, năucit.

— Acum urcă-te-n barcă, Maurice, şi încetează cu copilăriile, pentru numele lui Dumnezeu! i-a strigat Frank.

Trase sacul cela de muşchi pe bord şi îndreptă barca înspre mine, ridicîndu-mă de subţiori.

— Sînteţi mai răi ca doi plozi neastîmpăraţi, ne spuse vîslind spre mal.

Zăceam amîndoi mai mult morţi decît vii pe fundul bărcii. Frank n-a mai spus nimic, pînă ce barcagiul a prins prova şi ne-a tras pe nisip.

— Vă potriviţi amîndoi ca sacul cu petecul, zise el şi o luă înainte spre locul unde erau femeile.

După o oră, eram cu toţii pe Castle Hill, puşi să aflăm cine poate da mai întîi pe gît o sticlă de bere neagră de o jumătate de litru.

Ne-am întors acasă hotărîţi cu toţii să mergem împreună la Scarborough şi la anul. Mă întorsesem tocmai de la Stokeley, unde-l dusesem pe Frank cu ai săi, cînd am dat de George Wade care mă aştepta în apartament. Îmi spuse că a murit Slomer.

— S-a întîmplat duminică, în timp ce eram cu voi la Scarborough. Am aflat de îndată ce m-am întors şi m-am gîndit să vă dau de ştire. Apoi mi-am spus că ar fi mai bine să aştept pînă vă înapoiaţi. Vreau ca tu şi cu Frank să reprezentaţi echipa la înmormîntare, mîine.

Era a doua oară cînd îl vedeam pe George fără cîinele lui.

Pe undeva, Slomer desfăcuse nişte zăgazuri. Mă pomenii repetînd contracte, ordine, amănunte privind construcţiile, interogînd funcţionarii despre ofertele care nu fuseseră acceptate, despre contractele pe care trebuia să le îndeplinim. George aşteptă să-mi deşert sacul, apoi spuse:

— Desigur, Slomer n-a însemnat nimic pentru noi, personal. Nici vorbă nu-i de aşa ceva, Arthur. O să faceţi doar act de prezenţă, Frank şi cu tine. După ceremonie, n-o să fie cazul să mai staţi. Eh...

Oftă adînc şi se aşeză, scoţîndu-şi pălăria de fetru:

— Cred că-i mîna destinului. Afacerea aia despre care vorbea Maurice. Mîna destinului, fără doar şi poate. Ce zici tu?

— Da, George.

— Cred că asta-i una din cele mai importante zile din viața mea, îmi spuse apoi cu tîlc, și privi la mine ca și cum s-ar fi așteptat să-i răspund.

— De ce ?

— Ei bine — e o poveste veche, Arthur. De pe vremea cînd nici nu poți tu să-ți dai seama ce-a fost Primstone. Dar eu am considerat întotdeauna clubul — terenul — oamenii de pe el, pe cei ce purtau răspunderea administrării lui — ca un fel de societate. Îmi plăcea a crede că am avut și eu un rol în administrația aceasta. Ințelegi ce vreau să spun ? A fost o instituție la a cărei conducere am luat și eu parte. Știu că pare o atitudine cam de izolare. Dar încă de la bun început, de acum mai bine de treizeci de ani, așa am privit lucrurile. Și-n toată această perioadă Primstone a fost dominat de un ins ori de altul. Ba Weaver, ba apoi Slomer, și așa mai departe, ciorovăindu-se și înlocuindu-se unul pe altul. Acum s-au dus amîndoi. Unul — mă rog, se poate să fi fost doar dezamăgit — iar cu celălalt s-a terminat. Ai putea zice că Weaver s-a străduit să fie prea amabil și că oamenii au abuzat, iar că lui Slomer i-a lipsit puterea fizică. Dar asta este. Acum s-au dus amîndoi. Și pentru prima oară clubul va fi condus de un comitet.

Mă privi fix, să vadă dacă am înțeles ceva din ce mi-a spus, apoi își luă pălăria de lîngă el și o învîrti în mînă.

— După cum vorbești, George, încep să cred că așteptai cu nerăbdare clipa asta.

— Nu. Nu cred să poată spune cineva una ca asta. Am încercat tot timpul să fiu imparțial. Firește că dintre amîndoi, l-am preferat pe Weaver. Dar asta nu a fost decît o preferință personală. Nu pot spune că-mi pare foarte rău ori că sînt mîhnit că a murit Slomer. Dar pe de altă parte n-am așteptat niciodată moartea aceasta cu nerăbdare, în felul la care te-ai gîndit. La drept vorbind, a fost mai degrabă ceva la care mă așteptam.

— Desigur însă că n-a fost ceva la care mă așteptam eu.

— Nu știu ce-ai gîndit tu, Arthur. Tu ești unul din oamenii aceia care-și țin de obicei sentimentele în frîu. N-am putut bunăoară ști niciodată dacă ai pus ori nu preț pe planul acela privitor la o afacere.

— N-aveam nici o șansă, George. Nu-i nevoie să te frămînți.

— Lucruri de-alde-astea pot distruge o echipă, mai ales la începutul unui sezon.

— Slomer ar fi lăsat-o pentru nițel mai tîrziu ?

— Ascultă, băiete...

Se uită îndelung la mine, gînditor, neștiind bine ce cred. Dar orice observație ar fi vrut să facă a fost zădărnicită de Maurice care, după ce bătuse la ușă, năvăli vesel în cameră. Mi-am dat seama dintr-o dată cît de tare îl bronzase săptămîna de vacanță.

— Ia te uită.. ia te uită... ia te uită de cine dăm aici. Ei, ceva vești ?

— Cu privire la ce ?

— Aici e buba, îmi spuse.

Nu puteam înțelege de ce era atît de vesel, dacă auzise.

— Dar... mă asculţi, Arthur ?... în orice clipă azi, ori mîine, ori... — cel mai tîrziu poimîine, aştept o micuţă şi drăguţă ştire de la Slomer ca să-mi confirme că...

George făcu ochii mari de tot, deschise apoi o gură cît o şură şi se porni pe un rîs nestăpînit. Se sprijinise de speteaza fotoliului şi tremura ca o piftie. Începusem să zîmbesc şi eu, văzînd mutra buimacă pe care o făcea Maurice.

— O... îmi pare rău că te-am întrerupt... îngînă George printre sughiţuri. N-am vrut să mă port aşa. Numai că ai venit şi tu... colac peste pupăză.

— Unde-i sticla ? vorbi Maurice, uitîndu-se la repezeală jur împrejur. Să nu-mi spui, George, că te-ai apucat de băut !

— Nu... toate-s bune, zău, Maurice dragă, îl asigură George. Dă-i mai departe, băiete. Nu ţine seama de mine.

— Mă rog, voiam să vă spun că...

Totuşi Maurice era descumpănit şi încurcat.

— Vrei să spui că ai luat legătura cu Slomer înainte ca noi să fi plecat de acolo ? i-am venit eu în ajutor.

— Asta voiam să-ţi spun, Arthur. Totul e aranjat — totu-i în regulă. — Părea să te simpatizeze. Cînd am pomenit că eşti şi tu interesat în afacere... astea s-au petrecut la telefon. Pe urmă i-am trimis o scrisoare, după ce i-am expus totul. Nu ţi-am spus nimic, pentru că voiam să-ţi fac o surpriză. Şi-apoi, cînd am venit acasă şi n-am găsit nici o scrisoare, mi-am spus că s-ar fi putut s-o fi lăsat aici...

Se uita de la George la mine cu o uimire mereu crescîndă, socotind că lunga şi gîfîita lui explicaţie trebuie să fi lămurit totul. George, în răstimp se liniştise şi-şi luase un aer de încruntată severitate, îndemnîndu-mă din privire să-i spun lui Maurice cele întîmplate.

— Slomer a murit, Maurice, i-am spus.

George dădu din cap afirmativ.

— Duminică. Pe cînd eram plecaţi.

Avea Maurice două principii — să nu arăţi niciodată ce simţi cu adevărat dacă e vorba de o durere, iar dacă n-ai încotro, atunci să-ţi arăţi simţămîntul învelit într-un surîs. Zîmbi, deci, nestingherit.

— Ei, dacă-i aşa, s-a zis cu ideea noastră, Arthur. Ce crezi ?

— Într-adevăr.

— Sînteţi siguri c-a murit, nu-i vreo farsă sau mai ştiu eu ce ? întrebă el gînditor.

— Înmormîntarea are loc mîine, îi preciză George. Arthur şi Frank vor reprezenta echipa. O să merg şi eu, din partea comitetului.

— Mai frumos nici nu se poate, răspunse Maurice. Singura parte rea e că cei pe care moartea asta îi loveşte cu adevărat n-au să fie de loc prezenţi.

— Ce vrei să spui ?

George încerca să pară sever, după criza lui de rîs.

— Nimic... Şi-a ales momentul potrivit ca să dea ortul popii.

— Dacă vrei să vii, zise George, eu n-am absolut nimic împotrivă.

— De mine în biserică pe-o vreme ca asta nu daţi. Lacrimile mai bine mi le-nec la crîşmă decît să le vărs în biserică.

— O să-ţi treacă, îi spuse George repede. Eu o să plec acum, Arthur — vă las singuri să vă reveniţi din dezamăgirea pe care aţi avut-o. Mă poţi chema la telefon mai tîrziu. Să aranjăm unde să ne întîlnim mîine. Pe Frank îl înştiinţez eu.

Maurice, de colo :

— E-n regulă, doctore. Viu şi eu.

— Nu mai vrei să stai niţel ? Maurice, l-am întrebat.

— Ce face ?...

Aşteaptă ca George să iasă pe uşă şi să coboare cîteva trepte, ca apoi să-mi spună :

— Să stau cu tine, fleţule ? La ce bun ? Ca să-mbătrînim împreună ?

— Am putea sta de vorbă.

— De vorbă. De vorbă ! Numai de asta am stat cu tine, Arthur. Vorbe. De n-ai fi fost tu cu vorbele tale şi cu aşteptările şi cu şovăielile tale, am fi de mult aranjaţi şi rostuiţi şi noi în rîndul oamenilor. Pe cînd aşa... La naiba ! De ce mai stau aici ? De-acum nu te mai cunosc.

Şi dus a fost. I-am auzit glasul lui George, care-i vorbea liniştit pe scări. Am încuiat uşa.

Înmormîntarea a fost o adevărată procesiune. S-ar fi zis că oraşul încremenise la moartea lui Slomer şi nimeni nu părea să ştie precis ce însemna ea ori ce-ar trebui să facă. Rezultatul a fost că toată lumea s-a agitat şi că toate marile firme şi-au trimis delegaţi şi că toate societăţile de taxiuri şi-au trimis maşinile. Carul funebru era o movilă compactă de flori din care păreau să iasă la iveală numai cele patru roţi de dedesubt şi capul şoferului deasupra. Acest spectacol ocazional,

emotiv răscoli mulţimi mari şi totul se petrecu într-o atmosferă de uimire îngrozită.

George, Frank şi cu mine ne-am nimerit într-un taxi cu alţi doi oameni care-l cunoscuseră pe Slomer doar puţin, din afaceri. Unul din ei, impresionat de numărul de persoane care, în vreme ce treceam, se aplecase să se uite la noi pe fereastra maşinii, observă :

— E sfîrşitul unei ere, zău aşa.

George îşi ridică sprîncenele stufoase şi părea pierdut fără cîinele lui.

— Ce vreţi să spuneţi ? întrebă răbdător.

— O dată cu moartea lui Slomer, îi răspunse omul acela, o să vedeţi c-o să le vină mai uşor marilor trusturi să pătrundă în oraşul nostru. Un şef autoritar ca el nu mai găsim. O să ajungem şi noi ca toate celelalte oraşe mari — socialişti, impersonali, anonimi. Singurul lucru care ne va distinge — şi-şi flutură mîna înmănuşată spre mine — va fi calitatea echipei noastre de rugbi.

Întoarse apoi ochii înspre mulţime, în vreme ce mulţimea se încolona pe Market Street îndreptîndu-se către biserica Sfînta Tereza. Era cald.

— Ia uitaţi-vă, zise ; n-au să mai fie înmormîntări în care jumătate din oraş să umple străzile pentru a privi trecerea unui om pe care abia dacă-l cunoşteau...

Şi scutură din nou din degetele lui înmănuşate.

— O să avem o echipă de rugbi.

George îşi pipăi gulerul tare :

— Pentru care să-i mulţumim lui Dumnezeu, zise el.

5

M-am vîrît iar în gaura mea de şarpe şi nu m-am mai gîndit decît la rugbi. Viaţa devenise o simplă formalitate care se cerea îndeplinită, fără a fi privită prea îndeaproape. Mă antrenam din ce în ce mai mult în fiecare seară, săream şi alergam pînă ce ameţeam, boxam de unul singur pînă ce mi se părea că boxez cu un partener real. Nu mi-am aflat astîmpărul pînă ce nu mi-am dat seama că-mi alungasem orice urmă de simţire din corp, care acum nu reacţiona altfel decît cum fusese antrenat. Am constatat că scorul nu mă mai interesa de fel şi că, numai de dragul de a lovi şi de a isca scandal, părăseam deseori sarcina care-mi revenea. Dacă ajungeam să marchez, cu atît mai bine, dar gîndul mi-era numai să nu dau balonul din mînă şi să opresc fiarele, să le fac să simtă că s-au izbit de o stîncă. Mă prefăceam, nu jucam cu adevărat. Nu-i lucru bun a fii singur şi cred că la adevărul acesta nu luam aminte. Îmi spuneam că avusesem mereu dreptate : eram lipsit de orice fel de simţăminte. N-avea nici un rost s-o mai fac pe cel care le-ar avea.

Cînd a venit scrisoarea, am luat-o drept încă una din neroziile acelea pe care mi le trimit şcolăriţele. Am găsit-o pe raftul de la Primstone, unde e pusă mai toată poşta trimisă de admiratori şi suporteri, şi la început m-a frapat singurul cuvînt scris în partea de sus a plicului : duminică. Mi-am spus că eram într-o marţi şi m-am întrebat de ce oare să fi notat cineva ziua pe o astfel de scrisoare. Din cuprins rezulta că doamna Hammond

fusese dusă la spitalul regional. Emma Compton nu ştia dacă mă va interesa să aflu. La spitalul regional erau îndeobşte duse numai cazurile foarte grave.

L-am anunţat pe Dai şi am plecat mai înainte de a fi început antrenamentul. Am străbătut oraşul drept pînă la spitalul aşezat pe creasta dealului care domină peste Highfield.

Am putut s-o văd doar o clipă. Dormea ori era inconştientă. Cîteva vorbe mai apăsate au adus-o pe soră, iar altele, mai numeroase şi mai apăsate, pe doctor. Un scoţian scund, îndesat, cam de vîrsta mea, care m-a poftit în cabinetul lui cînd a auzit cine sînt.

— Arthur Machin — joci în echipa municipală, mi-a spus. Ce legătură ai cu pacienta ?

— I-am fost chiriaş. Ce i s-a întîmplat ?

— Are un cheag de sînge pe creier, îmi spuse el în cele din urmă, după ce îmi povesti că se duce să vadă din cînd în cînd meciurile municipale. Nu putem face mare lucru deocamdată, încheie el.

— Ce efect poate avea asupra ei... Înţelegeţi... E grav ?

— Grav ?... Da, e grav.

Mi se uită drept în ochi, încercînd să desprindă cît de mult mă privea cazul.

— O să moară ?

Mă aşteptam să rîdă de cît eram de naiv. „Nu, desigur că nu“ — mă aşteptam să-mi răspundă, bătîndu-mă pe umăr dojenitor.

— Nu v-aş putea da un răspuns precis.

Răsuflă adînc pe nas, întrebîndu-se probabil dacă n-ar fi mai interesant să vorbim despre rugbi.

— Știu la ce te gîndești, vorbi el. Dar asta-i situația pentru moment. Trebuie să înțelegi că e rău bolnavă.

— Cît de curînd puteți ști ce se va întîmpla ?

— Să-ți explic. Cheagul e în porțiunea cea mai vulnerabilă a creierului. S-ar putea resorbi fără a lăsa nici un fel de urmă. Pe de altă parte, s-ar putea să fie fatal. Îmi pare rău că așa stau lucrurile, dar descrierea asta e mai bună decît formularea unei păreri personale, nu-i așa ? Îi ești rudă ?

— Nu. I-am fost doar chiriaș.

— Va să zică nu există relații de afecțiune ?

— Are vreo importanță ?

— În astfel de cazuri, e bine să știm.

— Îmi puteți așadar spune care vă e părerea, în afara prezentării faptelor ?

— Dacă vrei să știi care-i părerea mea, nu cred să aibă multe șanse de a supraviețui. Ăsta e adevărul...

— Aș putea aranja să aibă o rezervă ?

— Ei... s-ar putea, pentru dumneata.

Mă măsură din creștet pînă-n tălpi, ca și cum trupul meu ar fi fost amestecat în treaba asta.

— O să văd ce pot face. Neoficial, Arthur, cum s-ar zice.

— Spitalul e plin ?

— E mereu. Dar avem o circulație rapidă de paturi, ca să zic așa. Cred că se poate aranja. Sînt și eu destul de nou aici.

Surîse ușor, prietenos, încîntat de faptul că făcuse cunoștință cu mine, și că jucam în cadrul Federației așa cum jucam.

— Aud că sînteți programați să faceți un turneu în Australia în vara asta.

— Am o șansă să merg și eu. Dar mă întreb dacă o s-o fac. Aveți vreo idee ce i-a provocat boala ?

Băgă brusc de seamă că nu-i apreciam cum se cuvine bunăvoința și prietenia. Și-i dădeam dreptate : omul se purta cum nu se poate mai frumos.

— De cînd o cunoști ? mă întrebă el.

— De vreo patru sau cinci ani.

— Și în ultimul timp ?

— N-am mai văzut-o, la drept vorbind, de mai bine de un an.

Asta-i ușura situația.

— Cauza fundamentală, aș putea spune, e un moral deosebit de scăzut. Dacă n-ai mai văzut-o de un an de zile, s-ar putea să nu știi nimic. E din cale afară de slăbită și, ca să fiu sincer, ăsta e motivul pentru care, pe lîngă poziția cheagului, nu cred că o să scape cu viață. Nu are putere și — ceea ce-i și mai important — mă întreb dacă are și voință.

Se lăsă o tăcere lungă și adîncă, în care părea că nu-și dă seama că încetase de a vorbi. Camera era cufundată în liniște deplină. S-ar fi zis că ea avea să dureze de-a pururi și nu mă puteam gîndi la nimic din care să fac un pretext de discuție ; la nici un zgomot pe care să-l isc spre a pune capăt acestei tăceri.

Atunci, doctorul adăugă :

— Asta-i situaţia obişnuită, aici, deşi de obicei avem de-a face cu oameni mai în vîrstă. Înţelegi că vorbesc la rece.

— Nu ştiu dacă aş ţine să vă aud vorbind despre cineva care nu vă e simpatic, i-am spus eu, şi a rîs.

Am început să mă străduiesc din răsputeri să-mi placă omul.

— Dar vreau să aibă cea mai bună îngrijire cu putinţă.

— E-n regulă, Arthur. Am însă toate motivele să cred că vrea să moară.

— Şi cu copiii ei cum rămîne ? Are un băiat şi o fată.

— Le poartă de grijă o rudă, dacă-mi aduc bine aminte. Singura rudă pe care s-ar zice că o are.

— Are vreo şansă cît de mică ?

Făcu o pauză ca să cîntărească tonul vocii mele.

— Să n-o iau prea în negru. Ţi-am vorbit deschis. Există o oarecare speranţă. Cît de des vrei să vii s-o vezi ?

— Aş dori să viu zilnic.

— În fiecare zi, repetă el, şi nu se sili să-şi ascundă uşoara mirare. Şi zici că n-ai nici o legătură cu ea, de afecţiune sau altfel. Ar fi mai bine pentru toţi cei interesaţi, dacă mi-ai spune chiar acum că au existat sau nu astfel de legături.

— Am fost în relaţii — înţelegeţi — foarte intime cu ea...

Oftă şi încercă să pară nemulţumit. Poate că nu-şi dădea seama că era prima persoană străină faţă de care recunoscusem adevărul.

— De ce nu mi-ai spus de la început că eşti direct interesat ? Nu erai obligat să-mi explici împrejurările — mi-ai fi putut doar spune... mă rog, orice. Cum iei lucrurile acum ? Vreau să spun, înţelegi să ai grijă de ea pentru că ţi-am spus că s-ar putea să moară ? Te simţi vinovat, simţi că eşti dator cu ceva ?

— S-ar putea formula şi aşa.

— Nu vreau să fiu sentimental, Machin, aşa încît să vorbim pe şleau. Simţi că-i eşti dator cu ceva acum că se află în situaţia asta, cu ceva ce nu i-ai dat niciodată pînă acum — ori e vorba de ceva mai adînc ?

— Nu ştiu. S-ar putea s-aveţi dreptate. Oricum — simt că *ceva tot îi datorez.*

Voia să-şi continue atacul, dar dintr-o dată se îmblînzi şi se răzgîndi.

— De cînd nu mai trăieşti cu ea ?

— De mai bine de un an.

— A fost o ruptură definitivă care nu s-a mai dres ?

— Eu am încercat să... N-am mai putut ajunge să-i vorbesc. Nu ştiu cu ce i-am greşit. N-a mai vrut, pur şi simplu. Îi era teamă.

— Va să zică a existat un sentiment sincer între voi ? Înţelegi ce vreau să zic : o afecţiune, ceva ce-ar fi putut dura ?

— Îmi vine să cred că am stricat tot... n-aş vrea să pară c-a fost *numai* un fleac.

— Dar ceva totuşi a fost...

— Din partea mea a fost. Totul însă numai din partea mea !... N-am putut-o face să înţeleagă.

— N-a mai vrut să te vadă ?

— Nu. N-a vrut să aibă de-a face cu mine.

— Probabil că ai fost extrem de dur, îmi spuse el.

— N-am fost dur !... Ba da, am fost. Nu, nu știu. N-am știut cum s-o iau. M-am purtat ca o gorilă cu ea. Nu mi-am dat niciodată seama că nu era atît de tare pe cît încercam eu să mi-o închipui. Probabil că am zdruncinat-o din punct de vedere emoțional mai mult decît am crezut.

Se ridică și începu să umble prin cameră, potrivind tijele flexibile ale celor trei lămpi de citit.

— Ei, în cazul ăsta, ce vrei să fac ? mă întrebă.

— Aș dori să faceți rost de o rezervă, după cum ați spus, dacă nu înseamnă să mutați prea multă lume de colo-colo. Și o să viu s-o văd în fiecare zi.

— O să-ți fac un bilet de voie. O să fii probabil singurul ei vizitator, în afară de ruda aceea.

— Cînd o scoateți din salon ? l-am întrebat pe cînd se apuca să scrie.

— Diseară, dacă pot aranja. O să-ți arăt, cînd ieșim, rezerva la care mă gîndesc. Dacă se întîmplă ceva, te chem la telefon.

De pe creasta care da spre Highfield am putut privi luminile care scînteiau în ușoara ceață albăstruie — conturul patrat al perspectivei din jurul spitalului, arcuită și înfășurată de coloanele fundului larg al văii, Fairfax Street, acoperișurile cutate ale uzinei Weaver, luciul rîului între depozitele ghemuite. M-am dus cu mașina pînă unde încep landele. Nu se auzea nici cel mai mic foșnet printre marile falduri sterpe ale pîrloagei. Lîngă sol, pîcla de toamnă se îngroșa într-un purpuriu negricios. Mă simțeam înviorat — o înviorare înăbușită de oarecare amărăciune și mustrare de sine, ca și cum, în sfîrșit, aș fi apucat ceva care

pînă atunci îmi scăpase totdeauna din mînă și pe care acum nu mai eram atît de stîngaci ca să-l țin strîns. Acum acel ceva era adevărat, și mă ținea. Nu mai eram singur.

Mă duceam la spital în fiecare seară.

Doamna Hammond era în stare de comă. Părea să fie numai o problemă de zile — moartea ei.

Cînd m-am prezentat la antrenament marți seara, George mă aștepta la intrarea jucătorilor.

— Ai o înștiințare, Arthur — de la spitalul regional. Ești rugat să treci pe acolo.

Cîinele lui răsufla cu limba scoasă, iar George ținea ușa deschisă a mașinei, cu grijă părintească.

Toate mi se împotriviră în oraș. Mașina a rămas fără benzină și a trebuit să alerg după o canistră, stopul m-a ținut pe loc de cîte ori a putut, transmisia s-a defectat, ambreiajul a patinat — toate, ca și cum ar fi fost din vina mea. Am abandonat mașina — n-am mai putut-o conduce și am urcat alergînd dealul.

Medicul — un alt medic — și două surori tocmai ieșeau din cameră. O cameră pe care o cunoșteam tot atît de bine ca și propriul meu apartament, ca locuința din Fairfax Street, ca uzina Weaver. Doctorul s-a întors cu mine în cameră, spunîndu-mi :

— Cred că se duce. Cît timp poți sta ?

A lăsat o soră de gardă.

M-am așezat lîngă pat și i-am ținut între palme mînuța care ieșea dintre cearșafuri. Era de necrezut că făcuse cîndva cu mîna asta bombe. Nu era mai mare decît mîna unui copil. Ochii ei mari stăteau închiși. Pielea îi era întinsă pe obraji, se li-

pea de golurile lor, lucea gălbui peste oase. Mîna îi era rece și prea liniștită, degetele se agățau de ale mele cu o spaimă inconștientă, neînsuflețită. O mînă chinuită, pătată. Își rosese unghiile și și le rupsese, și aveau pielițe subțiri, murdare. Nu-mi aduceam aminte să-și fi ros vreodată unghiile : am stat și m-am gîndit bine. O vînă i se zbătea și pulsa ca o sîrmă la încheietură și lupta se ducea mai departe la gît — ca niște coarde care mai dădeau trupului fiorii unei aparențe de viață. Buzele îi erau ușor desfăcute, un dinte strălucea în crăpătura lor îngustă. Nările stăteau larg despicate, să aspire aerul.

Am stat așa ore întregi și nu s-a întîmplat nimic. Medicul intra cînd și cînd în cameră. O altă soră o înlocui pe cea dintîi.

Nu se întîmpla nimic. Țineam mîna aceea între palme și o mîngîiam. Niciodată nu fusese atît de mult a mea, însă ea n-avea s-o știe. Îi transmiteam forța mea în toate părțile trupului ei. Mi-o furișam prin degetele ei. Îi spuneam să nu se dea bătută. Pielea îi era pătată de o sudoare grasă.

I-am spus că nu se poate să moară. I-am spus că nu se poate să moară, ca să mă creadă. I-am spus că trebuie să rămînă și să respire. I-am spus să nu se lase.

Dimineața medicul m-a avertizat că trebuie să plec. Am observat cum se uita la mine, ca și cum ar fi văzut ceva ce nu se cădea să vadă. Dar ceva ce văzuse prea des.

Afară era frig.

Am luat-o pe deal în jos pînă la mașină. Mi-a trebuit oarecare timp, ca s-o pornesc. Am întins-o direct la uzină și-am așteptat la poartă pînă la

șapte și jumătate ca să se deschidă. Pentru prima oară vedeam uzina așa, pentru prima oară venisem atît de devreme la lucru, încît eu eram singurul om din atelier. Tot restul atelierului era gol și mort, bucățile de metal zăceau trîntite printre mașini ca niște cadavre după o bătălie.

Atelierul se trezi la viață o dată cu vibrația înceată a motorului central, urmată de urletul și bubuitul iscat de mașinile care porneau, de curelele care lunecau pe deasupra motorului și de podeaua care se cutremura. Încăperea se umplu de bărbați, de vocile, de picioarele și de salopetele lor albastre. O dîră de scîntei țîșni arcuindu-se, cînd metalul scrîșni sub freză : șuieratul metalului fierbinte în apă. Macaraua de deasupra noastră urui, zăngăni, gemu și porni încet să se miște, tunînd înfundat , prin atelier. Colțul din fund se aprinse deodată cu o lumină albastră, clănțănind și scînteind, în vreme ce sudorii își plimbau flăcările pe deasupra oțelului.

S-ar fi zis că nu lipsisem din rezervă decît un minut. Era tot acolo, mică, înfășurată în cearșafuri, cu nările însetate de aer. Părea ceva a cărei singură treabă era să moară.

— Trebuie să aibă o inimă de fier, zise medicul. Tot mai pompează, douăzeci și patru de ore după ce ar fi trebuit să se oprească.

— Înseamnă că tot mai are o șansă ?

Medicul strînse din buze și se încruntă.

— O să vezi sfîrșitul diseară, dacă mai stai. Cumnata ei cu soțul nu vin.

— Dar ea nu arată...

N-am putut găsi nici un cuvînt pe care să-l rostesc.

Medicul schiţă un fel de strîmbătură din ochi, binevoitor şi resemnat.

Am adormit pe scaun. Somnul acela n-a fost decît o luptă pentru a mă trezi. O insectă mare îşi făcu apariţia pe tavan, cu picioarele-i subţiri ieşind răscrăcărate din trupu-i lung şi dolofan. Deşi era o insectă mică, îi zăream fiece cută fiece măruntă ondulaţie a pielii. Ochii nu i se mişcau, lipsiţi de expresie, dar se bulbucau aidoma unor mingi tari, aspre şi sigure de ele însele. Cînd picioarele-i se urniră, trupul se bolti, carnea se încreţi — şi trecu iute de-a curmezişul tavanului pînă la peretele de deasupra patului. Am urmărit-o îndelung, în vreme ce stătea agăţată de tencuiala netedă şi nu vădea cea mai mică tresărire. Apoi am luat deodată aminte cît de aproape era de ea ; era chiar deasupra capului ei. M-au apucat furiile, pentru că nu observasem pînă atunci, şi m-am năpustit la perete să zdrobesc arătarea aia.

Dar pe cînd îmi descărcam energia în această mişcare, se lăsă repede pe perete în jos şi dispăru înapoia patului.

Am stat şi am aşteptat. Am urmărit-o să văd dacă ajunsese în pat. Am început să caut, cu gesturi din ce în ce mai încete, pînă ce abia dacă mă mai puteam mişca şi cînd, în sfîrşit, am zărit-o, crescuse parcă de două ori pe cît fusese şi stătea sub pat, holbîndu-se la mine. Nu m-am putut mişca.

Mi-am dezlipit ochii, crezînd că o auzisem şoptind pe doamna Hammond. Stătea nemişcată, ca şi moartă, atîta doar că respira. Persistenţa ei îmi

topea puterile. Creştea acolo, mi se părea, ca o ciupercă, dinlăuntrul morţii. Persistenţa ciupercilor.

Cînd m-am trezit din nou, un firicel subţire de sînge i se prelingea din nas. Îi atinsese tocmai curbura buzei.

Am sunat şi m-am dat deoparte să privesc dîra care se lungea şi-şi căuta drum pe după colţul gurii, strecurîndu-se înspre bărbie. Apoi firicelul se făcu mai gros, mai întunecat. Am deschis uşa, am ieşit pe coridor şi am început să strig. Sora venea în trap. Îşi duse degetul la gură, în vreme ce alerga. Aruncă o privire şi pieri. A venit medicul şi am fost lăsat în întuneric, în sala de aşteptare. M-am întins pe o bancă de lemn şi mi-am aţintit privirea spre uşă. M-am ridicat, iar m-am lungit, apoi am ieşit în aerul rece al nopţii şi m-am uitat la toate luminile de dedesubtul meu care nu mai însemnau nimic. M-am repezit înapoi crezînd că auzisem pe cineva strigînd. Sala era pustie. Mirosul năduşelii mele mă izbi o dată cu mirosul de eter.

Am luat-o de cîteva ori pe coridor în jos către saloane, în speranţa de a obţine ceva informaţii, dar de fiecare dată am fost întors din drum de către surori, pline de blîndeţe. Am pornit de la peretele cel mai din apropierea uşii şi am citit toate avizele pe care le-am putut găsi atîrnate pe perete. Am parcurs toată sala, citind buletine, rapoarte, sfaturi, regulamente sanitare, naţionale, regulamente pentru pacienţi externi, fumatul interzis, scuipatul interzis, aşteptaţi de partea aceasta a barei, nas, gît şi urechi. Sala era tot pustie. M-am aşezat într-un scaun rulant şi m-am

pus în mişcare încoace şi încolo. Pe undeva, înapoia mea, sosi şi plecă o ambulanţă.

În zori veni o soră care mă întrebă ce doresc. Plecă şi se întoarse, aducîndu-mi la cunoştinţă că starea pacientei nu se schimbase. Am încercat să dau de medicul scoţian, dar nu era de serviciu.

— Puteţi aştepta aici, dacă doriţi, mi-a spus sora. Tare mă tem însă că nu veţi fi de nici un ajutor. Ar fi mult mai bine dacă v-aţi întoarce mai tîrziu.

S-ar fi zis că mă cunoştea. Înapoia fermităţii sorei mi se părea că recunosc o fîşneaţă de la „Mecca". Mă întrebai dacă îşi spunea că m-am schimbat.

M-am suit în maşină şi m-am dus acasă, la apartamentul pe care îl ocupam ; am pus deşteptătorul să mă sune la şapte şi jumătate. Am dormit două ore şi am plecat apoi la lucru.

Seara am aflat că tatăl doamnei Hammond mai trăia încă şi că stătea într-un cămin pentru bătrîni, din spatele gării. Am ajuns acolo în ziua următoare, tocmai în momentul cînd era transportat într-un azil. Nu a înţeles ce-i spuneam şi era convins că sînt cineva cu numele de Stan. M-am întrebat ce s-ar fi întîmplat cu noi toţi dacă fiică-sa ar fi rămas cu el, dacă nu ar fi muncit într-o uzină în timpul războiului, dacă nu s-ar fi dus la Moyston. Desigur că bătrînul uitase cu desăvîrşire de ea ; stătea plecat deasupra sobei şi tot mormăia, în aşteptarea maşinii care trebuia să-l transporte.

Mi s-a dat voie s-o văd marţi dimineaţa, devreme. Un bandaj îi acoperea jumătate din obraz, ceea ce, cu toate că nimeni n-a fost de aceeaşi

părere, mi s-a părut a fi un semn bun. Am ţinut-o de mînă, presupunînd că ar putea fi acum în stare să simtă, dar sora se arătă îngrijorată cînd intră şi îi văzu braţul descoperit.

— Va să zică, ţi se pare că e vreo şansă de însănătoşire ? am întrebat-o.

— N-aş putea să vă spun, domnule Machin. Dar sperăm cu toţii că da, nu-i aşa ?

Am dormit pe fotoliul de lîngă pat pînă dimineaţa.

Camera cea nouă era mai mare decît prima — vădea deosebirea dintre spitalul municipal şi cel regional. Şi acum putea să se uite la florile ce i se aduceau. Mai înainte lîncezeau şi şi se veştejeau neprivite. Acum le vedea prospeţimea, de îndată ce erau aduse în cameră. Iar cînd dădeau semn de ofilire, ele erau scoase afară. Se uita la flori mai mult decît la orice altceva — la flori şi la creştetul unui copac, înnegrit de iarnă, care foşnea în fereastra ei.

Uneori se întîmpla să zîmbească, de parcă s-ar fi înduplecat să uite trecutul şi-şi aţintea tihnit privirea asupră-mi. Faţa ei era mică şi lină şi zăcea pe cearşaful alb, aidoma unui copil care se gîndeşte la bucuriile care-l aşteaptă în cursul zilei.

Se întorsese la tinereţea de pe fotografia pe care mi-o arătase — îşi ţinea capul pe spate ca să-l bată soarele, faţa întoarsă înspre o fată care rîdea. Pentru prima oară vedeam cum fusese cu adevărat — fără Eric, fără mine. A fost cîndva fata şi rîsul — iar între atunci şi acum nu mai era decît golul — şi totul dat uitării.

Cînd intram pe ușă, se întorcea și mă privea tăcută. Nu rostea niciodată vreo vorbă. Stăteam lîngă ea, nemișcat — uneori schimbam cîte o privire. Fiecare minut trecea ca o secundă în liniștea care se lăsa, în vreme ce noi ne străduiam să ne recunoaștem unul pe altul.

Într-o zi își scoase mîna de sub plapomă, prudent ca și cum ar fi vrut să vadă ce voi face. Am luat-o într-ale mele. Părea o confirmare a ceea ce știam acum, ca și cum ar fi topit două piese într-una.

De Crăciun i-am adus pentru prima oară pe Lynda și pe Ian ca s-o vadă. Ochii i s-au deschis larg, de plăcere și de uimire. Nu i-a recunoscut, dar le-a simțit fericirea. În vreme ce copiii se agățau de ea, urcați pe pat, ochii ei cercetau camera cu o mirare nouă și încercau să le identifice manifestările de căldură și de drag. Doctorul MacMahon și sora-șefă urmăreau lupta zîmbind și încercînd să-i potolească.

— Uite ! zicea fetița. Eu sînt Lynda.

— Și eu sînt Ian, îi aducea solemn aminte băiețelul.

Se prindea de ei cu ochii închiși.

După o săptămînă a murit.

6.

În vreme ce conduceam mașina în fluxul de circulație de peste Podul Nou, mi s-a arătat perspectiva uzinei Weaver peste capota mașinii din față — vaporii locomotivei din curtea depozitului, mormanele metalice, acoperișul cutat cu

geamurile-i pline de funingine. Îmi umbla prin minte o melodie care, poate, reflecta senzația de siguranță produsă de locul meu de muncă în acest ceas de vîrf al nervozității din timpul zilei. Mi-a trecut prin față apa industrială cafenie, în vreme ce spumega în arcuri mari pe deasupra deversorului și se învolbura în spirale lente dincolo de taluzul de piatră și de zidul uzinei. Deasupra deversorului, pe un iaz aparent liniștit, șlepurile se legănau inactive, asemenea unor degete ciuntite, legate laolaltă prin frînghii sub micile macarale și grămezile de cărbune negru lucios. Toate acestea le știam, chiar dacă nu m-aș fi ostenit să le privesc — dar mirosul umed și rece al rîului poluat tot pătrundea în mașină. Cît de departe erau însă toate...

Omul pe care mă oferisem să-l duc pînă în oraș mă privi pieziș, zîmbind.

— Cum o să fie azi, Arthur ?

— Ușor... o să-i scuturăm nițel.

— Vremea-i taman bună.

Ne ridicarăm amîndoi ochii spre plafonul jos de nori negri care stăteau în drumul soarelui matinal, ba vizibil, ba ascuns de vechile case din cărămidă de pe West Street. Altădată prospere, casele bătrînilor industriași erau acum niște cioturi întunecate ce adăposteau rebuturile unei mici tipografii, cîteva locuințe, birourile unei uzine și ale vreunei comisii pentru forțele de muncă, precum și cîteva mari prăvălii de forme neregulate... Răspunsul pe care-l dădeau privirii mele, în vreme ce le priveam cum îmi zboară prin fața ochilor, era apăsător și gol.

— V-au cam scuturat sîmbăta trecută, îmi spune omul, cu familiaritatea spectatorului care-și plătește biletul.

— O să mai vedem noi, i-am spus eu, trăgînd mașina lîngă bordura trotuarului, ca să poată sări din ea.

Folosi o clipă de oprire generală a circulației și deschise portiera.

— Vedeți să le veniți de hac astăzi... Voi fi de față — adăugă, ca și cum numai de îndemnul lui aveam nevoie.

Trînti portiera și mă salută cu mîna.

Am parcat în dreptul localului „Baloții de lînă". O siluetă scundă, încotoșmată într-un palton cît toate zilele, ieșea tocmai prin ușa de intrare a hotelului ; veni spre mine și mă bătu cu pumnul pe umăr.

— Cum te mai lauzi ? mă întrebă Maurice. Toate bune, băiete ?

Își dezveli dinții mici, obraznici.

Cînd intrarăm în braserie, fața-i întunecată se lumină. Ne-am apropiat de un mic grup care stătea la bar ; nici unul din ei, cu excepția lui George Wade, nu bea.

— Noroc, Arthur, îmi spuse George. Tocmai vorbeam de noul tău plod, Maurice ?

— Zău așa ? grăi Maurice.

— Cum se simte Judith ?

— Sînt amîndoi în formă. Al naibii puști — a cîntărit trei kilograme șapte sute cincizeci — cît un buștean zdravăn.

— Bravo ție, zise George. Te facem iar tată.

Bolborosi o glumă în fundul beregatei și ochii-i mici se lărgiră pieziș sub sprîncenele stufoase.

— Nu uita că tot la Primstone o să trebuiască să arate și el ce poate, spuse George. Deși nu s-a mai pomenit ca un tată și un fiu să arate ce pot în aceeași echipă.

Ceilalți găsiră de cuviință să rîdă nițel — Frank, Maurice, tînărul Arnie și doi fundași nervoși. Ne fîțîiam încoace și-ncolo fără astîmpăr.

Frank aplecîndu-se ușor, privea la George cu ochi prietenoși, nepăsători, prăfuiți de cărbune. Purta un fular alb, strîns legat în jurul gîtului, fața îi era roșie și se vedea bine că lucrase toată noaptea. Maurice, părînd mai bătrîn și mai caraghios decît ar fi trebuit să arate un bărbat căsătorit de cîțiva ani, mi se sprijinise de umăr cu aceeași prefăcută atenție. Gura tînărului Arnie se căscase într-o înțepenită strîmbătură de amuzament.

George, rezemat de tejghea, dîndu-și seama că îndrugă verzi și uscate, îi dădea totuși drumul mai departe, plimbîndu-și degetele pe uriașa măciulie a bastonului. La picioarele lui se ghemuia Toby al II-lea, asemenea unei mici foce cu ochii deformați de slugărnicie, ațintiți asupra pantofilor lustruiți ai lui George, răscrăcănați pe covorul uzat.

Strînși în jurul meselor, ceilalți din braserie își domoleau conversațiile, ca nu cumva să piardă vreo vorbă de-a lui George. Toate observațiile lui erau trecute din gură în gură, pînă în fundul sălii, unde ardea anemic un foc de cărbuni. Suporterii, deși însemna pentru ei să iasă de la căldurică, erau gata să plece în clipa în care George ori careva din noi ar fi dat semnalul de

pornire — erau înfofoliţi în paltoane şi fulare şi mai că-i puteam auzi cum năduşesc.

În cele din urmă, George catadicsi să se uite la ceasul pe care-l purta sub reverul mînecii — o inovaţie recentă — şi-l compara cu pendulul de deasupra barului care arăta întotdeauna zece şi zece. Îşi ceru scuze şi merse la toaletă. Cîinele se luă după el, capătul cureluşei dispărînd în buzunarul impermeabilului lui George. De îndată ce se îndepărtă, ca un manechin printre rîndurile unei asistenţe numai ochi, Maurice zîmbi cu puteri proaspete.

— Unde mergi diseară, Art ? mă întrebă.

I-am spus că nu ştiu şi şi-a trecut mîna prin părul scurt şi negru.

— Avem o serată. De ce nu vii cu noi să sărbătorim ?

— Să sărbătorim, ce ?

Îşi descheie pardesiul şi-şi îndreptă costumul de duminică.

— Le mai netezim şi noi, băiete, zise. Am cincisprezece lire la mine — aşa încît, ce să mai stăm pe gînduri ?

— E cam riscant, Morry, vorbi după cîteva clipe şi foarte serios tînărul Arnie. Să nu afle domnul.

Şi-şi îndreptă degetul gros înspre *Bărbaţi*. Am rîs subţire de seriozitatea lui.

— Nu ştiu de ce mai lucrez în fundul meu de mină, interveni Frank.

George îşi refăcu apariţia, încheindu-se distrat la pantaloni şi golind dintr-o dată comentariul lui Frank de orice tîlc. Îşi schimbase şapca tur-

tită pe care o purtase de dimineaţă cu pălăria de fetru pe care o purta după-amiază.

— Mă întreb dacă l-a pus şi pe cîine să se... începu tînărul Arnie, cînd George rosti :

— E momentul s-o luăm din loc, băieţi, şi cei mai mulţi dintre cei prezenţi în braserie se ridicară în picioare.

El îşi cercetă încă o dată ceasul cel nou :

— Două fără cinci.

Ne-am suit într-un autobuz care mergea în direcţia Primstone. Maşina mea ajunsese prea rablagită, ca să urce lesne dealul şi nu prea-mi băteam capul cu ea. Mă pomenisem că folosesc din ce în ce mai des autobuzul.

N-am vorbit în timpul urcuşului. Mulţimea începuse să se înghesuie pe amîndouă trotuarele, tîrşîindu-şi paşii pe deal în sus, sub burniţa subţire a după-amiezii, iar primele blocări de circulaţie se şi produceau.

Greoaiele clădiri cenuşii, din piatră atît de diferită de cărămida din fundul văii, se înşirau monoton de o parte şi de alta ; trecurăm prin dreptul micii faţade din lemn lăcuit a prăvăliei de pompe funebre, care întotdeauna mă făcea să fiu sigur că aveam să fiu omorît dacă o priveam în drum spre un meci. Un mustăcios bondoc şi bine legat se uita din spatele anunţului din vitrină la rîndurile care se îngroşau. Începui zdravăn să casc.

Maurice dădea autografe la intrarea jucătorilor cînd îl ajunserăm din urmă şi am trecut unul cîte unul de-a lungul coridorului de sub tribuna principală. Garderoba oaspeţilor era încă goală,

dar s-ar fi zis că toată lumea sosise în vestiarul de uz intern.

Băieții, încă în pardesie, se răspîndiseră care încotro, bătînd pasul pe loc, vorbind repede și scurt, tot făcîndu-și drum între bancă și closet. Dai și maseurul controlau echipamentul, în mijlocul încăperii. Un îngrijitor de teren, cocoșat și indiferent la tot ce se petrecea în juru-i, se vîrîse în bazinul de beton, frecîndu-l de zor cu o perie tare, învăluit într-un nor de abur.

Am găsit un loc pe bancă, uitîndu-mă neatent la Frank, prins în discuție cu Dai. Maurice începuse să-și desfacă șireturile pantofilor — în afară de Frank, era singurul dintre noi care știa cu siguranță că va juca.

Cînd însă îmi îndreptai din nou privirea spre tînărul Arnie, își scotea și el vestonul, apoi cămașa. George trebuia să-i fi spus, discret, pe cînd urcam dealul, că avea să joace. Lui George începeau să-i placă toți cei care-i dădeau importanță. Băiatul își vîrî mîna într-o cutie de tinichea de pe podea și scoase un cocoloș gros de vaselină. Începu să se frece cu unsoarea aceea din răsputeri pe umeri, apoi în jurul urechilor, și așa diforme și inflamate. Trăncănea, nu glumă, Arnie ăsta — trăncănea tot timpul cît își dădea cu unsoare, în vreme ce mușchii lui anormal dezvoltați tresăreau cu o stăpînită încredere. M-am ridicat.

Maurice era gol. Sărea în sus și în jos, cuprins de obișnuita lui agitație dinaintea meciurilor, printre jucătorii ceilalți, îmbrăcați, nerăbdători. Corpul lui, din belșug presărat cu cicatrice adînci, îmi aducea o oarecare mîngîiere. L-am privit ca și cum nu l-aș mai fi observat niciodată pînă

atunci. Mușchii îi erau duri și încordați, cu mici și fioroase intensități fizice. Coapsele încovoiate și extraordinar de îngroșate i se îndesau către nodul strîns al genunchilor, niște genunchi roșii, plini de vînătăi și gata de a ajunge să fie bandajați de maseuri.

Trei indivizi intrară dinspre întunecatul coridor care dădea în afară. Bine apărați împotriva frigului, clipeau din ochi în lumina gălbuie a becului ; doi dintr-înșii se uitară cu bunăvoință la jucători. Hotărîseră în clipele precedente cine urma să alerge prin ploaie, glod și frig. Bucata de hîrtie pe care o ținea George în mînă atrase atenția tuturora.

Cînd numele meu fu citit după al tînărului Arnie, băiatul își îndreptă privirea spre mine, vădind cît se poate de clar sfidarea și ambiția. Am întors capul. De ce m-aș fi lăsat iritat ? Mai așteaptă cîțiva ani și ai să vezi tu atunci cum ai să privești lucrurile. După citirea listei, larma și chiotele umplură sala, în vreme ce rezervele se trăgeau către ungherele de întuneric și se străduiau să găsească mijloacele mai potrivite de a-și ascunde dezamăgirea, ajutîndu-le celor desemnați. Îmi lepădam tocmai pardesiul, cînd George strigă :

— Treizeci și cinci de minute, băieți. Nu vă grăbiți. Echipa cealaltă abia a sosit.

Privi jur-împrejur, ca și cum n-ar fi fost de loc ciudat cît de des pomenea de timp de la o vreme încoace.

— O să vă aduc numele lor de îndată ce mi se comunică lista.

Trimise pe unul din membrii comitetului să facă treaba asta, după care pălăria-i de fetru începu

să salte printre mulțimea de capete agitate, croindu-și drum înspre masa maseurului. Cercetă petele albăstrui și purpurii de pe spinarea lui Maurice.

— Arată a tapet, Maurice, îi spuse și se aplecă să-i șoptească în mod confidențial ceva la ureche.

Și ăsta era un obicei de-al său, care mă plictisea.

M-am așezat pe bancă, mi-am scos pantofii și mi-am vîrît șosetele într-înșii. M-am căznit să mă gîndesc la ceva, ca să nu-mi las mintea să rătăcească slobodă, dar ca de obicei nu-mi veni nimic altceva în cap decît vaga idee că trebuie să-mi repar cîndva mașina. Mi-am frecat cu grăsime glezna pe care mi-o rănisem pe cînd eram școlar. Am înfășurat-o, socotind că e mai bine să nu vadă și Dai cît de tare mi se umflase de vreo săptămînă ori două încoace ; am tras apoi ciorapii trei sferturi în dungi albastre și roșii și i-am prins cu elastic. M-am sprijinit cu spatele de perete, încercînd să mă destind înainte de a începe să mă dezbrac. Apa îmi trecea prin cămașă, răcoroasă. Tînărul Arnie era aproape gata ; sărea într-un colț, boxa de unul singur. Nu mai avea decît să-și tragă tricoul pe el. Mi-am pironit fascinat privirea asupra cărnii grămădite pe umerii grei ai puștiului, asupra mușchilor supli care-i șerpuiau de-a curmezișul spinării. Păreau de o flexibilitate mai mare ca a oricărui altul, fluide, nesovăitoare. Fusesem oare cîndva și eu la fel ? Mi-am dat seama că e mai cuminte să nu mă uit la Arnie prea mult. În colțul opus, cei doi fundași care fuseseră cu noi la braserie erau pe cale de a fi bandajați de către Dai și de unul din jucătorii

de rezervă. Cu picioarele desfăcute, cu pieptul scos în afară ca un porumbel împăiat, cel mai înalt stătea gol pușcă, în vreme ce Dai îi înfășura cîteva straturi de crep și de bandă adezivă în jurul corpului, acoperindu-i coastele și spinarea. Lîngă masă, Frank, cu burta atîrnîndu-i peste chiloți, își freca umerii și gîtul cu vaselină, și vorbea ceva cu Maurice. George se dusese să-l dăscălească pe tînărul Arnie, care asculta cu un aer serios, diplomatic, sfaturile pe care le primea. Toby al II-lea, urmărit de o curelușă, stătea pitit sub bancă. Cocoșatul care freca bazinul începu să cînte un imn.

M-am dezbrăcat, mi-am prins chiloții, m-am apropiat de Frank, lîngă masă.

— Cum stai ? mă întrebă într-o doară, după cum îi era obiceiul ; își freca voluminoasa-i burtă cu foarte multă tragere de inimă. Trebuie să fiu atent. Și nea George la fel. S-a tot zgîit la mine, măsurîndu-mă de sus pînă jos din clipa în care mi-am scos haina.

Ochii lui prăfuiți de cărbune clipeau obosiți.

— Dă-mi pe spate, țîcă.

Se răsuci și-am început să-i întind unsoare pe spate ; avea pielea galbenă, pătată de o puzderie de cicatrice albastre. Era o treabă care, am știut-o de cînd am jucat întîia oară, trebuia făcută musai la fiecare meci.

Obișnuitele mirosuri umpleau încăperea cu tavanul jos — praf uscat și nădușeală, fenol, o duhoare de piele tăbăcită și de cremă de ghete. Deasupra noastră huruia neîncetat forfoteala publicului. Mi-am tras tricoul cu nr. 12 și, cînd am scos capul prin deschizătură, l-am zărit pe tînărul

Arnie stînd de vorbă cu Frank. Erau aproape douăzeci de ani diferență între ei. Frank începuse să joace la Primstone în anul în care Arnie venise pe lume. Știam prea bine ce-l frămînta pe Frank — frica de a-și pierde locul în echipă, popularitatea, banii, poate și prieteniile, și de a se cufunda în aceeași obscuritate ca și colegii săi mineri, de a deveni un oarecare „fost". Această abruptă împuținare a vieții, tocmai în punctul în care, potrivit tuturor regulilor, ar fi trebuit să sporească, isca în el o frică de care ajunsese să-și dea seama prea tîrziu. Era primul semn al ramolirii lui Frank. De fapt era un lucru la care nu pot spune că țineam din cale afară de mult să mă gîndesc.

Deasupra capetelor noastre, picioarele publicului spectator tropăiau gălăgios.

O rafală de vînt și de aer rece se stîrni în atmosfera înfierbîntată a încăperii. Același membru din comitet se înapoie cu lista schimbărilor din echipa adversă, trîntind autoritar ușa înapoia lui.

— Tot mai plouă ? întrebă Frank.

Jucătorii se adunară să vadă numele de pe listă. Figura palidă, de tuberculos, a omului cu lista reflecta lumina galbenă în vreme ce-și înălța capul să răspundă întrebărilor.

— Da, bătrîne. N-o să fie ușor, s-o știi de la mine.

Frank își reluă locul pe bancă, întinzîndu-și mîinile pe genunchi, bombănind ceva. Tînărul Arnie luase balonul și-l arunca unui jucător, care i-l trimitea înapoi în felul anume pe care îl ceruse el. În zece ani, m-am pomenit eu să cuget, va fi ca mine. Și atunci, gata cu toate.

— Fii atent la pase, Arthur, îmi șopti George Wade secretul. E teren alunecos. Au aripi deștepte, amîndouă — Taylor și Wilkinson, așa că o să trebuiască să te miști repede. Repede !

— Știu, George.

Trebuie că s-a simțit jignit. Se îndreptă din șale și, fără a mă privi decît pînă-n dreptul urechilor pline de unsoare, se duse în partea cealaltă a încăperii, la Frank, pentru a-i spune și lui cîteva cuvinte inutile.

O lovitură în lemnul ușii, și iată că intră arbitrul de tușă.

— Încă cinci minute, ne anunță el, și începu să verifice bocancii și apărătoarele.

Mi-am scos dinții și mi i-am pus în buzunarul de sus.

— Cum îți merge, Arthur ? mă întrebă, și dus a fost fără a mai aștepta să afle răspunsul.

Cei doi fundași din colț, cu umerii săltați pînă la urechi de apărătoare, își vorbeau unul altuia cu glasuri scăzute, nervoase, bătînd pasul, ștergîndu-și degetele pline de unsoare, molfăind gumă distribuită gratis de George. Se opriră pentru a li se controla corpurile atent protejate, apoi își pieptănară părul în oglinda roasă și aburită. Simții, atunci, că mă încearcă prima senzație de agresivitate, căci dexadrina pe care o luasem acasă începuse să-și facă efectul.

M-am apropiat și eu de Maurice, lîngă scîndura cu rășină. A spart o fiolă cu amoniac și am folosit-o pe rînd pentru a trage adînc pe nas. Soneria

electrică zbîrnîi deasupra uşii ; Dai începea să turuie sfaturile pe care le dădea în ultima clipă.

Unul ori doi erau niţel speriaţi — un jucător fusese omorît cu o săptămînă în urmă, de pe urma unei lovituri de picior primite în cap. Dai vorbea dur, niţel obosit. Apoi dădu balonul lui Frank şi deschise uşa.

— Jucaţi frumos, băieţi ! ne sfătui George părinteşte, cu mîinile încrucişate pe burtă. Dar dacă-i loviţi — loviţi-i ca lumea, faceţi-i boiangerie, aprindeţi-le felinarele.

Aceasta era jertfa săptămînală pe care o aducea pe altarul vorbelor urîte. Dădu şi din cap şi le zîmbi cîtorva, foarte puţini.

Înaintam după Frank, prin tunel. Un corp ca al lui ţine ceva protecţie. Cîţiva oficiali îi pipăiră spatele, apoi spatele meu, în vreme ce pătrundeam în tunel şi începeam să o luăm la trap. Un vuiet uriaş coincise cu lumina zilei şi se amplifică pe măsură ce ne răspîndeam pe teren. Megafoanele trîmbiţau „Intrarea gladiatorilor".

În ciuda burniţei şi a frigului, tribunele se înnegriseră de lume. Noi, curaţi şi spilcuiţi, stăteam în cerc în mijlocul terenului, pasîndu-ne balonul ; ieşeam în relief pe fondul verde, cu tricourile noastre brăzdate în roşu şi verde şi cu chiloţii albi.

O pală de aburi, strălucind pe cenuşiul cerului, se desprinse de pe buza turnului de răcire şi porni să lunece alene pe deasupra terenului. Un bărbat în tricou alb cu dungi orizontale roşii ţîşni din gura tunelului. Alte urlete — tărăboi, tălăngi, sunete de trompetă — şi un puhoi de roşu şi de alb se revărsa peste verdeaţa întunecată a părţii de jos a terenului. Mă uitai să văd numerele doi şi cinci şi talia înaintaşilor lor. Erau tineri.

Frank se afla lîngă arbitru, ca şi celălalt căpitan — unul cu picioarele arcuite, scund, aducînd la înfăţişare cu Maurice. Şi-au strîns mîinile, au aruncat în sus un ban şi Frank ne făcu semn că vom juca pe porţiunea de teren pe care ne aflam.

O nouă izbucnire de urale a publicului încurajă luarea de poziţii. Maurice se repezi cum mai făcuse de o mie de ori pînă atunci şi sută. Cei şase înaintaşi alergau pe teren. O pornisem şi eu drept înainte, ştiind că pot să dau impresia unui atac puternic fără să trebuiască să fac ceva — jucătorul care avea să intre în posesia balonului va alerga oblic spre centrul terenului şi îl va pasa unuia din mijlocaşi.

Aşa a şi făcut, executînd o pasă rapidă şi avantajoasă către căpitanul cel scund al lor, care abia apucase a prinde balonul, că se şi pomeni aproape retezat de un placaj scurt a lui Maurice, sosit la ţanc. Omul să nărui în noroi, cu picioarele-i scurte desfăcute pe iarbă. Arbitrul trecu, aruncîndu-i lui Maurice o privire de avertizare, ca să vadă ce face mortul.

— Aşa te vreau, Maurice, vorbi Frank.

Am făcut pe loc o grămadă, scurtele noastre mădulare îmbucîndu-se, apoi încordîndu-se. Se porni o mişcare pe teren, şi tînărul Arnie interveni cu o lovitură la gleznă, iar jucătorul se prăbuşi. Balonul se rostogoli liber şi băiatul îl lansă sprinten cu o mînă şi, mereu schimbînd piciorul, începu să alerge pe teren. Dădu de Frank care, cu o pasă lungă, îi veni cam din greu în ajutor. Volu-

mul uriaş al lui Frank, viteza lui redusă, atraseră magnetic pe fruntaşii adverşi. Săreau sălbatic asupra-i, pe cînd el îşi făcea drum încet printre ei. Înainte de a cădea sub atacurile lor simultane, zvîrli cu îndemînare balonul în coridorul pe care anume îl crease. Maurice aşteptînd să-l primească, nu auzi bufnitura pricinuită de căderea lui Frank la pămînt; înhăţă balonul cu o mînă şi cu paşi precişi, mărunţi, îşi croi drum pînă-n apropierea fundaşului, şi aproape că ajunsese pe linia buturilor, cînd aripa de grămadă, sosind lateral cu o şi mai mare şi mai năprasnică viteză, îl răsturnă cum ai răsturna un pahar.

Cele două echipe îşi luară poziţiile în mijlocul vacarmului asurzitor provocat de emoţia generală. Frank stătea înapoia lui Maurice; el prinse balonul cînd îi veni printre picioarele mijlocaşului de grămadă. Începui să alerg din spate; Frank ţinea bine balonul, apoi mi-l dădu pe cînd treceam în plină viteză. Am izbit ca un bolid zidul de jucători în aşteptare. O clipă cedară, se strînseră, ţinură. O durere înăbuşită mă săgetă însă, drept în vîrful ţestei. Mă străduii să ajung într-o poziţie care — ştiam eu — va reduce impactul şi-mi va da mai multe şanse împotriva vreunui pumn neastîmpărat. Am auzit prin urechi, compresate, strigătele şi murmurele mulţimii, poate că şi vocile înfiorate ale unor indivizi, mai înainte de a fi trîntit la pămînt.

M-am ridicat ca împins de un resort şi am şutat. Balonul nimeri drept în Arnie. Nu-mi dădusem niciodată seama de cîtă popularitate se bucura în rîndurile publicului. Cînd, de pe urma unei lovituri aparent întîmplătoare, fu doborît, încercai

un vag sentiment de satisfacţie; se alesese cu ce merita. Am luat balonul după ce l-a şutat el şi l-am trimis spre centri. A trecut drept la supraprotejatul jucător de aripă, care a cules degajat şi a luat-o la goană pe teren, cu singurul rezultat de a fi aruncat în tuşă. Mulţimea îşi manifestă dezaprobarea.

Ne-am legat în grămadă, gîfîind de pe urma unei prime senzaţii de tăiere a respiraţiei; aburi se ridicau din trupurile epuizate ale celor din linia a treia. Am văzut năluca udă că se rostogolea printre picioarele mele, şi Maurice o înşfăcă nerăbdător. Cu o fentă neobişnuită, ţîşni pe lîngă căpitanul încă ameţit al echipei adverse şi fu prins de jucătorul din aripă. Dar şută sălbatic, se azvîrli, se răsuci şi se aruncă peste linia de margine.

Publicul striga şi se zbîrlea ca o grămadă de păsări înţărcuite, ca o apă stătătoare brusc tulburată. Fluierături, tălăngi şi trompete se ciocniră de vuietul animalic, năruindu-se, înălţîndu-se. Mă repezii la Maurice, îl bătui pe spate şi ne întoarserăm în grupuri bine dispuse.

Fundaşul rată o transformare. O adiere uşoară trecu pe deasupra terenului, risipind burniţa. O ţîşnitură de aburi vii se învolbură peste noi şi se îndepărtă, înălţîndu-se încet. Îmi lăsai ochii în jos, spre pămîntul fără iarbă de la picioarele mele, moale şi noroios. M-am aplecat şi l-am atins, încercînd o senzaţie de linişte şi, în vreme ce rafala de ploaie îşi schimba direcţia, am privit şi la un alt asemănător petec de pămînt, tot fără iarbă, de la centrul terenului. Balonul nu era acolo. O fiară străbătea spaţiul imediat după ce şutase. Am strîns din ochi şi, în aerul dens, pro-

filată pe întunecata proeminență a turnurilor de răcire, am zărit mica nălucă ovală.

— E a ta, Art! strigă Maurice din spatele meu.

Pielea umedă a balonului mi se izbi de brațele încrucișate și m-am răsucit instinctiv din încleștarea celor ce mă înconjurau. Am căzut fără a-mi pricinui vreun rău și m-am pomenit pe jos. Am rămas la pămînt să privesc cum balonul trecea din mînă în mînă, de-a curmezișul terenului.

— Hai, Arthur, mișcă-te! strigă cineva ori dindărătul meu, ori din public.

Am urmărit automat balonul, ca legat de el printr-un fir nevăzut. Poate că nu mai aveam nevoie de o mașină acum. Prea se învechise, prea se terfelise, iar o mașină nouă era clar că nu-mi mai puteam permite.

Am prins balonul și am făcut o spargere în mijlocul terenului. Am evitat doi jucători și-am pasat. Mișcarea n-a dus la nimic.

M-am străduit pe cît am putut să mă țin deoparte cît timp balonul trecea de la unul la altul. Mă odihneam, încă nu foarte obosit, nițel buimac. Mă dureau gleznele; mă strînsesem prea tare. Dexadrina pe care o luasem părea să se fi absorbit. Pieptul mi-l simțeam chircit. Umezeala mă pătrundea pînă la oase, amorțindu-mă. Chipuri negre, necunoscute, piele vărgată cu sînge, mădulare întunecate și încete trecîndu-mi neîncetat prin față, prinzîndu-se, clătinîndu-se, lovindu-se, urmărite de aburii care li se prelingeau din piele, curînd mînjiți de noroi și apoi evaporați în aerul rece.

Am început să particip activ la joc și am primit balonul printr-o pasă. Am luat-o la fugă, ținînd-o oblic, făcînd pași mari, așa cum îi place atît de mult publicului.

Am ales aripa dreaptă, o fîșie de teren care-mi era mai bine cunoscută și unde aripă de grămadă era un jucător mai puțin lat în spate. Mă aștepta prudent, cu picioarele desfăcute, îndoit cu nervozitate, îmboldindu-mă să-l depășesc înspre linia de margine. Mi-am controlat mersul și am început să alerg de-mi sfîrîiau călcîiele, luînd-o drept spre el. Se dădu iarăși în lături, continuînd să mă silească să-l depășesc înspre linia de margine. Planul acesta meschin mă scîrbea. M-am repezit la el și mi-am declanșat pumnul stîng. I-am zărit străfulgerarea de spaimă, amîndouă brațele împinse înainte a protecție, neroada și șovăitoarea tragere înapoi, cele două răni pricinuite gazonului de crampoane. Am zărit silueta fundașului alergînd în diagonală pentru interceptare. Mi-am ridicat genunchii mai sus și m-am concentrat asupra liniei.

A urmat strigătul tineresc de încurajare a lui Arnie. Nu mai aveam decît să-i trec balonul, ca să marcăm. Mi-am repezit mîna asupra capului fundașului cînd apăru și el și-am simțit cum i se înmoaie brațele. M-am aruncat drept înainte și am lovit zdravăn pe careva. Am căzut lateral pe linia de margine.

Mirosul de pămînt și de iarbă — și apoi Arnie care mă ridică în picioare. Un lichid cafeniu îmi curge din nas, peste buză și mi se prelinge în gură. Arnie urmărește totul cu o morbidă fascinație.

— Ai fost grozav, Art... grozav ! îmi tot îndrugă Maurice.

M-am aplecat în grămadă, am privit cum intră balonul, cum iese. M-am ridicat. Am auzit fluierul. Pauza.

Băieții se rostogoliră și se prăbușiră pe masa de masaj și pe bancă. Rîgîieli și grohăieli.

— Stinge-i lumînările porcului ăluia cînd dă să ocolească grămada. Vezi de picioare ! Devla măgarului las-o pe seama mea.

— Ai văzut ce lovitură joasă i-a dat lui Morgan ?

— Nu, da' ce naiba ; ce-i drept e drept.

— Am cîștigat mai mulți bani jucînd pentru națională în Țara Galilor decît am realizat vreodată aici... și ți-o spun că dacă...

Apoi s-au mai calmat. Căldura, mirosul băii calde și vocea stăruitoare a lui Dai, rămasă singură în acțiune, călăuzea resentimentele. Frank aduse o sticlă de apă și-și odihni mătăhălosu-i trup înfierbîntat alături de mine. Își lipi sticla de gură, își clăti gura și scuipă. Cînd i-am luat sticla din mînă, am văzut că sîngele care-i mustea din păr i se zbicea, o dată cu noroiul, de-a latul frunții, în jurul ochilor și deasupra nasului umflat.

— Te simți mai bine ? l-am întrebat.

— Mi-e lehamite. Ce bou sînt că am lucrat noaptea trecută.

Încăperea era ca un staul de vite aburite. Dai nu mai înceta cu observațiile critice, arătînd că toate mergeau anapoda. Am sfărîmat o fiolă de amoniac între degete și am îndesat-o în nasul lui

Frank. El se cutremură, se înecă și se porni pe o tuse ucigătoare.

Ne-am întors încet pe teren. Urale mai potolite, mai nerăbdătoare întîmpinară a doua noastră apariție : o trompetă obosită. Ne-am oprit și am așteptat în ploaie sosirea celeilalte echipe. Din pricină că vremea se strica și că se întuneca devreme, numărul spectatorilor se mai subțiase nițel de fiecare parte a terenului. Cei mai mulți dintre ei se aflau acum ticsiți în tribuna centrală și în tribuna acoperită din față. Undeva, în masa aceea de oameni peste care se lăsase întunericul, era și tata. Și Johnson.

— Ne transmite la radio acum, spuse Maurice, în vreme ce trecea alergînd. Pieptănați-vă cu cărare !

— Pupă-mă.

— Reciproca.

Jocul reîncepu tîrîș-grăpiș. Frank fiind pe jumătate buimac, eu alergam de colo-colo îmbărbătînd echipa. Fiecare voia să aibă parte de o cursă spectaculoasă cu balonul, pentru ca să-i fie transmis numele pe undele de radio. În grămadă m-am sprijinit cu toată puterea pe Arnie, încercînd un mic simțămînt de siguranță prin aceea că mă țineam de spatele lui. Am început să folosesc avantajul de a planifica jocul fără a lua parte la el. Cînd, în sfîrșit, am prins balonul și am pornit să mă uit, orbit de ploaie, la siluetele aceela nedeslușite care foiau în jurul meu, nu m-am simțit sigur de mine și am azvîrlit balonul cu o mișcare atentă a încheieturilor. La un moment dat, m-am întors prea încet și neechilibrat și am auzit „aprecierea" gălăgioasă a publicului,

în vreme ce o siluetă mă depășea, împroșcînd noroi în toate direcțiile. O rafală de urlete învălui terenul. Ne-am aliniat îndărătul buturilor. Pe deasupra, într-un nor jos, bufni un avion.

— Ghinion, Arthur, ce să-i faci, îmi spuse dinadins tînărul Arnie.

Am urmărit cu atenție așezarea balonului, cursa grijulie a celui care avea să șuteze, lovitura precisă a piciorului, apoi mica nălucă pornind să se răsucească tăcut printre buturi. O izbucnire nemulțumită din partea publicului.

A început să mă zgîndăre forfota din jurul meu. Un mijloc vechi de evadare. M-am uitat și m-am gîndit la viață, la viața care nu era musai prinsă de zădărnicia jocului, la coșul înalt și la cele două cilindre masive ale centralei electrice, pe jumătate ascunse de nori, la autobuzele trecînd pe la capătul terenului, la luminile aprinse în interiorul imperialei, m-am gîndit la oamenii care ședeau nepăsători pe la ferestrele lor. Casele — înșirate de-a lungul povîrnișului coborînd de vale — erau luminate și ele. M-am tras din nou spre centru — imitînd acele siluete a căror activitate începea dintr-o dată să mă obosească. Mi-era rușine că nu mai sînt tînăr.

Am fost împinși înapoi la linia noastră. Maurice puse mîna pe balon și-l aruncă iar lui Frank. Se azvîrli năpraznic asupra zidului de oameni și se prăvăli într-un nor de aburi murdari și de bură. Arnie avu parte de aceeași soartă. Alergară un metru, doi metri de la linie și fură respinși cu tot atîta. Frank încercă iarăși, mînîndu-și trupul voinic tot înainte și tăinuindu-și geamătul de durere cînd fu azvîrlit la pămînt. Mai încercă

o dată și, cu un strigăt de ciudă și mînie, se pomeni înșfăcat, ridicat și răsturnat, mai înainte de a fi rostogolit cu capul și umerii la pămînt. Urui ca o mașină stricată, cînd țeasta i se izbi de terciul de jos.

Această măgărie iscă din partea publicului o exclamație în care intra și mirarea și amuzamentul. Nădăjduiam să nu fie Kenny de față.

— Nimeni de pe tot terenul ăsta — și mă refer și la balon — nu-i în stare să încaseze o pedeapsă atît de bărbătește ca Frank Miles, le spunea adeseori George ștabilor veniți în inspecție.

La stînga mea, căpitanul fiarelor din cealaltă echipă se uita la lupta înaintașilor lui.

— Balonul ! Balonul ! răcnea el. Lăsați omul... Puneți mîna pe afurisitul de balon.

Își dădea cu pumnii în cap de necaz.

Pielea lui tăbăcită intră în contact cu mîinile mele întinse. M-am repezit asupra tipului.

— Dă-i drumul, Art ! Dă-i drumul, Art ! strigă Maurice înapoia mea.

M-am înfipt în el, m-am prăbușit peste el. L-am călcat în picioare și m-am trezit fără nici un adversar în față, într-un coridor liber. O durere îmi bubuia în cap, ecou a celei din picioare. Un braț al cuiva îmi înhăță talia, lunecă, se prinse din nou de mine și un pumn mă izbi în ceafă. Mi-am tîrît potrivnicul mai departe după mine. Atunci un altul mă apucă de nas și de ochi, un altul ale cărui degete dibuiau în căutarea locului cît mai dureros, silindu-mă să mă prăbușesc în genunchi. Arnie prinse balonul și, cu un strigăt de tineresc avînt și de biruință, se aruncă în vălmă-

şagul de noroi şi de oameni, trupu-i orbecăind ca un tentacul după găsirea unei ieşiri. Alergă zece metri însoţit de freamătul mulţimii, apoi se prăvăli într-un talmeş-balmeş de mădulare.

Eram tot în genunchi, stăpînit de un ciudat sentiment de resemnare. Dinţii din fundul gurii îmi clănţăneau în vreme că mă ridicam încet, mîinile îmi tremurau de frig şi mă dispreţuiam pentru că nu simţeam pic de ură faţă de omul care-mi sucise nara. Eram obişnuit cu orice acum. Zece ani de joc, zece ani de contact cu publicul — şi iată că era de ajuns să fac o singură greşeală, o singură mică greşeală, pentru ca întreaga tragedie a existenţei, a faptului de a trăi, să nimerească în gîtlejul publicului, care să-şi urle durerea ca un animal schilodit. Strigătul, furia publicului răsună pînă departe şi umplu valea — o siluetă se îndreptă înspre mine prin mahmureala amurgului.

I-am zărit fioroasa şi strălucitoarea albeaţă a ochilor şi dinţii strînşi, pe sub masca de noroi fulgerată de o inutilă ostilitate. A evitat pregătirile mele de amînare, schimbîndu-şi direcţia, să nu-l pot atinge. Mi-am întins piciorul şi cînd omul s-a poticnit, am şi executat un swing cu pumnul. N-am nimerit şi am căzut, însoţit de un uriaş val de huiete din partea mulţimii. Omul îşi reveni şi continuă să alerge. Alerga printre buturi. Frank mă ridică ; noroiul îmi acoperea lacrimile. Unde-i blestematul de fundaş ? îmi venea să strig. Dar n-am fost în stare decît să mă holbez — fără

a-mi veni să-mi cred ochilor — la picioarele mele care mă trădaseră.

Apa îmi venea pînă la umeri. Mă apăsa pe piept şi mă chinuiam să respir, tuşind printre aburi. Căldura apei îmi trezea cicatricele la viaţă. Deasupra mea, în stînga, Maurice trăncănea ceva ; doar capul şi o ţigară aprinsă îi stăteau mai sus de nivelul apei. Căutînd puţină uşurare după atîta jale şi chin, Frank îşi îndreptă capul de taur înspre mine. I-am frecat cu săpun pielea pătată pe care ajunsesem s-o cunosc prea bine.

Se cufundă în apă şi lăsă jumătate din săpun la suprafaţă. Cînd îşi scoase iar faţa la iveală, grăi :

— Măi, iar s-a pişat cineva în bazin.

Şi, după ce-şi roti privirea jur împrejur, cu un zîmbet distrat, adăugă :

— Pun rămăşag că-i Arnie.

— Care ? Eu ?

Puştiul părea jignit şi-şi îndrepta degetul arătător spre sine.

Frank se repezi, prin bazinul ticsit către tînărul jucător. Maurice şi cu mine, după el ; ceilalţi săriră afară. Arnie strigă după ajutor. Înşfăcarăm fiara şi-i vîrîrăm împuţitul de cap sub robinetul de apă rece. Maurice îl gîdila la coaste. Apa se revărsa în vestiar. Toată lumea se porni să ţipe. Arnie era chinuit de propriul lui rîs.

Apoi Dai ne scoase afară cu furtunul. Ne adunarăm în faţa focului, ca să fim masaţi. Maurice

zăcea întins pe masă, cu altă ţigară între buze, în vreme ce i se frecau genunchii. Maseurul se aplecase peste el, întinzîndu-i pe trup unsoare portocalie.

Frank, cu burta destinsă şi bombată, îşi freca încet capul cu prosopul ; bicepşii îi erau tari ca piatra. După ce mi-am bandajat gleznele, m-am îmbrăcat şi mi-am potrivit la loc dinţii protezei.

Lector: MARIA VONGHIZAS

Tehnoredactor: AURICA IONESCU

*

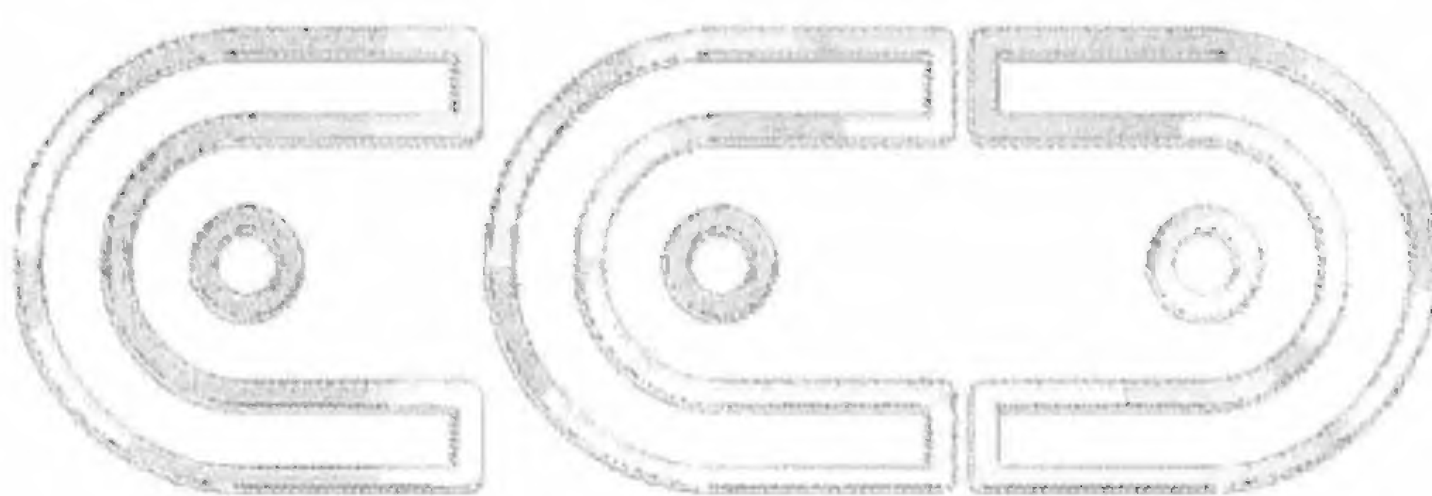
Tiraj 43 060. Coli tipar 13

*

Întreprinderea Poligrafică „13 DECEMBRIE 1918"

Scanare și prelucrare digitală

de

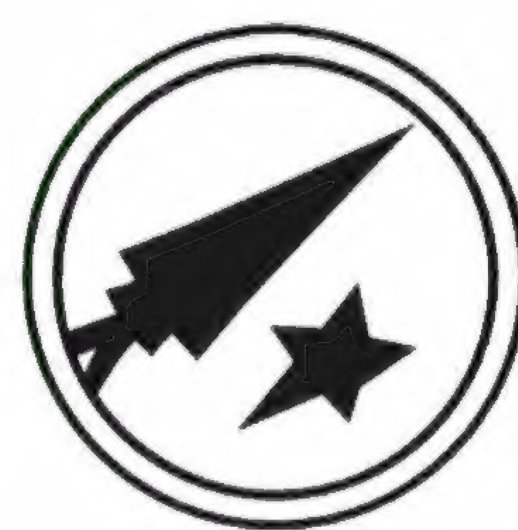

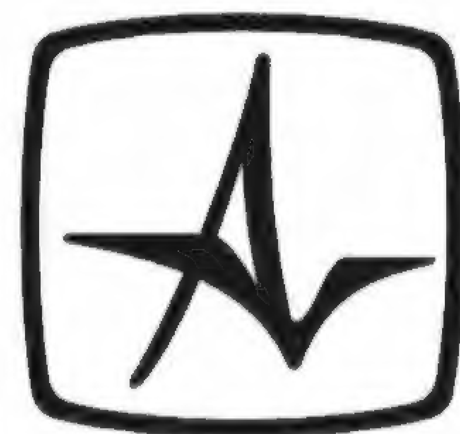
Anonim

și

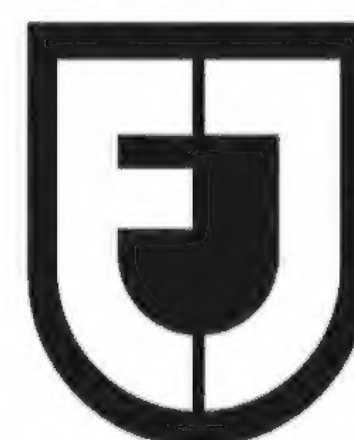

CAT Graur

Antwerpen

2023

